

JELENTÉS
A BÜKKI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG
2021. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

Eger, 2022. ....

.....
Rónai Kálmánné
igazgató

A jelentést elfogadom.

.....
Balczó Bertalan
helyettes államtitkár
2022 JÚL 28.

Összeállította:

Dudás György
Hegyi Tünde

Baranyiné Kelemen Erzsébet, Bernáthné Szabó Gabriella, Farkas Roland, Ferenczy Gergely,
Gombkötő Péter, Holló Sándor, Horkay Ágnes, Kovács Károly, Kovács Krisztián, Magos Gábor,
dr. Nagy Károly, Pozsonyi András, Szádeczky Kornélia, Schmotzer András, Sulyok József, Szarvas
Imre, Szögedi Zsuzsanna, Veres-Kun Ágnes, Vajda Zoltán

Rónai Kálmánné

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

1. BEVEZETÉS	5
2. SZEMÉLYI ÁLLOMÁNY	7
3. OLTALOM ALATT ÁLLÓ TERMÉSZETI ÉRTÉKEK ÉS TERÜLETEK ADATAI, INFORMÁCIÓI	10
3.1. ORSZÁGOS JELENTŐSÉGŰ VÉDETT, VÉDELEMRE TERVEZETT TERMÉSZETI, NATURA 2000 ÉS EGYÉB TERÜLETEK ÉS EZEK VÁLTOZÁSAI.....	10
3.1.1. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett természeti területek (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, természeti emlék).....	10
3.1.2. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesíteni tervezett (védelemre tervezett) területek.....	12
3.1.3. „Ex lege” védett természeti területek:	16
3.1.4. „Ex lege” védett természeti értékek	17
3.1.5. Natura 2000 területek	20
3.1.6. Nemzetközi jelentőségű területek	23
3.1.7. Országos jelentőségű védett természeti területek speciális természetvédelmi kezelési tervű részterületei.....	29
3.2. TERÜLET NÉLKÜL, EGYEDI JOGSZABÁLYAL VÉDETT ÉS VÉDELEMRE TERVEZETT ÉRTÉKEK (VÉDETT MESTERSÉGES ÜREGEK)	35
3.2.1. Védett mesterséges üregek	36
3.2.2. Védelemre tervezett mesterséges üregek.....	36
3.3. EGYÉB SPECIÁLISAN MEGKÜLÖNBÖZTETETT VÉDELEMBEN RÉSZESÜLŐ TERÜLETEK.....	36
3.3.1. Erdőrezervátum.....	36
3.4. MAGAS TERMÉSZETI ÉRTÉKŰ TERÜLETEK.....	37
4. KUTATÁS ÉS MONITOROZÁS	39
4.1. KUTATÁS	39
4.1.1. Saját kutatás.....	39
4.1.2. Más szervezettel végeztetett kutatás	41
4.2. MONITOROZÁS	42
4.2.1. Saját monitorozási tevékenység	42
4.2.2. Más szervezettel végeztetett monitorozási tevékenység	46
4.3. TIR-BE BETÖLTÖTT ÉS BETÖLTÉSRE ELŐKÉSZÍTETT ADATOK	55
4.4. JELENTÉSI KÖTELEZETTSÉG.....	55
5. TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TEVÉKENYSÉG	56
5.1. A) TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERVEK	56
5.1. B) NATURA 2000 FENNTARTÁSI TERVEK ÉS CÉLDOKUMENTUMOK.....	58
5.2. ÉLŐHELY-FENNTARTÁS, KEZELÉS	60
5.2.1. Az élőhelyeket érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások.....	60
5.2.2. Élőhely-fenntartási, kezelési tevékenységek ismertetése.....	62
5.3. ÉLŐHELY-REHABILITÁCIÓ	65
5.4. FAJMEGŐRZÉSI TEVÉKENYSÉGEK	66
5.4.1. A fajokat érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások.....	66
5.4.2. Fajmegőrzési tevékenységek ismertetése	68
5.4.3. Védett fajokkal kapcsolatos illegális cselekmények észlelése	78
5.4.3. Védett fajokkal kapcsolatos illegális cselekmények észlelése	79
5.4.4. Védett és közösségi jelentőségű fajok kártételei	81
5.5. IDEGENHONOS INVÁZIÓS FAJOKKAL KAPCSOLATOS GYAKORLATI TEVÉKENYSÉGEK	83
5.6. TERMÉSZETVÉDELMI MENTŐTEVÉKENYSÉG	84
6. SAJÁT VAGYONKEZELÉSŰ TERÜLETEKEN FOLYÓ TEVÉKENYSÉG	87
6.1. TERÜLETVÁSÁRLÁSOK, KISAJÁTÍTÁSOK ADATAI, PÁLYÁZATOK.....	93

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

6.2. GÉNMEGŐRZÉS.....	95
6.2.1. Génmegőrzési tevékenységek ismertetése állatok esetében	95
6.2.2. Egyéb állatállomány, kezelésük	98
6.2.3. Génmegőrzési tevékenység ismertetése növények esetében	98
6.3. SAJÁT VAGYONKEZELÉSBN LÉVŐ ERDŐTERÜLETEK KEZELÉSE	100
6.4. VADÁSZTERÜLETEKEN FOLYÓ VADÁLLOMÁNY SZABÁLYOZÁS	105
6.5. HALGAZDÁLKODÁSI VÍZTERÜLETEK	106
6.5.1. Természetvédelmi és génmegőrzési szempontból különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek.....	109
6.5.2. Védett természeti területen található halastavak	110
7. TÁJVÉDELEM.....	110
7.1. EGYEDI TÁJÉRTÉKEK (TELEPÜLÉSENKÉNTI KIMUTATÁS, VÁLTOZÁSOK).....	110
7.2. FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓK ÉS EGYÉB TERVEK VÉLEMÉNYEZÉSE, KÖZREMŰKÖDÉS AZ ELKÉSZÍTÉSBN.....	115
7.3. TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK ÉS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVEK, VALAMINT TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV ÉS TELEPÜLÉSKÉPI RENDELET VÉLEMÉNYEZÉSE, KÖZREMŰKÖDÉS AZ ELKÉSZÍTÉSBN, ADATSZOLGÁLTATÁS.....	116
7.4. TÁJKÉPVÉDELMI ÖVEZETEK MÓDOSÍTÁSA.....	120
7.5. TÁJVÉDELMI JELENTŐSÉGŰ BEAVATKOZÁSOK	120
8. PROJEKTEK.....	122
9. JOGI ÉS ÜGYIRATFORGALOMMAL KAPCSOLATOS TEVÉKENYSÉG.....	134
9.1. AZ IGAZGATÓSÁG ÜGYIRATFORGALMA	134
9.1.1. Szakvéleményadás/adatközlés a hatóságok számára.....	135
9.1.2. Nem saját vagyionkezelésben lévő védett és Natura 2000 erdőterületek.....	139
9.1.3. Jelentési feladatok a Minisztérium számára	139
9.1.4. Ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetés.....	140
9.2. SZABÁLYSÉRTÉS	141
9.3. TERMÉSZETVÉDELMI BÍRSÁG	141
9.4. BÜNTETŐ ÜGYEK.....	143
9.5. POLGÁRI PEREK.....	144
10. TERMÉSZETVÉDELMI ŐRSZOLGÁLAT.....	146
10.1. ALAPADATOK.....	146
10.1.1. Személyi feltételek.....	146
10.1.2. Technikai felszereltség, őrszolgálati irodák.....	146
10.1.3. Polgári Természetőrök.....	147
10.2. FELADATELLÁTÁS	147
10.2.1. Hatósági feladatellátás	147
10.2.2. Együttműködés más hatóságokkal	149
10.2.3. Nem hatósági feladatok ellátása	152
11. KÖLTSÉGVETÉS ÉS VAGYON	156
11.1. KIADÁSOK.....	156
11.2. BEVÉTELEK	159
11.3. VAGYON.....	162
11.3.1. Befektetett eszközök.....	163
11.3.2. Forgóeszközök.....	164
11.4. ÉPÜLETEK	165
11.5. ESZKÖZÖK.....	166

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

12. BEMUTATÁS, OKTATÁS, TÁRSADALMI KAPCSOLATOK.....	167
12.1. ÖKOTURISZTIKAI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI INFRASTRUKTÚRA	167
12.1.1. Látogató-, és oktatóközpontok	167
12.1.2. Tanösvények, terepi bemutatóhelyek.....	170
12.1.3. Egyéb bemutatóhelyek.....	180
12.1.4. Természetiskolai minősítésre felterjesztett helyszínek	183
12.1.5. Szálláshelyek	185
12.2. ÖKOTURISZTIKAI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAMOK, SZOLGÁLTATÁSOK	186
12.2.1. Szakvezetéses túrák, speciális túrák.....	186
12.2.2. Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvények	186
12.2.3. Természetiskolai minősítésre felterjesztett programszolgáltatás.....	188
12.2.4. Egyéb ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások.....	189
12.2.5. Kiadványok.....	191
12.2.6. Látogatóstatisztika	198
12.3. TÁRSADALMI KAPCSOLATOK, KOMMUNIKÁCIÓ	203
12.3.1. Nemzeti Parki Termék Védjegyrendszer működtetése, pályázati eredmények, programok bemutatása	203
12.3.2. Natúrparkokkal való kapcsolat	203
12.3.3. Kommunikáció-hírlevelek, honlapok, rendszeres kiadványok	203
12.4. FOLYAMATBAN LÉVŐ FEJLESZTÉSEK.....	204
12.5. EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁSOK.....	205
12.6. FONTOSABB ESEMÉNYEK.....	207
13. KÖZFOGLALKOZTATÁS	209
13.1. ELVÉGZETT FELADATOK, EREDMÉNYEK	209
13.2. TAPASZTALATOK	211
13.3. JAVASLATOK.....	211
14. BELFÖLDI ÉS KÜLFÖLDI EGYÜTTMŰKÖDÉS	212
14.1. BELFÖLDI EGYÜTTMŰKÖDÉS	212
14.2. KÜLFÖLDI EGYÜTTMŰKÖDÉS	215
15. ELLENŐRZÉS	218
15.1. BELSŐ ELLENŐRZÉS	218
15.2. KÜLSŐ ELLENŐRZÉS	222
16. ÉVES MUNKA LEGFONTOSABB ELEMEINEK ÖSSZEFOGLALÁSA	236
17. FONTOSABB CÉLKITŰZÉSEK A KÖVETKEZŐ ÉVRE	240
17.1. ALAPFELADATAINK HOSSZÚ TÁVÚ CÉLKITŰZÉSEINEK MEGFELELŐ ÉVES PROGRAM.....	240
17.2. A KORONAVÍRUS JÁRVÁNY HATÁSAINAK KIEGYENLÍTÉSE.....	241
17.3. ÚJ EURÓPAI UNIÓS FEJLESZTÉSI CIKLUS ELŐKÉSZÍTŐ TEVÉKENYSÉGEI.....	241
17.4. AZ IGAZGATÓSÁG SZERVEZETI EGYSÉGEINEK KIEMELT, ÉVES SZÁMSZERŰSÍTHETŐ CÉLKITŰZÉSEI	241

1. Bevezetés

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységének értékelése kettős, értékelhetjük másként és hasonlóként is, mint az előző éveket.

Más, mert kihívásként jelentkezett a **COVID 19 világjárvány** kibontakozásával felmerülő problémák kezelése, a működőképesség biztosítása és a kollégák egészségének megőrzése. A bevezetett rutinok fenntartása továbbra is szükségesnek bizonyult, távolságtartás, online egyeztetések, területi feladatok ellátása kapcsán. A járvány változó intenzitásának kezelése, az oltási kötelezettség az év utolsó hónapjaiban különleges intézkedések bevezetését igényelte, melynek alkalmazása megosztotta munkatársainkat, mindamelllett a vezetők számára is különleges kihívást jelentett a feladatellátás biztosítása.

Hasonló, mert a szigorúan szabályozott és takarékos költségvetési környezet stabilitása mellett változatlanul folytathattuk szűken és tágabban értelmezett természetvédelmi tevékenységünket.

Az új Szervezeti és Működési Szabályzat szerinti működés második éve igazolta a gyakorlatban is a módosítás pozitív hatásait. Az **Alapító Okirat aktualizálása** nyomán megvalósult szabályzataink utasításaink és új ügyrendünk egységessége, melyeket folyamatosan felülvizsgáljuk, az így szerzett működési tapasztalatokkal aktualizáljuk. A területi munkára hangsúlyt fektető tájegységi modell szerinti munkaszervezés, új ügyrendek szerinti működés mára a napi rutin részévé vált.

A természeti értékek megőrzésére vonatkozó elkötelezettségünk változatlan.

2021. évben több hosszú távú célunk teljesítésében is **mérföldkőnek** számító előrelépést tettünk, úgy, mint a **kácsi** források és csigapopuláció, a magyar szöcskeeger fogságban történő szaporodása és természetes élőhelyének kezelése, az őshonos állatfajták génmegőrzése a furioso-north star lovak és a kárpáti borzderes szarvasmarhák esetében, tájfajták megőrzése, gyümölcsész program és sok-sok élőhely, faj megőrzése terén. Monitorozó tevékenységünk hosszú távon figyelemmel kíséri a változásokat és a tendenciákat figyelve beavatkozásokat hajtunk végre. **Nagyragadozóink** jelenléte pontos állapot- és információgyűjtést, aktív közreműködést és folyamatos szemléletformálást igényel tekintettel az intenzív társadalmi és média érdeklődésre.

A védelem mellett sajnos egyre többet kell foglalkoznunk **az inváziós fajok** előretörésével.

A célkitűzések megvalósítása, az egyre növekvő kihívások olykor párosultak forráslehetőséggel, de több feladatot szűkös kereteink ellenére **saját finanszírozásban** oldunk meg. Területi jelenlétünk erősödött, tevékenységeink bővültek, sokszínűbbé váltak, mely szárnyalásnak korlátot szab kötött létszámkeretünk.

A természeti fenntarthatóság érvényesítése érdekében hatósági véleményezőként egyre több befektetői, energiahatékonysági beruházás előkészítésében veszünk részt, a **Natura 2000** fenntartási tervek és céldokumentumok kidolgozása kiemelt hangsúlyt kapott és saját szervezetünk működésének elektronikus adatáramlására vonatkozó előkészítése is zajlik. Az Igazgatóság munkafolyamatainak kontrollált pénzügyi teljesítése, a szabályozórendszer folyamatos figyelemmel kísérése mindennapi aprómunkát és változáskövetést igényel.

2021. évben több projektet zártunk, terepi beavatkozások történtek a barlangoknál, földváraknál, kaptárköveknél, kisvízi élőhelyeket alakítottunk ki, őshonos fajokot telepítettünk, fejlesztésekkel növeltük az őrszolgálati munka színvonalát, élőhely és fajmegőrzési feladatokban sikerül további előrelépéseket tennünk.

Megépült a **Bükki Csillagda**, a Tarna-tanyát is lassan birtokba vesszük, forrás-kiegészítéssel megindult a **Szeleta Park** Látogatóközpont kivitelezése és több nagy projekt előkészítésén

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

dolgozunk. Erősítjük a **Bükk- vidék Geopark** aktivitásait, térségfejlesztési együttműködésünkkel reményeink szerint a közeljövőben tagjai lehetünk az **UNESCO** Globális Geopark nemzetközi hálózatának. Örömmel számolhatok be arról, hogy UNESCO önkéntesek segítik munkánkat.

Térségi és szakmai szerepvállalásunk napról napra erősödik, hiszen egyre több partnerünkkel kötünk együttműködési megállapodást az oktatás minden szintjén, hivatali és gazdálkodó szervezetekkel, a turizmus szereplőivel, geoparkos érintettekkel, nemzeti parki termék védjegyesekkel. Kapcsolatrendszerünk aktív külföldi szakmai szervezetekkel nem csak pályázatok, de szakmai konzultációk terén is.

2021. évben egyre nagyobb hangsúlyt kapott a természetben való kikapcsolódás, amikor lehetőségünk volt nyitva lenni, látogatóhelyeinken is mutatkozott a növekvő érdeklődés.

Környezeti nevelésünk, oktatási programjaink, kommunikációs és ökoturisztikai tevékenységeink folyamatos fejlődést mutatnak, egyre több aktív kapcsolatunk oktatási intézményekkel és hangsúlyosabban közvetítjük természetvédelmi üzeneteinket. Tanösvényeink látogatottak, szakvezetett túráink, barlangbemutatóink iránt nagy az érdeklődés. Részt vettünk a Vadászati Világkiállításon, rendszeres kiállítói vagyunk az Alföldi Állattenyésztési és Mezőgazda napoknak, a Debreceni Farmer Expónak, és különféle lovas versenyeknek, a Gödöllői Filmfesztiválnak, a Nemzetközi Geotóp Napoknak és aktívan közreműködünk helyi és országos rendezvényeken, programokban, jeles napokon.

Évek óta változatlan létszámmal látjuk el feladatainkat, melyek egyre bővülnek és lesznek sokszínűbbek. A munkatársakra egyre nagyobb teher és felelősség hárul, de elhivatottságukkal erőn felüli teljesítmény nyújtanak. Erősen kontrollált gazdálkodásunknak köszönhetően a kötelező juttatásokon felül a SZÉP kártyára történő utalást is meg tudtuk tenni, továbbá a terhelés és a minőségi munka ösztönzésére az évben motivációs juttatás kifizetésére is sor került.

Az Igazgatóság feladatainak ellátásához a költségvetési támogatás, a támogatás értékű bevételek, az átvett pénzeszközök és az intézményi saját bevételek biztosítanak forrást. A napi működéshez szükséges kiadások nagyságrendje a szükséges takarékosági intézkedések ellenére évről évre növekvő értéket mutat. Ennek fő okai az inflációs hatások, a járványügyi intézkedések hatásai, az eszközpark pótlását szolgáló hivatott beruházások elmaradása miatt a karbantartási, javítási kiadások folyamatos emelkedése.

A takarékosági intézkedés keretében a kiadások előzetes egyeztetésének, engedélyeztetésének rendszere tovább szigorodott, a likviditás fenntartása folyamatos kontroll tevékenységgel párosult.

A szigorú intézkedések ellenére kiegyensúlyozott és stabil gazdálkodással zártuk a 2021 évet.

A különlegesen ritka fajok, mint a globálisan veszélyeztetett magyar szöcskegér, és az egyik leginkább veszélyeztetett magyarországi puhatestűfaj, a fekete bödöncsiga fennmaradásának terén jelentős eredményeket értünk el. A fokozottan védett nagyragadozók esetében is jelentős megfigyeléseket tettünk, segítséget nyújtunk, és szemléletformáló együttműködés kínálunk.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság magas szakmai tudással és elhivatottsággal rendelkező munkatársai által 2021. évben a költségvetési források takarékos felhasználásával teljesítette alapfeladatait, azon túl aktív pályázati tevékenységgel javította természeti környezetünk állapotát. Őriztük természeti kincseinket, környezeti nevelést végeztünk, faj- és élőhely megőrzéssel, a génmegőrzési tevékenységgel tartjuk fenn, javítjuk a természet sokszínűségét, őriztük élettelen természeti kincseinket és kulturális örökségünket földön és az égen.

2. Személyi állomány

Megnevezés		Szakképzettség				
		alapfokú	középfokú	felsőfokú	nyelvismeret (fő/nyelvek száma)	továbbképzések, 2021- ben szerzett vizsgák, diplomák
dolgozók (fő)	Kormánytisztviselő	-	9	96	57	94
	Munka Törvénykönyv hatálya alá tartozó	4	39	10	7	-
	Szerződéses	-	-	-	-	-
	Közfoglalkoztatási programban foglalkoztatott		5	4		
	Összesen	4	53	110	64	94

1. A nemzeti-park-igazgatóságok részéről a védett természeti területek és a Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán nem hazai költségvetési források terhére foglalkoztatottak száma (fő)	
1.1. Kormánytisztviselők	6
1.2. Szerződéses munkavállalók	-
1.3. MTv munkavállalók	9
2. A védett természeti területek és Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán alkalmazott közfoglalkoztatottak száma (fő)	9
3. A védett természeti területek és Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán az igazgatósággal írásos megállapodás alapján együttműködő vállalkozások érintett munkavállalóinak becsült száma (fő)	
3.1 Turisztikai szolgáltatók	100
3.2. Megbízott tervező/kivitelező vállalatok	1.150
3.3. Gazdálkodók, mezőgazdasági, erdészeti vállalkozások	650-700
3.4. Egyéb	650

Igazgatóságunk engedélyezett létszáma 161 fő, ebből szervezeti alaplétszám 153 fő, központosított álláshelyen lévők létszáma 8 fő. A központosított álláshelyállományba tartozó álláshelyek érvényességi ideje korábban 2022. december 31. napjáig kerültek engedélyezésre, majd a 4086/2021. Korm. határozat alapján meghosszabbításra kerültek egységesen 2029. december 31-ig.

A teljes foglalkoztatott létszámunk év végén a közfoglalkoztatottakkal együtt 167 fő.

2021. évi átlagos statisztikai létszámunk: 167 fő volt.

Betöltetlen álláshely december 31-én 3 fő.

2020. július 1-től újra lehetőség nyílt közfoglalkoztatási program indítására, mely 2021. évben is folytatódott. Ennek keretén belül 10 fő közfoglalkoztatottal induló program az időszak végére 9 fővel zárult. A közfoglalkoztatottak munkájukkal hozzájárultak a védett természeti területek és természeti értékek megőrzésében továbbá azok fenntartásában nyújtottak segítséget.

A 2020-2021. évi Országos Közfoglalkoztatási Program zárását követően teljeskörű ellenőrzést végzett a Heves Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási, Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztálya. Az ellenőrzés szabályszerűnek találta a programban való részvételünket.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

2021-ben Igazgatóságunkon a megváltozott munkaképességű személyek létszáma 2 fő, hasonlóan az előző évihez.

Igazgatóságunkon a képzettségi szint megfelelő, felsőfokú végzettségű kormánytisztviselőink aránya 91 %.

A nyelvismerettel rendelkezők aránya (közfoglalkoztatottak nélkül) 40,5 %, beszélt nyelvek az angol, német, orosz és portugál, finn.

2021-ben több dolgozónk is részt vett továbbképzésen, illetve vizsgázott az alábbiak szerint:

- 5 fő sikeresen alapvizsgázott.
- 94 fő tanfolyamon /képzésen (ebből 6 fő kötelező mérlegképes továbbképzésen) vett részt.
- 1 fő tanulmányi szerződés alapján OKJ-s képzésben részesült.
- 1 fő tanulmányi szerződés alapján 1 éves Egyetemi tanulmányokat folytatott.

Kormánytisztviselőink teljesítették a vállalt és kötelezően meghatározott továbbképzéseket.

A Probono rendszer keretén belül 2021. évben is szerveztünk belső képzéseket. A „Megújuló energiák hasznosításának táj- és természetvédelmi vonatkozásai” címmel megtartott képzést 26 fő kormánytisztviselő sikeresen elvégezte. Belső képzés keretein belül két új program került a Probono rendszerben felvételre a „Gyepkezelések hatása a kezelt területek életközösségeire” és „Magyarország védett pókjai” címmel. Sajnos az elhúzódó jóváhagyási folyamatok miatt a képzések év végéig már nem valósultak meg, áthúzódtak a 2022. évre.

Tárgyévben is sor került a 89/2019 (IV.23.) Korm. rendelet alapján a közszolgálati egyéni teljesítményértékelési rendszer (TÉR) használatára. Ez a központosított webes alkalmazás segíteni kívánja az értékelési folyamat végrehajtását. A teljesítményértékeléseket az értékelő vezetőknek évente egy alkalommal, január 31-ig kellett elkészíteniük.

2021-ben történt személyi változások:

- 6 fő kormánytisztviselő távozott az Igazgatóságtól, az álláshelyükre új kinevezések kerültek aláírásra.
- 9 fő Munka Törvénykönyve alapján foglalkoztatott munkavállaló munkaviszonya szűnt meg, melyből 8 fő közös megegyezés alapján és 1 fő nyugdíjba vonulással. Év végéig 8 fővel új munkaszerződést kötött az Igazgatóság, az év végén távozott munkavállaló üres álláshelye csak 2022 évben került betöltésre.
- Kormánytisztviselőink közül 5 fő jogviszonya közös megegyezéssel szűnt meg, míg 1 fő kormánytisztviselő jogviszonya felmentéssel a 2018. évi CXXV. tv. 107.§ 2) a) pontja alapján érdemtelenység miatt szűnt meg.
- 2 fő kormánytisztviselő gyermek gondozása céljából tartós távollétre ment.
- 3 fő kormánytisztviselő és 2 fő munkaszerződéssel foglalkoztatott részére történt okirat módosítás a 2020 évben megigényelt és a 4154/2020. kormányhatározattal jóváhagyott álláshely besorolási kategóriaváltozás miatt.
- 75 fő foglalkoztatott szerződése módosult bérváltozás miatt.
- Egyszerűsített foglalkoztatás 10 fő esetében 382 napon valósult meg.
- 10 fő közfoglalkoztatott alkalmazására került sor, a program végén azonban 9 fő maradt a rendszerben.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

2020 szeptemberében kezdődött az Agrárminisztérium Ellenőrzési Főosztálya által elrendelt „A Bükk Nemzeti Park Igazgatóság gazdálkodásának ellenőrzése” témájú vizsgálat, mely 2021. januárban zárult.

A személyügyi területet érintően az ellenőrzés javaslata volt, vizsgáljuk felül azt a gyakorlatot, miszerint az Igazgatóság a Kit 86. § (1) bekezdés a) és b) pontjai szerinti okiratok tartalmát egy beosztási okiratba foglalja. Az Agrárminisztérium Személyügyi és Igazgatási Főosztálya tájékoztatta arról igazgatóságunkat, hogy a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény alapján egységes formában szükséges a kormányzati szolgálati jogviszony létesítéséről szóló okiratot elkészíteni, ehhez egy általuk elfogadott iratmintát kaptunk. Kérésként fogalmazta meg az ellenőrzés, hogy a megadott tartalmat és formát használjuk, valamint a jelentésben foglaltak alapján járjunk el jogviszony létesítéskor. Mindezek után a KIRA rendszerben előállítható beosztási okirat és az előbb említett okirat sablon alkalmazásával eleget tudtunk tenni az ellenőrzés által tett javaslatnak.

További javaslat volt személyügyi területet érintve az ellenőrzés részéről, a vagyonyilatkozatokról és a vagyonyilatkozat-tételi kötelezettségekről szóló igazgatói utasítás felülvizsgálata, annak előírásainak összehangolása a többi szabályzatunkkal. Az előírt határidőben a feladatnak eleget tettünk.

A Kormány 2021. július 22-én kiadott határozatában rendelkezett arról, hogy az illetményen felüli, illetve béren kívüli juttatásokkal kapcsolatos egységes joggyakorlat kialakítása érdekében, az intézmények milyen nagyságrendű illetményen felüli, illetve béren kívüli juttatást fizethetnek ki. A határozatban foglaltak betartását a KEHI ellenőrizte.

A béren kívüli juttatások tekintetében (cafetéria) nagy változást jelentett a járványhelyzet idején kormány által elfogadott béren kívüli juttatásként adható keretösszeg évi 200.000 Ft-ról 400.000 Ft-ra történő emelkedése, amely 2021. évben is érvényben maradt. Igazgatóságunk élt a törvényben meghatározott lehetőséggel, kigazdálkodta a dolgozóknak járó kedvező lehetőséget és 2021. évben is a 400.000 Ft SZÉP kártya juttatást fizette ki a dolgozóinak.

A személyügy területén Igazgatóságunk részére az egyik legérzékenyebb feladatot a SARS-CoV-2 járvány miatt hozott 599/2021. (X.28.) Korm. rendeletben foglalt intézkedések jelentették.

A Korm. rendelet szerint az a foglalkoztatott, aki a SARS-CoV-2 elleni védőoltást korábban még nem vette fel, az köteles volt 2021. december 15. napjáig felvenni. A foglalkoztatottaknak nyilatkozatot kellett tenni a védőoltás meglétéről és az oltási kötelezettség kötelező igénybeviteléről szóló Korm. rendeletben foglaltak tudomásul vételéről. Ennek kapcsán nyilvántartási, adatgyűjtési feladataink keletkeztek, melyről kétheti rendszerességgel a Kormányiroda felé jelentést kellett teljesíteni.

A rendelet előírta, hogy azt a foglalkoztatottat, aki a megadott határidőben nem veszi fel az oltást, és annak orvosi indokoltságát sem tudja igazolni, fizetés nélküli szabadságra kell küldeni. Igazgatóságunknál 1 fő került ebből az okból fizetés nélküli szabadságra.

A személyügy számára a következő nagy feladatot a 2022 márciusára tervezett Kormányzati Személyügyi Döntéstámogató Rendszer bevezetése jelenti. Ennek kapcsán a Belügyminisztérium több oktatást is szervezett online és személyes megjelenést igénylő formában is. Az Agrárminisztérium felé megkezdődött a regisztrációs folyamat elindítása, ám eddig a rendszerekhez való hozzáférést nem kaptuk meg. A KSZDR rendszer egy új személyügyi adatvagyon platform, amely támogatja a Kormányt, az ágazatirányítókat és munkáltatót a személyzetpolitikai döntéshozatalban.

Annak érdekében, hogy a személyügyi nyilvántartó rendszert hiteles adatokkal töltsük majd fel, a személyügyi nyilvántartásokat felülvizsgáltuk, szükség esetén aktualizáltuk.

3. Oltalom alatt álló természeti értékek és területek adatai, információi

3.1. Országos jelentőségű védett, védelemre tervezett természeti, Natura 2000 és egyéb területek és ezek változásai

3.1.1. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett természeti területek (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, természeti emlék)

Működési terület

884.736 ha

Megnevezés	Védett természeti terület		Ebből fokozottan védett (ha)	Változás a tárgyévben (ha)
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)		
Nemzeti park	1	43 169,0	6 010	0
Tájvédelmi körzet	9	79 817,0	6 751	0
Természetvédelmi terület	14	1 994,3	0	0
Természeti emlék	40	70,1376	0	4,92670
Összesen	64	125 050,4376	12 761	4,92670

- Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett természeti területek adatai

Megnevezés	Törzskönyvi szám	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)
Bükk Nemzeti Park	138/NP/76	43.169,0	6.010
Borsodi Mezőség TK.	212/TK/89	17.932,2	0
Hevesi Fűves Puszták TK.	258/TK/93	15.805,0	0
Hollókői TK.	141/TK/77	149,6	0
Karancs-Medves TK.	211/TK/89	6.619,0	519
Kelet-cserhádi TK.	210/TK/89	7.425,0	477
Kesznyéteni TK.	232/TK/90	6.083,9	0
Lázbérci TK.	118/TK/75	4.054,1	805
Mátrai TK.	180/TK/85	12.178,6	2.436
Tarnavidéki TK.	260/TK/93	9.569,8	2.514
Bél-kő TT.	318/TT/08	97,2	0
Erdőtelki arborétum TT.	19/TT/50	7,2	0
Erdőtelki-égerláp TT.	206/TT/89	18,1	0
Gyöngyösi Sár-hegy TT.	114/TT/75	402,6	0
Ipolytarnóci ősmaradványok TT.	54/TT/54	512,0	0
Kerecsendi-erdő TT.	72/TT/60	119,6	0
Kőlyuktető TT.	268/TT/98	117,5	0

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Megnevezés	Törzskönyvi szám	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)
Maconkai-rét TT.	327/TT/12	6,0	0
Márkházapusztai fás legelő TT.	314/TT/07	273,2	0
Siroki Nyírjes-tó TT.	79/TT/61	21,0	0
Sóshartyáni Hencse-hegy TT.	298/TT/04	104,7	0
Szomolyai kaptárkövek TT.	77/TT/60	4,6	0
Szőlőskei-erdő TT.	128/TT/76	27,0	0
Tardi-legelő TT.	313/TT/07	283,9	0
Béri Nagy-hegy földtani alapszelvény természeti emlék	376/TE/15	3,0	0
Dédestapolcsányi földtani alapszelvény természeti emlék	378/TE/15	2,1	0
Güdör-kert földtani alapszelvény természeti emlék	379/TE/15	0,813	0
Kőlyuk-oldali földtani alapszelvény természeti emlék	383/TE/15	1,9	0
Pappenheim-bánya földtani alapszelvény természeti emlék	391/TE/15	1,67	0
Síkfőkúti földtani alapszelvény természeti emlék	394/TE/15	0,364	0
Szentkúti barátlakások földtani alapszelvény természeti emlék	396/TE/15	0,235	0
Páris-patak völgye földtani alapszelvény természeti emlék*	438/TE/21	4,9276	0
Bogácsi Hintó-völgy kaptárköve természeti emlék	336/TE/14	0,531	0
Cserépváraljai Furgál-völgy kaptárkövei természeti emlék	338/TE/14	1,74	0
Cserépváraljai Nyúl-völgy-oldal kaptárköve természeti emlék	339/TE/14	0,524	0
Cserépváraljai Setét-völgy kaptárköve természeti emlék	340/TE/14	1,03	0
Cserépváraljai Vén-hegy kaptárkövei természeti emlék	341/TE/14	0,471	0
Demjéni Bányaél kaptárköve természeti emlék	342/TE/14	0,664	0
Demjéni Hegyes-kő-tető és Ereszvény-völgy kaptárkövei természeti emlék	343/TE/14	8,09	0
Demjéni Remete-völgy kaptárköve természeti emlék	344/TE/14	0,968	0
Egerbaktai Szent-völgy kaptárköve természeti emlék	347/TE/14	1,54	0
Egerszalóki Menyecske-hegy kaptárkövei természeti emlék	348/TE/14	2,43	0
Egerszalóki Öreg-hegy kaptárköve természeti emlék	349/TE/14	0,099	0
Egri Cakó-tető kaptárkövei természeti emlék	350/TE/14	11,72	0
Egri Mész-hegy déli sziklacsoportjának kaptárkövei természeti emlék	351/TE/14	1,436	0
Egri Mész-völgy kaptárköve természeti emlék	352/TE/14	0,617	0
Egri Nyerges-hegy keleti oldalának kaptárköve természeti emlék	353/TE/14	0,261	0
Egri Nyerges-hegy nyugati oldalának kaptárkövei természeti emlék	354/TE/14	2,71	0
Kácsi Kecse-kő kaptárköve természeti emlék	355/TE/14	1,47	0
Noszvaji Dóc kaptárkövei természeti emlék	356/TE/14	1,5	0
Noszvaji Farkas-kő kaptárköve természeti emlék	357/TE/14	0,101	0
Noszvaji Pipis-hegy kaptárköve természeti emlék	358/TE/14	0,541	0
Ostorosi Pajdos kaptárkövei természeti emlék	359/TE/14	2,215	0

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Megnevezés	Törzskönyvi szám	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)
Ostorosi Tag-gödör kaptárkövei természeti emlék	360/TE/14	0,591	0
Ostorosi Vizes-völgy kaptárköve természeti emlék	361/TE/14	0,479	0
Salgótarjáni Pécs-kő kaptárköve természeti emlék	363/TE/14	1,47	0
Siroki Földkunyhó-tető kaptárköve természeti emlék	364/TE/14	1,64	0
Siroki Rozsnak-völgy kaptárkövei természeti emlék	365/TE/14	2,74	0
Siroki Törökasztal és Bálványkövek kaptárkövei természeti emlék	366/TE/14	1,69	0
Siroki Várhegy kaptárkövei természeti emlék	367/TE/14	3,34	0
Szomolyai Csobánka kaptárköve természeti emlék	370/TE/14	0,612	0
Szomolyai Ispán-berki-tető kaptárkövei természeti emlék	371/TE/14	0,858	0
Tardi Pokol-oldal kaptárköve természeti emlék	372/TE/14	0,451	0
Tibolddaróci Ablakos-kő-völgy, Karud alja és Kőkötő kaptárkövei természeti emlék	373/TE/14	0,599	0

* Az 1/2021. (II. 5.) AM rendelettel módosított 55/2015. (IX. 18.) FM rendelet szerint.

3.1.2. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesíteni tervezett (védelemre tervezett) területek

Újonnan létesítendő országos jelentőségű védelemre tervezett terület

Megnevezés	Újonnan létesítendő védett természeti terület	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Nemzeti park	-	-
Tájvédelmi körzet	1	4 189,5100
Természetvédelmi terület	35	3 980,4100
Természeti emlék	16	15,1455
Összesen	41	8 176,2718

Meglévő országos jelentőségű védett természeti terület bővítése

Megnevezés	Védett természeti terület bővítése	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Nemzeti park	1	1 981,0000
Tájvédelmi körzet	8	13 701,2400
Természetvédelmi terület	1	225,0500
Természeti emlék	-	0,0000
Összesen	10	15 907,2900

Országos jelentőségű védelemre tervezett területek listája

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Név	Védelemre tervezett terület típusa (bővítés/egyedi)	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozot-tan védett (ha)	Védetté nyilvánítás állapota
Ágói-patak TT	egyedi	97,88		Hosszabb távú terv
Bátonyterenyec-vizslási mocsarak TT	egyedi	21,51		Középtávú terv
Béri Kopasz-hegy TT	egyedi	1,88		Középtávú terv
Borbás-hegy TT	egyedi	69,17		Középtávú terv
Borsodi-Mezőség TK bővítés	bővítés	4.307,60		Részterületenként rövid-, közép- és hosszabb távú terv
Bujáki Csirke-hegy és Kántor-rét TT	egyedi	189,20		Hosszabb távú terv
Bujáki Hényeli-erdő és Alsó-rét TT	egyedi	62,81		Hosszabb távú terv
Bükk Nemzeti Park bővítés	bővítés	1.981,00		A bővítési terület módosítása miatt a korábbi dokumentáció felülvizsgálata szükséges
Csernelyi-dombok TT	egyedi	112,68		Középtávú terv
Drégelypalánki Vecsei-rétek TT	egyedi	12,85		Hosszabb távú terv
Endrefalvai Szőlő-hegy TT	egyedi	11,54		Középtávú terv
Etesi Fás-legelő TT	egyedi	61,45		Kezelési terv alapidokumentációja elkészült
Feldebrői Kopasz-hegy TT	egyedi	202,65		Hosszabb távú terv
Gyöngyösi Sár-hegy TT bővítés	bővítés	225,05		Középtávú terv
Gyöngyöspata Gereg-hegy TT	egyedi	32,24		Rövidtávú terv
Hármas-határ TT	egyedi	3,05		Rövidtávú terv, a kezelési terv alapidokumentációja folyamatban
Hatvani Kisgombosi-fás legelő TT	egyedi	25,20		Rövidtávú terv, a kezelési terv alapidokumentációja folyamatban
Hatvani Zagyva-mente TT	egyedi	42,67		Hosszabb távú terv
Hevesi Füves Puszták TK bővítés	bővítés	172,71		Hosszabb távú terv
Hollókői TK bővítés	bővítés	53,02		Hosszabb távú terv
Ipoly-völgyi TK	egyedi	4.189,51		Hosszabb távú terv
Jobbágyi Szuha-völgy TT	egyedi	111,29		Hosszabb távú terv
Kelet-cserhádi TK bővítés	bővítés	191,75		Hosszabb távú terv
Kesznyéteni TK bővítés	bővítés	1.925,70		Hosszabb távú terv
Kisbágyoni rétek TT	egyedi	20,79		Hosszabb távú terv
Kisnánai Szék-rét TT	egyedi	251,66		Középtávú terv
Lator-patak völgye TT	egyedi	72,03		Középtávú terv
Lucfálvai Felső-rét TT	egyedi	12,20		Középtávú terv
Lyukas-kői TT	egyedi	64,78		Középtávú terv
Mátraballai Balla-patak TT	egyedi	18,51		Hosszabb távú terv
Mátrai TK D-i bővítés	bővítés	1.891,78		Hosszabb távú terv
Mátrai TK Ny-i bővítés	bővítés	3.403,48		Hosszabb távú terv

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Név	Védelemre tervezett terület típusa (bővítés/egyedi)	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozot-tan védett (ha)	Védetté nyilvánítás állapota
Mátraverebélyi Kőszirt-hegy és Meszes-tető TT	egyedi	871,90		Kezelési terv alapidokumentációja elkészült
Nagylóci Boros-völgy TT	egyedi	4,10		Hosszabb távú terv
Nagylóc-rimóci dombok TT	egyedi	197,64		Kezelési terv alapidokumentációja elkészült
Ózdi-dombok TT	egyedi	46,84		Rövidtávú terv
Sóshartyáni láprét TT	egyedi	2,83		Középtávú terv
Szalacsi-kő-völgy TT	egyedi	41,96		Rövidtávú terv
Szarv-ág-patak mente TT	egyedi	244,42		Hosszabb távú terv
Szarvasgedei rétek TT	egyedi	49,72		Hosszabb távú terv
Szilvásvárad Aszaló TT	egyedi	188,66		Kezelési terv alapidokumentációja elkészült
Tari Farkaslyuk-tető TT	egyedi	385,53		Középtávú terv
Tarnavidéki TK bővítés	bővítés	1.755,20		Rövidtávú terv: Borsodszentgyörgy-Dél, Borsodnádásd-Észak, Szentdomonkos településhatárban; Hosszabb távú terv: Borsodnádásd-Dél, Borsodszentgyörgy-Észak, Domaháza, Hangony településhatárban
Tarnóca-mente TT	egyedi	171,32		Középtávú terv
Telki-legelő TT	egyedi	269,02		Középtávú terv
Verpeléti Vár-hegy TT	egyedi	8,43		Rövidtávú terv
Dédestapolcsány, Nagy-hegy földtani alapszelvény (K-17)	egyedi (helyi védett átminősítése)	0,3221		Középtávú terv
Nagyvisnyó, Mihalovics kőfejtő földtani alapszelvény (P-02)	egyedi (helyi védett átminősítése)	0,3868		Középtávú terv
Salgótarján, Baglyaskő (Kővár) földtani alapszelvény (Pa-36)	egyedi (helyi védett átminősítése)	0,5811		Középtávú terv
Miskolc, Bagoly-hegy földtani alapszelvény (T-066)	egyedi	0,5587		Középtávú terv
Sóshartyán-Kishartyán, Hencse-hegy földtani alapszelvény (Ol-19)	egyedi	0,2879		Középtávú terv
Egyházasgerge, homokbánya földtani alapszelvény (M-32)	egyedi	0,6128		Középtávú terv
Sóshartyán-Kishartyán, Hencse-hegy földtani alapszelvény (Ol-19)	egyedi	0,2879		Középtávú terv
Egyházasgerge, homokbánya földtani alapszelvény (M-32)	egyedi	0,6128		Középtávú terv
Eger, Kis-Eged, útbevágás földtani alapszelvény (Ol-03)	egyedi	0,4143		Középtávú terv
Szomolya, kutatóárok földtani alapszelvény (Ol-02)	egyedi	0,1242		Középtávú terv

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Név	Védelemre tervezett terület típusa (bővítés/egyedi)	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozot-tan védett (ha)	Védetté nyilvánítás állapota
Nézsza, Malom-kőbánya földtani alapszelvény (T-016)	egyedi	1,6086		Középtávú terv
Bükkszentkereszt, Lőrinc-hegy földtani alapszelvény (T-067)	egyedi	0,1124		Középtávú terv
Eger, Szöllőske földtani alapszelvény (OI-17)	egyedi	7,0541		Középtávú terv
Bátor, Nagy-oldali kiemelkedő földtani feltárások	egyedi (helyi védett átminősítése)	1,0772		Középtávú terv
Kazár, Rzehakias (Oncophorás) kiemelkedő földtani feltárás	egyedi	0,1135		Középtávú terv
Kazári riolittufa kiemelkedő földtani feltárás	egyedi	0,9911		Középtávú terv

A 2021-ben végzett védetté nyilvánítási tevékenység összefoglalása

Országos jelentőségű védetté nyilvánítások és kezelési tervek

- Elkészítettük a **kácsi** kiemelt jelentőségű csigaélőhelyet tápláló langyos források csoport természetü emlékként történő védetté nyilvánítási javaslatát, melyet megküldtünk az illetékes B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatalnak. A helyszíni egyeztetések alapján a kormányhivatal a források csoportját és a források által táplált kiemelkedő élőhely és védelmükre kijelölt területet teljes egészében nem tartja lehetségesnek a jogszabályok alapján védetté nyilváníthatónak; csak a pontszerűen megadott források köré rajzolt 1 m²-es területet tartják indokoltnak. Az egyeztetések 2022-ben folytatódnak.
- A BNPI működési területén *Páris-patak völgye földtani alapszelvény TE* néven egy helyi jelentőségű védett természeti terület részének országos jelentőségűvé való **átminősítésére** került sor. Megtörtént továbbá 9, a BNPI működési területén lévő országos jelentőségű védett természeti területen belüli részterület kijelölése, lehatárolása kifejezetten az ott található kiemelkedő földtudományi természetvédelmi jelentőségű földtani alapszelvény vagy -képződmény hatékony természetvédelmi kezelése érdekében:
  - Fekete-sár földtani alapszelvény (Bükk Nemzeti Park)
  - Hór-völgyi 2. földtani alapszelvény (Bükk Nemzeti Park)
  - Lök-völgyi 1. földtani alapszelvény (Bükk Nemzeti Park)
  - Lök-völgyi 2. földtani alapszelvény (Bükk Nemzeti Park)
  - Patkó-sziklák alatti földtani alapszelvény (Bükk Nemzeti Park)
  - Rákmara földtani alapszelvény (Bükk Nemzeti Park)
  - Répáshutai Bánya-hegy földtani alapszelvény (Bükk Nemzeti Park)
  - Róna-bükk földtani alapszelvény (Bükk Nemzeti Park)
  - Strázsa-hegyi földtani alapszelvény (Lázberci Tájvédelmi Körzet)
- Három országos jelentőségű **védelemre tervezett** terület esetében (Hármas-határ Természetvédelmi Terület, Hatvani Kisgombosi-fás legelő Természetvédelmi Terület, Kácsi források Természetvédelmi Terület) a 16/2012. (VII. 6.) VM utasítás alapján elindult védetté nyilvánításhoz szükséges **tervdokumentáció** összekészítése (megalapozó dokumentáció és részletes kezelési terv).

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Helyi védetté nyilvánításokkal kapcsolatos tevékenységek

2021-ben helyi védetté nyilvánításban nem vettünk részt.

3.1.3. „Ex lege” védett természeti területek:

Ex lege védett természeti területek	Egyedi jogszabállyal védett természeti területen elhelyezkedő		Egyedi jogszabállyal védett természeti területen kívül elhelyezkedő	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Száma (db)	Kiterjedése (ha)
lápok	2	11,6598	39	968,3402
szikés tavak	0	0	0	0
kunhalom	14	nincs adat	103	nincs adat
földvár	34	nincs adat	97	nincs adat
forrás	788	nincs adat	676	nincs adat
víznyelő	0	0	0	0

Ex lege védett természeti területek	Egyedi hatósági határozattal lehatárolt ex lege védett természeti területek		Egyedi hatósági határozattal lehatárolásra váró ex lege védett természeti területek	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Száma (db)	Kiterjedése (ha)
lápok			41	980
szikés tavak			0	0
kunhalom			103	nincs adat
földvár			97	nincs adat
forrás			676	nincs adat
víznyelő			0	0

A „Természeti értékek védelme” szakmai keret terhére (TK21/1/12) a következő kunhalmok kataszterezése készült el:

Kunhalmok:

1. Besenyőtelek, Nagy-halom
2. Besenyőtelek-Újlőrincfalva, Jaj-halom
3. Borsodivánka, Kóta
4. Egerfarmos, Baglyas-hát (Lencse-hát)
5. Egerfarmos, Kettős-halom
6. Egerfarmos-Egerlövő, Sas-halom
7. Egerfarmos-Poroszló, Sély-halom
8. Egerfarmos-Poroszló, Szőr-halom
9. Poroszló, Kesely-halom
10. Poroszló, Kis-Kóta-halom
11. Poroszló, Nagy-Kóta-halom
12. Poroszló, Kóró-domb

Feladatok:

A kunhalmok teljes területének, morfológiai állapotának, felszínen jelentkező régészeti jelenségeinek, növényborításának minél részletesebb (a 2009-ben megjelent útmutató, adatlap és kitöltési segédlet szerinti) felvétele, megismerése, a kunhalom-kataszter teljesebbé, pontosabbá tétele.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Kunhalom területén gyepek felszínborítás helyreállítása érdekében történő előkészítő beavatkozások kivételével bárminemű mezőgazdasági talajmunka végzése tilos. Kunhalom területén végzett fakivágás során tilos a földmű bolygatása.

Eredmények rövid összefoglalása:

A felmért kunhalmok a Kölcsönös Megfeleltetés rendszerén belül az 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet 2. § f) szerint szerepelnek a MePAR-ban, mint védett tájképi elemek. Az FM rendelet melléklete szerint kunhalom területén gyepek felszínborítás helyreállítása érdekében történő előkészítő beavatkozások kivételével bárminemű mezőgazdasági talajmunka végzése tilos. Kunhalom területén végzett fakivágás során tilos a földmű bolygatása. A felmért kunhalmok esetében általában a kijelölt védőterületnek pontosan megfelelő nagyságú területen, néhány esetben még attól nagyobb területen (például: Egerfarmos-Egerlövő – Sas-halom, Poroszló – Kesely-halom) nem végeztek mezőgazdasági talajmunkát, egy esetben azonban a védőterülettel jóval kisebb (Egerfarmos – Baglyas-hát /Lencse-hát/) területen volt ez tapasztalható. A Besenyőtelek, Nagy-halom esetében a földúttal átvágott halomtestből emberi csontmaradványok, a halom felszínéről faragott kövek, nagy mennyiségű Árpád-kori cséréptöredék került elő a felmérés során. Előzetes régészeti vélemény alapján az elpusztult Tepély település templomos halma lehetett, amely körül temetkezés is valószínűsíthető. A régész szakemberek a területet új régészeti lelőhelyként felvették.

A nem művelt halomtestek esetében csak egy-két esetben volt tapasztalható, hogy halom felszínét rendszeresen kaszálják (például: Egerfarmos-Egerlövő – Sas-halom, Poroszló – Kóró-domb), a legtöbb esetben viszont a kezeletlenség következtében kialakuló gyomosodás jelentkezett, inváziós növényfajok (például: selyemkóró, energiafű) terjedése is megfigyelhető volt.

A halmok állapotát jellemzően a kotorékok jelenléte, útbevágások, úttátjárások veszélyeztetik.

3.1.4. „Ex lege” védett természeti értékek

Megnevezés	Barlangok száma (db)	Felszíni védőövezet kiterjedése (ha), összes	Ebből fokozottan védett barlang (db)	Változás a tárgyévben (db)
Ex-lege védett barlangok	1 262	25 978	54	8
Összesen	1 262	25 978	54	8

• 3.1.4.1. Barlangok/kiépítések, műszaki beavatkozások

Barlangok bejárat- és járatbiztosítása, valamint a bejáratok lezárásának és biztosításának fenntartása

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén 54 fokozottan védett barlang nyílik. 52 barlang lezárással ellátott, ami összesen 65 barlangajtó kezelését jelenti.

Ezekből az alábbi 7 barlanglezárást nem Igazgatóságunk kezel:

- Diósgyőrtapolcai-barlang;
- Garadna-forrásbarlang;
- Királykúti-sziklaüreg;
- Miskolctapolcai-tavasbarlang;
- Szalajka-forrásbarlang;
- Szinva-forrási-barlang;
- Anna-barlang vízművek által lehatárolt táró bejárata (az eredeti, tehát a természetes forrás feltárt bejárata).

Két barlang több bejáratral rendelkezik, melyek külön ajtót jelentenek; ezek a következők:

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

- Anna-barlang (5 db lezárás, ebből 4-et igazgatóságunk kezel);
- Létrási-vizesbarlang (2 db ajtó).

Három barlangrendszer két külön bejáráttal rendelkezik:

- Szepesi-Láner-barlangrendszer;
- Bolhási-Jávorkúti-barlangrendszer;
- Szivárvány-Sebes-barlangrendszer.

Két barlangot két lezárással láttuk el, egy bejáráti és egy belső szakaszt érintő lezárással:

- Bányász-barlang;
- Szirén-barlang.

Előfordulnak olyan barlangok, amelyeknél egy lezárással több barlang is lezárásra került:

- Lillafüredi 2. sz. mésztufaüreg;
- Lillafüredi 3. sz. mésztufaüreg;
- Lillafüredi 4. sz. mésztufaüreg.

2021-ben egy barlangban végeztünk barlanglezárás jelleggel kezelői beavatkozást külső vállalkozó bevonásával.

Barlang	Vállalkozó	Pénzügyi forrás	Költség (e Ft)	Elvégzett beavatkozás
Szirén-barlang	Szent Özséb Barlangkutató Egyesület	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	200	Belső sérülékeny szakaszának lezárása

• 3.1.4.2. *Hasznosítási jelentések*

A hasznosított barlangokban a folyamatos műszaki ellenőrzések és zárkarbantartások zajlottak. Két barlangban lakatsere történt (Kő-lyuk, Hillebrand Jenő-barlang). Az overallos túrák között a barlangokban túrázó személyek többnyire távolabbi, magyarországi nagyobb települések lakosai, többnyire budapesti, vagy Budapest környékiek.

A vagyonkezelésünkben lévő, hasznosítási engedéllyel rendelkező barlangjainkban 2021-ben 54 hasznosítási jellegű barlangtúra került lebonyolításra az alábbi megoszlásban:

Megnevezés	Barlang neve	Túrák száma (db)	Látogatók száma (fő)
Könnyű barlangtúra	Esztáz-kői-barlang rövid túra	23	166
	Kő-lyuk	11	80
	Hillebrand Jenő-barlang	2	18
	Lilla-barlang	2	14
Overallos közepes nehézségű barlangtúra	Létrási-vizesbarlang rövid túra	6	29
	Kecske-lyuk	1	2
	Esztáz-kői-barlang hosszú túra	7	42
Overallos extrém nehézségű barlangtúra	Bolhási-víznyelőbarlang	0	0
	Létrási-vizesbarlang hosszú túra	2	10
	Vénusz-barlang	0	0
Összesen		54	361

2021-ben a barlangokban lebonyolított túrák száma a 2020-as évi túraszámhoz képest 59%-al, a résztvevők létszáma pedig 43%-al nőtt, melyet a pandémiás időszakban a barlangok iránt megnövekedett érdeklődés indokolhat.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Az egyes barlangokban általában nőtt a látogatólétszám, kivéve a Vénusz-barlangban és a Kő-lyukban. A Kő-lyukban az év utolsó negyedében régészeti feltárás indult, amely akadályozta a barlang bemutatását. Két hasznosított barlangban egyáltalán nem volt szolgáltatás jellegű, overallos barlangtúránk, hasonlóan a 2020-as évhez.

Vagyonkezelői hozzájárulással lezajlott barlangtúrák

A vagyonkezelésünkben lévő barlangokban látogatók létszámában 2021-ben csökkenés volt tapasztalható az előző évhez képest. Míg 2020-ban a túrákérelmek száma 68 volt, 2021-ben 42 barlangtúrára vonatkozó engedélykérelem érkezett be, a csökkenés mértéke 38%-os.

2020-ban 172 barlangtúrát bonyolítottak le. 2021-ben 114 barlangtúra zajlott le, így 33%-os csökkenés jelentkezik a barlangtúrák számában.

2021-ben a túrákon összesen 852 személy vett részt, ugyanakkor a 2020-as létszám 1202, így 29 %-os csökkenés jelentkezik, melyet a pandémia miatti barlanglátogatási korlátozások okoztak.

A túrák az alábbi barlangokban zajlottak:

Balekina-barlang, Bányász-barlang -120 m-ig, Bolhási-víznyelőbarlang, Borókás-tebri 4. sz. víznyelőbarlang, Borókás-tebri 2. sz. víznyelőbarlang, Cubákos-víznyelőbarlang, Diabáz-barlang, Fekete-barlang, Gyurkó-lápai-barlang, Hajnóczy-barlang, Hillebrand Jenő-barlang, Kecse-lyuk, Kő-lyuk, Iker-tebri-víznyelőbarlang, István-lápai-barlang, Jávorkúti-víznyelőbarlang, Kis-kőhátizsomboly, Láner-barlang, Létrási-vizesbarlang, Lilla-barlang, Pénz-pataki-víznyelőbarlang, Speizi-barlang, Nagykömázsa-völgyi-víznyelőbarlang, Szepesi-barlang, Szirén-barlang, Szivárvány-barlang, Mexikó-völgyi-víznyelőbarlang, Vár-tetői-barlang, Vénusz-barlang.

3.1.4.3. Dokumentációs tevékenységek

Dokumentációs tevékenységet elsősorban a közhiteles nyilvántartáshoz kapcsolódóan a barlangok felméréseivel végez igazgatóságunk.

2021-ben három előző évben helyszínelte új barlang dokumentálása zajlott le.

2021-ben 9 barlang fotórealisztikus 3D modelljét készítettük el, a barlangok felszín alatti kiterjedésének meghatározása céljából, mivel a hagyományos térképrajzokkal ellentétben ez a térmodell pontosabban határozza meg a barlangok térbeli kiterjedését, egyben természeti állapot-felvételi dokumentációként is használható.

3.1.4.4. Térképezés

Elkészítettük a Fekete-barlang eddig nem felmért szakaszainak, valamint mellékágainak poligonhálózatának felmérését összesen 400 m hosszban. A Szirén-barlangban 250 m járat került teljes körűen feltérképezésre, a Fekete-barlangban pedig 500 m-ről készült barlangtérkép a már meglévő poligonhálózat felhasználásával.

3.1.4.5. Állapotfelvételek

A barlangok állapotfelvételei munkatársunk helyszínelései során folyamatosan zajlottak és zajlanak. Ez a tevékenység azonban monitorozás jellegű, és a barlangok állapotfelvételi nyomtatványa nem került kitöltésre. A tevékenység során munkatársaink helyszínelésein túl, támaszkodunk az engedélyezett barlangtúrák, valamint a megbízási szerződések alapján barlangtérképezést végzők jelentéseire is. Az állapotfelvételek során kisebb munkákat munkatársaink végeztek el. Fóliázott feliratok kerültek kihelyezésre a Peskő-barlangba, illetve a Balla-barlangban és a Kecse-lyukban a korábban kihelyezett cseréje történt meg.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

• 3.1.4.6. Kezelési tervek

2021-ben barlang kezelési terv nem készült.

• 3.1.4.7. Nagyobb feltárások

Tárgyévben a barlangkutató egyesületek jelentősebb új barlangszakaszokat nem tártak fel.

3.1.5. Natura 2000 területek

2020-ban a Natura 2000 területek kiterjedése nem változott. Az igazgatóságnál a Natura 2000 területek összesített nagyságrendje az átfedésekkel 255.813 ha.

Terület megnevezése	Kihirdetett		Változás a tárgyévben (ha)	Kihirdetésre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)		Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Különleges Madárvédelmi	6	229.748	0	0	0
Különleges Természetmegőrzési	60	80.850	0	0	0

Terület kódja és megnevezése	Ki-helyezett tábla (db)	Területet érintő tanösvény vagy látogatóközpont megvalósulása (db)	Élőhely-rekonstrukció (ha)*	Területet érintő projektek száma (db)
HUBN10002 Borsodi-sík	26	2 (22 ismertető tábla)	850	10
HUBN10003 Bükk-hegység és peremterületei	1	18 (152 ismertető tábla)	118	5
HUBN10004 Hevesi-sík		3 (21 ismertető tábla)	825	17
HUBN10005 Kesznyéten	14	1 (7 ismertető tábla)	205	5
HUBN10006 Mátra	2	4 (35 ismertető tábla)	39	3
HUDI20026 Ipoly-völgy	5	2 ismertető tábla	15,4	4
HUBN20001 Bükk-fennsík és a Lök-völgy		11 (73 ismertető tábla)	37,05	2
HUBN20002 Hór-völgy, Déli-Bükk		1 (9 ismertető tábla)	1,5	1
HUBN20004 Szarvaskő		1 (1 ismertető tábla)		1
HUBN20005 Kisgyőri Ásottfa-tető - Csókás-völgy				1
HUBN20006 Miskolctapolcai Tatár-árok - Vörös-bérc			1,5	1
HUBN20007 Kisgyőri Halom-vár-Csincse-völgy - Cseh-völgy			3,5	2
HUBN20008		3 (14 ismertető tábla)		1

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Terület kódja és megnevezése	Ki-helyezett tábla (db)	Területet érintő tanösvény vagy látogatóközpont megvalósulása (db)	Élőhely-rekonstrukció (ha)*	Területet érintő projektek száma (db)
Vár-hegy - Nagy-Eged				
HUBN20009 Tard környéki erdőssztyepp	1		42	2
HUBN20010 Szomolyai Kaptár-rét		1 (18 ismertető tábla)		
HUBN20011 Ostoros-patak menti erdőpuszta		1 ismertető tábla	0,05	
HUBN20012 Egerbakta - Bátor környéki erdők		1 (7 ismertető tábla)		
HUBN20013 Hevesaranyosi-fedémesi dombvidék				
HUBN20014 Gyepes-völgy	1			
HUBN20015 Izra-völgy és az Arló-i-tó				
HUBN20017 Borsodbótai Kotyindó-tető			12 5 5	1
HUBN20018 Upponyi-szoros	1		1	1
HUBN20019 Csernely-patak völgye				
HUBN20020 Sátai Tökés-völgy				
HUBN20021 Domaházai Hangony-patak völgye	1			
HUBN20025 Nagybarcai Liget-hegy és sajóvelezdi Égett-hegy				
HUBN20027 Ózdi Harmaci-dombok				
HUBN20029 Girincsi Nagy-erdő				
HUBN20030 Hejő mente				
HUBN20031 Mezőcsáti Rigós				
HUBN20032 Tiszakeszi-morotva	5			
HUBN20034 Borsodi-Mezőség	21	2 (22 ismertető tábla)	250	10
HUBN20035 Poroszlói szikések				10
HUBN20036 Kétútközi-legelő				10
HUBN20037 Nagy-Hanyi		1 (3 ismertető tábla)		10
HUBN20038 Kerecsendi Berek-erdő és Lógó-part		1 (ismertető tábla)	120	3
HUBN20039 Pusztafogacs				7
HUBN20040 Nagy-fertő - Gulya-gyep - Hamvajárás szikes pusztái		1 (3 ismertető tábla)	200	14
HUBN20041		1 (9 ismertető tábla)	500	15

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Terület kódja és megnevezése	Ki-helyezett tábla (db)	Területet érintő tanösvény vagy látogatóközpont megvalósulása (db)	Élőhely-rekonstrukció (ha)*	Területet érintő projektek száma (db)
Pélyi szikesek				
HUBN20042 Boldogi Vajda-rét	1			
HUBN20043 Verpeléti Vár-hegy		3 ismertető tábla	0,5	
HUBN20044 Recski Hegyes-hegy				
HUBN20046 Gyöngyösi Sár-hegy		1 (14 ismertető tábla)	25	1
HUBN20047 Mátra északi letörése		2 (12 ismertető tábla)		
HUBN20048 Gyöngyöstarjáni Világos-hegy és Rossz-rétek				
HUBN20049 Mátrabérc - fallóskúti-rétek		1 ismertető tábla	20	1
HUBN20050 Gyöngyöspatai Havas				
HUBN20051 Nyugat-Mátra				
HUBN20052 Apci Somlyó				
HUBN20053 Petőfibányai Kopasz-hegy				
HUBN20055 Szentkúti Meszes-tető	1			1
HUBN20056 Tepke	-	3 (10 ismertető tábla)	168	5
HUBN20057 Bézma	-		64	5
HUBN20058 Bujáki Csirke-hegy és Kántor-rét	3			1
HUBN20059 Szandai Várhegy	1			1
HUBN20060 Sóshartyáni Hencse-hegy	1			2
HUBN20062 Középső-Ipoly-völgy	5			3
HUBN20063 Karancs	-	3 ismertető tábla	1,5	1
HUBN20064 Salgó	-			1
HUBN20065 Gortva-völgy	-			1
HUBN20067 Szilvásvárad Aszaló és Szilvás-patak mente				
HUBN20068 Sajómercsei Körtvélyes-dűlő				
HUBN20069 Kesznyéteni Sajó-öböl	14	1 (7 ismertető tábla)	205	5
HUBN21094 Bujáki Hényeli-erdő és Alsó-rét				
HUBN21095 Nagylóci Kő-hegy				

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Terület kódja és megnevezése	Ki-helyezett tábla (db)	Területet érintő tanösvény vagy látogatóközpont megvalósulása (db)	Élőhely-rekonstrukció (ha)*	Területet érintő projektek száma (db)
HUBN22096 Tiszaújvárosi ártéri erdők				

*Mivel az átfedő Különleges Madárvédelmi valamint Különleges Természetmegőrzési Területeken végrehajtott rekonstrukciós programok területi adatai mindkét kategóriánál fel vannak tüntetve, így ezek adatait összeadva magasabb értéket kapunk, mint a rekonstrukcióval érintett területek valós össz-kiterjedése. Az élőhelyrekonstrukciók valós hatása – főként vizes élőhely-rekonstrukciós programok esetében például a talajvíztükör befolyásolásán keresztül – ugyanakkor jóval nagyobb területeket érint.

A Natura 2000 területeket érintő hatósági/szakhatósági ügyekben (más célú hasznosítás, művelésből való kivonás, telephely-engedélyezés, telephelybővítés, erdészeti eljárások) megkeresésre számos esetben adtunk szakvéleményt az érintett természetvédelmi hatóságok számára. Számos esetben közvetlenül az ügyfelek keresik meg az igazgatóságot, például Natura 2000 területen tervezett beépítések vagy erdőtelepítések ügyében. Utóbbi ügytípus a VP5-8.1.1-16 kódszámú, „**Erdősítés támogatása**” pályázat meghosszabbítása miatt **jelentősebb számban jelentkezett** a tárgyévben.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság botanikai (Natura 2000 közösségi jelentőségű fajok), gerinctelenzoológiai (elsősorban bogár és lepke), madártani és nagyragadozó felméréseket dolgoztak ki és hajtottak végre.

Az Európai Bizottság Natura 2000 területek adatlapjainak és adatbázisának (SDF) megújítására vonatkozó javaslatot adtunk a szaktárca részére, valamint több élőlénycsoport esetében pontosításokat végeztünk az SDF adatlapokon.

2019. január 1-étől hivatalosan elindult „*A pannon gyepek és kapcsolódó élőhelyek hosszú távú megőrzése az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv stratégiai intézkedéseinek megvalósításával*” (GRASSLAND-HU) témacímű LIFE Integrát Projekt, melynek keretében folytattuk a beavatkozással (cserjeirtás és inváziós növény visszaszorítás) érintett területek felmérését és kezelését, a beavatkozások tervezését, valamint a földvásárlás is zajlott Bükkzsérc külterületén.

3.1.6. Nemzetközi jelentőségű területek

Megnevezés / Területvédelmi kategória	Ramsari terület	MAB BR	Európa Diplomás terület	Világ-örökségi terület	Geopark
A terület adott kategória szerinti besorolását tábla jelzi (területek száma)	1	0	1	1	1
Az adott területkategórián működő tanösvények száma	1	0	5	2	>20
Az adott területkategórián illetve azzal (térben és tematikailag) összefüggésben működő látogatóközpontok száma	0	0	1	1	0
Az adott területkategórián végrehajtott élőhely-rekonstrukciók száma	0	0	0	1	1
Az adott területkategórián végrehajtott élőhely-rekonstrukciók kiterjedése (ha)	0	0	0	15	330,56
Az adott területkategórián folytatott természetvédelmi kezelések összes kiterjedése (ha)	1 136,3	0	220	30	220

- **Ramsari területek**

Az egyetlen Ramsari területünk teljes egészében átfed a Borsodi-mezőség Tájvédelmi Körzettel, ezért az ott folyó természetvédelmi munkák és élőhely-rekonstrukciós pályázatok a Ramsari terület kedvező ökológiai állapotának a kialakítását is szolgálták.

- **MAB bioszféra-rezervátumok**

MAB bioszféra rezervátum nem található a működési területünkön.

- **Európa Diplomás területek**

Ipolytarnóci Ősmaradványok természetvédelmi terület

A terület 1995-ben kapta meg az Európa Diplomát, amelyet először 5 éves periódusonként vizsgáltak felül, majd 10 évre ítélték oda a címet.

Annak ellenére, hogy a 2010. szeptember 16-i határozatában (CM/ResDip(2010)15a) az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága az Ipolytarnóci Ősmaradványok természetvédelmi terület Európa Diplomáját 2020. szeptember 11-ig meghosszabbította, már 2019-ben felülvizsgálati helyszíni szemlét tartottak a területen. *A felülvizsgálati jelentés (de05e_Report_Ipolytarnoc_final_PA_January2020) alapján a szakértő bizottság támogatta a terület Európa Diplomájának meghosszabbítását. Ezt követve az Európa Tanács a 2020. szeptember 23-i határozatában (Resolution CM/ResDip(2020)9) 2030. szeptember 11-ig meghosszabbította a kitüntető címet, és 12 ajánlást fogalmazott meg hozzá, újabb 10 évre megelőlegezve a bizalmat.*

A különleges határozatban a terület kezelőjének, a Bükki Nemzeti Park Igazgatóságnak kiemelkedő színvonalú geoturizmus fejlesztései és a terület térségben betöltött jelentős szerepvállalása is szerepet játszottak.

A kezelési tevékenység sarkalatos pontjait képező legújabb ajánlások:

1. Bontakoztassa ki a helyszín további geológiai felfedezésének potenciális lehetőségeit, különös tekintettel a paleontológiai feltárásokra. Jelentős hozzáadott értéket jelentene, ha a kutatási tevékenység nemzetközivé válhatna a tudományos kutatás eredményeinek nyilvánosságra hozatalával;
2. Tegyen megfelelő intézkedéseket a terület földtani és őslénytani értékeinek megőrzése és lehetőség szerinti bemutatása érdekében. 2025-ig végezzen gondos (a geológiai és őslénytani értékek maximális megőrzését biztosító) felújítást / cserét, elsősorban a geológiai nyomvonal mentén található feltárási épületeknél. Ezenkívül a tízéves újraértékelési időszak alatt újítsa fel a látogatóközpontot és más látogatói létesítményeket;
3. Bontakoztassa ki a terület azon szerepkörének lehetőségeit, amelyek központi és aktív szerepet vállalnak a szlovák-magyar határon átnyúló Novohrad-Nógrád Geopark integrációjában, a régió természeti adottságainak megőrzése és tudatosítása, valamint a régió további fejlesztése érdekében. Fejlessze tovább a többnyelvű információs pontját a geoturizmus számára;
4. Folytassa a nem őshonos fafajok, különösen a fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) és a régióban nem őshonos fenyő (*Pinus*) fajok fokozatos helyettesítését őshonos lombhullató fafajokkal (például tölgy-*Quercus* fajok), segítve a természetes szukcesszió folyamatát ökológia-érzékeny földgazdálkodási tevékenységével. Kontrollálja az invazív növényfajok, például a parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*) terjedését. Ugyanúgy intézkedjen a vegetációt és védett állatfajokat jelentősen károsító vadállomány kontrolljában;
5. Tartsa fenn a természetvédelmi terület nyugati oldalán, a közeli település közelében, a nyílt terek és az erdős területek közötti egyensúlyt az ottani tájkép mozaikszerkezetének megőrzése érdekében. Tartsa használatban a regionálisan őshonos védett racka juh háziállatfajtát, részben a tradicionális háziállattartás hozzáadott értékmegőrzése érdekében, részben pedig, hogy növelje a fű-domináns gyepvegetáció szerkezeti sokszínűségét. Legeltetési (agropasztorális) okokból

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

ösztönözze a földbérlo helyi gazdák és / vagy nem kormányzati szervezetek (NGO-k) szénakaszalási gyakorlatának fenntartását. Ha a nyílt élőhelyek kezelése csak a juhok általi legeltetéssel történne az a tájképet fás és lágyszárú növényközösségek (ún. erdőség) által borított foltok mozaikjává változtatná, ami nem felelne meg a korábbi ajánlásoknak (2010);

6. Cserélje le a falu és a látogatóközpont között futó elektromos légvezetékét földalatti kábelre, az adott tájképvédelmi szempontok figyelembevételével;
7. Vizsgálja meg egy olyan video prezentáció vagy dokumentumfilm megvalósíthatóságát, amely a tudományos bizonyítékokon alapuló őslénytan tudományát (paleotaxonomia, valamint paleoökológia és az ökoszisztéma rekonstrukció / helyreállítás) mutatja be. Különösen megdöbbentő az a paleontológiai módszer, amely egész állatokat rekonstruál „egyszerű” lábnyomok alapján. Egy ilyen film a nagyközönséget és más élettudományok tudósait is érdekelni fogja;
8. Miként az a közetparki ösvényen már megtörtént, helyezzen el több vizuális jelzöt, vonatkoztatási pontot, amelyek kapcsolatot teremtenek a jelenlegi és a múltbeli (miocén) ökoszisztémák között;
9. Javítsa a menedzsment intézkedések eredményeiről szóló dokumentációt / jelentéseket strukturált nyomon követés, monitorozás és lakossági visszajelzés (látogatói létszám, értékelés) révén;
10. Bővítse tovább a helyi, regionális és transznacionális nyilvánosság bevonását és az adminisztratív együttműködést, például a Novohrad - Nógrád transznacionális geopark területén (amelyet a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság vezetősége, ne pedig az Ipolytarnóci Ősmaradványok tt vezetése hajtson végre);
11. Mérlegelje a hétköznapi, polgári tudományos (citizen science) projektek alkalmazását a nem tudományos háttérrel rendelkező érdekeltek bevonása és elkötelezettségének fokozása érdekében;
12. Folytassa továbbra is az Európa Diploma logójának és szlogenjének jó és szisztematikus használatát;

Az új ajánlások ellenére az év végi szokásos jelentésben még a megelőző ajánlásokra adott tevékenységet kellett részletezni.

- ***Világörökségi területek***

- *Hollókő Ófalu és táji környezete - Hollókői Tájvédelmi Körzet*

Az 1977-ben létrehozott 151 hektáros Hollókői Tájvédelmi Körzet a műemlékvédelmi Ófalut és természeti környezetét foglalja magába. A területet 1987-ben az UNESCO *Hollókő Ófalu és táji környezete* néven a Kulturális Világörökség részének nyilvánította. Fenntartása többszereplős, a BNPI a beerdősült és hagyásfás részekért, valamint az ófalui tájház kiállításának működtetéséért felelős, partneri viszonyban a helyi önkormányzattal. A világörökségi törvényből következően az új világörökségi kezelési terv sikeres elkészítéséhez a BNPI konzultációs szerepét 2014-ben is teljesítette.

A hollókői világörökségi terület világörökségi gondnokságát 2013-ban az EMMI miniszter határozta meg. A kijelölt gondnokkal a BNPI szoros kapcsolatot ápolva működik együtt. A Hollókői TK tervezett bővítése (*HTK 2003 évi kezelési tervének 15. sz. melléklete*) nem érinti a világörökségi terület lehatárolását. 108/2017. (IV. 28.) Korm. rendelet Hollókő Ófalu és környezete világörökségi kezelési tervéről rendelkezik.

Hollókő Ófalu és környezete bekerült a Hungarikumok Gyűjteményébe is.

A 148/2007. (XII. 27.) KvVM rendelet az Országos Természetvédelmi Hivatal elnökének 2/1977. OTvH számú határozatával védetté nyilvánított Hollókői Tájvédelmi Körzet védettségét fenntartja. A 2/1977. OTvH számú határozatban a terület rendeltetése az alábbi:

- Megőrizzze a jelenkor és elkövetkező nemzedékek számára a világörökség részeként a hollókői tájrészlet jellegzetes arculatát, ahol kis területen sajátos kultúrtörténeti, természeti és tájképi értékek ötvöződnek egybe.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

•Őrizze meg az Ófalu népi építészetének és településszerkezetének, valamint a váromnak természeti környezetét, a fás legelő részeit.

•Gazdaságtörténeti értéként tartsa fent az egykori kisparaszti gazdálkodási módra jellemző keskenyparcellákat.

•Védje és kezelje a terület egyéb természeti értékeit.

•Lehetőséget nyújtson a látogatói megismeréshez, bemutatáshoz, aktív szerepet vállaljon a természet-megőrzési tudatformálásban, ismeretterjesztésben.

•Segítse elő a szabadidő kulturált felhasználását; szolgálja a természeti és kultúrártékek megismerésére irányuló ökoturizmust olyan módon, hogy az a természeti értékeket és a kultúrtájat ne károsítsa.

A terület eredeti rendeltetésének fenntartása, valamint a világörökségi cím megtartása is kihívással jár, melyre a kezelési terv részletesen kitér. A BNPI fontos szereplője a megőrzésnek, a 15,2 hektáros hagyásfás rekonstrukció ennek bizonyítéka. Több projekt elképzelés célozza az elavult tanösvényhálózat és az Ófaluban levő tájház teljes felújítását, de addig is a Vártúra ösvény buszparkolótól a vári pihenőig vezető szakaszát felújítottuk 5 tábla kihelyezésével és a TK-ról készített kétnyelvű geoturisztikai térképből is átadtunk egy jelentős készletet a helyi önkormányzatnak. Az Ófalui tájház elavult kiállítását 2019-ben szintén felújítottuk. 2020-ban a pandémiás helyzetre tekintettel a kiállítóhelyet zárva tartottuk.

• Tarnóci Ósélőhely – Várományosi Listán

Az Ipolytarnóci Ősmaradványok természetvédelmi terület ősi világa világszínvonalú bemutató létesítményeivel 2001 óta az UNESCO világörökségi várományosi listáján található. Központi részének (Tarnóci Ósélőhely, 104 hektár) 2003. évi nevezését követően a Világörökségi Bizottság (28 COM 14B.13, 2004) további szakértői vizsgálatokig elnapolta a döntést, a terület a Tentative Listán szerepel. A terület önálló arculatú honlapja (osmaradvanyok.hu) háromnyelvű, a BNPI kezelésében van. A világörökségi várományos területek felülvizsgálata során megállapították, hogy a terület dokumentációja és lehatárolása összhangban van a világörökségi törvényből fakadó előírásokkal. Puffer területként a természetvédelmi terület teljes mértékben számításba került. A terület világörökségi potenciáljának felülvizsgálata 2020. második felében újra felerősödött, elkezdődtek a konzultációk.

A legújabb őslénytani felfedezések is indokolják a várományosi listán tartást. A terület a Novohrad-Nógrád UNESCO Globális Geopark beléptető kapujaként is funkcionál, potenciális fejlesztési lehetőségei nemzetközi szinten is kiemelkedőek.

• A matyó népművészet – egy hagyományos közösség hímzéskultúrája

A matyó népművészet, kiemelten a matyó hímzés 2012 decemberében került felvételre az emberiség szellemi kulturális örökségének reprezentatív listájára. Matyóföldnek a Bükk-vidék és az Alföld találkozásánál fekvő Mezőkövesd, Tard és Szentistván településeket nevezzük, ahol a matyó népcsoport él. A szellemi örökség listájára ugyan a hímzésük került fel, azonban hagyományaik ennél sokkal szélesebb körűek. A jellegzetes matyó stílusú hímzés a polgári hatást tükröző viselet egyik fő alkotóeleme, melyet manapság a hagyományőrzés alkalmain és a matyó közösség reprezentálása céljából hordanak, azonban a matyó bútorfestés, a lakodalmas szokások, a Matyó Húsvét és az egyéb népszokások is a mai napig élő örökségként szolgálnak, amelyeket rendezvényeiken a nagyközönség számára is bemutatnak.

• **UNESCO Geoparkok**

• Novohrad-Nógrád Geopark

A világ első, már megalakulásakor határokon átnyúló nemzetközi geoparkjának a Globális Geoparkok Hálózatának tagságát 2010-ben elnyerő és 2016-tól UNESCO Globális Geoparkként

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

működő magyar-szlovák Novohrad-Nógrád Geopark (NN UGGp) 64 nógrádi települést és 28 szlovák oldali önkormányzatot foglal magában,

A BNPI már a kezdetektől kezdeményezője és vezető partnere volt a geopark kezdeményezésnek. 2010. év végéig és 2016-tól napjainkig a BNPI és az UGGp együttműködésének keretében az UGGp magyarországi területrészenek nemzetközi feladatait BNPI delegált (a geopark beléptetőkapujának, az Ipolytarnóci Ősmaradványok tt vezetője, Szarvas Imre) látja el.

A BNPI delegáltja 2021.évben is eleget tett EGN Koordinációs Bizottsági tagként kötelezettségeinek a Globális Geoparkok Hálózatának (GGN) és regionális szervezetének, az Európai Geoparkok Hálózatának (EGN) 2021 évi tevékenységében, az európai geoparkok közös projektjeinek végrehajtásában (GEOTUR) és a transznacionális geoparkok fórumának munkálataiban.

A pandémia miatt a virtuális térbe szorult konferenciák részvétele mellett nemzetközi és belföldi (MGB) jelentési kötelezettségeinek is eleget tett a közös programok szervezése mellett, mint például a tradicionális Európai Geoparkok Hete és a Vulkánnap megtartása az Ipolytarnóci Ősmaradványok természetvédelmi területen. Külön feladat volt a 2022. évben újra esedékes 4 évenkénti UNESCO felülvizsgálat előkészítése, ehhez a szükséges dokumentációt időben felterjesztette az UNESCO felé.

A BNPI önálló honlapjain 2021-ben is folyamatosan népszerűsítette a geoparki programokat. Részt vett geoparkos programszervezésekben (szakmai napok, tematikus túrák, továbbképzések) és népszerűsítette a geoparki kezdeményezéseket (GEOfood). Partneri közreműködésben közös kiadványok (pl.: Geoparkok Magyarországon könyv a MTT gondozásában, Aktív Magyarország kiadvány a Geoparkról) és INTERREG projektek (RiWild, GEOTOP) tervezésében és kivitelezésében is közreműködött.

A „Novohrad-Nógrád Geopark ENJOY Parkká való fejlesztése a Modern Városok Program keretében” c. projekt előkészítési munkáiban is részt vett a BNPI.

Személyi változásokra is sor került, az NNG Nonprofit Kft. vezetésében 2021 őszén dr. Oláh Pétert Budavári Valéria váltotta fel.

A BNPI együttműködés kereteit és szervezeti beépülését a geoparki menedzsment struktúrájába sajnos még nem sikerült véglegesíteni.

Továbbra is problémák forrásának tekintjük a folyamatos együttműködés hiányát, a természet- és tájvédelem szerepének érvényesülését a Novohrad-Nógrád Geopark teljes magyarországi területén, hiszen a jelenlegi szervezet csak a salgótarjáni területre fókuszál.

- *Bükk-vidék Geopark*

A 2017.- ben létrehozott Bükk-vidék Geopark egy geológiai értékeken alapuló térségfejlesztési együttműködés. A Geopark fő feladata a Bükk- és Upponyi-hegységek, illetve az a hegységet keretező dombság földtani értékeinek, illetve az ezekre alapuló, kapcsolatba hozható kulturális és kultúrtörténeti értékek, védelme és népszerűsítése. A BNPI felel a Geopark operatív feladatainak ellátásáért, valamint az UNESCO Globális Geoparkok Hálózatához való csatlakozáshoz szükséges szakmai feladatok elvégzéséért.

Geoparki felterjesztési dokumentáció

Geológiai értékeinkre alapozott tevékenységünket olyan szellemben alakítottuk ki és tervezzük folytatni, ami megfelel az UNESCO Globális Geoparkok hálózatának elvárásainak. Geoparki

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

terveinket több fordulóban ismertettük a Magyar Geopark Bizottsággal, mely szervezet folyamatosan figyelemmel kísérte eddigi működésünket.

A BNPI döntően saját munkatársaival és külső szakemberekkel kiegészülve elkészítette a Bükk-vidék Geopark felterjesztési dokumentációját, melynek véleményezése után a Magyar Geopark Bizottság támogató levelet adott ki. 2020. novemberében a felterjesztési dokumentációt összes mellékletével hivatalosan is benyújtottunk az UNESCO Globális Geopark hálózat felé, ezáltal aspiráns geoparkká váltunk.

Egy, a geopark személyzetére vonatkozó adatszolgáltatás után 2021. februárjában az UNESCO Globális Geopark Hálózat (UGGN) a felterjesztési dokumentációt teljesnek tekintette, majd egy összegző dokumentumot állított össze belőle, melyet három hónapos időtartamra a tagállamok kormányközi ellenőrzésére bocsájtotta. A kormányközi ellenőrzések után 2021. szeptemberében megtörtént a geopark thelyszíni ellenőrzése két UNESCO ellenőr által. Az ellenőrzés során a küldöttek meglátogatták többek között az egerszalóki termálfüdő sódombját, a szalóki barlanglakásokat, a verpeléti Vár-hegyet, a siroki Bálványköveket és a Törökasztalt, a szarvaskői Vár-hegyet, a ciszterci rend háromkúti apátságát, bélkői tanösvényt, a szomolyai kaptárköveket, valamint a lillafüredi Anna- és Szent István-barlangokat. Az ellenőrök véleménye alapján a geoparki jelentkezés megalapozott, jól kidolgozott és jó helyi támogatási lehetőségekkel rendelkezik. Hivatalos döntésre a geopark státuszát illetően 2022. év első felében számítunk az UGGN-felől.

Együttműködések megvalósítása

A Bükk-vidék Geopark munkaszervezete és különböző, a területen tevékenykedő intézmények között számos együttműködési megállapodást kötöttünk. Ezen együttműködések lényege olyan szakmai-turisztikai összefogás, melyek segítségével közösen népszerűsíthetjük a földtani, földtudományi értékeket, és ezen értékek még nagyobb ismertségre tehetnek szert.

Az év folyamán több szervezettel, intézménnyel, illetve önkormányzattal sikerült a geoparknak együttműködési megállapodást kötnie. Külön kiemelendő közülük a Kulturweit nemzetközi kulturális önkéntes szolgálattal foglalkozó szervezettel induló együttműködésünk. A Kulturweit az UNESCO német bizottságának alszervezete, fő feladata a német fiatalok önkéntes szolgálatának szervezése világszerte. Az együttműködés keretein belül a Bükk-vidék Geopark hivatalos Kulturweit fogadó egységgé vált. Az első önkéntesünk 2021. szeptember. 13-án megérkezett, azóta aktívan részt vesz a geoparki feladatokban, többek között elindította és szerkeszti a Geopark Blogot a BNPI honlapján.

Ismeretterjesztési, szemléletformálási, geoturisztikai tevékenységek

Az év folyamán a Bükk-Vidék Geopark munkaszervezete aktívan részt vett több oktatási, ismeretterjesztési és szemléletformálási tevékenységben. A Bükk-Vidék Geoparkról hét darab oktatási és bemutatási jellegű videó készült el a geopark területén található geotópokról. A bemutató videók az alábbi témákat dolgoztuk fel: a Bél-kő, a Nagyvisnyói Mészkő Formáció, a szarvaskői Várhegy és a Tóbérc bánya, a Szilvásváradi Formáció, a Lök-völgyi agyagpala Formáció, a Bálvány-észak alapszelvény és a Gerennavári formáció, valamint a geopark területén található időszakos források. A kisfilmek a nagyközönség számára elérhetőek a BNPI hivatalos Youtube oldalán.

2021. októberében útnak indult a Bükk-Vidék Geopark Vándorkiállítás, mely 8 tájékoztató táblán mutatja be a geoparkkal kapcsolatos legfontosabb tudnivalókat. A kiállítás az év végéig 20 településen volt megtekinthető, 1 hetes intervallumokban.

Geoparki közreműködés az Interreg GEOTOP pályázatban

Az Interreg GEOTOP pályázat részeként az év folyamán elkészült a Novohrad-Nógrád Geoparkot a Bükk-vidék Geoparkkal összekötő 2,5 kilométer hosszú Péterfala és Domaháza települések között húzódó határon átnyúló turistaút, mely útvonalának kijelölésében, illetve szakmai és ismeretterjesztő anyagainak kidolgozásában a Bükk-Vidék Geopark munkatársai részt vettek. A turistaút mentén két ismeretterjesztő táblát és két esőházat helyeztünk el.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

A pályázat részeként a Pályázati Osztállyal együttműködve megkezdődött a Rejteki Kis- és Nagy Kör, az Olaszkapui tanösvények és a Bél-kői Palabánya információs tábláinak felújítása, valamint az említett ösvényeken újonnan kihelyezendő interaktív tábák tartalmának kidolgozása.

2021. szeptemberében lezajlott a Geo-túravezető képzés a Bükk-vidék és a Novohrad-Nógrád Geoparkban, mely képzést 34 fő végzett el.

Elkészült a pályázat keretein belül egy kétoldalas A3-as méretű letéphető turisztikai térkép, melynek tartalmi kidolgozásában a Geopark munkacsoport tagjai is közreműködtek. A turisztikai térkép egy-egy oldalán mutatja be a Novohrad-Nógrád Geoparkot, a Bükk-vidék Geoparkot, valamint 20-20 geotópot.

A BNPI Guideathand telefonos alkalmazásához 54 darab a geopark területén található geotóp bemutatásainak összeállítását is elkezdődött.

Szlovák-magyar határon átnyúló Interreg V-A együttműködési program keretében került sor 2021. év októberében a BNPI szervezésében 2 napos tanulmányútra a Bükk-vidék Geopark értékes földtani helyszíneinek felkeresésére. A tanulmányút során a Kassai Műszaki Egyetem, Geoturisztikai Tanszék hallgatói, a Miskolci Egyetem, a Magyar Agrár-és Élettudományi Egyetem hallgatói turisztikai civil szervezetek valamint a Novohrad-Nógrád Geopark szakemberei és Fülek Város Önkormányzatának vezetői ismerhették meg a Bükk-Vidék Geopark területén található földtani értékeket.

3.1.7. Országos jelentőségű védett természeti területek speciális természetvédelmi kezelési tervű részterületei

2014-ben kiemelt természetvédelmi oltalmat kapott hazánk valamennyi jelenleg ismert és ez idáig még nem védett kaptárkő-előfordulása, a kaptárkövek megóvását szolgáló természeti emlékek létesítéséről, valamint a kaptárkövek megóvását szolgáló természetvédelmi kezelési terv kihirdetéséről szóló 17/2014. (X. 27.) FM rendelet alapján. Igazgatóságunk területén 6 kaptárkő a BNP országos jelentőségű védett természeti területének speciális természetvédelmi kezelési tervű részterületeként összesen 6,082 ha kiterjedésben kapott speciális kezelési tervet.

	A) Részterület megnevezése	B) Település	Területi lehatárolás ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számok / Egységes Országos Vetületi Rendszer (EOV) koordináták alapján	Össz. kiterjedés	Országos jelentőségű védett természeti terület megnevezése	Működési területével érintett nemzeti park igazgatóság
1.	Cserépfalu Ördögtorony kaptárkő	Cserépfalu	055a hrsz.-ból az Y761980,X291757; Y762016,X291661; Y761931,X291626; Y761890,X291730 EOV koordinátákkal lehatárolt 0,999 ha kiterjedésű rész	0,999 ha	Bükki Nemzeti Park	BNPI
2.	Cserépváralja Csordás-völgy kaptárkövei	Cserépváralja	0105a hrsz.-ból az Y763695,X287738; Y763751,X287623; Y763654,X287575; Y763609,X287691 EOV koordinátákkal lehatárolt 1,31 ha kiterjedésű rész	1,310 ha	Bükki Nemzeti Park	BNPI
3.	Cserépváralja Koldustaszító kaptárkőve	Cserépváralja	065a hrsz.-ból az Y764472,X289953; Y764419,X289860; Y764327,X289935; Y764390,X289985 EOV koordinátákkal lehatárolt 0,931 ha kiterjedésű rész	0,931 ha	Bükki Nemzeti Park	BNPI

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

	A) Részterület megnevezése	B) Település	Területi lehatárolás ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számok / Egységes Országos Vetületi Rendszer (EOV) koordináták alapján	Össz. kiterjedés	Országos jelentőségű védett természeti terület megnevezése	Működési területével érintett nemzeti park igazgatóság
4.	Cserépváralja Köves-lápa kaptárkövei	Cserépváralja	078 hrsz.-ból az Y764835,X288273; Y764840,X288196; Y764758,X288186; Y764759,X288263 EOV koordinátákkal lehatárolt 0,613 ha kiterjedésű rész	0,613 ha	Bükki Nemzeti Park	BNPI
5.	Cserépváralja Mangó-tető kaptárkövei	Cserépváralja	0103 hrsz.-ból az Y763931,X288094; Y763928,X288087; Y763812,X288125; Y763811,X288125; Y763817,X288133 EOV koordinátákkal lehatárolt 0,1 ha kiterjedésű rész,	1,400 ha	Bükki Nemzeti Park	BNPI
			0104 hrsz.-ból az Y763928,X288087; Y763892,X288006; Y763763,X288066; Y763811,X288125 EOV koordinátákkal lehatárolt 1,07 ha kiterjedésű rész,			
			0131b hrsz.-ból az Y763937,X288111; Y763931,X288094; Y763817,X288133; Y763831,X288150 EOV koordinátákkal lehatárolt 0,227 ha kiterjedésű rész			
6.	Cserépváralja Nagy-Bábaszék és Szőlő-tető kaptárkövei	Cserépváralja	082a hrsz.-ból az Y764473,X287985; Y764445,X287897; Y764429,X287829; Y764379,X287871; Y764412,X287986 EOV koordinátákkal lehatárolt 0,811 ha kiterjedésű rész	0,811 ha	Bükki Nemzeti Park	BNPI

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

A) Részterület megnevezése	B) Település	Területi lehatárolás ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számok / Egységes Országos Vetületi Rendszer (EOV) koordináták alapján	Össz. kiterjedés	Országos jelentőségű védett természeti terület megnevezése	Működési területével érintett nemzeti park igazgatóság

2021-ben a Szomolyai Kaptárkövek környezetéből inváziós fajok eltávolítása, a sziklák növénymentesítése zajlott.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

A földtani alapszelvények és földtani képződmények védetté nyilvánításáról és természetvédelmi kezelési tervéről szóló 55/2015. (IX. 18.) FM rendelet (továbbiakban: R.) nyomán 2 alapszelvény, az 1/2021. (II. 5.) AM rendelettel módosított R. nyomán újabb 9 alapszelvény országos jelentőségű védett természeti terület speciális természetvédelmi kezelési tervű részterületeként összesen 7,5879 ha kiterjedésben kapott speciális kezelési tervet.

	A) Részterület megnevezése	B) Földtani alapszelvény esetében annak kódszáma	C) Települ és	D) Területi lehatárolás ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számok / Egységes Országos Vetületi Rendszer (EOV) koordináták alapján	E) Összkiterjedés (hektár)	F) Országos jelentőségű védett természeti terület megnevezése
1	Bálvány északi földtani alapszelvény	P-03, T-70	Nagyvisnyó	0409/7f hrsz.-ból az Y756348,X307572; Y756303,X307533;Y756282, X307558; Y756327,X307598 EOV koordináták által kijelölt 0,202 ha kiterjedésű rész	0,202	Bükki Nemzeti Park
2	Tó-bérc-bánya földtani alapszelvény	J-76	Szarvas-kő	070/6b	1,66	Bükki Nemzeti Park
3*	Fekete-sár földtani alapszelvény	T-063	Nagyvisnyó	0358 hrsz.-ból az Y X 755054 304364 755057 304372 755277 304282 755275 304276 EOV koordináták által kijelölt vonaltól DNy-ra eső 0,4082 ha kiterjedésű rész	0,4082	Bükki Nemzeti Park
4*	Hór-völgyi 2. földtani alapszelvény	T-069	Cserépfalu	058 hrsz.-ból az Y X 760750 292114 760757 292126 760785 292122 760787 292122 760802 292120 760810 292117 760816 292117 760824 292101 760834 292087 760841 292065 760844 292054 760871 292028 760905 291981 760899 291974 760892 291971 760883 291964 760888 291949 760887 291939 760878 291919 760885 291897 760874 291874 760859 291892 760850 291880 760848 291874 760845 291875 EOV koordináták által kijelölt vonaltól Ny-ra eső 1,7872 ha kiterjedésű rész	1,7872	Bükki Nemzeti Park

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

	A) Részterület megnevezése	B) Földtani alapszelvény esetében annak kódszáma	C) Település és	D) Területi lehatárolás ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számok / Egységes Országos Vetületi Rendszer (EOV) koordináták alapján	E) Összkiterjedés (hektár)	F) Országos jelentőségű védett természeti terület megnevezése
5*	Lök-völgyi 1. földtani alapszelvény	T-065, J-52	Felső-tárkány	0126 hrsz.-ból az Y X 756926 300904 756919 300890 756936 300882 756953 300880 756966 300886 756979 300901 756973 300908 EOV koordináták által kijelölt vonaltól É-ra eső 0,0581 ha kiterjedésű rész	0,0581	Bükki Nemzeti Park
6*	Lök-völgyi 2. földtani alapszelvény	J-48	Felső-tárkány	0126 hrsz.-ból az Y X 756811 299615 756839 299601 EOV koordináták által kijelölt vonal és a 756771 299559 756797 299537 EOV koordináták által kijelölt vonal közé eső 0,2633 ha kiterjedésű rész	0,2633	Bükki Nemzeti Park
7*	Patkó-sziklák alatti földtani alapszelvény	J-49	Bükk-zsérc	0128/1 hrsz.-ból az Y X 757370 292682 757464 292696 757470 292643 757377 292628 757370 292682 EOV koordináták által lehatárolt 0,5123 ha kiterjedésű rész	0,5123	Bükki Nemzeti Park
8*	Rákmara földtani alapszelvény	Pz-25	Szilvás várad	0152 hrsz.-ból az Y X 751751 306493 752005 306453 752007 306432 EOV koordináták által kijelölt vonaltól D-re eső 1,2226 ha kiterjedésű rész	1,2226	Bükki Nemzeti Park
9*	Répáshutai Bánya-hegy földtani alapszelvény	J-47	Répáshuta	091 hrsz.-ból az Y X 758724 302595 758719 302594 758714 302554 758721 302529 758738 302501 758747 302505 EOV koordináták által kijelölt vonaltól K-re eső 0,0717 ha kiterjedésű rész, 0103 hrsz.-ból az Y X 758724 302595 758759 302600 758779 302519 758747 302505 EOV koordináták által kijelölt vonaltól Ny-ra eső 0,3777 ha kiterjedésű rész	0,4494	Bükki Nemzeti Park

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

	A) Részterület megnevezése	B) Földtani alapszelvény esetében annak kódszáma	C) Település	D) Területi lehatárolás ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számok / Egységes Országos Vetületi Rendszer (EOV) koordináták alapján	E) Összkiterjedés (hektár)	F) Országos jelentőségű védett természeti terület megnevezése
10*	Róna-bükki földtani alapszelvény	T-064	Szilvás várad	0152 hrsz.-ból az Y X 752983 305387 753003 305329 752993 305326 EOV koordináták által kijelölt vonaltól Ny-ra eső 0,0627 ha kiterjedésű rész	0,0627	Bükki Nemzeti Park
11*	Strázsa-hegyi földtani alapszelvény	Pz-39	Nekézseny	0156 hrsz.-ból az Y X 752504 315422 752564 315422 752655 315439 752664 315419 752517 315337 EOV koordináták által kijelölt vonaltól Ny-ra eső 0,9621 ha kiterjedésű rész	0,9621	Lázbérci Tájvédelmi Körzet

* Az 1/2021. (II. 5.) AM rendelettel módosított 55/2015. (IX. 18.) FM rendelet szerint.

2021-ben 8 db földtani alapszelvéynél (Síkfőkúti, Bálvány északi, Hór-völgyi 2., Lök-völgyi 1., Lök-völgyi 2., Répáshutai Bánya-hegy, Róna-bükki) zajlottak fenntartási munkák.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Földtani alapszelvény és földtani képződmény esetében országos jelentőségű védett természeti terület speciális természetvédelmi kezelési tervű részterülete kihirdetése összesen 31,1947 ha (ebből fokozottan védett: 8,7837 ha) kiterjedésben tervezett.

Név	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)	Állapota
Szilvásvár, Bácsó-völgy földtani alapszelvény (P-11)	0,4109		Középtávú terv
Nagyvisnyó, Berenás-gerinc földtani alapszelvény (Pz-29)	0,4837	0,4837	Középtávú terv
Sámsonháza, Buda-hegy földtani alapszelvény (M-08)	6,092		Középtávú terv
Mályinka-Miskolc, Csikorgói mészkőlelencsék földtani alapszelvény (Pz-26)	2,027	1,9274	Középtávú terv
Felsőtárkány, Vár-hegyi kőfejtő földtani alapszelvény (T-084)	7,9833	2,7452	Középtávú terv
Salgótarján, Eresztvényi-bánya földtani alapszelvény (Pa-11)	5,4002		Középtávú terv
Miskolc, Garadna-völgy, Pisztrángos földtani alapszelvény (P-01)	0,3053		Középtávú terv
Cserépfalu, Hór-völgy I. útbevágás földtani alapszelvény (T-068)	0,1256	0,1063	Középtávú terv
Bükkzsérc, Juhász-kút-nyak földtani alapszelvény (J-064)	0,1382		Középtávú terv
Miskolc, Savós-völgy földtani alapszelvény (T-061)	0,8326		Középtávú terv
Salgótarján, Nagy-Szilvaskő földtani alapszelvény (Pa-35)	1,08	1,08	Középtávú terv
Nagyvisnyó, Taró-völgy földtani alapszelvény (Pz-46)	0,2321		Középtávú terv
Miskolc, Vadász-völgy földtani alapszelvény (T-062)	1,3078		Középtávú terv
Szarvaskő, Várbérc-szurdok földtani alapszelvény (J-50)	0,1531		Középtávú terv
Sámsonháza, Vár-hegyi kőfejtő földtani alapszelvény (M-07)	2,4411	2,4411	Középtávú terv
Bükkzsérc, Kavicsos-kilátó kiemelkedő földtani feltárás	0,129		Középtávú terv

3.2. Terület nélkül, egyedi jogszabállyal védett és védelemre tervezett értékek (védett mesterséges üregek)

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

3. 2.1. Védett mesterséges üregek

A természetvédelmi szempontból jelentős mesterséges üregek védetté nyilvánításáról szóló 63/2015. (X. 16.) FM rendelet alapján változatlanul 7 mesterséges üreg áll természetvédelmi oltalom alatt igazgatóságunk működési területén.

	Név	Település	Bejáratnak helyt adó ingatlan helyrajzi száma	Bejárat koordináta	
				EOV X	EOV Y
1.	Antal-táró	Recsk	056/1	287021	726343
2.	Béke-táró	Parászasvár	023/1	285963	717588
3.	Denevér-táró	Szarvaskő	05/22	293812	746570
4.	Ezüstbánya-táró	Gyöngyösoroszi	029/1	281012	711388
5.	Etelka I. táró	Parád	02	287060	725770
6.	Vizeslyuk-táró I.	Mátraszentimre	034/17	284024	709942
7.	Y-táró	Miskolc III. kerület	01049	305563	766778

3. 2.2. Védelemre tervezett mesterséges üregek

Objektum	Regisztrált összesen (db)	Ebből a tárgyévben regisztrált (db)
Védelemre tervezett mesterséges üregek	0	0

3.3. Egyéb speciálisan megkülönböztetett védelemben részesülő területek

3.3.1. Erdőrezervátum

Név, kód	Összterület (ha)	Magterület (ha)	Kihirdető rendelet
Csókás-völgy, ER-63	402,8	144,4	Védett természeti területek erdőrezervátummá nyilvánításáról szóló 3/2000. (III. 24.) Köm rendelet
Csörgő-völgy, ER-55	51,2	133,1	Védett természeti területek erdőrezervátummá nyilvánításáról szóló 3/2000. (III. 24.) Köm rendelet
Hór-völgy, ER-57	61,1	439,1	Védett természeti területek erdőrezervátummá nyilvánításáról szóló 3/2000. (III. 24.) Köm rendelet
Kecskés-galya ER-58	87,0	211,6	Védett természeti területek erdőrezervátummá nyilvánításáról szóló 3/2000. (III. 24.) Köm rendelet
Kékes ER-56	54,8	142,8	Védett természeti területek erdőrezervátummá nyilvánításáról szóló 3/2000. (III. 24.) Köm rendelet
Leány-völgy, ER-61	56,9	376,9	Védett természeti területek erdőrezervátummá nyilvánításáról szóló 3/2000. (III. 24.) Köm rendelet
Őserdő, ER-60	59,3	375,3	Védett természeti területek erdőrezervátummá nyilvánításáról szóló 3/2000. (III. 24.) Köm rendelet
Paphárs-Kecskevár, ER-62	57,8	191,5	Védett természeti területek erdőrezervátummá nyilvánításáról szóló 3/2000. (III. 24.) Köm rendelet
Pataj, ER-67	65,7	257,1	Védett természeti területek erdőrezervátummá nyilvánításáról szóló 3/2000. (III. 24.) Köm rendelet

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Név, kód	Összterület (ha)	Magterület (ha)	Kihirdető rendelet
Vár-hegy, ER-59	94,1	338,9	Védett természeti területek erdőrezervátummá nyilvánításáról szóló 3/2000. (III. 24.) Köm rendelet
Összesen	990,7	2610,7	

Az erdőrezervátumok magterületén erdészeti beavatkozás nem folyik. Az erdőrezervátumok védőzónájában a Magyar Nemzeti Erdőrezervátum Bizottság kezelési irányelvei alapján a folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódok érvényesítésére törekszünk.

• **Országos Ökológiai Hálózat**

A településrendezési tervek véleményezésével párhuzamosan az ökológiai hálózat elemei is pontosításra kerültek. 2021-ben az alábbi településeken végeztük el az országos ökológiai hálózat felülvizsgálatát: Jászivány, Mályi, Miskolc, Nagylóc, Szirmabesenyő.

A változtatások kapcsán az Agrárminisztérium Természetmegőrzési Főosztálya kifogást nem emelt, a módosított területeket a központi Mollify szerveren található állományba átvezették. Az adatok pontosítása során – az elmúlt évben végzett felmérések alapján - egyes területek (pl. tájidegen akácok és erdei fenyvesek, degradált másodlagos gyepek, művelt és felhagyott bányaterületek, használaton kívüli sportpályák és utak, mesterséges árkok) kikerültek az ökológiai hálózatból, míg a legutóbbi módosítás óta eltelt időszakban feltárt természeti értékeket magukba foglaló területeket a hálózat részévé tettük.

A 2021-es területváltozások az alábbiak voltak:

Nagylóc területén 17,8 hektár, Jászivány területén 3,2 hektár magterületet puffer területté átminősíteni javasoltunk.

Mályi területén 1,2 hektár, Szirmabesenyő területén 1,6 hektár ökológiai folyosót puffer területté átminősíteni javasoltunk.

Mályi területén 1,6 hektár, Miskolc területén 5,6 hektár ökológiai folyosó ökológiai hálózatból való törlését javasoltuk.

Összességében a magterület 21,0 hektárral, az ökológiai folyosó 10,0 hektárral csökkent, a puffer terület pedig 23,8 hektárral nőtt. Az Országos Ökológiai Hálózat kiterjedése 2021 végén a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén 462.177 ha, ebből magterület 232.137 ha, ökológiai folyosó 115.869 ha, puffer terület 114.171 ha.

3.4. Magas Természeti Értékű Területek

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság illetékességi területéhez – részben, vagy egészében – az alábbi 4 db, Magas Természeti Értékű Terület tartozik.

Borsodi Mezőség MTÉT

Teljes területe 121.104 ha, melyből a támogatható terület 70.758 ha kiterjedésű. A NATURA 2000 területek aránya 49%.

Bükkalja MTÉT

Teljes területe 18.372 ha, melyből a támogatható terület 13.110 ha kiterjedésű. A NATURA 2000 területek aránya 19%.

Hevesi-sík MTÉT

Teljes területe 61.013,3873 ha, melyből a támogatható terület 55251,4201 ha kiterjedésű. A NATURA 2000 területek aránya 84%.

Taktaköz MTÉT

Teljes területe 39.206 ha, melyből a támogatható terület 27.189 ha kiterjedésű. A NATURA 2000 területek aránya 58%.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

A 2021 évet is érintő támogatási ciklusban a támogatott területek aránya a rendelkezésünkre álló adatok alapján a következők szerint alakult.

Sorcímkék	Borsod	Bükkalja	Heves	Taktaköz	Végösszeg
gyep alföldi madárvédelmi előírásokkal (Zonális)"	309,55		1.527,26		1.836,81
gyep hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal (Zonális)"		121,31		963,25	1.084,56
gyep tűzokvédelmi előírásokkal (Zonális)"	2.824,26		13,45		2.837,71
szántó alföldi madárvédelmi előírásokkal (Zonális)"	708,45		4.138,88		4.847,33
szántó hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal (Zonális)"				1,58	1,58
szántó kék vércse védelmi előírásokkal (Zonális)"	778,79		12,84		791,63
szántó tűzokvédelmi előírásokkal (Zonális)"	480,11		214,60		694,71
Végösszeg	5.101,16	121,31	5.907,03	964,83	12.094,33

2020-ban Igazgatóságunk bevonásával is megkezdődött az MTÉT területek felülvizsgálata.

2021-ben, a kialakított MTÉT területek határpontosítása, az igénybe vehető TECS-ok meghatározása megtörtént szakértő kollégáink bevonásával.

2022. január 1. – 2024. december 31. terjedő támogatási időszakra a gazdálkodók 2021. november 25-ig nyújthattak be pályázatot, melynek eredményhirdetése a 2021-es évet lezáróan nem történt meg.

Az előző, 2016-ban induló támogatási ciklusban, problémát jelentett az alacsony nyeresi arány mellé társuló elhúzódo értékelés és eredményhirdetés.

4. Kutatás és monitorozás

4.1. Kutatás

4.1.1. Saját kutatás

No.	Kutatási projekt tárgya	Kutató	Kutatási helyszíne	Kutatás forrása	Forrás nagysága (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
1.	Gyepkezelések hatása nedves rétek csigaközösségeire.	Farkas Roland	Szilvásvár: Aszaló, Tarnalelesz: Nagy-völgy.	A forrást a Debreceni Egyetem Kooperatív Doktori Programja biztosítja, a BNPI költségvetésében nem jelenik meg.	1 000	A kutatás célja, hogy megállapítsa, a nedves rétek területén élő csigaközösségekre milyen hatással van a gyepgazdálkodás, különös tekintettel a kaszálás és szárazítás. Mindkét mintaterületen kaszált, szárazított és kontroll parcellák kerültek kijelölésre. Avarminták felvétele mellett a mintavételi pontok jellegzetes környezeti adottságai is fevételre kerültek, június, augusztus és szeptember hónapokban: növényzet borítása, magassága, avar mennyisége, nedvessége. A 2021-es évben a terepi kísérlet lezajlott. A minták válogatása, határozása is részben megtörtént. Az adatok feldolgozása várhatóan 2022-23-ban kerül sor.
2.	Élőhelykezelések (cserjeirtás, kaszálás) hatása a Bükk-fennsíki rétek természeti állapotára.	Kalmár Zsuzsanna	Bükk-fennsík: Bálvány-rét, Huta-rét, Keskeny-rét, Nagy-mező.	Elemi költségvetés: bér, kilométerfutás.	körülbelül 300 eFt (10 munkanap, 300 km.)	Négy helyszínen összesen 10 db állandó, 10x10 méteres mintavételi kvadrátot jelöltünk ki, melyek az élőhelyek jelenlegi, különböző természetességi állapotát reprezentálják. 5-5 kvadrát reprezentálja a természetközeli és a leromlást mutató hegyi réteket (melyek korábban, az 1990-es években még mind magas természetességű élőhelyek voltak). A kezelések hatása már rövidtávon érzékelhetővé vált. A kaszálások hatására a leromlást mutató mintavételi területeken is nőni kezdett a fajszám (2021-re mintavételi területenként 10-50 százalékkal), a gyom- és cserjefajok borítása csökkent. Különösen szembetűnő a málna (<i>Rubus idaeus</i>) és a kőköny (<i>Prunus spinosa</i>) borításának csökkenése, már a kezeléseket követő első évben jelentősen visszaszorultak.
3.	A sebes pisztráng (<i>Salmo trutta</i>) jelenlétének hatása a vízi életközösségekre.	Csipkés Roland	14 kisvízfolyás a BNPI működési területén: Eger-patak, Laskó, Szilvás-patak, Bán-patak, Parádi-	Elemi költségvetés: bér, kilométerfutás.	Nem elkülöníthető a kisvízfolyások egyéb célú (például adatszolgáltatás)	A terepi felmérések kivitelezése és az adatok feldolgozása jelenleg is folyamatosan zajlik. A kutatás alapkonceptiója, hogy a sebes pisztráng predációja szelekciós hatásként mutatkozik meg más halak, illetve a makroszkopikus vízi

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

No.	Kutatási projekt tárgya	Kutató	Kutatási helyszíne	Kutatás forrása	Forrás nagysága (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
			Tarna, Áldozó-patak, Bene-patak, Szinva, Garadna, Somor-patak, Csernely-patak, Szén-patak, Kövicses-patak, Gyöngyös-patak.		felmérésétől, azok részeként zajlik.	gerinctelenek állományának fajösszetételében, valamint egyes fajok egyedszámának és méretének megoszlásában.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

4.1.2. Más szervezettel végeztetett kutatás

No.	Kutatási projekt tárgya	Kutató	Kutatási helyszíne	Kutatás forrása	Forrás nagysága (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
1.	Ex lege védett kunhalmok felmérése	Kaptárkő Egyesület	Besenyőtelek, Nagy-halom Besenyőtelek-Újlőrincfalva, Jaj-halom Borsodivánka, Kóta Egerfarmos, Baglyas-hát (Lencse-hát) Egerfarmos, Kettős-halom Egerfarmos-Egerlövő, Sas-halom Egerfarmos-Poroszló, Sély-halom Egerfarmos-Poroszló, Szőr-halom Poroszló, Kesely-halom Poroszló, Kis-Kóta-halom Poroszló, Nagy-Kóta-halom Poroszló, Kóró-domb	„Természeti értékek védelme” szakmai keret terhére (TK21/1/12)	600	A 12 kunhalom tekintetében megtörtént a terepi kunhalom felmérőlapok kitöltése és az objektumok területi kiterjedésének ingatlan-nyilvántartásra alkalmas módon történő meghatározása, ennek alapján pont- és poligon fedvény létrehozása.
2.	Egyedi tájérték kataszterezése	Kaptárkő Egyesület	Mezőszemere, Négyes, Tiszabábolna, Tiszadorogma	„Természeti értékek védelme” szakmai keret terhére	500	Az egyedi tájértékek felvételére az alábbi négy településen került sor: Mezőszemere 50 db, Négyes 29 db, Tiszabábolna 42 db, Tiszadorogma 33 db. A bejárt négy település esetében a teljes településre kiterjedően elkészült a teljes felmérés. Összesen 154 db egyedi tájértéket rögzítettünk.
3.	Barlangi térbeli fotómodell készítése 9 barlangról	Ariadne Karszt- és Barlangkutató Egyesület	Kő-lyuk Guanós-terem, Hillebrand Jenő-barlang, Farkas-kői-sziklaüreg, Lillafüredi-sziklaüreg, Görömbölytapolcai-kőfülke, Alabástrom-barlang, Kő-lyuk 3. sz. barlang, Kis-kőháti-zsomboly: Óriás-terem, Nádasbérci Agyagpala-zsomboly.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	760	A munka célja a barlangok felszín alatti kiterjedésének meghatározása, fotókból számítógép által összeállított térmodellel. A hagyományos térképrajzokkal ellentétben ez a fotórealisztikus térmodell pontosabban határozza meg a barlangok térbeli kiterjedését, egyben természeti állapot-felvételi dokumentációként is használható.
4.	Poligonhálózat felvétele	Dolgos Miklós	Fekete-barlang	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	173,33	Fekete-barlangban további 400 m járat poligonhálózatának felvétele.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

4.2. Monitorozás

4.2.1. Saját monitorozási tevékenység

No.	Monitorozó projekt tárgya	Kutató (BNPI)	Monitorozás helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás nagysága (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
1.	Széleslevelű harangvirág (<i>Campanula latifolia</i>)	Pozsonyi András	Cserépfalu: Hór-völgy, Bükkzsérc: Hosszú-völgy, Répáshuta: Tebe-rét, Balla-völgy	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	2	A faj állománya a legtöbb foltban stabil, helyenként (Cserépfalu: Hór-völgy) növekedést mutat. Jelenleg 1625 egyed a teljes állomány. A hosszú távú trendek alapján a faj állománya a BNPI területén stabilnak tekinthető, a faj megőrzése biztosítottnak látszik.
2.	Kisfészkü aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>) eseménykövetés	Balázsi Péter	BNPI működési területe	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	3	A faj újabb populációi lettek felmérve, 2 lelőhelyen 21 egyed. 2021 végén a BNPI működési területén a faj felmért állománya 197 lelőhelyen 2596984 egyed. A hosszú távú trendek alapján a faj állománya a BNPI területén stabilnak tekinthető, a faj megőrzése biztosítottnak látszik.
3.	Korai szegfű (<i>Dianthus plumarius ssp. praecox</i>)	Kalmár Zsuzsanna, Pozsonyi András	Bélkő, Jegető-völgy	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	2	A faj állománya a mészkőbánya 2003-as felhagyása óta folyamatos növekedést mutat. Jelenleg 4029 egyed a teljes állomány. A hosszú távú trendek alapján a faj állománya a BNPI területén növekvő tendenciát mutat, a faj megőrzése biztosítottnak látszik.
4.	Kereklevelű harmatfű (<i>Drosera rotundifolia</i>)	Kalmár Zsuzsanna	Sirok: Nyírjes-tó	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	1	A faj állománya ingadozó, jelenleg 630 egyed a teljes állomány. A hosszú távú trendek alapján a faj állománya a BNPI területén stabilnak tekinthető, a faj megőrzése biztosítottnak látszik.
5.	Piros kígyószisz (<i>Echium maculatum</i>) eseménykövetés	BNPI dolgozói	BNPI működési területe	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	5	A faj újabb populációi lettek felmérve, 14 lelőhelyen 5508 egyed. 2021 végén a BNPI területén a faj felmért állománya 315 lelőhelyen 38739 egyed. A hosszú távú trendek alapján a faj állománya a BNPI területén stabilnak tekinthető, a faj megőrzése biztosítottnak látszik.
6.	Hüvelyes gyapjúsás (<i>Eriophorum vaginatum</i>)	Kalmár Zsuzsanna	Sirok: Nyírjes-tó	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	1	A faj állománya stabil, jelenleg 5 egyed a teljes állomány. A hosszú távú trendek alapján a faj állománya a BNPI területén stabilnak tekinthető, a faj megőrzése biztosítottnak látszik.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

7.	Kikeleti hóvirág (<i>Galanthus nivalis</i>) eseménykövetés	BNPI dolgozói	BNPI működési területe	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	5	A faj újabb populációi lettek felmérve, 22 lelőhelyen 1 132 926 egyed. 2021 végén a BNPI területén a faj felmért állománya 441 lelőhelyen 9 204 399 egyed. A hosszú távú trendek alapján a faj állománya a BNPI területén stabilnak tekinthető, a faj megőrzése biztosítottnak látszik.
8.	Kornis tárnics (<i>Gentiana pneumonanthe</i>)	Kalmár Zsuzsanna	Miskolc: Nagymező, Gyöngyöspata: Király-rét)	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	2	A faj egyedszáma a Bükkben a kaszálások újraindulása következtében növekvő, a Mátrában az élőhely cserjésedése, gyomosodása miatt csökkenő tendenciát mutat. Jelenleg 1975 egyed a teljes állomány. A hosszú távú trendek alapján a faj állománya a BNPI területén stabilnak tekinthető, a faj megőrzése biztosítottnak látszik.
9.	Szibériai nőszirm (<i>Iris sibirica</i>)	Kalmár Zsuzsanna	Bükk: Kismező	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	2	A faj állománya stabil, jelenleg 1894 polikormon a teljes állomány. A hosszú távú trendek alapján a faj állománya a BNPI területén stabilnak tekinthető, a faj megőrzése biztosítottnak látszik.
10.	Heverő iszapfű (<i>Lindernia procumbens</i>) eseménykövetés	BNPI dolgozói	BNPI működési területe	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	3	A faj jelenlétét 2021-ben nem észleltük. A hosszú távú trendek alapján a faj állománya a BNPI területén csökkenést mutat, a faj megőrzésének helyzetét a klímaváltozás számottevően befolyásolja.
11.	Korpafüvek (<i>Lycopodium spp.</i>)	Kalmár Zsuzsanna, Pozsonyi András	BNPI működési területe	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	5	A fajok egyedszámának monitorozása 2021-ben kezdődött. <i>Lycopodium clavatum</i> -ból összesen 432 négyzetmétert és 90 polikormont, <i>Lycopodium annotinum</i> -ból 10 négyzetmétert és 11 polikormont, <i>Huperzia selago</i> -ból pedig 3 egyedet számoltunk meg. A hosszú távú trendek alapján a faj állománya a BNPI területén csökkenést mutat, a faj megőrzésének helyzetét a klímaváltozás számottevően befolyásolja.
12.	Struccpáfrány (<i>Matteuccia struthiopteris</i>)	Lantos István	Somoskőújfalu	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	1	A növényfaj állománya ingadozó, jelenleg 105 egyed a teljes állomány. A hosszú távú trendek alapján a faj állománya a BNPI területén stabilnak tekinthető, a faj megőrzése biztosítottnak látszik.
13.	Légybangó (<i>Ophrys insectifera</i>)	Kalmár Zsuzsanna, Pozsonyi András	Miskolc-Ómassa: Jávor-hegy, Hevesaranyos	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	2	A növényfaj egyedszáma az elmúlt években csökkenő tendenciát mutatott, 2021-ben nem észleltük a faj jelenlétét. A hosszú távú trendek alapján a faj állománya a BNPI területén csökkenést mutat, a faj megőrzésének helyzetét a klímaváltozás számottevően befolyásolja.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

14.	Leánykökörccsin (<i>Pulsatilla grandis</i>) eseménykövetés	BNPI dolgozói	BNPI működési területe	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	5	A növényfaj újabb populációi lettek felmérve, 12 lelőhelyen 22948 egyed. 2021 végén a BNPI területén a faj felmért állománya 389 lelőhelyen 311172 egyed. A hosszú távú trendek alapján a faj állománya a BNPI területén stabilnak tekinthető, a faj megőrzése biztosítottnak látszik.
15.	Janka-tarsóka (<i>Thlaspi jankaе</i>) eseménykövetés	BNPI dolgozói	BNPI működési területe	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	5	A növényfaj újabb populációi kerültek felvételre, 39 lelőhelyen 35039 egyed. 2021 végén a BNPI területén a faj felmért állománya 962 lelőhelyen 1 049 922 egyed. A hosszú távú trendek alapján a faj állománya a BNPI területén stabilnak tekinthető, a faj megőrzése biztosítottnak látszik.
16.	Gömböskosbor (<i>Traunsteinera globosa</i>)	BNPI dolgozói	Bükk, Mátra	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	5	A növényfaj egyedszáma ingadozó, jelenleg 435 egyed a teljes állomány. A hosszú távú trendek alapján a faj állománya a BNPI területén csökkenést mutat, a faj megőrzésének helyzetét a klímaváltozás számottevően befolyásolja.
17.	Tőzegáfonya (<i>Vaccinium oxycoccos</i>)	Kalmár Zsuzsanna	Sirok: Nyírjes-tó	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	1	A növényfaj állománya növekvő, jelenleg 45 m2 a teljes állomány. A hosszú távú trendek alapján a faj állománya a BNPI területén növekvő tendenciát mutat, a faj megőrzése biztosítottnak látszik.
18.	Ózd kvadrát (R5x5_118) élőhelyterképezése	Kalmár Zsuzsanna, Pozsonyi András	Ózd kvadrát (O5x5_036)	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	60	A vizsgált területen 2500 ha-t lefedő, 553 db poligont tartalmazó vektoros állomány készült el az Á-NÉR élőhelyosztályozási rendszer alapján. Az elmúlt 10 évben a kvadrát területének 6,5 %-a került más élőhely-besorolásba, a legnagyobb változás a kanadai aranyvessző-állományok terjedése volt 2,7 %-os területarányal.
19.	Inváziós növényfajok monitorozása	Kalmár Zsuzsanna, Pozsonyi András	Ózd kvadrát (O5x5_036)	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	8	Az élőhelyterképezése során öt idegenhonos inváziós növényfaj (<i>Solidago canadensis</i> , <i>Asclepias syriaca</i> , <i>Ailanthus altissima</i> , <i>Amorpha fruticosa</i> , <i>Reynoutria x bohemica</i>) gyakoriságát rögzítettük az egyes élőhelyfoltokon. A leggyakoribb inváziós növényfaj a kanadai aranyvessző (<i>Solidago canadensis</i>) volt.
20.	Közösségi jelentőségű lepkéfajok monitorozása (országos)	Korompai Tamás (koordinátor)	országos	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	5.000	A monitorozás keretében 2021-ben 8 lepkefaj 21 populációjának vizsgálata valósult meg. Az éjjeli lepké NBmR keretében 2020-ban kezdődtek a trendek megállapítására szolgáló, meghatározott populációkat érintő kvantitatív vizsgálatok. Ezért még nem áll rendelkezésre kellő mennyiségű felmérési eredmény ahhoz, hogy trendeket lehessen megállapítani.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

21.	Pannon gyík monitorozás	Harmos Krisztián,	Kozárd: Majorsági-hegy	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	20	A faj állománya stabil, a felmérések során 142 egyedet észleltünk. A hosszú távú trendek alapján a faj állománya a BNPI területén stabilnak tekinthető, a faj megőrzése biztosítottnak látszik.
22.	Ritka és telepesen fészkelő madárfajok felmérése	BNPI őrszolgálat	BNPI működési területe	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	100	A felmérések során a ritka fajok esetében 35 madárfajról, a telepesen fészkelő fajok esetében 29 fajról gyűjtöttünk adatokat. A felmérések eredményeit külön táblázatban szerepeltetjük. A hosszú távú trendek alapján a fajok állománya a BNPI területén általában stabilnak tekinthető, a fajok megőrzése biztosítottnak látszik.
23.	Országos Ürgemonitorozó Akció	Gombkötő Péter, Pozsonyi András	Maklár: reptér, lőtér, Miskolc: reptér	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	10	A miskolci reptéren és a szirmabesenyői gyepeken ezres nagyságrendű ürgeállomány van jelen, A további tervek szerint ezt az állományt forráspopulációként használva, saját vagyонkezelésű és az ürgák számára alkalmas élőhelyeken újabb ürgekolóniák létrehozását tervezzük. Ezzel párhuzamosan készül egy igazgatósági szinten egységes ürgekezelési koncepció. A hosszú távú trendek alapján a faj állománya a BNPI területén csökkenő tendenciát mutat, a faj megőrzésének helyzetét a klímaváltozás számottevően befolyásolja.
24.	Nagyragadozók felmérése (farkas, barnamedve, hiúz)	BNPI dolgozói	BNPI működési területe	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	100	Igazgatóságunk működési területén a 2021. évben terepi munkáink során több, mint 900 nagyragadozók előfordulásával kapcsolatos új adat került felvételezésre. Az adatok többségét a farkas adatai teszik ki. Csupán néhány új adat került elő a barnamedve és a hiúz előfordulásával kapcsolatban. Az adatok többsége kameracsapdák segítségével és genetikai elemzések során nyert adat, míg kisebb részben életnyomok adatai. Farkasból 2 elpusztult példány került elő: egy ivarérett példány illegális elejtés következtében pusztult el, míg egy ezévi fiatal példány pusztulásának oka ismeretlen. A hosszú távú trendek alapján a fajok állománya a BNPI területén az illegális elejtések ellenére stabilnak tekinthető, a fajok megőrzése biztosítottnak látszik.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

4.2.2. Más szervezettel végeztetett monitorozási tevékenység

No.	Monitorozó projekt tárgya	Kutató	Monitorozás helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
1.	Botanikai felmérések a Heves-Borsodi-dombság területén	Beránek Ábel	Tarna-Lázbérci Csoport	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	300	A felmérés során védett növényfajok 1018 adatát (EOV koordináták, egyedszám, fenofázis) rögzítettük.
2.	Kárpáti mészkősziklagyep (<i>Campanulo divergentiformis-Festucetum pallentis</i>) társulás monitorozása	Dr. Vojtkó András	Nagyvisnyó: Háromkő	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	100	A gyept természetes állapotúnak találtuk, vadjárás nyomai alig mutatkoztak a területen, degradációs jelenséget nem tapasztaltunk. A vadnyomás csökkenése a 2000-es évek elejéhez képest szembevetően, a vadak károkozásának csökkenésében közrejátszhatott a farkasok betelepülése is. A hosszú távú trendek alapján a társulás állapota természetesnek tekinthető, a társulás megőrzése biztosítottnak látszik.
3.	Lőszpusztarét (<i>Salvio-Festucetum rupicolae</i>) társulás monitorozása	Dr. Vojtkó András	Tard: Szekrényes-völgy	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	100	A 2021-es felmérés során a gyept enyhén degradált állapotúnak találtuk, a degradációs jelenségek a legeltetés, kaszálás hiányára vezethetők vissza: a siska nádtippán, a fa- és cserjefajok további térhódítása tapasztalható. A hosszú távú trendek alapján a társulás állapota természetközelinek tekinthető, a társulás megőrzése biztosítottnak látszik.
4.	Pacsirtafüves szálkaperjerét (<i>Polygalo-Brachypodietum pinnati</i>) társulás monitorozása	Dr. Vojtkó András	Szilvásvár: Aszaló-hegy	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	100	A 2021-es felmérés során a gyept természetes állapotúnak találtuk, a mintaterületen a száraz és félszáraz gyepek fajai uralkodnak. A hosszú távú trendek alapján a társulás állapota természetesnek tekinthető, a társulás megőrzése biztosítottnak látszik.
5.	Szőrfügyep (<i>Festuco ovinae-Nardetum</i>) társulás monitorozása	Dr. Vojtkó András	Miskolc: Nagymező	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	100	A 2021-es felmérés során a gyept természetes állapotúnak találtuk, degradációs jelenségeket – néhány vaddisznótúrást kivéve - nem tapasztaltunk. Ugyanakkor a céltársulás egyre kisebb területen észlelhető, a szőrfű borítása csökkenő tendenciát mutat. A hosszú távú trendek alapján a társulás állománya a BNPI területén csökkenést mutat, a társulás megőrzésének helyzetét a klímaváltozás számottevően befolyásolja.
6.	Szubmontán bükkös (<i>Melittio-Fagetum</i>) társulás monitorozása	Dr. Vojtkó András	Mátraszentimre: Csörgő-völgy erdőrezervátum	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	400	A magterületen a fajkészlet nem változott, az aljnövényzetben az üde lomberdei fajok uralkodnak. A védőzóna kvadrátjaiban a szomszédos területek végvágásai miatt nagy számban jelentek meg a vágásterületek fajjai. A telepített lucfenyves fajkészlete szegényes, gyepszintjében csak szórványosan fordulnak elő edényes növényfajok. A hosszú távú trendek alapján a társulás állapota természetesnek tekinthető, a társulás megőrzése biztosítottnak látszik.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

7.	Montán bükkös (<i>Aconito-Fagetum</i>) társulás monitorozása	Dr. Vojtkó András	Szilvásvárad:Őserdő Erdőrezervátum Parád: Kékes Erdőrezervátum	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	600	A korábbi mintavételekkel összehasonlítva az Őserdő területén a fajkészlet nem változott, a fajok gyakorisági értékei sem módosultak jelentősen, a Kékesen viszont az inváziós kisvirágú nebánsvirág jelentős térnyerése tapasztalható. A hosszú távú trendek alapján a társulás állapota természetesnek tekinthető, a társulás megőrzése biztosítottnak látszik.
8.	Ártéri erdők erdőállapot értékelése	Barati Balázs	Tiszaújvárosi ártéri erdők (HUBN22096) 22B, 23A,E,P erdőrészek	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	150	A felmérés eredményei alátámasztják a terület természetvédelmi jelentőségét, jól jelzik a megmaradt faállomány és a hozzá kapcsolódó élőhelyek unikalitását, de mutatják azokat a problémákat is, amelyek az erdőtermészetességi mutatókat és a faállomány felújulását veszélyeztetik.
9.	Vegetációtérképezés	Dr. Barina Zoltán	Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	896	A Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet területének nyugati, 1410 ha-os részéről készült vegetációtérkép. A területen összesen 23 társulást sikerült azonosítani.
10.	Közösségi jelentőségű élőhelyek felmérése extenzív adatlapokkal	Dr. Vojtkó András	BNPI működési területe	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	600	Natura2000 növénytársulások fajkompozíció-vizsgálata: 5 erdős, 5 gyeper és 2 vizes adatlap kitöltése történt meg. A hosszú távú trendek alapján a társulások állapota természetesnek tekinthető, a társulások megőrzése biztosítottnak látszik.
11.	Nagygomba közösség felmérése	Dr. Benedek Lajos Krisztián	Kékes erdőrezervátum	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	400	A felmérések során 110 termőtestet képző nagygombafaj előfordulását sikerült igazolni a három élőhelyen. Ez messze elmarad a 2020-as esztendőben detektált fajszámtól (172). Az egész vizsgálati évet tekintve csupán nyár végén, szeptember elején volt egy kisebb termőtestképzési hullám, ezen kívül rendkívül alacsony fajsza és termőtestszám volt tapasztalható. A hosszú távú trendek alapján a fajok állományai a BNPI területén csökkenést mutatnak, a fajok megőrzésének helyzetét a klímaváltozás számottevően befolyásolja.
12.	Vízhez közvetlenül kötődő élőlénycsoportok vizsgálata állandó vízfolyásokon	Üröm Egyesület	Dél-Hevesi Tájegység	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	1.500	A Hevesi-sík három jelentősebb vízfolyásán, a Tarna, a Laskó, valamint a Hanyi-ér szakaszain szitakötők, tízlábú rákok és halak felmérését végeztük. A szitakötők vizsgálata rámutatott arra, hogy a változatos meder és part menti viszonyok változatos Odonata-fauna jelenlétét biztosítják, melyek között természetvédelmi szempontból jelentős fajok is képviseltetik magukat. A tízlábú rákok vonatkozásában az egyedülként gyűjtött inváziós cifrarák térhódítása igazolást nyert, míg a halak tekintetében az eddigi ismeretek visszaigazolását tekinthetjük eredménynek.
13.	Egyenesszárnú közösségek monitorozása	Dr. Nagy Antal	Három-kő, Szekrényes-völgy, Hór-völgy kvadrát (Ódorvár, Törökrét, Derda)	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	500	A Három-kőn 2021-ben 28 faj 435 egyedét fogtuk be. A Szekrény-völgyben 20 faj 151 egyedét sikerült befogni. A Derda-kaszálón 32 faj 715 egyede került befogásra. A Török-réten 26 faj jelenlétét sikerült kimutatni, a befogott egyedek száma 270 volt. Az Ódorváron 12 faj 94 egyede került elő. A hosszú távú trendek alapján a fajok állománya a

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

						BNPI területén stabilnak tekinthető, a fajok megőrzése biztosítottnak látszik.
14.	Közösségi jelentőségű egyenesszárnyú fajok monitorozása (<i>Isophya costata</i> , <i>Stenobothrus eurasius</i> , <i>Paracaloptenus caloptenoides</i>)	Dr. Nagy Antal	Tard, Bél-kő, Derda	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	250	Tardon az <i>Isophya costata</i> állománya 6900 egyedre becsülhető. A <i>Paracaloptenus caloptenoides</i> derdai állományának mérete 1900 egyedre tehető. A <i>Stenobothrus eurasius</i> Bél-kőn élő állományának mérete mintegy 1700 egyedre tehető. Mindhárom faj állománya stabil, megmaradásuk hosszú távon is biztosítottnak látszik.
15.	Vérfü hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) jelölés visszafogásos vizsgálata	Kozma Péter	Sirok: Alsó-rétek	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	400	A 2021-es felmérés során 117 <i>Maculinea teleius</i> példányt sikerült megfogni és megjelölni. Összesen 151 alkalommal sikerült ezt a 117 példányt megfogni és visszafogni, ami 22 %-os visszafogási arány. Ezen populáció egyedszáma növekvő tendenciát mutat a kedvező gyepgazdálkodási gyakorlatnak köszönhetően.
16.	Nagyfoltú hangyaboglárka (<i>Maculinea arion</i>) felmérése	Kozma Péter	Tarna-vidéki TK	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	300	A felmérés során egyetlen mintaterületen sem sikerült a <i>M. arion</i> lepkefaj jelenlétét kimutatni. A vizsgálat tehát negatív eredménnyel zárult, csupán a faj hiányát állapíthattuk meg. A Tarna-vidéki TK területén a <i>M. arion</i> lepkefaj igen lokális és ritka, populációjának egyedszáma évről évre nagymértékben ingadozhat, egyes években az észlelési küszöb alatt maradhat. A felmérés a faj elterjedésének pontosítására irányult, az állományok változásának trendjének meghatározása nem volt cél.
17.	Sztyepplepké (<i>Catopta thrips</i>) konzervációgenetikai vizsgálata	Dr. Sramkó Gábor	Bükkalja, Mátraalja, Borsodi-Mezőség	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	1.250	Az összeszerelt mitogénomokat felhasználva olyan fajspecifikus primereket terveztünk és készítettünk el, melyek alkalmasak a bábbőrök bárkódolására. Ezzel egy olyan eszközt kaptunk, melynek révén lehetőség nyílik egy kiemelt természetvédelmi jelentőségű faj nem-destruktív genetikai vizsgálatára és a jelenleg már alkalmazott bábbőr-alapú monitorozás validálására is. A kutatás konzervációgenetikai témájú, az állományok változásának trendjének meghatározása nem volt cél.
18.	Ráncoshátú gyászbogár (<i>Probatiscus subrugosus</i>) felmérése	Deli Tamás	Bükkalja, Mátraalja	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	400	A 2021-es évben Tard, Gyöngyöspata, Apc, Dormánd, Vécs és Kerecsend térségében összesen 8 potenciális gyepen vizsgáltuk a ráncos gyászbogár előfordulását, ebből 5 élőhely újnak számít kutatási szempontból. A vizsgálat során egy új élőhelyről sikerült kimutatni a faj jelenlétét (Apc mellett). A felmérés a faj elterjedésének pontosítására irányult, az állományok változásának trendjének meghatározása nem volt cél.
19.	A fokozottan védett pannongyík élőhelyválasztásának vizsgálata	Szalakóta Egyesület	Domoszló: Pipis-hegy, Gyöngyössolymos: Tarma-oldal	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	250	A bekerített területeken a pannongyík egyedszáma magasabb a kontroll területeknél, ahol az élőhely degradációja miatti csupasz, növényzetmentes foltok kevésbé alkalmasak a pannongyík számára, így a felmért egyedszámok is lényegesen alacsonyabbak. Mindössze két alkalommal volt olyan a 18 esetből, amikor a kontroll kvadrátban

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

						magasabb volt a pannonyi egyedszáma a kontroll területétől. Ilyen eredményt főként akkor kaptunk, ha a kontroll kvadrátokban a növényzet képe is pozitív képet mutatott a felméréskor.
20.	Ragadozómadarak felmérése	Magyar Madártani Egyesület	országos	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	2.500	Összefoglaló jelentésünkben a 2011-2020 közötti tíz év adatkészletét ellenőriztük, korrigáltuk, és összegeztük, az időközben felmerült hibák javítását követően egy 10 éves trendelemzés keretében az alábbi kilenc faj esetében: vörös kánya, rétisas, kígyászölyv, békászó sas, parlagi sas, szirti sas, kék vércse, kerecsensólyom, vándorsólyom.
21.	Denevérközösségek monitorozása	Dr. Estók Péter	BNPI működési területe	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	750	Az épületlakó denevérek monitorozása során 24 épületből 8 denevérfaj 3738 egyede került elő. A nászbarlangi monitorozás során 4 barlangban 13 denevérfaj 1027 egyede került befogásra. A telelőhelyek monitorozása során hét bükk földalatti járatot ellenőriztünk. A felmérés során 9 denevérfaj 3984 egyede került észlelésre. A hosszúszárnányú denevérek monitorozása során a kölykezőhelyek és a gyülekezőhelyek vizsgálata történt meg, 3078 egyedet figyeltünk meg. A hosszú távú trendek alapján a fajok állománya a BNPI területén csökkenő tendenciát mutat, a fajok megőrzésének helyzete fokozott figyelmet igényel.
22.	Bagolyköpetek gyűjtése és kisemlős-határozás bagolyköpetből	Dr. Estók Péter	Borsodi Mezőség	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	450	Három mintavételi helyről származó gyöngybagoly köpetanyag került elemzésre. 594 zsákmányállat maradványai kerültek meghatározásra, melyek 13 kisemlőstaxonhoz tartoztak. Kiemelendő a magyar szöcskegér két példányának megkerülése. A hosszú távú trendek alapján a fajok állománya a BNPI területén stabilnak tekinthető, a fajok megőrzése biztosítottnak látszik.
23.	Pelefajok monitorozása	Szabó Attila	Tard: Kutya-hegy, Gelej: Kapocsi-rét, Mezőkövesd: Szilostető	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	300	A mintavételi területen két pelefaj (mogyorós pele, erdei pele) odúfoglalását tapasztaltuk. A nagy pele egyedeivel a 2021-es évben nem találkoztunk. Az odúk átlagos foglaltsági mértéke 8-16 % körül mozgott. A domináns faj a fokozottan védett erdei pele volt. A hosszú távú trendek alapján a fajok állománya a BNPI területén stabilnak tekinthető, a fajok megőrzése biztosítottnak látszik.
24.	Magas Természeti Értékű Területek Monitorozása	Üröm Egyesület	Hevesi-sík MTÉT	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	2.800	Az élőhelyek struktúrájának elemzése során vizsgáltuk az egyes élőhelytípusok összterületét, felszínborítási arányát, az adott élőhelytípusba tartozó parcellák darabszámát és átlagos területét. Az eredmények alapján jól látszik, hogy a természetes élőhelyek aránya rendkívül alacsony, és azok is jellemzően szétszabdaltak. Az egyes tömbök közötti határokat az elmúlt időszakban egyre inkább megszüntetik, amelynek eredménye az, hogy a szegélyen lévő, változatosabb életközösségek élettere beszűkül.

Ritka és telepesen fészkelő madárfajok felmérése

Ritka fészkelő fajok

No.	Faj	Párok száma
1.	Barátréce	0
2.	Cigányréce	24
3.	Fogoly	1
4.	Vörösnyakú vöcsök	1
5.	Fekete gólya	24
6.	Darázsölyv	26
7.	Barna kánya	7
8.	Vörös kánya	0
9.	Rétisas	20
10.	Kígyászölyv	15
11.	Hamvas rétihéja	7
12.	Kis héja	0
13.	Pusztai ölyv	0
14.	Békászó sas	13
15.	Parlagi sas	70
16.	Szirti sas	0
17.	Törpesas	0
18.	Kerecsensólyom	29
19.	Vándorsólyom	16
20.	Haris	66
21.	Daru	0
22.	Túzok	0
23.	Ugartyúk	4
24.	Széki lile	0
25.	Nagy goda	7
26.	Nagy póling	0
27.	Billegetőcankó	0
28.	Piroslábú cankó	24
29.	Uráli bagoly	34
30.	Réti fülesbagoly	1
31.	Uhu	20
32.	Fehérhátú fakopáncs	48
33.	Szikipacsirta	0
34.	Vízirigó	0
35.	Kis légykapó	1

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Telepesen fészkelő fajok

No.	Faj	Párok száma
1.	Feketenyakú vöcsök	0
2.	Kárókatona	0
3.	Kis kárókatona	23
4.	Bakcsó	1
5.	Üstökögém	0
6.	Kis kócsag	0
7.	Nagy kócsag	19
8.	Pásztorgém	0
9.	Szürke gém	171
10.	Vörös gém	19
11.	Batla	0
12.	Kanalasgém	0
13.	Kék vércse	269
14.	Gólyatöcs	17
15.	Gulipán	19
16.	Székicsér	0
17.	Feketeszárnýú székicsér	0
18.	Szerecsensirály	0
19.	Dankasirály	55
20.	Viharsirály	0
21.	Sztyeppi sirály	0
22.	Sárgalábú sirály	0
23.	Küszvágó csér	9
24.	Kis csér	0
25.	Fattyúszerkő	40
26.	Kormos szerkő	13
27.	Fehérszárnýú szerkő	0
28.	Csóka	461
29.	Vetési varjú	2885

Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer

A Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) szakmai irányítását az Agrárminisztérium keretében működő Irányító Központ végzi. A Bükk Nemzeti Park Igazgatóság alkalmazásában álló koordinátor a kidolgozott protokollnak megfelelően készít tervet és végzi el – illetve megbízott kutatókkal végezteti - a feladatokat. 2021-ben az alábbi feladataink voltak: 19 védett és 5 inváziós edényes növényfaj monitorozása, gombaközösségek, gerinces (*halak, pannon gyík, madárfajok, denevérfajok, pelefajok, ürge, kisémlősök, nagyragadozók,*) és gerinctelen állatfajok (*szitakötők, rákok, egyenesszárnýúak, lepkék, bogarak*) felmérése, 1 élőhely-térképezési kvadrát (Ózd), 2 fás társulás és 4 gyeptársulás monitorozása, 12 db közösségi jelentőségű erdő, gyeves és vizes élőhely felmérése extenzív adatlapokkal, valamint Magas Természeti Értékű Területek

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

monitorozása és élettelen természeti értékek felmérése (*ex lege védett földvárak és kunhalmok, egyedi tájértékek, ex lege védett barlangok*). Az eredmények bemutatása a 4.2. Monitorozás fejezetben található.

Inváziós fajok szisztematikus felmérése

A legfontosabb tevékenységekről, adatokról éves jelentés keretében számoltunk be a Minisztérium felé 2022. januárjában.

A bíbor nebáncsvirág (*Impatiens glandulifera*) valamennyi bükki előfordulását monitoroztuk évi két alkalommal, a védekezéssel egybekötve. Vizsgáltuk a módszer hatékonyságát és a faj esetleges reakcióját a védekezésre. A növény állományai a védekezés miatt töredékére csökkentek.

A Szosznovszkij medvetalp (*Heracleum sosnowskyi*) Kompolt község melletti állományának éves monitoringjára is sor került. A állománya az idei évben csökkenésnek indult. Az állomány elmúlt 30 év alatt drasztikusan nem terjedt el, így jó esély van a felszámolására.

A Bükk-fennsík gyepein a korábban lejárt területeket ellenőriztük újra inváziós fajok után kutatva. Elsősorban kanadai aranyvessző (*Solidago canadensis*) kisebb állományai lettek felmérve, illetve kezelve. Néhány évvel ezelőtt történt luc tarvágások területén kiugróan jelentős fertőzöttséget tapasztaltunk, amelynek mielőbbi kezelése szükséges.

Lepkefajok felmérése

Igazgatóságunk saját erőből is végez természetvédelmi szempontból fontos lepkefajokkal kapcsolatos kutatást, monitorozást. Ezen munkának a 2021. évi eredményeit az alábbiakban foglaljuk össze:

Északi gyökérrágólepke (*Pharmacis fusconebulosa*): közel 40 év szünet után 2019-ben sikerült észlelni a fajt a Bükkben (Leány-völgy felső bejárata). 2020-ban folytattuk a faj számára potenciálisan alkalmas, páfrányokban gazdag élőhelyek felmérését. Ennek eredményeként egy új helyen előkerült a faj (Bükk-fennsík, Nagy-mező melletti nyiladék). A lelőhely érdekessége, hogy egy villanyvezeték nyiladékában található, ahol nagyon sok páfrány (*Athyrium filix-femina*) található. Az év végén a nyiladék szegélyét kitisztította az áramszolgáltató, a kivágott fiatal fákat nem szállították el, hanem a nyiladékban hagyták. Ezeket az idei év végén elkezdjük lehordjuk a területről, hogy a faj élőhelye és a páfrányállomány ne károsodjon. A Leány-völgyi populáció élőhelyén 2020-ban is végeztünk felmérést, de nem sikerült kimutatni a fajt. Ennek oka lehet az, hogy a faj több éves fejlődésű, ezért az egyes években rajzó imágók egyedszáma erősen változhat. Az idei felmérés során sikerült három egyedét észlelni egy mintavétel alkalmával, így a populáció stabilnak mondható.

Sztyeplepke (*Catopta thrips*): az utóbbi években ismertté vált, hogy a faj populációinak egyedszáma évről évre erősen változhat, ami valószínűleg az időjárási körülményekkel, illetve a hernyó több éves fejlődésmentével lehet összefüggésben. Száraz években a hernyók nem tudnak elég gyorsan fejlődni, ezért meghosszabbodik a hernyók fejlődési ideje, és az adott évben nem érik el a bábozódási állapotot, így kevés imágó kel ki.

A korábbi évek tapasztalatai azt mutatták, hogy a nagy egyedszámú, jelentős élőhelyi kiterjedésű populációk esetében (pl. Vécs: Teleki-legelő) a fajt minden évben ki lehet mutatni, még akkor is, amikor alacsony egyedszámban rajzik a faj. 2019-ben azonban ez a megállapítás nem bizonyult igaznak, mert a vécsi élőhelyen egyetlen példányt sem észleltünk a mintavételek során. Holott az előző évben a rajzáscsúcs közelében 20-25 példány is jött a lámpafényre egy-egy mintavétel alkalmával. Ez a tapasztalat is alátámasztja, hogy ezt a fajt nagyon nehéz monitorozni, a negatív eredmények nem feltétlenül jelentik azt, hogy a faj nem fordul elő az adott élőhelyen, ezért legalább egymást követő 3 évig kell folytatni a vizsgálatokat ahhoz, hogy a faj jelenlétéről megbízható információkat szerezzünk. 2020-ban újra nagyobb egyedszámban repült a faj a vécsi élőhelyen. Az idei évben is több példányban észleltük a fajt nem csak a vécsi, hanem a kisebb kiterjedésű ismert élőhelyein is (pl. Kerecsend: Lógó-part, Gyöngyöspata: Gereg-hegy).

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*): a fajt a hernyófészkek számolása alapján vizsgáljuk. Idén is nagyon kevés hernyófészket találtunk a rendszeresen vizsgált élőhelyeken, hasonlóan a 2019-es és 2020-as évekhez.

Anker-araszoló (*Erannis ankeraria*): 2021-ben is folytattuk a 2012-ben elkezdett intenzív kutató, monitorozó tevékenységet. A bükki és a mátrai populációkon 2018-ban tapasztalt drasztikus egyedszámcsökkenés ebben az évben is éreztette hatását, nagyon kevés egyedet lehetett észlelni az élőhelyeken. A kishánai Macska-váron több mintavételi alkalom ellenére sem találtunk egyetlen imágót sem az élőhelyen. Ez arra enged következtetni, hogy tovább csökkent az itteni populáció egyedszáma, az észlelési küszöb alá esett. A kisgyőri és a gyöngyöspatai élőhelyen is csak 1-1 példányt észleltünk. Tehát a bükki és mátrai populációk egyedszáma továbbra is nagyon alacsony.

Bükki hegyiaraszoló (*Entephria cyanata gerennae*): a szubendemikus fokozottan védett fajt a 80-as évek óta nem észlelte senki az ismert élőhelyein. 2018 óta próbáljuk kimutatni a fajt a korábbi élőhelyein (havasi ikravirágban gazdag szurdokvölgyek), de 2021-ben sem jártunk sikerrel.

Magyar tavaszi-fésűsbagoly (*Dioszeghyana schmidtii*): A rendszeresen vizsgált populációk egyedszámában nem tapasztaltunk jelentős változást. 2021-ben a faj repülési idejében hűvös, csapadékos időjárás volt, kérdés, hogy ez negatívan hatott-e a populációkra. Erre 2022-ben kapunk választ. Néhány új helyről idén is előkerült a faj.

Nagyfoltú hangyaboglárka (*Maculinea arion*): 2020-ban a Tarna-vidéki TK területén sikerült egy új, stabilnak tűnő állományát találni. Idén a TK területén egy célzott felmérést végeztünk a faj populációinak feltérképezésére, de a kutatás eredménytelenül zárult. Még az ismert tarnaleleszi élőhelyen sem észleltek egyedeket. Ez országos jelenség volt, más tájegységekben is nagyon alacsony volt a populációk egyedszáma (pl. Aggteleki-karszt). A Tarna-vidéki TK területén a jövőben meg kell ismételni a kutatást.

Vérfü-hangyaboglárka (*Maculinea teleius*): 2018-tól elkezdtük a faj korábbi ismert adatait (1990-es évek vége, 2000-es évek eleje) visszaellenőrizni. Az Ipoly menti legnagyobb állományok a 2010-es árvizek következtében szinte kivétel nélkül kipusztultak. Csak 1-2, mentett oldali kis populáció maradt fenn. Ezek az utóbbi években erősödnek, várható, hogy a korábbi hullámtéri élőhelyekre is vissza fog települni a faj. A visszatelepülés sebessége valószínűleg a hangyagazda-fajok populációinak regenerálódásának függvénye.

A korábbi Sajópüspöki határában lévő állomány jelenleg is létezik, a kaszálás időpontja gyakran kedvezőtlen a faj számára.

A Mátrában, Sirok határában lévő állomány a célzott fajvédelmi tevékenység hatására jelentősen megerősödött az utóbbi négy évben, idén a 0,5 hektáros élőhelyen 350 körül volt a populáció becsült egyedszáma.

Golyaorr-boglárka (*Aricia eumedon*): 2020-ban elkezdtük az adatbázisunkban található korábbi adatok visszaellenőrzését. A Bükk-fennsíkon néhány töbrőben él a fajnak 1-1 kicsiny állománya, ezek jelenleg is stabilak. Az idei évben végzett jelölés-visszafogásos vizsgálat során 30-40 példányt sikerült megjelölni, az egyes töbrök között alig mozogtak át a lepkék.

A Tarna-vidéki TK területén több helyről vannak régi adatai, ezek egy részét 2020-ban megvizsgáltuk, és elmondható, hogy általában most is megvannak az állományok.

Nagy nyárfalepke (*Limenitis populi*): 2019-ben elsősorban a Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet területén kerestük a fajt, eredménytelenül. 2021-ben nem sikerült kimutatni a fajt.

Sápadt szemeslepke (*Lopinga achine*): a 70-es évek óta nem látták a Bükkben a fajt. 2020-ban a korábbi élőhelyén (Felsőtárkány: Oldal-völgy) kerestük a fajt, de nem találtuk. A Tarna-vidéki TK területén, illetve a Bükk keleti lábánál (Kács) vannak a faj számára alkalmasnak tűnő völgytalpi élőhelyek. Ezek vizsgálatát a jövőben el fogjuk végezni.

Szitakötőfajok felmérése

2021-ban nevesített feladataink egyike volt a szitakötő fauna felmérése a Nógrádi, a Kelet-bükki, valamint a Dél-Borsodi Tájegységben. A pandémia miatt ez csak részben valósult meg, a

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Nógrádi és a Kelet-Bükk Tájegység célzott odonitológiai felmérése 2022-re tolódott. A Dél-Borsodi Tájegységben gyűjtött minták határozása folyamatban van.

Vizes élőhelyek felmérése

2021-ben a BNPI működési területén 27 víztérnek összesen 36 mintavételi szelvényében történt elektromos halászgéppel végzett halfauna kutatás, vagy kézi hálóval végzett vízi makroszkopikus gerinctelen fauna felmérés. Ezek eredményeként 35 taxonnak összesen 6.528 egyedéről rögzítettünk előfordulási adatokat. A felmérések egyik legfontosabb eredménye, hogy a védett folyami rák (*Astacus astacus*) két helyszínről is előkerült, amelyek közül az egyik (a Szinvában Miskolc fölött) évtizedek óta nem volt észlelési adata a fajnak, a másik helyszínről pedig (a Garadna patakban a Hámori-tó fölött) eddig még sohasem került elő a faj.

4.3. TIR-be betöltött és betöltésre előkészített adatok

A Természetvédelmi Információs Rendszer (TIR) országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal védett természeti területeket tartalmazó nyilvántartási részének felülvizsgálata és aktualizálása, a védetté nyilvánító/védettséget fenntartó jogszabályok mellékleteiben szereplő ingatlanok adatai és a TIR nyilvántartásában szereplő ingatlan adatok közötti ellentmondások megszüntetése, azok térképi fedvényeinek pontosítása és javítása érdekében kért felülvizsgálat az állami ingatlan-nyilvántartási térképi adatbázis és a megküldött segédanyagok felhasználásával, továbbá a helyben rendelkezésre álló információk alapján a TT-k esetében megtörtént.

TIR-be betöltésre előkészített 2021-es adat:

- botanikai adat: 17.978 db
- zoológiai adat: 17.502 db

4.4. Jelentési kötelezettség

Nemzeti jelentési kötelezettségünknek eleget tettünk (éves madárjelentés, NBmR feladatok jelentése).

Igazgatóságunk 2021-ben az élőhelyvédelmi irányelv 17. cikke, illetve a madárvédelmi irányelv 12. cikke szerinti jelentéstételi kötelezettség teljesítéséhez kapcsolódóan az AM Természetmegőrzési Főosztály által visszamutatott Natura 2000 adatbázis /Standard Data Form; SDF/ eseti felülvizsgálatát elvégezte, kiemelten a fajokra és élőhelyekre.

A legfontosabb inváziós felmérési és védekezési tevékenységekről, adatokról éves jelentés keretében számoltunk be a Minisztérium felé 2022. januárjában.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

5. Természetvédelmi kezelési tevékenység

5.1. A) Természetvédelmi kezelési tervek

No.	A védett vagy védelemre tervezett terület neve	A tervezési terület nagysága (ha)	Megalapozó dokumentáció	Részletes természetvédelmi kezelési terv	kezelési terv (jogszabályban megjelenő rész)
1	Kerecsendi-erdő TT	119,6	elkészült	elkészült	40/2016. (VI. 15.) FM rendelet
2	Bükk Nemzeti Park	42.269	elkészült	elkészült	minisztériumi egyeztetése megkezdődött
3	Lázberci TK	3.633,8	folyamatban	-	-
4	Kelet-cserháti TK	7.425	folyamatban	-	-
5	Borsodi Mezőség TK	17.932	folyamatban	elkészült	-
6	Tarnavidéki TK	9.569,8	folyamatban	elkészült	-
7	Hollókői TK	141,2	elkészült	-	-
8	Kesznyéteni TK	6.083,9	folyamatban	elkészült	-
9	Szomolyai Kaptárkövek	4,8	elkészült	elkészült	folyamatban
10	Siroki Nyírjestő TT	21	elkészült	elkészült	28/2016. (IV. 11.) FM rendelete
11	Gyöngyösi Sárhegy TT	402,6	elkészült	elkészült	55/2016 (VIII. 16.) FM rendelet
12	Kőlyuktető TT	A védetté nyilvánítás alapját képező érték (szőlőfajta génállomány) megszűnt, jövőjéről később születik döntés			
13	Erdőtelki Arborétum TT	3,04	folyamatban	elkészült	folyamatban
14	Ipolytarnóci Ósmaradványok TT	513	folyamatban	-	-
15	Lázberci TK bővítése	1,07	elkészült	elkészült	9/2008 (IV.10.) KvVM rendelet
16	Mátrai TK	11 841	elkészült	elkészült	15/2008. (VI.3.) KvVM rendelet
17	Karancs-Medves TK	6 619	elkészült	elkészült	6/2010 (III.31.) KvVM rendelet
18	Hevesi Fűves Puszták TK	16 114	elkészült	elkészült	15/2005 (VII.14.) KvVM rendelet
19	Hevesi Fűves Puszták TK bővítés		elkészült	elkészült	26/2008 (X.22.) KvVM rendelet
20	Erdőtelki Égerláp TT	22,4	elkészült	elkészült	14/2008. (VI.3.) KvVM rendelet
21	Bélkő TT	97,27	elkészült	elkészült	5/2008. (II.19.) KvVM rendelet
22	Márháza-pusztai Fáslegelő TT	273	elkészült	elkészült	19/2007 (VI.1.) KvVM rendelet
23	Sóshartyáni Hencse-hegy TT	104,7	elkészült	elkészült	13/2004 (VII.21) KvVM rendelet
24	Szöllőskei-erdő TT	63,7	elkészült	elkészült	8/2009.(VI.9.) KvVM rendelet
25	Tardi legelő TT	280	elkészült	elkészült	16/2007 (IV.20.) KvVM rendelet
26	Tervezett Szilvásvárad Aszaló-hegy TT	189	elkészült	elkészült	-
27	BNP tervezett nyugati bővítése	1 192	elkészült	elkészült	-
28	Borsodi Mezőség TK bővítése	3 496	-	-	-
29	Tervezett Etesi Fáslegelő TT	67	elkészült	elkészült	-

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

No.	A védett vagy védelemre tervezett terület neve	A tervezési terület nagysága (ha)	Megalapozó dokumentáció	Részletes természetvédelmi kezelési terv	kezelési terv (jogszabályban megjelenő rész)
30	Kesznyéteni TK tervezett bővítése	56	-	-	-
31	Maconkai-rét TT	6	elkészült	elkészült	16/2012. (II. 21.) VM rendelet
32	Mátrai TK déli bővítése	1 500	elkészült	folyamatban	-
33	Mátrai TK nyugati bővítése	3 600	-	-	-
34	Tervezett Mátraverebély Kőszirt-Meszes-hegy TT	869	elkészült	elkészült	-
35	Tervezett Nagylóci Kőhegy TT	172	elkészült	elkészült	-
36	Sárhegyi TT tervezett bővítése	208	elkészült	elkészült	55/2016 (VIII. 16.) FM rendelet
37	Tervezett Ipolymenti TK	4 000	-	-	-
38	Tarnavidéki TK tervezett bővítése	468	-	-	-
39	32 helyszínen kaptárkövek mint természeti emlékek	55,128	elkészült	elkészült	17/2014. (X. 27.) FM rendelet
40	6 helyszínen kaptárkövek védett természeti terület érintő speciális természetvédelmi kezelési tervei	6,082	elkészült	elkészült	17/2014. (X. 27.) FM rendelet
41	Természeti emlékké nyilvánított 7 db földtani alapszelvény	10,082	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
42	2 db földtani alapszelvény védett természeti terület érintő speciális természetvédelmi kezelési terve	1,862	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
43	Védetté nyilvánított 7 db mesterséges üreg	-	elkészült	elkészült	63/2015. (X. 16.) FM rendelet
44	1 helyszínen természeti emlékké nyilvánítandó földtani alapszelvény	4,9276	elkészült	elkészült	1/2021. (II. 5.) AM rendelettel módosított 55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
45	9 helyszínen földtani alapszelvények védett természeti területet érintő speciális természetvédelmi kezelési tervei	5,725	elkészült	elkészült	1/2021. (II. 5.) AM rendelettel módosított 55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
44	9 helyszínen természeti emlékké nyilvánítandó földtani alapszelvény	17,5981	elkészült	elkészült	folyamatban
45	17 helyszínen földtani alapszelvények védett természeti területet érintő speciális természetvédelmi kezelési tervei	19,2615	elkészült	elkészült	folyamatban
46	3 helyszínen természeti emlékké nyilvánítandó kiemelt földtani érték természetvédelmi kezelési tervei	2,1831	elkészült	elkészült	folyamatban
47	1 helyszínen kiemelt földtani érték védett természeti területet érintő speciális természetvédelmi kezelési tervei	0,1290	elkészült	elkészült	folyamatban

5.1. B) Natura 2000 fenntartási tervek és céldokumentumok

Különböző források felhasználásával elkészült 60 terv, amelyből a tárgyévben 16 db került elfogadásra négy ütemben az Agrárminisztérium Természetmegőrzési Főosztály Szakmai Bizottsága részéről.

2021-ben a Szakmai Bizottság által elfogadott tervek az alábbiak (a csillaggal (*) jelölt területek esetén a minisztériumi nyilatkozat 2021 januárjában lett kiadmányozva, de az elfogadás 2020-ban történt meg):

HUBN20001	Bükk-fennsík és a Lök-völgy
HUBN20002	Hór-völgy, Déli-Bükk
HUBN20004	Szarvaskő*
HUBN20005	Kisgyőri Ásottfa-tető - Csókás-völgy
HUBN20006	Miskolctapolcai Tatár-árok - Vörös-bérc*
HUBN20008	Vár-hegy - Nagy-Eged
HUBN20014	Gyepes-völgy*
HUBN20015	Izra-völgy és az Arló-i-tó*
HUBN20018	Upponyi-szoros*
HUBN20025	Nagybarcai Liget-hegy és sajóvelezdi Égett-hegy*
HUBN20035	Poroszlói szikések*
HUBN20036	Kétútközi-legelő*
HUBN20039	Pusztafogacs*
HUBN20040	Nagy-fertő - Gulya-gyep - Hamvajárás szikes pusztái*
HUBN20041	Pélyi szikések*
HUBN20069	Kesznyéteni Sajó-öböl

Véglegesítésre került továbbá 2 db Natura 2000 fenntartási terv dokumentáció, ezek egyeztetése 2022 első félévében fog megtörténni:

HUBN10003	Bükk hegység és peremterületei
HUBN10005	Kesznyéten

A különleges természetmegőrzési területek vonatkozásában így összes terület rendelkezik Natura 2000 fenntartási tervvel (a korábbi projektekből (pl. Túzok LIFE, Svájci-Magyar Együttműködési Program) készült tervek aktualizálást igényelnek majd). A nemzeti park tematikus oldalán (<https://www.bnpi.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek>) az elfogadott tervdokumentációk publikus elérhetőségét biztosítottuk.

A 2021 végéig elfogadott Natura 2000 fenntartási tervek listája

Natura 2000 kód	Natura 2000 terület neve	Tervkészítés (elfogadás) éve	Forrás
HUBN10002	Borsodi-sík	2008	Túzok LIFE (LIFE04/NAT/HU/000109) keretében
HUBN10004	Hevesi-sík	2008	Túzok LIFE (LIFE04/NAT/HU/000109) keretében
HUBN20001	Bükk-fennsík és a Lök-völgy	2021	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN20002	Hór-völgy, Déli-Bükk	2021	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN20004	Szarvaskő	2021	„Természeti értékek védelme” keret

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Natura 2000 kód	Natura 2000 terület neve	Tervkészítés (elfogadás) éve	Forrás
HUBN20006	Miskolctapolcai Tatár-árok - Vörös-bérc	2021	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN20007	Kisgyőri Halom-vár-Csincse-völgy-Cseh-völgy	2017	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20008	Vár-hegy - Nagy-Eged	2021	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN20009	Tard környéki erdőssztyepp	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20010	Szomolyai Kaptár-rét	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20011	Ostoros-patak menti erdőspuszta	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20012	Egerbakta-Bátor környéki erdők	2017	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20013	Hevesaranyosi-Fedémesi dombvidék	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20014	Gyepes-völgy	2021	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN20015	Izra-völgy és az Arlói-tó	2021	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN20017	Borsodbótai Kotyindó-tető	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20018	Upponyi-szoros	2020	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN20019	Csernely-patak völgye	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20020	Sátai Tőkés-völgy	2017	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20021	Domaházi Hangony-patak völgye	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20025	Nagybarcai Liget-hegy és sajóvelezdi Égett-hegy	2021	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN20027	Ózdi Harmaci-dombok	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20029	Girincsi Nagy-erdő	2017	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20030	Hejő mente	2009	2006/18/176.02.01 számú Átmeneti Támogatás
HUBN20031	Mezőcsáti Rigós	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20032	Tiszakeszi-morotva	2017	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20035	Poroszlói szikések	2021	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN20036	Kétútközi-legelő	2021	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN20037	Nagy-Hanyi	2020	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20038	Kerecsendi Berek-erdő és Lógó-part	2020	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20039	Pusztafogacs	2021	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN20040	Nagy-fertő - Gulya-gyep - Hamvajárás szikes pusztái	2021	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN20041	Pélyi szikések	2021	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN20042	Boldogi Vajda-rét	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20043	Verpeléti Vár-hegy	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20044	Recski Hegyes-hegy	2015	Svájci-Magyar Együttműködési Program, Végrehajtási Megállapodás (SH/4/8) projekt keretében
HUBN20046	Gyöngyösi Sár-hegy	2015	Svájci-Magyar Együttműködési Program, Végrehajtási Megállapodás (SH/4/8) projekt keretében
HUBN20047	Mátra északi letörése	2015	Svájci-Magyar Együttműködési Program, Végrehajtási Megállapodás (SH/4/8) projekt keretében
HUBN20048	Gyöngyöstarjáni Világos-hegy és Rossz-rétek	2015	Svájci-Magyar Együttműködési Program, Végrehajtási Megállapodás (SH/4/8) projekt keretében
HUBN20049	Mátrabérc-Fallóskúti-rétek	2015	Svájci-Magyar Együttműködési Program, Végrehajtási Megállapodás (SH/4/8) projekt keretében
HUBN20050	Gyöngyöspatai Havas	2015	Svájci-Magyar Együttműködési Program, Végrehajtási Megállapodás (SH/4/8) projekt keretében

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Natura 2000 kód	Natura 2000 terület neve	Tervkészítés (elfogadás) éve	Forrás
HUBN20051	Nyugat-Mátra	2015	Svájci-Magyar Együttműködési Program, Végrehajtási Megállapodás (SH/4/8) projekt keretében
HUBN20052	Apci Somlyó	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20053	Petőfibányai Kopasz-hegy	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20055	Szentkúti Meszes-tető	2017	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20056	Tepke	2017	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20057	Bézma	2017	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20058	Bujáki Csirke-hegy és Kántor-rét	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20059	Szandai Várhegy	2017	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20060	Sóshartyáni Hencse-hegy	2019	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20062	Középső-Ipoly-völgy	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20063	Karancs	2020	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20064	Salgó	2020	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20065	Gortva-völgy	2020	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20067	Szilvásvárad Aszaló és Szilvás-patak mente	2019	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20068	Sajómercsei Körtevényes-dűlő	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20069	Kesznyéteni Sajó-öböl	2021	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN21095	Nagylóci Kő-hegy	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN21096	Tiszaújvárosi ártéri erdők	2012	Kötelezettségsegzési eljárás (2008/2011)

A 2021. évben a Natura 2000 céldokumentumok készítése – az érintett nagyprojekt / beruházás hiányában – a Bükk Nemzeti Igazgatóság működési területét nem érintették. Ebből következően céldokumentumok készítését nem végeztük, ugyanakkor a céldokumentumokhoz készülő útmutató és mintadokumentációk elkészítésében munkatársaink részt vettek.

5.2. Élőhely-fenntartás, kezelés

5.2.1. Az élőhelyeket érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások

Gyepterületek

Az erdőgazdálkodók a hegyi rétek esetében az előző években támogatásra beadott és kaszált réteket 2020-ban is kezelték kaszállással, kisebb részben extenzív legeltetéssel, az évben beadott engedélykérelmükben újabb gyepterületek helyreállítását tervezték be. A legeltetni kívánt gyepterületek aránya növekedett. A hegyi rétek esetében Igazgatóságunk 2020-ban jelentős helyreállító kezelést végzett, amelynek során a gyepterületek gépi és kézi kaszálása valósult meg. A kezelése során külön figyelmet fordítottunk a gyepeken terjedő és gondot okozó honos fajokra, a málnára (*Rubus idaeus*), a siska nádtippanra (*Calamagrostis epigeios*) és a gyapjas aszatra (*Cirsium eriophorum*), amelyek előfordulásai többször is kezelve lettek. A rétek fajösszetétele láthatóan változik, az üdébb típusok egyre inkább a franciaperjés uniformizálódás irányába alakulnak át. A réteken, mint például a Nagymezőn a félszáraz típusok és sztyeprétek aránya növekszik.

A hegy- és dombvidéki sztyeprétek, löszgyepek, erdős-sztyeprétek esetében a gyepterületek csökkenése nem állt meg. A csökkenés oka a területek cserjésedése, beerdősülése, tájhasználat változása (pl. Mátrában vadaskert bővítés, erdő-, szőlő, gyümölcsös telepítés). A tavaszi avartüzek még mindig jellemzőek elsősorban a dombvidéki részeken.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Az alföldi nem védett gyepterületek is csökkenő tendenciát mutatnak, amelynek oka a támogatási rendszerekben keresendő. Újabb elemként jelentős kiterjedésű napelem-parkok telepítése is tényezővé vált.

Erdők

A Natura 2000 területek erdőtervének felülvizsgálata során továbbra is problémát jelent, hogy a természetvédelmi szempontból jelentős edafikus társulások védelme érdekében továbbra is csak 5 % hagyásfa előírása szerepel az erdőtervben, holott ezen élőhelyek maradandó károsodást szenvednek az egyébként klímaváltozással sújtott területeken. Főleg a sziklai bükkösök azok, amelyekben a rendkívül értékes fajkészletet veszélyeztetik a további fahasználatok.

A 2020-ban a tájidegen lucfenyő (*Picea abies*) klímaváltozás okozta rohamos pusztulása miatt több gazdálkodási probléma is felmerült a Bükki Nemzeti Parkban. A Bükk-fennsíkon a lucfenyő viszonylag jelentős arányban van jelen, amelynek száradása jelentős mértékűvé vált. A gazdálkodók kármentési igényei, bizonyos esetekben nem estek egybe a természetvédelmi célokkal és elvárásokkal, ezért többször szükség volt szakmai egyeztetésekre.

Harkályfajok védelme szempontjából problémát jelent a véghasználati területtel jellemezhető erdőgazdálkodási gyakorlat. Ugyancsak veszélyeztető tényezőként jelennek meg az őshonos fafajú erdőkben folyó engedély nélküli száradék termelések. Egyes területeken teljesen hiányzik a holtfa az erdőkből. Részterületes véghasználat végzése szálaló vágás helyett ugyancsak hátrányos a harkályfajok fészkelő és táplálkozó területeinek szempontjából. A harkályfajok védelme érdekében a holtfa visszahagyását, illetve folyamatos erdőborítást biztosító gazdálkodási módokat, hagyásfacsoportokat próbálunk meg elérni erdőtervezéseknél. 2020-ban 4 ismert fehérhátú harkály territóriumban kezdeményeztünk erdészeti korlátozást a természetvédelmi hatóságoknál, ezekkel együtt összesen 15 erdészeti korlátozás van érvényben a faj védelme érdekében.

A vágásos erdőgazdálkodási gyakorlat nem szolgálja az erdőlakó denevérfajok megőrzését. Természetvédelmi szempontból a folyamatos erdőborítás melletti gazdálkodás, a fajgazdag és többkorú erdőszerkezet, a jelenleginél jóval több holtfa visszahagyása a szükséges.

Vizes élőhelyek vízfolyások

2021-ban 18 esetben kaptunk lakossági bejelentést, vagy hivatalos értesítést vízszennyezésről. Ez a szám kiugróan magas az előző évekhez képest és ez csak az ismert, bejelentett eseteket tartalmazza. A szennyezéseket több esetben ismeretlen eredetű szennyező anyag okozta, de olaj, kommunális hulladék, illetve szennyvíztisztító telep nem megfelelő működése által okozott szennyvíz elfolyás is szerepelt a szennyező források között.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

5.2.2. Élőhely-fenntartási, kezelési tevékenységek ismertetése

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely (használat)	Fenntartás célja - fő beavatkozások/kezelések
1.	Dél-Borsodi Tájegység	1023,9	legelő, kaszáló	Legeltetés, kaszálás a Borsodi Mezősége jellemző életközösség megőrzése céljából
2.	Dél-Borsodi Tájegység	93,3	szántó	Abrak takarmány (őszi árpa, tavaszi zab, kukorica) előállítás a területen tartott állatállomány számára.
3.	Dél-Borsodi Tájegység	43,8	szántó	Lucerna, füves lucerna - szálas takarmány előállítása céljából
4.	Nyugat-Bükk Tájegység, Felsőtárkány	7,3	szántó	Szántó művelési ágú, de visszagyepesített terület (Barát rét), kaszálás a kialakított kultúrállapot fenntartását érdekében
5.	Nyugat-Bükk Tájegység, Cserépfalu 053/a	5	legelő	Tisztító kaszálás, szárazzás vállalkozó bevonásával (fás legelő kultúrállapot megőrzése érdekében)
6.	Kelet-Bükk Tájegység, Tard	2	szántó	Szórvány gyümölcsös ápolási munkái
7.	Tarna-Lázberci Csoport, Borsodszentgyörgy	10	gyümölcs	Gyümölcsös fenntartási munkái, csemeték ápolása, kézi kaszálás
8.	Mátrai TK Mátraszentimre Tugár és Fallóskúti rétek	13	hegyi rét	Kaszálás, rendezés, bálázás
9.	Mátrai TK, Parád Somhegybükki-legelő	8	hegyi rét	Hegyi rét fenntartása kaszálással.
10.	Mátrai TK, Parád: Kutyatoró-rét	3	hegyi rét	Hegyi rét fenntartása, a területszélek szárazzása, sarjleverés, inváziós keserűfű kaszálása, selyemkóró vegyszeres kezelése
11.	Nagybátony, Lengyendi-galya rét	1	hegyi rét	Nagybátony 0284/1 hrsz.-ú földrészleten a számos fokozottan védett és védett növényfaj élőhelyéül szolgáló sztyeppesedő hegyi rét található. Az igen ritka mocsári karvirág egyetlen mátrai állományának megőrzése miatt a rendszeres kaszálás elengedhetetlen. Igazgatóságunk a 2008-tól végez munkákat a területen, kezdetben cserjeirtás, majd fenntartó jellegű kaszálást végeztünk a tájegység dolgozói, valamint közfoglalkoztatottak részvételével.
12.	Gyöngyösi Sár-hegy TT, Gyilkos-rét	0,25	láp-rét	A területen található kornistárnics állomány és hozzá kötődő szürkés hangyaboglárka populáció érdekében végeztünk kaszálást, illetve kaszálék lehordást.
13.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	69,6	szántó	Őszi búza gyomirtása, tápanyag utánpótlása, betakarítása 2020/2021
14.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	76,6	szántó	Őszi búza talaj-előkészítése, vetése 2021/2022
15.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	68,2	szántó	Durumbúza talaj-előkészítése, vetése 2021/2022
16.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	25,8	szántó	Sörárpa betakarítása 2020/2021
17.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	22	szántó	Durum búza gyomirtása, tápanyag utánpótlása, betakarítása 2020/2021
18.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	124	szántó	Napraforgó talaj-előkészítése, vetése, betakarítása 2021
19.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	77,4	szántó	Sörárpa talaj-előkészítése, vetése 2021/2022
20.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	115	szántó	Napraforgó, lucerna talaj-előkészítése, 2022 évre
21.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	73,7	szántó	Lucerna kaszálása, betakarítása
22.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	106	szántó	Zöldugor telepítések kaszálása
23.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	40,5	szántó	Kukorica talaj-előkészítése, vetése, betakarítása, kukoricaszár bálázása 2021

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely (használat)	Fenntartás célja - fő beavatkozások/kezelések
24.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	40,8	szántó	Kukorica talaj-előkészítése 2022 évre
25.	Dél-Hevesi Tájegység: Hamvajárás (Tarnaszent-miklós) Ludas (Pély) Rakottvás(Hevesvezekény)	538	legelő	Magyar szürke szarvasmarhával történő legeltetés
26.	Dél-Hevesi Tájegység: Tarnaszentmiklós, dormándi táblák	214	kaszáló	Széna betakarítás, bálakészítés
27.	Dél-Hevesi Tájegység: Tarnaszentmiklós, Pély község határok	2	vizes élőhely	Gátrendszer, műtárgyak környékének ápolása, inváziós és tájidegen fajok irtása
28.	Nógrádi Tájegység turistaútjainak és tanösvényeinek hulladékmentesítése	10	több művelési ág	A természeti képet rontó, sokszor ökológiai csapdaként megjelenő (futóbogarak, cickányok számára) hulladék kézi összegyűjtése és lerakóhelyre történő szállítása
29.	Nógrádi Tájegységben lévő rehabilitált bányák hulladékmentesítése	1	kivett	A környezeti állapot javítása, a természeti képet rontó, illetve a sokszor ökológiai csapdaként megjelenő (futóbogarak, cickányok számára) hulladék kézi összegyűjtése és lerakóhelyre történő szállítása
30.	Nógrádi Tájegységben legelő művelési ágú területek fenntartása	46	legelő	Nagy természeti értékű, korábban helyreállított gyepek fenntartása szárazzással, tisztító kaszálással
31.	Nógrádi Tájegység területe, több helyszín és művelési ág, inváziós fajok visszaszorítása	15	gyep	A természeti és ökológiai állapot javítása, a lokálisan jelentkező inváziós növényfajok (kanadai aranyvessző, parlagfű, selyemkóró, fehér akác) visszaszorítása mechanikai módszerekkel
32.	Nógrádi Tájegység területe, több helyszín	0,5	vizes élőhely, gyep	Védett kételtűfajok élő- és szaporodó helyeinek fenntartása, védett madárfajok odútelepeinek karbantartása
33.	Nógrádi Tájegység, Baglyaskő-vár Természetvédelmi Látogatóközpont	1	létesítmény	Bel- és kültéri bemutatóhelyek karbantartása, madárménhely működtetése
34.	Nógrádi Tájegység, Ipolytarnóc TT, Látogatóközpont területe	6	kivett	Őshonos rackaállomány bemutató jelleggel történő fenntartása
35.	Nógrádi Tájegység, Ipolytarnóci Ósmaradványok TT	5	vizes élőhely	Vizes élőhely fenntartása, kaszálás, karbantartási munkák
36.	Nógrádi Tájegység, Ipolytarnóci Ósmaradványok TT, Felső-Hólya tanya	1	gyümölcsös	Gyümölcsösök kezelése, fenntartási munkái
37.	Nógrádi Tájegység, Ipolytarnóc TT, Látogatóközpont területe	10	kivett	A látogatóközpont körüli parkolók és árkok, út menti területek folyamatos karbantartása, régi drótkerítések felszámolása
38.	Nógrádi Tájegység, Ipolytarnóci Ósmaradványok TT	12	gyep	Ökoturisztikailag érintett térségek környezetének gyepkezelése
39.	Dél-Hevesi Tájegység: Tarnaszentmiklós, Pély község határok	2	vizes élőhely	Gátrendszer, műtárgyak környékének ápolása, inváziós és tájidegen fajok irtása
40.	Nógrádi Tájegység turistaútjainak és tanösvényeinek hulladékmentesítése	40		A természeti képet rontó, sokszor ökológiai csapdaként megjelenő (futóbogarak, cickányok számára) hulladék kézi összegyűjtése és lerakóhelyre történő szállítása

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság illetékességi területén számos élőhely-típusban folytak természetvédelmi célból kezelések. Területnagyságban kiemelkedők a Dél-Hevesi Tájegység és a Dél-Borsodi Tájegység területén végzett területkezelési tevékenységek.

A Hevesi Füves Puszták TK-ban található tűzokvédelmi területeken található 626 hektár szántón és 751 hektár gyepon saját gazdálkodást folytattunk a tűzok és más fokozottan védett madárfajok számára ideális élőhely-struktúra kialakítása érdekében, a megfelelő művelési módok alkalmazásával.

A Dél-Borsodi Tájegységen a Furioso-North Star loállománynak, a magyar tarka szarvasmarha, a magyar merinó és hortobágyi fekete racka juhállománynak a Borsodi Mezőség Természetvédelmi Körzetben történő tartásával jelentős területek saját kezelését végeztük a legeltetésre alapozott, extenzív állattartással.

Hegy- és dombvidéki területeinken kiemelhető a hagyományos tájhasználat által kialakított gyepterületek rekonstrukciója és fenntartása a Bükki Nemzeti Parkban, a Mátra, a Kelet-Cserhát, a Tarnavidéki, valamint a Hollókői Tájvédelmi Körzet területén.

A bükki és mátrai hegyi rétek kezelése esetében a korábbi évek során bebizonyosodott, hogy a kizárólag kaszálással történő hasznosítás természetvédelmi szempontból, hosszú távon nem mindenütt célravezető. Egyes, gyengébb fűhozamú réteken a kaszálásokat hagyományos módon történő legeltetéssel kell kombinálni vagy felváltani. 2021-ben a kártalanítási keretből folytattuk a nem saját vagyongazdálkodásunkban lévő bükki hegyi rétek kezelését.

Tarnaszentmárián, a Verpeléti Vár-hegyen 2021-ben is elvégeztük a korábbi években megkezdett kézi cserjeirtást. Így már közel 3 500 négyzetméteren végzünk gyepekezelést. Ennek eredményeként a védett és közösségi jelentőségű növényfajokban gazdag gyepek stabilizálódnak, a virágzó egyedek száma sokszorososa a kezelés megkezdése előtti állapothoz képest. Idén folytattuk a mozaikosan végzett nyári kaszálásokat a cserjéktől megtisztított területen. Ennek köszönhetően a gyepek állapota tovább javult. Idén további 500 négyzetméteren végeztünk cserjeirtást, így már 0,4 hektár gyepeket kezelünk a területen.

Az Ostoros településhez tartozó, Rétre-járó-dűlőben közel 1 hektáron 2021-ben is elvégeztük a korábbi években megkezdett kézi cserjeirtást. Ennek eredményeként a védett és közösségi jelentőségű növényfajokban gazdag gyepek és a sztyepecserjések állapota stabilizálódott.

A Gyöngyös közigazgatási határában lévő Gyilkos-rét kornis tárnicsos kiszáradó láprétjén a korábbi évek gyakorlatához hasonlóan 2021-ben folytattuk a kaszálásos gyepekezelést. A közel 0,5 hektáros gyepeknek a felét kaszáltuk le idén, ezzel biztosítva a mozaikos élőhelykezelést, ami nagyon kedvező az itt élő, regionális jelentőségű szürkés hangyaboglárka (*Maculinea alcon*) populáció számára.

A Nagybátony közigazgatási határában lévő Lengyendi-galya kb. egy hektáros sztyeppesedő helyi rétvén a korábbi évek gyakorlatához hasonlóan 2021-ben folytattuk a kaszálásos gyepekezelést. Így a fokozottan védett mocsári kardvirág (*Gladiolus palustris*) itteni állományának természetvédelmi helyzete kedvező.

A Nyugat-Bükki Tájegységünkben egyes területek tényleges legeltetéses hasznosítása is folytatódott helyi gazdálkodó bevonásával. A Nyugat-Bükki Tájegységben részben haszonbérlettel, részben bérlegeltetéssel oldjuk meg a területek kezelését.

A kezelések részeként több védett területünkről távolítottuk el a nemcsak a tájképet rontó és szennyező forrásként funkcionáló, hanem ökológiai csapdaként is működő kommunális hulladékot.

Szántó művelési ágú területeinken – hasonlóan a gyepekhez – nagyrészt bérbeadással valósítottuk meg az elérendő célokat. E helyszíneken – elsősorban tűzokvédelmi és ragadozómadár-védelmi célból – továbbra is a korábbi évben bevezetett látogatási korlátozást alkalmaztuk a Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzet területén. Az ezzel kapcsolatos tapasztalatok, elsősorban a

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

ragadozómadarak esetében kedvezőek, a korlátozás a természet-megőrzési cél mellett a terület tulajdonosai, bérlői számára is hasznosnak bizonyultak. A korlátozás bevezetése előtt komoly gondot jelentett a területen megjelenő különböző gyűjtögető tevékenységek (kamilla, gomba) végzése által okozott zavarás. A korlátozás bevezetésével jogalapot teremtettünk a hatékony és jogszerű fellépésre, így a költségek zavartalanabban valósulhatnak meg. A gazdálkodók ugyanennek révén nagyobb vagyonbiztonságot élvezhetnek, így a rendszert ők is támogatják.

5.3. Élőhely-rehabilitáció

No.	Helyszín	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely típusa	Forrás	Kezdet, befejezése	A rehabilitáció célja – fő beavatkozások/kezelések
1.	Nyugat-Bükki Tájegység, Szilvásvár, Nagyvisnyó	48	hegyi rétek	Természetvédelmi kártalanítás	2018-2021	Kaszálás, száruzás, kézi cserjeirtás – a fajgazdag hegyi rétek életközösségeinek megőrzése érdekében
2.	Kelet-Bükki Tájegység, Miskolc	15	hegyi rét	Természetvédelmi kártalanítás	2018-2021	Kaszálás, száruzás, kézi cserjeirtás – a fajgazdag hegyi rétek életközösségeinek megőrzése érdekében
3.	Mátrai TK Gyöngyössolymos	2,86	fás legelő	Természetvédelmi kártalanítás	2021.10.15	Korábban cserjeirtott területrészek felverődő sarjak száruzása.
4.	Mátrai TK, Recsk, Oroszlánvár	0,4	Felnyíló kocsánytalan tölgyes	Természetvédelmi kártalanítás	2021.10.24-11.15.	A Mátra Tájvédelmi Körzetben lévő fokozottan védett terület a fokozottan védett álolaszáska élőhelye, melyen megindult a cserjésedés, beerdősődés. Az eredetileg a Recsk 11/I erdő-részlet részét képező, kis terület felnyíló, 0,4 ha-os élőhely az erdőtervezéskor Recsk 11/TI jelű tisztásként leválasztásra került. Cserjeirtás, fakitermelés, lehordás.
5.	Mátrai TK, Mátraszentimre: Tugár-rét	4,89	hegyi rét	Természetvédelmi kártalanítás	2021.10.24-11.15.	Korábban cserjeirtott területrészek felverődő sarjak levágása, lehordása.
6.	Gyöngyösi Sár-hegy TT 0169/37 hrsz.	1,56	sztyepp-rét	Természetvédelmi kártalanítás	2021.10.24-11.15.	Korábban cserjeirtott területrészek felverődő sarjak levágása, lehordása.
7.	Nógrádi Tájegység	15	hegyi rét	Természetvédelmi kártalanítás	2021.08.25 – 10.31.	Korábban cserjeirtott területrészek felverődő fás sarjak, siskanádtippan kézi erővel történő levágása, lehordása.
8.	Nógrádi Tájegység	46	hegyi rét	Természetvédelmi kártalanítás	2021.08.25 – 10.31.	Korábban cserjeirtott területrészek felverődő fás sarjak gépi száruzása

5.4. Fajmegőrzési tevékenységek

5.4.1. A fajokat érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások

Növények

A területen továbbra is megfigyelhetőek azok a tendenciák, amely a montán, szubalpin fajok visszaszorulását mutatják. A szubmontán régióban általánosan megfigyelhető például a védett lisztes berkenye (*Sorbus aria* agg.) egyedek gombás pusztulása, amit vélhetően egy a szőlőkben is hasonló tüneteket okozó gombával rokon gomba okoz, amely kifejllett és termőképes fákat is érint. Helyenként az egyedek 15%-a is elpusztult 3-4 év alatt.

Egyes fajok populációi az 1990-es évek adataihoz képest jelentősen csökkentek, ezek például a következők: *Pleurospermum austriacum*, *Lathyrus laevigatus* ssp. *transsylvanicus*, *Arabis alpina*, *Cimicifuga europaea*, *Centaurea mollis*, *Gentianella livonica*, *Gentianella austriaca*, *Botrychium multifidum*, *Pyrola rotundifolia*, *Pyrola minor*, *Draba lasiocarpa*.

A tájidegen telepített lucfenyvesek egyre fokozottabb ütemben pusztulnak, amely természetvédelmi szempontból alapvetően nem jelent problémát, viszont ennek következtében az ezekhez kötődő védett *Moneses uniflora* mára gyakorlatilag kipusztult a hegységből. A fenyvesek gyors ütemű pusztulása ugyanakkor mezoklíma-védő hatása miatt természetvédelmi szempontból is problémás lehet például a Bükk fennsíki területein, vagy kiemelten az Őserdő erdőrezervátum pufferezónájában.

Állatfajok

Fekete bödöncsiga (*Theodoxus prevostianus*): A Kács község határában található langyosvízű forrás a fokozottan védett fekete bödöncsiga kiemelt fontosságú élőhelye. Az élőhely egy részét elborítja a *Myriophyllum aquaticum* nevű idegenhonos inváziós hínár faj. A 2019. évben tartott terepbejárások során körülbelül 300 méter hosszúságú szakaszon a meder teljes szélességében jelen volt a hínárfaj. A csigafaj egyedei jelen voltak ezen a szakaszon, de mennyiségük nem volt becsülhető. 2021-ben a hínárállomány csigabarát felszámolásának kísérlete történt meg.

Harkályfajok: közép fakopáncs (*Dendrocopos medius*), fehérhátú fakopáncs (*Dendrocopos leucotos*), fekete harkály (*Dryocopos martius*) (Bükk hegység és peremterületei, Mátra): A véghasználati területtel jellemezhető vágásos erdőgazdálkodási gyakorlat hátrányos a fajcsoport megőrzése szempontjából. Amennyiben az idős állományok területe csökken a hegységekben, a harkály-fajok élettere egyre szűkül. Jelentős problémát jelentenek az őshonos fafajú erdőkben folyó engedély nélküli szaradék termelések. Egyes területeken teljesen hiányzik a holtfa az erdőkből. Szálaló vágás helyett a részterületes véghasználatok végzése nagyban veszélyeztetik a harkályfajok fészkelő és táplálkozó területeit és más fajok élőhelyeit. Hosszú távon az élőhelyek beszűkülése jelentős állománycsökkenéshez fog vezetni ezeknél a fajoknál.

Gyurgyalag (*Merops apiaster*) (Nógrád, Heves, Borsod-Abaúj-Zemplén megyék): a faj fészkelőhelyéül szolgáló löszfalak, felhagyott homokbányák sok helyen kezdenek teljesen benövényesedni, leromlani. A klasszikus fészkelő helyek egyre jobban szorulnak vissza, fenntartásuk fontos lenne. A működő bányákban kialakuló új, fészkelésre alkalmas falak pedig bányászati tevékenység által veszélyeztetettek. Ismert fészkelőhelyek ellenőrzése idén is megtörtént. Az elmúlt évben egy méhészt problémaként jelezte a méhészetében megjelenő gyurgyalagokat.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Vízirigó (*Cinclus cinclus*) (Bükk Nemzeti Park, Mátra): a faj számára tradicionális vizes élőhelyek állapota nem javult. A rendkívüli száraz nyár, tovább rontott a hegyvidéki patakok vízhozamán, ami a faj számára alkalmas élőhelyek tovább romlottak, és csökkentek. A költését nem sikerült kimutatni a Bükk és Mátra hegységekben. A patakok vízhozama, és zavartsága továbbra is a fő veszélyeztető tényező (ez részben az időjárási tényezőkre vezethető vissza).

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

5.4.2. Fajmegőrzési tevékenységek ismertetése

Rövidítések magyarázata: V: védett; FV: fokozottan védett, Be: Berni Egyezmény, Bo: Bonni Egyezmény

No.	A faj magyar és tudományos neve	Faj-megőrzési terv	Védettség foka	Tevékenység helyszíne	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
1.	Magyar szöcskeegér (<i>Sicista trizona</i>)	van	FV, Be, NATURA 2000	Borsodi Sík KMT HUBN 10002	A faj kutatásával, a faj élőhelyeinek azonosításával kapcsolatos tevékenység folytatódott, az év során új élőhelyről is sikerült kimutatni. Az egyik élőhelyre telepített kamerarendszerrel a faj aktivitására vonatkozó adatok gyűjtése történt. Az élőhelyek megfelelő kezelésének és megőrzésének lehetőségeinek gyakorlati tesztelése (villanypásztor) folyamatosan történik.
2.	Európai hiúz (<i>Lynx lynx</i>)	van	FV, Be, NATURA 2000, CITES	Borsod-Abaúj Zemplén, Heves, Nógrád megyék	A faj elterjedésére vonatkozó adatok gyűjtése folyamatos. A lakossági megfigyelések is hozzájárulnak a fajról származó információk bővüléséhez
3.	Farkas (<i>Canis lupus</i>)	van	FV, Be, NATURA 2000, CITES	Borsod-Abaúj Zemplén, Heves, Nógrád megye	A faj monitorozása a kameracsapdás felvételek elemzésével, kidolgozott monitoring-protokoll alkalmazásával folyamatosan történik. Ennek eredményei a Bükkben, a Mátrában, a Tarna-vidéken, Nógrád megyében a faj stabil előfordulását igazolják. A faj megjelenése alföldi meglepedése is várható. 2021-ben fajról több, mint 900 megfigyelést dokumentáltunk. A farkas becsült állománya a BNPI területén található 4-5 territóriumon maximálisan 30-35 példány lehet az utódokkal együtt, melyeknek a mortalitása magas.
4.	Túzok (<i>Otis tarda</i>)	van	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Borsodi Sík KMT HUBN 10002 Hevesi Sík KMT HUBN 10004	Elláttuk a fajmegőrzési tervben szereplő feladatokat. A LIFE program terhére megvásárolt földterületeken tűzokkímélő gazdálkodást folytatunk. A fajt veszélyeztető predációs nyomást próbáljuk mérsékelni. 2021-ben nem sikerült fészkelést detektálni.
5.	Barátréce (<i>Aythya ferina</i>)	van	V, Be, Bo, Natura 2000	Borsod-Abaúj Zemplén, Heves, Nógrád megye	A faj fészkelését ebben az évben nem észleltük. A védelmi tevékenységek közül a potenciális fészkelőhelyek évi több alkalommal történő ellenőrzése zajlott. A potenciális veszélyeztető tényezők feltérképezése és ellenőrzése zajlott.
6.	Cigányréce (<i>Aythya nyroca</i>)	van	FV, Be, Bo, Natura 2000	Borsod-Abaúj Zemplén, Heves, Nógrád megye	A faj kis számú fészkelő a működési területünkön. A védelmi tevékenységek közül a potenciális fészkelőhelyek évi több alkalommal történő ellenőrzése zajlott. A potenciális veszélyeztető tényezők feltérképezése és ellenőrzése zajlott.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

No.	A faj magyar és tudományos neve	Faj-megőrzési terv	Védettség foka	Tevékenység helyszíne	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
7.	Fekete gólya (<i>Ciconia nigra</i>)	van MME	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Borsodi Sík KMT HUBN 10002 Bükk hegység és peremterületei KMT HUBN 10003 Hevesi Sík KMT HUBN 10004 Mátra KMT HUBN 10006 Nógrád megye	Az ismert költőállománya stabilnak mondható a BNPI működési területén. A faj fészkelőhelyein kezdeményeztük erdészeti korlátozások elrendelését az illetékes természetvédelmi hatóságoknál. Összesen 24 pár került felmérésre. 17 biztos fészkelésből 9 volt sikeres.
8.	Fehér gólya (<i>Ciconia alba</i>)	van	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Borsod-Abaúj Zemplén, Heves Nógrád megyék települései, lakott területei.	Az áramszolgáltatóval együttműködve folytattuk az aktív védelmi tevékenységet. Összesen 45 db fészektartó állványt készítettünk el. Az ismert fészkek kontrollját is folyamatosan végeztük.
9.	Réti sas (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	nincs	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Borsodi Sík KMT HUBN 10002 Hevesi Sík KMT HUBN 10004 Kesznyéten KMT HUBN 10005	A 20 ismert revírből 19 esetben volt biztos költés, 14 pár költött sikeresen. A faj fészkelőhelyein ebben az évben is kezdeményeztük erdészeti korlátozások elrendelését az illetékes természetvédelmi hatóságnál.
10.	Parlagi sas (<i>Aquila heliaca</i>)	van	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Borsodi Sík KMT HUBN 10002 Hevesi Sík KMT HUBN 10004 Kesznyéten KMT HUBN Bükk hegység és peremterületei KMT HUBN 10003 Tardonai dombság Mátra KMT HUBN 1000610005	A faj 70 ismert territóriumában minden esetben biztos költés volt 2021-ben. Ezek közül 55 volt igazolhatóan sikeres. A faj bizonyos fészkelőhelyein kezdeményeztük erdészeti korlátozások elrendelését az illetékes természetvédelmi hatóságoknál.
11.	Békászó sas (<i>Aquila pomarina</i>)	Európa Tanács	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Bükk hegység és peremterületei KMT HUBN 10003 Tardonai dombság Mátra KMT HUBN 10006	13 ismert revírben 12 helyen volt bizonyított költés, ebből 8 volt sikeres. A faj fészkelőhelyein ebben az évben is kezdeményeztük erdészeti korlátozások elrendelését.
12.	Kígyászölyv (<i>Circaetus gallicus</i>)	nincs	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Bükk hegység és peremterületei KMT HUBN 10003 Mátra KMT HUBN 10006 Nógrád Megye	Fészkelő állománya stabilnak mondható. 15 ismert revírből 7-ben volt bizonyított fészkelés, amelyek közül 5 esetben sikerült a sikeres költést megállapítani. A faj fészkelőhelyein kezdeményeztük erdészeti korlátozások elrendelését az illetékes természetvédelmi hatóságoknál.
13.	Kerecsensólyom (<i>Falco cherrug</i>)	van	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Borsodi Sík KMT HUBN 10002 Hevesi Sík KMT HUBN 10004 Kesznyéten KMT HUBN 10005	Költési eredmények: 29 ismert territóriumból 26 esetben volt bizonyított fészkelés, 22 fészkelés volt sikeres.
14.	Kékvércse (<i>Falco vespertinus</i>)	van	FV, Be, Bo, NATURA 2000,	Borsodi Sík KMT HUBN 10002 Hevesi Sík KMT HUBN 10004	Összesen 269 fészkelésről van az évből adatunk. A fajjal kapcsolatos védelmi tevékenység keretében a meglévő költőtelepek felújítását karbantartását és

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

No.	A faj magyar és tudományos neve	Faj-megőrzési terv	Védettség foka	Tevékenység helyszíne	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
			CITES		ellenőrzését végeztük. Valamint folytatódott a gyepterületek lekeltetéses és kaszálásos kezelése Dél-Hevesi Tájegység területén.
15.	Gyöngybagoly (<i>Tyto alba</i>)		FV, Be.	Borsod-Abaúj Zemplén Heves Nógrád megyék településein.	A faj védelme érdekében a meglévő költőládákat ellenőriztük.
16.	Uhu (<i>Bubo bubo</i>)	nincs	FV,	Bükk hegység és peremterületei KMT (10003), Mátra KMT (HUBN 10006)	20 ismert fészkelő pár volt, 12 fészkelés volt biztosra vehető, amelyek közül legalább 10 volt sikeres.
17.	Kuvik (<i>Athene noctua</i>)	nincs	FV	Borsod-Abaúj Zemplén Heves Nógrád megyék	A faj védelme érdekében költőládákat helyeztünk ki a működési területünkön. A faj felmérését elvégeztük egyes tájegységekben.
18.	Urali bagoly (<i>Strix uralensis</i>)	nincs	FV, Be, NATURA 2000, CITES	Bükk hegység és peremterületei KMT HUBN 10003 Mátra KMT HUBN 10006	Állományfelmérés, adatgyűjtés történt működési területünk potenciális élőhelyein. 34 fészkelő párról volt adatunk.
19.	Vízirigó (<i>Cinclus cinclus</i>)	nincs	FV	Bükk hegység és peremterületei KMT (10003), Mátra KMT (HUBN 10006)	2021-ban nem volt ismert költési adata a fajnak.
20.	Fehérhátú fakopáncs (<i>Dendrocopos leucotos</i>)	nincs	FV	Bükk, Mátra hegység, Tarnavidék, Karancs-Medves	Ebben az évben 48 revírt sikerült felmérni. A faj veszélyeztetett fészkelőhelyein korlátozást kezdeményeztünk az illetékes természetvédelmi hatóságnál.
21.	Szalakóta (<i>Coracias garrulus</i>)	van MME	FV, Be, Bo, NATURA 2000	Borsodi Sík KMT HUBN 10002 Hevesi Sík KMT HUBN 10004 Kesznyéten KMT HUBN 10005	2021-ben folytatódott a mesterséges odúk kihelyezése, ellenőrzése és karbantartása a Dél-Borsodi és Dél-Hevesi Tájegységekben.
22.	Gyurgyalag (<i>Merops apiaster</i>)	van MME	FV, Be, Bo	Borsod-Abaúj Zemplén Heves és Nógrád megyék	Az idei évben is monitoroztuk az ismert fészkelőhelyeket.
23.	Haris (<i>Crex crex</i>)	nincs	FV	Borsod-Abaúj Zemplén Heves Nógrád megyék	Ebben az évben 66 revírt sikerült felmérni.
24.	Boldogasszony papucs	van	FV, NATURA 2000	Bükki Nemzeti Park	2021-ban a felsőtárkányi élőhely őrzése valósult meg.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

No.	A faj magyar és tudományos neve	Faj-megőrzési terv	Védettség foka	Tevékenység helyszíne	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
	<i>(Cypripedium calceolus)</i>				
25.	Mocsári kardvirág <i>(Gladiolus palustris)</i>	van	FV, NATURA 2000	Mátrai Tájvédelmi Körzet	Az élőhely kezelése 2021-ben is megvalósult.
26.	Zöld koboldmoha <i>(Buxbaumia viridis)</i>	van	NATURA 2000	Bükki Nemzeti Park	A faj előfordulásának szisztematikus keresése zajlott specialisták bevonásával, amelynek során több helyen került elő.
27.	Magyarföldi husáng (<i>Ferula sadleriana</i>)	van	FV, NATURA 2000	Bükki Nemzeti Park	A faj élőhelyének villanypásztorral történő lekerítése valósult meg, amelynek célja a virágzatok lerágásának megakadályozása. Az élőhelyen a cserszömörce visszaszorítása folytatódott.
28.	Zöld seprőmoha <i>(Dicranum viride)</i>	van	FV, NATURA 2000	Bükki Nemzeti Park	Archív lelőhelyek felkeresése.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Védett fajok tekintetében működési területünket érintően az alábbi külső személyek, intézmények végeztek kutatásokat:

A faj magyar és tudományos neve	Védettség foka	Személy/intézet	A kutatás célja
Alga, makrofiton, makroszkópikus gerinctelen és halfajok	V/FV	MTA Ökológiai Kutatóközpont Balatoni Limnológiai Intézet	Közösségek vizsgálata, faunisztika
Nagyfejű csajkó (<i>Lethrus apterus</i>)	V	Debreceni Egyetem	Genetikai variabilitás, szaporodásbiológia, utódgondozás
Örvös légykapó (<i>Ficedula albicollis</i>)	V	Eötvös Loránd Tudományegyetem	Madárének földrajzi mintázatának leírása
Gyöngybagoly (<i>Tyto alba</i>)	FV	MME Heves Megyei Csoport/ Dr. Solti Béla	Fém lábgyűrűs jelölés
Dunai tarajos gőte (<i>Triturus dobrogicus</i>)	V	MTTM	Populációgenetikai vizsgálatok
Foltos szalamandra (<i>Salamandra salamandra</i>), Barna varangy (<i>Bufo bufo</i>)	V	MTTM	Filogeográfiai kutatások
Szalakóta (<i>Coracias garrulus</i>)	FV	Szegedi Tudományegyetem MME Bükki Helyi Csoport	Űrülék és tollminta gyűjtése genetikai vizsgálatok céljából. Gyűrűzés.
Parlagi sas (<i>Aquila heliaca</i>)	FV	MME	LIFE+ projekt keretében színes gyűrűs jelölések, jeladózás, táplálék és genetikai vizsgálat.
Denevér-fajok (<i>Chiroptera</i>)	V/FV	MTTM Denevérgyűrűzési Központ Bükki Emlőstani Kutatócsoport Egyesület	Faunisztikai, ökológiai és populációgenetikai vizsgálatok
Magyar szöcskeegér (<i>Sicista trizona</i>)	FV	Bükki Emlőstani Kutatócsoport Egyesület	Élőhelyhasználat
Vidra (<i>Lutra lutra</i>)	FV	Kaposvári Egyetem	Post mortem vizsgálatok
Ragadozók (<i>Ursidae, Canidae, Felidae</i>)	FV	NAIK	Genetikai vizsgálatok

Növényfajok

A boldogasszony papucs (*Cypripedium calceolus*) felsőtárkányi élőhelyen őrzés valósult meg 2021. májusában. A növényfaj miskolci, bükkzsérei élőhelyén jelentős természetfotós terhelést tapasztaltunk, amely élőhelykárosítással is járt.

A mocsári kardvirág (*Gladiolus palustris*) esetében megtörtént az élőhely kezelése.

A magyarföldi husáng (*Ferula sadleriana*) esetében az élőhelyet villanypásztorral bekerítettük, amelynek célja a területen még mindig előforduló muflon kártételének a megakadályozása volt. A villanypásztor megakadályozta a virágzó egyedek virágzatainak lerágását. Az élőhelyen erősen terjedő cserszömörce visszaszorítását és irtását is végeztük ebben az évben. A cserszömörce által borított területekről a faj kiszorul, állománya csökken.

Állatfajok

Lepkefajok

Vérfü-hangyaboglárika (*Maculinea teleius*): a fajnak egyetlen populációja ismert a Mátra hegységben, két egymáshoz közeli, de térben elkülönülő élőhelyfolton (Sirok: Alsó-rétek). Ezt a populációt nagyon erősen veszélyezteti a kedvezőtlen időpontban történő kaszálás. A regionálisan jelentős populáció megmentése érdekében 2018-ban a két elkülönülő élőhelyfolton élő szubpopuláció között áttelepítést is végeztünk. Ennek eredményeképpen a 2018. évi 50 egyedről 2021-re 350 fölé emelkedett a populáció egyedszáma.

Gerinces-zoológiai szempontból különösen jelentősek védett hegyvidéki területeink hegylábi szegélyei, melyek táplálkozó területként szolgálnak az erdős területeken költő veszélyeztetett fajoknak (például *parlagi sas*, *békászó sas*, *kígyászölyv*, *darázsölyv*, *fekete gólya*, *uhu*).

Hegyvidéki élőhelyeink változatosságának biztosítására az erdőterületek természetvédelmi szempontból megfelelő kezelése nyújthat biztosítékot. Mivel ezek túlnyomórészt állami erdészeti részvénytársaságok kezelésében, illetve magántulajdonosok és azok közösségi tulajdonában vannak, így számunkra a közvetett beavatkozás az eljáró hatóság számára megadott természetvédelmi javaslatban realizálódik. A körzeti erdőtervezésben való közreműködésünk során szorgalmaztuk a természetvédelmi szempontból is fenntartható erdőgazdálkodás bevezetését, a folyamatos erdőborítás melletti erdőhasználati modellt. Az erdőgazdálkodás középtávú terveinek véleményezésénél a fajmegőrzési programok által kidolgozott élőhely-védelmi javaslatokat is megpróbáljuk érvényesíteni. Az erdei életközösség diverzitásának hosszú távú, biztonságos megőrzése csak a fent említett gazdálkodási modell általános bevezetésétől várható, melyre vonatkozóan elkezdődtek a jelentősebb erdőgazdálkodókkal az általános elvi egyeztetések és az egyes területek konkrét megvalósítási lehetőségeinek áttekintése.

Gerinces fajok megőrzésére kijelölt területeink másik meghatározó típusai síkvidéki agrár élőhelyeink. A gyakorlati védelmi programoknak köszönhetően egyes fajok a működési terület jelentős részén akár természetvédelmi szempontból degradáltak minősíthető agrár-területeken is előfordulnak. E területek egy részét a Natura 2000 területek Különleges Madárvédelmi Területek körébe vettük fel, de más módon is (például fajmegőrzési programok kivitelezése, hatósági eszközök közvetett alkalmazása, az agrár-támogatási rendszer menedzsmentje) próbáltuk megőrizni.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Kételtűek

A korábban végrehajtott, vonalas létesítmények mentén végzett, kételtűek védelmét szolgáló beruházások megléte, fenntartása mellett a további problémás helyszínek felderítése is folyamatos.

Igazgatóságunk nemzeti parki törzsterületén jelentős számú kételtű élőhely rekonstrukcióját végezte el, melynek elsősorban az alpesi götte állományok stabilizálása volt a célja.

Madarak

Veszélyeztetett madárfajaink védelme érdekében a fajmegőrzési tervnek és a korábbi gyakorlatnak megfelelően élőhely-kezelési, fejlesztési munkákat (fateleptítés, illetve korábbi telepítések ápolása), mesterséges fészkelőhelyek kialakítását (ragadozómadarak, baglyok, szalakóta, énekesmadarak), zsákmányállat védelmet, javasolt hatósági korlátozásokat, egyedi beavatkozásokat, az elektromos hálózaton történő védelmi munkákat, a sérült egyedek gyógykezelésével, repatriálásával kapcsolatos feladatokat végeztük. A tűzokállomány megőrzése érdekében a fajmegőrzési program szinte minden ajánlását alkalmaztuk. A faj lokális védelmi helyzetének javulását várjuk a befejezett KEOP-pályázatok vezeték kiváltási, földkabel fektetési projektjeitől.

A középvezetékű vezetékszakaszok szigetelését célzó pályázatokat követően, már azok fenntartási időszakában egyre több vezetékszakaszon jelentkeznek – a madarak igazolt pusztulásával járó – állagromlási jelenségek és karbantartási igények. Természetvédelmi szempontból nem engedhető meg a vezetékszakaszok korábbi, „madárgyilkos” állapotok visszaállása. Ennek érdekében igazgatóságunk egyeztetést kezdeményezett a működési terület áramszolgáltatójával.

Sérült, valamint későn kelt madarak gondozását a BNPI egri és salgótarjáni (Baglyas-kő) központjában, valamint az Ipolytarnóci Ósmaradványok Természetvédelmi Területen állatorvos és közmunkaprogramban dolgozó személyek bevonásával végezzük. A sérült madarak kezelése érdekében szorosan együttműködünk a Miskolc Városi Vadasparkkal, a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósággal, a Fővárosi Állat- és Növénykerttel, valamint a Mályi Természetvédelmi Egyesülettel.

Az igazgatóság működési területén üzemtervezett erdős területeken korábban kidolgozott irányelveknek megfelelően a fészkelő fokozottan védett madárfajok esetében az illetékes kormányhivataloknál kezdeményeztük a fészkelőhely körüli korlátozás elrendelését költési időben és azon túl is az élőhelyek megőrzése céljából. Továbbá ezeket az információkat tájékoztatásul megküldtük az illetékes erdészeti igazgatóságok számára is.

Parlagi sas (*Aquila heliaca*) (Bükk hegység és peremterületei, Mátra, Borsodi Mezőség, Hevesi-sík): A fészkelések monitorozását folytattuk.

Kerecsen sólyom (*Falco cherrug*) (Borsodi Mezőség, Kesznyéten, Hevesi-sík) A MAVIR Zrt-vel közösen traverzes költőládák karbantartását, kavicspótlását végeztük el. A vezetékek karbantartásával kapcsolatos munkákról egyeztetéseket folytattunk a madarak védelme érdekében. Az ismert műfészkek közül többet felújítottunk a biztonságos költségek érdekében.

Kék vércse (*Falco vespertinus*) A faj védelmét részben a 2017-ben befejezett LIFE+ projekt után is folytatjuk. Az Igazgatóság a Dél-Hevesi Tájegység egyik kiemelt jelentőségű közel 400 ha-os területén, hozzávetőlegesen 300 szürke marhával történő legeltetési kezelést valósít meg. E mellett folyamatosan történik a fészkelőtelepek éves karbantartása és ellenőrzése.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Füleskuvik (*Otus scops*) (Bükkalja, Mátraalja) A faj számára alkalmas fészkelőhelyeken kihelyezett odúkat ellenőriztük, további odúkat helyeztünk ki.

Harkályok: közép fakopáncs (*Dendrocopos medius*), fehérhátú fakopáncs (*Dendrocopos leucotos*), fekete harkály (*Dryocopos martius*) (Bükk hegység és peremterületei, Mátra): A véghasználati területtel jellemezhető vágásos erdőgazdálkodási gyakorlat hátrányos a fajcsoport megőrzése szempontjából. Az idős állományok területe csökken a hegységekben, a harkályok élettere egyre szűkül. Jelentős problémát jelentenek az őshonos fafajú erdőkben folyó száradék termelések. Egyes területeken teljesen hiányzik a holtfa az erdőkből. Szálaló vágások helyett a részterületes véghasználatok végzése nagyban veszélyeztetik a harkályfajok fészkelő és táplálkozó területeit és más fajok élőhelyeit. Hosszú távon az élőhelyek beszűkülése jelentős állománycsökkenéshez fog vezetni ezeknél a fajoknál.

Gyurgyalag (*Merops apiaster*) (Nógrád, Heves, Borsod-Abaúj-Zemplén megyék): a faj fészkelőhelyéül szolgáló löszfalak, felhagyott homokbányák sok helyen kezdenek teljesen benövényesedni, leromlani. A klasszikus fészkelő helyek egyre jobban szorulnak vissza, fenntartásuk fontos lenne. A működő bányákban kialakuló új, fészkelésre alkalmas falak pedig bányászati tevékenység által veszélyeztetettek. Ismert fészkelőhelyek ellenőrzése idén is megtörtént.

Szalakóta (*Coracias garrulus*) (Borsodi Mezőség, Hevesi-sík) a faj védelme érdekében korábban legyártott odúk kihelyezése jelenleg is folyamatban van a faj számára alkalmas élőhelyeken. A szalakóta állománya stabil, kismértékű emelkedés tapasztalható, a dombvidéki élőhelyeken is terjeszkedik a faj.

Fehér gólya (*Ciconia ciconia*) (Borsod, Heves és Nógrád megyék) Az áramszolgáltatókkal közösen folytattuk a vezetékre épült új fészkek fészektartókra történő áthelyezését. Ehhez a fészektartókat igazgatóságunk biztosította. 2021-ben 45 darab fészektartót készítettünk el. A nagyméretű fészkek vékonyítását is több helyszínen elvégeztettük. A fajhoz kapcsolódóan számos lakossági konfliktus generálódik a lakosság körében. Egyes esetekben a kialakult fészkelőhelyek – alternatív megoldások hiányában – áthelyezése nem lehetséges, ilyenkor természetvédelmi kezelőként nem tudunk ehhez hozzájárulni. Más esetekben a madarak műszaki távoltartása okoz konfliktusokat.

Vízirigó (*Cinclus cinclus*) (Bükki Nemzeti Park, Mátra): a faj számára tradicionális vizes élőhelyek állapota nem javult. A költését nem sikerült kimutatni a Bükk és Mátra hegységekben. A patakok vízhozama, és zavartsága továbbra is a fő veszélyeztető tényező (ez részben az időjárási tényezőkre vezethető vissza).

Madármentőhely

Az igazgatóság székhelyére bejegyzett madármentő állomáson 2021-ben 617 sérült, vagy mentést igénylő állat ellátása történt meg (473 alkalom). Ezek között 56 madár-, 13 emlős- és 1 kételtű faj volt. A bekerülés leggyakoribb ismert okai a következők voltak: fészekből kiesett fióka – 167 pld., ütközés autóval – 54 pld., leszakadt fészkek – 48 pld., fakivágás, gallyazás – 41 pld., épület felújítás – 39 pld., ablaknak ütközés – 34 pld., macska/kutya általi megfogás – 26 pld. A legintenzívebb időszak a tavasz vége és a nyár eleje, amikor nagy számban kerülnek be hozzánk fészekből kiesett vagy emberek által összeszedett fióka korú madarak.

A bejelentett madarakat többnyire a megtalálók vagy az igazgatóság tájegységi munkatársai szállították be az állomásra. A diagnosztizálást és szükség esetén a kezelést követően a madarak elengedésre kerültek. A tartósan sérült madarak felgyógyulásukig az igazgatóság udvarán elhelyezett röpdékben erősödtek. Az állomás működéséhez a szükséges állatorvosi felügyelet

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

biztosított. A madarak állatorvosi ellátása a „Természeti értékek védelme” szakmai keretben biztosított forrás felhasználásával történt.

Emlősök

Erdőlakó denevérfajok: erdei élőhelyeken élő fajok védelmét a fahasználati tervek véleményezése során beépített korlátozásokkal igyekszünk megoldani. Az erdős területeken folytatott vágásos erdőgazdálkodási gyakorlat miatt a többkorú, vegyes fajösszetételű zárt erdőállományokhoz kötődő denevérfajok jelentős élőhely-vesztést (szálláshelyek – odvas fák, táplálkozóterületek – idős, zárt erdőállományok) szenvednek. E tényezők a táplálékbazison keresztül is visszahatnak a denevérállományokra. A jelenleg védett természeti területeken folyó, vágásterülettel jellemezhető erdőgazdálkodási gyakorlat nem összeegyeztethető a fajcsoport erdei élőhelyeken előforduló tagjainak megőrzésével. Ezek a fahasználatok a denevéreket és élőhelyeiket közvetlenül pusztítják. Az idős, összefüggő erdei denevérfajok számára minden egyes véghasználat egyértelműen csökkenti az élőhelyek kiterjedését, melyet a következő idősebb erdőállomány kialakulásáig (mintegy 80-90 évig) megsemmisít.

Barlanglakó denevérfajok: a barlangi állományok védelmét látogatási korlátozásokkal biztosítottuk. A Bükkben is felbukkantak fehér-orr-szindróma (White-Nose Syndrome, WNS) tüneteket hordozó denevéregyedek, melyek az legnagyobb bükki denevér telelőállományt is érintik. A barlanglakó denevérállományokat az illegális barlangi turizmus mellett a barlangok közelében végzett kiterjedt fahasználatok miatt bekövetkező mikroklimatikus változások is veszélyeztetik.

Egyes természetes üregek lezárásával néhány faj részpopulációinak helyzete javult (István-lápai-víznyelőbarlang), azonban a legjelentősebb tradicionális élőhelyek fennmaradása érdekében a véghasználati területekkel jellemezhető erdőgazdálkodásról a folyamatos erdőborítás melletti gazdálkodásra való áttérésre van szükség.

Vélhetően a Covid-helyzet következtében egyes látogatható barlangjaink korlátozott látogatásának következtében a telelő denevérek egyedszáma a korábbi évek adataihoz viszonyítva jelentős állománynövekedést mutatott

Épületlakó denevérfajok: panellakó denevéreink védelmével kapcsolatos teendőket igazgatóságunk évek óta rendszeresen végzi. A hatósági előírásokban tett ~~kiseb~~-szakmai javaslatainkkal a városi környezetben élő denevérállományok védelme is hatékonyabban végezhető, ellenőrizhető. A családi házakat érintő felújítási munkák (pl. hőszigetelés, nyílászárók felújítása, homlokzati felújítások) állami támogatása számos, denevér- és molnárfeleske szaporodóhelyet érintett. Hasonló problémákat vetett fel az egyházi kezelésű épületek felújításának természetvédelmi szakmai koordinálása is.

A kártalanítási keretből egy földalatti kis patkósdenevér kolónia szálláshelyét sikerült 2021ben biztosítani.

Vadmacska (*Felis silvestris*): Igazgatóságunk működési területén országos léptékben is jelentős vadmacska állomány él, nem csupán a bükki- és a mátrai nagy kiterjedésű erdőségekben, de a nógrádi-, vagy a bükkaljai mozaikosabb élőhelyeken is. Ugyanakkor a vadmacska-házi macska hibridizáció mértékéről nincs átfogó információnk. Sajnos sok település környékén jelentős számú kóbor házi macska figyelhető meg, ami a hibridizáció veszélyét jelentős mértékben emelheti. Az elmúlt évben gyűjtött adatok alapján a házimacska vérvonala, genetikai szennyező hatása is kimutatható volt az elűtött példányok által szolgáltatott hibridizációs adatok alapján.

A fajjal kapcsolatos élénk adatgyűjtés, genetikai mintavételek folynak működési területünkön. 2021-ban ismételten LIFE pályázati partnerként vettünk részt a fajjal kapcsolatosan, több európai és hazai partnerszervezettel (ÖNPI) együtt benyújtott LIFE WILDCAT pályázat előkészítésében és benyújtásában.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Nagyragadozók: A nagyragadozókkal kapcsolatos adatgyűjtés és monitoring folyamatos. Igazgatóságunk kezdeményezésére az állattartó gazdálkodókat is képviselő NAK munkatársai lehetőséget kaptak a BNPI által végzett, a nagyragadozók téli monitoring tevékenységébe történő bekapcsolódásra.

A kártalanítási keretből korábban lehetővé vált kamerabeszerezéseknek köszönhetően egyre teljesebb kép rajzolódik ki a működési területen előforduló nagyragadozóinkról. A fajok territóriumai jelentősen túlnyúlnak a védett területek határain, így a további jövőbeni eszközfejlesztések, illetve a külterületen gazdálkodók, rendszeresen ott tevékenykedő potenciális adatszolgáltatók bevonása megkerülhetetlen lesz a fajok állományának reális értékeléséhez.

A működési területünkkel határos szlovákiai állami természetvédelmi szervezetekkel és szakértőkkel konzultációkat folytattunk a farkas előfordulásáról. A határon átnyúló territóriummal/élőhelyekkel rendelkező fajok esetén szoros együttműködésre van szükség a határ menti területek nagyragadozóinak megőrzésére érdekében. A rendelkezésre álló információk alapján illegális elejtések fordulnak elő a határ mindkét oldalán.

A nagyragadozókkal kapcsolatos káresemények megelőzése és csökkentése érdekében igazgatóságunk újabb villanypásztorok beszerzésével és átadásával támogatta a helyi gazdálkodókat. Az elmúlt évben négy helyszínen öt, farkasokkal kapcsolatos bejelentett káresemény történt. Egy esetben nem sikerült a ragadozót azonosítani. Egy helyszínen kutya, egy másik helyszínen kutya és farkas genetikai nyomai is előkerültek a helyszínen, míg egy helyszínen, két alkalommal jelentettek bizonyítottan farkas által predációt. Utóbbi esetekben villanypásztoron kívül, legeltetés során történt a farkastámadás.

A kármegelőzési tevékenységünkhöz szervesen kapcsolódik a Kuvasz-Őr Alapítvány tevékenysége is, mely immár állami támogatás révén is segíti a működési területünkön gazdálkodókat, távortartással pedig a fokozottan védett nagyragadozóinkat is. Tevékenységük révén hét kuvaszkölyök beszerzése történt, ami a helyi gazdálkodókhoz került. Igazgatóságunk kiemelten kezeli a nagyragadozók védelmét, az őshonos kutyafajták funkcióban történő megőrzését és a legeltető állattartás, mint a gyepek természetvédelmi kezelési módjának egységben történő fenntartását. A hazai nagyragadozó-védelem kiemelt feladata az állattartók tevékenységével kapcsolatban felmerülő esetleges veszélyeztetettségek kezelése, jó gyakorlatok meghonosítása, kedvező tapasztalatok terjesztése.

A faj folyamatos jelenlétének ténye és terjedése indokolta a fajmegőrzési terv aktualizálását, valamint a gazdálkodók részéről esetlegesen a jövőben jelentkező konfliktushelyzetek megelőző jellegű, a faj élőhelyen maradását biztosító fajmegőrzési intézkedési rendszer mielőbbi kidolgozását.

A faj genetikai vizsgálatának eredményei közt van már több elkülönülő farkas család azonosítása, azok származási kapcsolatainak felderítése is. A Bükk mellett a Mátra, a Tarna-vidék és a Nógrád megye állandósuló farkascsaládok élőhelyei kerültek észlelésre. A faj alföldi megtelepedése is várható.

A nagyragadozókkal kapcsolatosan futó nemzetközi pályázatok tevékenységében is részt vettünk a „Nagyragadozókkal való együttélés elősegítése” (LIFE16 GIE/DE/000661) projekt, a WWF Magyarország által szervezett újabb rendezvényein, illetve a terepi és médiafelvételek készítésével kapcsolatosan is.

Igazgatóságunk társult tagként (szakértőként) vesz részt a ConnectGreen Interreg pályázatban, ami 2021-ben véget ért. A nagyragadozók élőhelyi hálózatának modellezéséhez, a nagyragadozófajok adatainak elemzéséhez nyújtottunk előfordulási adatokat.

Igazgatóságunk partnerszervezetként nemzetközi pályázatot nyújtott be „Supporting the coexistence and conservation of Carpathian Large Carnivores – (LECA)”. A pályázat az azonos

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

módszerekkel, szinkronizáltan végzett állományfelmérések mellett kiemelt hangsúlyt helyez a nagyragadozókat veszélyeztető tényezőkre, az illegális cselekmények dokumentálására is.

Igazgatóságunk munkatársai részt vesznek a LIFE SWiPE project "Successful Wildlife Crime Prosecution in Europe" (LIFE19 GIE/BG/000846) pályázat terepi munkáiban. A pályázat 2021-ben történt tevékenysége a nagyragadozók életnyomainak nyomkereső kutyával történő felderítésére volt.

A nagyragadozók körében a barna medve és hiúz ismert hazai élőhelyeire vonatkozó ismeretek az idén is néhány friss megfigyelési adattal bővültek.

Ürge (*Spermophilus citellus*): Igazgatóságunk a Szirmabesenyő és Miskolc Repülőtér ürgeállományát 2021 júliusában részletesen ismételt felmérte és 1.000 körüli egyedszámú állomány nagyságot becsült a területen. A Környezetügyért Felelős Államtitkárság tanácsadó szerveként működő Földikutya- és Ürgevédelmi Szekértői Csoport 2021. szeptember 17-én megtartott felsőtárkányi ülésén minden ürgeállománnyal rendelkező tájegységben elkezdődött valamennyi jelentősebb ürgeállományára (Gelej, Szirmabesenyő stb. vonatkozó részletes helyzetelemzés, valamint egy 2022-ben bedadásra kerülő Protection program of European ground squirrel (*Spermophilus citellus*) populations in Hungary - "Európai ürge állományok megőrzése Magyarországon" című LIFE Nature pályázat előkészítése.

Magyar szöcskeegér (*Sicista trizona*): a faj hazai állományának kiemelt kezelése érdekében rendszeres szakmai egyeztetés folyik a fajt kutató szakemberekkel. Összegyűjtésre került faj minden eddigi ismert előfordulási adata, illetve elkezdődött a faj genetikai és élőhelypreferencia vizsgálatának eddigi eredményei alapján a potenciális élőhelyek feltérképezése. A Környezetügyért Felelős Államtitkárság tanácsadó szerveként működő Földikutya- és Ürgevédelmi Szekértői Csoport 2021. szeptember 17-én megtartott felsőtárkányi ülésén mindezek részletes ismertetésre kerültek, valamint ennek nyomán a Fővárosi Állat- és Növénykertben az ottani szakemberei segítségével megtörtént a faj mesterséges tartásának módszertani kidolgozása és sikeresen szaporítása, illetve a született utódok átteleltetése.

Hód (*Castor fiber*): igazgatóságunk az elmúlt években több áttelepített hódcsaládot fogadott be a kezelésében levő területekre, ahol a faj tevékenysége vízviszatarató képessége révén látványos és a természetes élőhelyek rekonstrukciója szempontjából pozitív hatást eredményezett.

5.4.3. Védett fajokkal kapcsolatos illegális cselekmények észlelése

Új, a nagyragadozó-humán konfliktusok esélyét növelő, veszélyeztető tényezőként jelent meg a farkas „elterelő etetése céljából” létesített, állategészségügyi és hulladékkezelési jogszabályi előírásokat is sértő, illegális dögterek üzemeltetése. A faj élőhelyén kialakított dögterek körülményei a szerbiai farkasvadászati módszerekkel nagy hasonlóságot mutatnak. A nyomozóhatóság ez eljárást megszüntette.

2021. nyarán két elpusztult farkas teteme került elő működési területünkön. Ez egyik esetben a farkast a boncolás eredményei alapján az állat pusztulását egy, a testen áthatoló, élet kioldására alkalmas tárgy okozta. A nyomozó hatóság bűncselekmény hiányában megszüntette az eljárást.

A másik előkerült elpusztult példány teteme vizsgálata folyik, a boncolási jegyzőkönyv adatai nem állnak rendelkezésre.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

A közösségi médiában rendszeresen megtalálható a nagyragadozók, elsősorban farkas elpusztítására vonatkozó buzdító kommunikáció.

5.4.3. Védett fajokkal kapcsolatos illegális cselekmények észlelése

A Nógrádi Tájegységben több, védett fajok ellen elkövetett illegális cselekmény kapcsán is eljárunk. Mátranovák település közigazgatási területén ismeretlen tettes lőfegyverrel egy vadmacskát ejtett el. Az állat füleit és farkát megcsonkították. Az állat teteme az igazgatóságon lett elhelyezve (fagyasztó láda). Feljelentést tettünk, a megindult nyomozást a rendőrség felfüggesztette.

Lakossági bejelentés alapján a rendőrséggel közös szolgálat során igazolódott, hogy Mátraszőlősen egy magánszemély csaliállatos élvefogó csapdával ragadozómadarat fogott be. A héjaként azonosított madár elengedésre került, a befogásért 12 500 Ft természetvédelmi bírságot kapott az elkövető.

Salgótarjánban befogott és lakásban tartott csíz, valamint kettő tengelic lefoglalására került sor. Az állatok szabadon engedése megtörtént, és mivel a rendőrség szerint ezzel a károkozással (lopás) okozott kár így megtérült, megszüntették az eljárást.

Facebook bejegyzés alapján védett hullófajok (erdei sikló, kékpettyes lábatlangyík) illegális elpusztításának ügyében indítottunk eljárást. A nyomozás eredménytelenül zárult le, mivel nem volt bizonyítható a cselekmény. Hasonló esetben, szintén Salgótarjánban 3 példány tengelic esetében ugyanez volt a végeredmény, az állatok szabadon engedésével együtt a lefoglalást megszüntető határozat született.

A Dél-Borsodi Tájegységben Kesznyéten közigazgatási területén a terület szándékos gyújtogatás következtében leégett, mely során 100 polikormon fokozottan védett debreceni torma károsodott, 1284 polikormon veszélyeztetve volt, illetve 781 nyári tőzike károsodott és 16 veszélyeztetve volt. A Tiszaújvárosi Rendőrkapitányság a nyomozást elkövető hiányában fel akarta függeszteni, ám az ügyészség kötelezte őket a nyomozás folytatására. Jelenleg nyomozati szakaszban van az ügy, az ügyészség kérte igazgatóságunkat, hogy vizsgálja meg a károsodás mértékét (ez évi kihajtás vagy elpusztulás tényének tisztázása), mely a bírság megállapításához nélkülözhetetlen.

Mezőkeresztesen belterületén (1117 hrsz.) lakossági bejelentés alapján Hód illegális (hurokkal történő) elfogásáról értesültünk. A sérült állat kiszabadult, a hurokból. A cselekmény kapcsán őrszolgálati bejelentés, illetve rendőrségi feljelentés történt.

Tiszakeszi község belterületén sérült fehér gólyáról érkezett bejelentés, az őrszolgálat a madarat a Hortobágyi Madárkórházba szállította kezelésre. A műtét során megállapítást nyert, hogy a sérülést légpuskából leadott lövés okozta. A cselekmény kapcsán őrszolgálati bejelentő készült, illetve rendőrségi feljelentés történt, amely az elkövető személyének bizonyíthatatlansága miatt megszüntető határozattal zárult.

Előzőhöz hasonlóan történt Tiszabábolmán is. A madarat a Hortobágyi Madárkórházba szállítottuk kezelésre. A műtét során megállapítást nyert, hogy a sérülést légpuskából leadott lövés okozta. A cselekmény kapcsán őrszolgálati bejelentő készült, illetve rendőrségi feljelentés történt.

A Mátrai és Tarna-Lázberci Tájegységben a Mátrai Csoport területén több esetben történt védett fajokkal kapcsolatos illegális cselekmény 2021-ben. Az igazgatóság vagyongazdálkodásában lévő Fallóskúti-rét területén a Táv-Fény Kft. határozattól eltérő módon végzett földkabel fektetést, ennek eredményeként a terület, illetve 8 védett növényfaj egyedei károsodtak.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Bejelentés után a természetvédelmi hatóság 200 000 Ft természetvédelmi bírságot állapított meg.

Ugyanezen a területen felsővezeték engedély nélküli bontás során a gyepterület egy része, és több faj károsodott. (erdei borkóró (*Thalictrum aquilegifolium*) 95 tő, tarka nőszirm (Iris variegata) 19 tő, szibériai nőszirm (Iris sibirica) 10 tő, széleslevelű nőszőfű (*Epipactis helleborine* agg.) 1 tő, réti szegfű (*Dianthus dektiodes*) 27 tő, osztrák tárnicska (*Gentianella austriaca*) 2 tő, kornistárnics (*Gentiana pneumonanthe*) 25 tő, kövi pimpó (*Potentilla rupestris*) 17 tő, leánykökörccsin (*Pulsatilla grandis*) 51 tő, piros pozdor (*Scorzonera purpurea*) 15 tő, szártalan bábakalács (*Carlina acaulis*) 3 tő, keleti sün (*Erinaceus concolor*) 1 egyed. Bejelentést követően a továbbiakról jelenleg nincs tudomásunk.

Hatvanban az ALDI áruházában a hűtőrendszer karbantartása során 4 db fecskeszket semmisítettek meg. A feljelentés nyomán 56 250 Ft természetvédelmi bírságot szabtak ki.

Verpeléten a Verpeléti-tónál tulajdonosváltást követően engedély nélkül hódvárat bontottak el. A feljelentést követően a rendőrség az eljárást megszüntette, a természetvédelmi hatóság az elkövetőt figyelmeztetésben részesítette.

A Tarna-Lázberci csoport területén, Ózd határában, a HUBN20027 azonosítójú Ózdi Harmaci-dombok megnevezésű, nem védett Natura 2000 területen történt tüzeset kapcsán volt természetvédelmi őri bejelentés természetkárosítás büntette címén. A gyújtogatás miatt 7,05 ha-os területen 42850 tő tavaszi hérics (*Adonis vernalis*) és 945 tő leánykökörccsin (*Pulsatilla grandis*) károsodott. Az Ózdi Rendőrkapitányság által lefolytatott eljárás felderített elkövető hiányában eredmény nélkül zárult.

Borsodbóta határában, a Lázberci Tájvédelmi Körzetben keletkezett tűz kapcsán történt természetvédelmi őri bejelentés természetkárosítás büntette címén. A gyújtogatás miatt 5,84 ha-os területen 173 tő árlevelű len (*Linum tenuifolium*), 65 tő bíboros kosbor (*Orchis pupurea*), 2 tő nyúlánk sárma (*Ornithogalum pyramidale*), 13 tő nagy pacsirtafű (*Polygala major*) és 13 tő csinos árvalányhaj (*Stipa pulcherrima*) károsodott. Az Ózdi Rendőrkapitányság által lefolytatott eljárás felderített elkövető hiányában eredmény nélkül zárult.

Hangony határában, a HUBN20021 azonosítójú Domaházai Hangony-patak-völgye megnevezésű, nem védett Natura 2000 területen történt gyepfeltörés kapcsán volt természetvédelmi őri bejelentés. A felszántás során mocsári csorbóka (*Sonchus palustris*) károsodott. A B.A.Z Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodás Főosztálya által lefolytatott eljárásnak még nincs eredménye.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

5.4.4. Védett és közösségi jelentőségű fajok kártételei

A panasszal érintett faj	A panaszban szereplő kártétellel érintett termény, állatfajta stb.	A panasz szerinti kártétel dátuma (amennyire meghatározható, legalább hónapra)	Termény esetén a kártétellel érintett terület nagysága (ha)	Állatállományban okozott kártétel esetén a károsított példányok száma	A panaszban szereplő kártétel panasz szerinti mértéke (Ft)	A panasszal kapcsolatos intézkedések	Volt-e helyszín-bejárás (I/N)	Az NPI véleménye szerint a panasz szerinti kártétel (Ft) hány %-a valós (beleértve, hogy azt védett, közösségi jelentőségű faj okozta-e)	A tulajdonos által megtett megelőző intézkedés és ennek megfelelése az NPI szerint
Kárókatona	Természetes vizek, halastavak halfaunája.	Egész évben, főleg téli károkozások.	Több száz folyamkilométer.	Nem meghatározott.	Nem meghatározott.	Kérelem alapján, riasztási, gyérítési engedélyek véleményezése államigazgatási eljárásban.	I	Nem volt megállapítható. Természetes vizeken a kárókatona „kár- okozása” nem megalapozott. Erre vonatkozóan javasolt a védekezés engedélyezhetőségének átgondolása.	Hatósági engedély alapján végzi a tevékenységet.
Fehér gólya	Szemetelés, ürülék.	Költési időszakban.	0,01	-	-	Gólyafészkek áthelyezés	I	100 %	Hatósági engedély alapján végzi a tevékenységet.
Hód	Gátépítés, árvízvédelmi töltések károsítása, víztározó gátjának átfúrása.	Folyamatos.	Minimum 100 folyókilométer.	-	Nem becsülhető, helyszíntől függő (vízügyi helyreállítási munkák költsége).	Helyreállítási, bontási munkák.	I		Hódépítmények bontása, helyreállítása hatósági engedéllyel.
Gyurgyalag	Méhek állítólagos tömeges fogyasztása.	Költési időszakban.	-	Több méhcsalád elpusztítása.	Nem becsülhető.	-	I (idén is ellenőrzésre kerül).		A riasztási engedélyt nem adta ki a hatóság.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

A panasszal érintett faj	A panaszban szereplő kártétellel érintett termény, állatfajta stb.	A panasz szerinti kártétel dátuma (amennyire meghatározható, legalább hónapra)	Termény esetén a kártétellel érintett terület nagysága (ha)	Állatállományban okozott kártétel esetén a károsított példányok száma	A panaszban szereplő kártétel panasz szerinti mértéke (Ft)	A panasszal kapcsolatos intézkedések	Volt-e helyszínbemjárás (I/N)	Az NPI véleménye szerint a panasz szerinti kártétel (Ft) hány %-a valós (beleértve, hogy azt védett, közösségi jelentőségű faj okozta-e)	A tulajdonos által megtett megelőző intézkedés és ennek megfelelése az NPI szerint
Farkas	Predáció	4 helyszínen 5 feltételezett eset történt: Bátor: 1 eset – genetikai teszt sem igazolta a farkast Mátranovák: 1 eset: a helyszínen farkas és kutya genetikai nyomai is előkerültek. Cserépfalu: 2 eset, mindkét esetben igazoltan farkas támadott legelőterületen. Miskolc: 1 eset, kutya volt a támadó.	-	Összesen több, mint 60 juh/kecske példányt jelentettek be.	Nem volt meghatározva, becslés alapján több, mint 2,5 millió Ft kár (a tulajdonosok szóbeli közlése alapján).	Helyszínelés, genetikai mintavétel és elemzés.	I, Minden esetben – az objektív esetvizsgálatok során a genetikai vizsgálatok különösen fontosak.	95%	A káreseményeket a nem megfelelően védett szálláshely, illetve a hiányos védelmi intézkedések okozták. Az állatok felügyelet nélkülsége, a tagolt, erdős területen a védekezés lehetőségei olykor rendkívül korlátozottak. A tavalyi mátranováki károsult még a mai napig nem vette fel a felajánlott villanypáztort, ám jelentős gazdálkodói igény van rá.

5.5. Idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos gyakorlati tevékenységek

A kezelési tevékenységekről részletes éves jelentést nyújtottunk be az Agráminisztériumnak 2021. január hónapban.

Fajspecifikus felmérések és kezelések, irtási tapasztalatok

Bíbor nebáncsvirág (*Impatiens glandulifera*)

A szezon során a Bükk-hegység területén levő valamennyi ismert állomány kezelését elvégeztük. A módszer a tövek kézzel történő eltávolítása volt júliusban. A legtöbb élőhelyen mindössze néhány tő jelenlétét észleltük. Az állományok jelentős csökkenése tapasztalható, több ponton sikerült teljesen felszámolni.

A Noszvaj községtől délre található, hosszan elnyúló állomány felszámolását a kártalanítási keretből, külső vállalkozó végezte el. Itt is drasztikusan csökkent az egyedek száma, a kezdeti jelentős állomány és a nagy kiterjedésű terület miatt itt további beavatkozásokra lesz szükség.

Selyemkóró (*Asclepias syriaca*)

A működési területünkön a selyemkóró 6 állományának kezelése zajlott ebben az évben.

Szosznovszkij medvetalp (*Heracleum sosnowskyi*)

A kompolti állomány mechanikai és kémiai módszerekkel zajló kezelése idén is megtörtént. A kompolti vízmű védőterületén kémiai módszert nem lehetett alkalmazni. Ezért az állományt területileg megosztottuk, a védőterületen mechanikai, azon kívül kémiai védekezést folytattunk. 2021. júniusában a teljes területen mechanikai védekezés történt, traktorral szerelt szárzúzóval és benzinmotoros bozótvágóval. Egy kisebb, izolált állomány esetében az üreges szárba történő fecskendezéssel védekeztünk. Júliusban a korábban levágott területen a növény már újra termésben volt. Összegyűjtöttük a terméseket és megsemmisítésre elszállítottuk. A vízmű védőzónájában újabb mechanikai védekezés történt benzinmotoros bozótvágóval, a többi területen 5%-os glifozát oldattal (Medallon), tapadásfokozó adagolásával permetezést végeztünk. A júniusban injektált tövek kivétel nélkül kiszáradtak. A vízmű közeli meander mentén, a jelentősebb nyári csapadéknak köszönhetően nagyon szépen felújult töről az állomány, de virágzásig már egy sem jutott el.

Structoll-süllőhínár (*Myriophyllum aquaticum*)

A kácsi langyosvizes forrás alatti patakszakaszon, a fokozottan védett fekete bödöncsiga (*Theodoxus prevostianus*) élőhelyén 300 méter hosszú szakaszon teljes felszínborítással fordult elő a faj. Az igazgatóság munkatársai számos alkalommal szálltak ki a területre és szeptemberig az érintett patakszakasz 90%-át egy alkalommal megkezelték. A mechanikai védekezés lényege a hínáregyedek gyökérzettel együtt történő kiemelése volt. A patakából kiemelt egyedeket a parton szárítottuk, majd kiszáradás után elszállítottuk. A vízből kihúzott egyedeket a patakban alaposan lemestük, hogy a rájuk telepedett fekete bödöncsiga egyedeket visszajuttassuk a mederbe. A kezeléssel együtt a mederszakasz felett kezelés előtt és után is drónfelvételeket készítettünk, hogy a változásokat hosszú távon azon keresztül dokumentálhassuk.

Mirigyes bálványfa (*Ailanthus altissima*)

A fajnak az év során két kisebb állományát kezeltük. A módszer növényvédőszerrel történő pontpermetezés volt.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

5.6. Természetvédelmi mentőtevékenység

A védett fajokkal kapcsolatos mentőtevékenység a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság területén szerteágazó. A természetvédelmi őrszolgálat évek óta folytatja ezt a tevékenységet, mely a lakossági tudatosság, a növekvő érzékenység következtében folyamatosan növekedni látszik. Ennek során kizárólag a természetvédelmi örök által kezelt „esetek”, azaz az őrszolgálat által mentett állatok számokban a következőek.

Mentett (példány)	Madár	Ebből fokozottan védett madár	Emlős	Ebből fokozottan védett emlős	Egyéb gerinces
3	balkáni fakopáncs				
3	balkáni gerle				
1	bütykös hattyú				
1	citromsármány				
1	csóka				
1	csuszka				
52	egerészölyv				
9	énekes rigó				
8	erdei fülesbagoly				
1	erdei pinty				
1	erdei szalonka				
1	fekete harkály				
19	fekete rigó				
19	füsti fecske				
1	galamb				
1	házi kacsa				
6	házi rozsdafarkú				
7	házi veréb				
2	héja				
7	holló				
4	kabasólyom				
1	kanári				
8	karvaly				
2	kis poszáta				
2	közép fakopáncs				
14	macskabagoly				
1	meggyvágó				
1	mezei veréb				
57	molnárfecske				
1	molnárfecske és partifecske hibrid				
8	nagy fakopáncs				
1	nyaktekerics				
1	örvös galamb				
5	sarlósfecske				
1	széncinege				
3	szürke gém				
2	szürke légykapó				
4	tengelic				
3	tövisszúró gébics				
1	vadgerle				

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Mentett (példány)	Madár	Ebből fokozottan védett madár	Emlős	Ebből fokozottan védett emlős	Egyéb gerinces
2	vetési varjú				
25	vörös vércse				
2	vörösbegy				
3	zöld küllő				
1	zöldike				
1		bakcsó			
39		fehér gólya			
7		fekete gólya			
4		füleskuvik			
1		gyöngybagoly			
1		gyurgyalag			
17		kuvik			
1		nagy kócsag			
2		vándorsólyom			
1			bajuszos denevér		
7			denevér		
11			sün		
1			vakond		
6			kis patkósdenevér		
563			rőt koraidenevér		
29			közönséges törpedenevér		
5			nagy pele		
1			szervál		
3				vadmacska	
2					erdei sikló
1					foltos szalamandra
6					mocsári teknős
2					rézsikló
1					zöld gyík

Összes mentett példány oszloponként

1.009	297	73	624	3	12
-------	-----	----	-----	---	----

A 2021-es mentőtevékenységünk során minimálisan 19 200 km került felhasználásra, melynek során 90 állatfaj 1 009 példányával kerültünk kapcsolatba. Leggyakoribb megkerülési okok között lehet említeni a fészekből kiesést, macska és kutya általi megfogást, elütést, áramütést, vihar miatti kiesést, épület bontást vagy felújítást (pl. denevérek), ritkán lelövést. Az állatok egy része a kiérkezés idejére, vagy a mentés/mentési szállítás során elpusztul (44 esetben). Legtöbb esetben gyógykezelés után a repatriálás/szabodon engedés lehetséges. Szerencsés esetekben az egyedeket természetes környezetben azonnal el lehetett engedni, illetve elhelyezni (pl. nagyszámú denevér barlangi elhelyezése).

Az állatok elhelyezése, befogadóhoz kerülése szerteágazó. A védett fajok egy része az év első felében a BNPI által megbízott szakemberhez, majd a BNPI Sánc utcai mentőközpontjába került. Itt nagy szakértelemmel történik a madarak felerősítése, feltáplálása majd szabadon engedése. Az állatok

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

esetleges állatorvosi ellátását – megfelelő szerződés mentén – az Egri Állatgyógyászati Kft. biztosította.

További befogadó helyek a távolság és a sürgősség figyelembe vételével kerülnek meghatározásra, ezek a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság és a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület látogatóközpontja (Sasközpont), a Mályi Természetvédelmi Egyesület Madármentő Állomása (részleges BNPI mentőhely), a Miskolci Vadaspark valamint az Üröm Egyesület. Alapvető feladatok ellátása lehetséges a Nógrád-Ipoly TE Baglyaskő-vár Természetvédelmi Látogatóközpontjában. A legkritikusabb állapotú, és legnagyobb természetvédelmi értéket képviselő példányok továbbra is a Fővárosi Állat és Növénykert (FÁNK) vendégei.

Fontos megjegyezni, hogy a BNPI mentőközpontjába kerül az őrszolgálat által kezelt madarak egy jelentős része, de ide egyéb helyekről, például a lakosság által behozott madarak is érkeznek. Így az őrszolgálat által mentett, és a mentőközpont által érintett számok jelentős átfedéssel bírnak, de nyilvánvalóan van közöttük különbség. A BNPI mentőközpontjába jutott dokumentált fajok adatai a Madármentőhely pontnál kerülnek részletezésre.

Sajnos gyakoriak azok az esetek, amikor a jó szándékú bejelentők – nyilvánvalóan az ismeretek hiányában – olyan esetben is mozgósítják az őrszolgálatot, amikor az csak kismértékben, vagy egyáltalán nem indokolt. Ezt a széles tömegek felé történő ismeretterjesztéssel próbáljuk orvosolni.

A védett állatok mentése kapcsán az utóbbi években több esetben merült fel probléma a sérült védett és fokozottan védett állatfajok mentése kapcsán abból adódóan, hogy a védett fajok (elsősorban madarak) sérült vagy beteg egyedeket megtaláló emberek gyakran nem a természetvédelmi kezelőt, a természetvédelmi hatóságot vagy a védett állatok jogszerű tartására engedéllyel rendelkező szervezeteket keresik meg a mentés igényével, hanem az interneten önkéntes madármentőként elérhető személyeket. Ezeket a személyeket elsősorban a Hortobágyi Madárkórház Alapítvány honlapja, illetve Facebook megjelenések alapján keresik meg.

Az önkéntes madármentők az Igazgatóságunkhoz közvetlenül eljutó információk alapján a megtalálótól azzal az indokkal veszik át az állatot, hogy azt eljuttatják egy engedéllyel rendelkező menhelyre. Tudomásunk van róla, hogy egyes önkéntes madármentők ideiglenesen tartják, gondozzák is a beteg/sérült madarakat. Mindez a tevékenység megfelel a 348/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 7. §(1) alapján a „védelemben részesülő állatfaj egyedének mentési szállítása” fogalmának, amely a természetvédelmi hatóság felé tájékoztatási kötelezettséget von maga után. A Nógrád megyében illetékes természetvédelmi hatóságtól kapott információk alapján nem volt még rá eset, hogy az önkéntes madármentők ennek a kötelezettségüknek eleget tettek volna.

A jogkövetés hiányosságai mellett aggályainkat növeli, hogy több esetben nincsenek ismereteink az önkéntes madármentők kvalitásáról, megbízhatóságáról. A madarak megfelelő színvonalú ideiglenes gondozásához, tartásához bizonyos szintű általános biológiai ismeretanyagra, fajismeretre, valamint gondozási ismeretekre van szükség. Ezeknek megléte, illetve a tartási körülmények minősége sem ismeretes számunkra. A mentett állatok további sorsáról (hogy eljutottak-e egyáltalán a mentőközpontba) szintén nem jut el információ Igazgatóságunkhoz, így az esetleges visszaélések lehetősége sem zárható ki.

Miután az önkéntes madármentési tevékenység időnként (főleg a költési időszakban fellépő kapacitáshiány esetén) jelentős segítséget jelenthet természetvédelmi kezelői feladataink ellátásában, nem kérdőjelezzük meg annak létjogosultságát. Az ilyen irányú tevékenység átláthatóságát, ellenőrizhetőségét azonban csak úgy biztosíthatjuk, ha el tudjuk érni a fent idézett jogszabályi előírás betartását. Lehetőség szerint az előírt tájékoztatási kötelezettséget a működési területével érintett nemzeti park igazgatóság értesítésére is indokolt volna kiterjeszteni, valamint szükséges lenne a mentett állat dokumentálása (fotó megküldése a nemzeti park igazgatóságnak), valamint a mentés eredményének (mentőközpontba érkezés) hiteles visszajelzése is. Fokozottan védett fajok érintettsége miatt fenti információáramlás kialakítása különösen indokolt.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Madármentőhely

Az igazgatóság székhelyére bejegyzett madármentő állomáson 2021-ben 617 sérült, vagy mentést igénylő állat ellátása történt meg (473 alkalom). Ezek között 56 madár-, 13 emlős- és 1 kétlábú faj volt. A bekerülés leggyakoribb ismert okai a következők voltak: fészekből kiesett fióka – 167 pld, ütközés autóval – 54 pld, leszakadt fészkek – 48 pld, fakivágás, gallyazás – 41 pld, épület felújítás – 39 pld, ablaknak ütközés – 34 pld, macska/kutya általi megfogás – 26 pld. A legintenzívebb időszak a tavasz vége és a nyár eleje, amikor nagy számban kerülnek be hozzánk fészekből kiesett vagy emberek által összeszedett fióka korú madarak.

A bejelentett madarakat többnyire a megtalálók vagy az igazgatóság tájegységi munkatársai szállították be az állomásra. A diagnosztizálást és szükség esetén a kezelést követően a madarak elengedésre kerültek. A tartósan sérült madarak felgyógyulásukig az igazgatóság udvarán elhelyezett röpdékben erősödtek. Az állomás működéséhez a szükséges állatorvosi felügyelet biztosított.

A természetvédelmi mentőtevékenység gördülékeny, problémamentes megvalósításában nagy segítséget jelentett az Igazgatóság számára az az összeg, melyet a „Természeti értékek védelme 2021”-es szakmai keret terhére kaptunk. A megítélt bruttó 2.820.000 Ft-ból 99,98% hatékonyággal 2.819.400 Ft a célzott területen került felhasználásra a megítélt jogcímen.

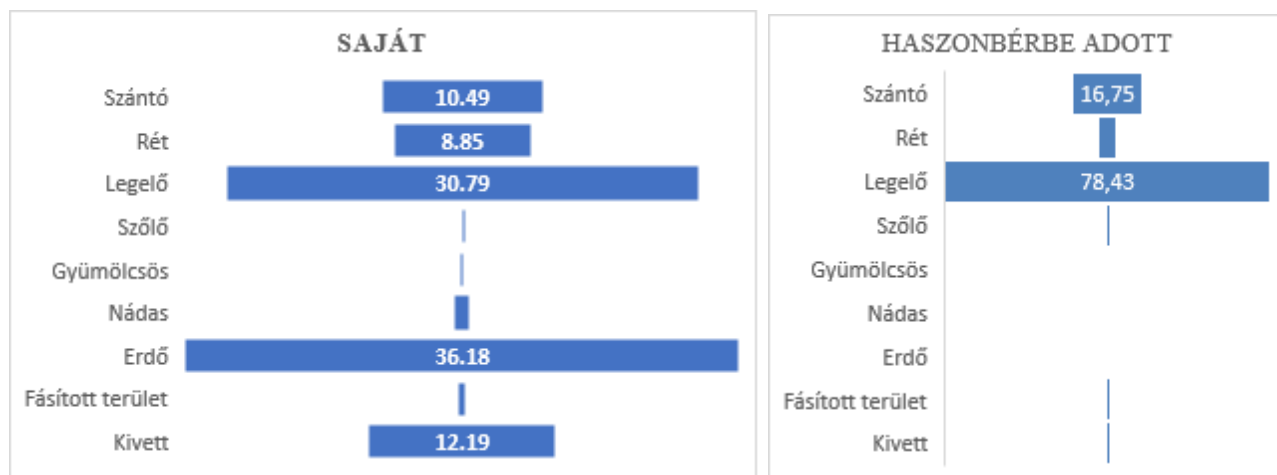
6. Saját vagyonkezelésű területeken folyó tevékenység

Saját vagyonkezelésű és tulajdonosi joggyakorlás alatt álló területek

Művelési ág	Tárgy-évben vásárolt (ha)	Tárgy-évben kikerült (ha)	Össz-kiterjedés (ha)	Saját használatban			Haszonbérbe adva		
				Ha	Össz-kiterjedés %-a	Művelési ág %-a	Ha	Össz-kiterjedés %-a	Művelési ág %-a
Szántó	-	-	4 475,4359	1 373,2043	31	10,49	3 102,232	69	16,75
Rét	-	-	1 972,2449	1 158,3546	59	8,85	813,8903	41	4,40
Legelő	1,6942*	-	18 551,88	4 028,7779	22	30,79	14523,0976	78	78,43
Kert	-	-	0,0000	0,0000	-	0,00	0	-	0,00
Szőlő	-	-	3,0371	2,0613	68	0,02	0,9758	32	0,01
Gyümölcsös	-	-	18,7714	18,7714	100	0,14	0	-	0,00
Nádas	-	-	117,4602	117,2148	99	0,90	0,2454	1	0,00
Halastó	-	-	0,0000	0,0000	-	0,00	0	-	0,00
Erdő	-	-	4 734,3355	4 734,3355	100	36,18	0	-	0,00
Fásított terület	-	-	95,7752	57,6842	60	0,44	38,091	40	0,21
Kivett	4,7346*	0,2169	1 634,3562	1 595,7138	98	12,19	38,6426	2	0,21
Összesen	6,4288*	0,2169	31 603,2919	13 086,1176		100,00	18 517,1743		100,00

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

* Megjegyzés: a 2020. évben megvásárolt területek teljes egészére vonatkozóan megtörtént az ingatlanügyi hatóságoknál a Magyar Állam tulajdonjogának bejegyzése, a tulajdonosi joggyakorlóval megkötendő vagyongazdálkodási szerződést követően kerülnek át az Igazgatóság vagyongazdálkodásába.

Birtokügyi feladatok

Folytattuk az Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer (továbbiakban OKIR) birtokügyi adatainak pontosítását. Az adatkezeléshez kapcsolódóan az osztatlan közös tulajdonban álló területek megosztásával járó adatok változásának átvezetése, művelési ág változás átvezetése, és a védett, védelemre tervezett földrésztelkek megosztásából keletkezett duplumok megszüntetése, valamint a tulajdoni lapon tévesen bejegyzett védettségi kategóriák egyeztetése (javítása) képezte. Munkánk során, a tulajdoni lapon észlelt védettségi bejegyzések hiányát vagy tévesen rávezetett védettség törlését is kértük. A haszonbérleti szerződések rögzítése és a beszkenelt szerződések feltöltése is megtörtént az OKIR programba.

Az OKIR-ba központilag beemelték az országos jelentőségű védett kategóriákat az általunk küldött excel táblázat alapján.

Nemzeti Földügyi Központ és a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság között létrejött a VK-2019/1/4 számú Természetvédelmi célú vagyongazdálkodási szerződés kiegészítése.

A vadászterületek után járó területhasználati díjak 50%-a illeti meg az igazgatóságot, melynek bevétele 2021-ben 3 225 eFt volt. A Nemzeti Földügyi Központot megillető 50%-ot is igazgatóságunk szedi be és utalja tovább.

Közreműködtünk a 2020. évi LXXI. a földeken fennálló osztatlan közös tulajdon felszámolásáról és a földnek minősülő ingatlanok jogosultjai adatainak ingatlan-nyilvántartási rendezéséről szóló törvény végrehajtásának előkészítésében. Eleget tettünk a vagyongazdálkodásunkban álló ingatlanok adatváltozásaira vonatkozó bejelentési kötelezettségeinknek, továbbá érintett területekre vonatkozóan kezelői jog rendezésére irányuló feladatokat láttunk el. Telekalakítással, földvásárlással, Magyar Államot megillető elővásárlási jog gyakorlásával, szolgalmi jogi megkeresésekkel kapcsolatos adminisztrációs feladatokat végeztünk. Teljesítettük a működési területünket érintő, 2020. évi XL. törvény a termelősövetkezeti földhasználati jog alatt álló földrésztelkek tulajdonjogának rendezéséről és egyes földügyi tárgyú törvények módosításáról szóló törvény végrehajtásához társuló kötelezettségeinket. Elláttuk a Bükki Csillagda Látogatóközpont működtetéséhez szükséges ingatlanügyi feladatokat, valamint közreműködtünk a védett, pannon endemikus fekete bödöncsiga (*Theodoxus prevostianus*) kácsi élőhelyének Magyar Állam javára történő megvásárlásában.

2021. évben a Bükki Nemzeti Park Igazgatóságnál haszonbérleti pályázat nem került meghirdetésre.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

A beérkező igények alapján, pályázatás nélkül, folyamatosan végeztük az 5 ha alatti területekre vonatkozó haszonbérleti szerződések kötését. 2021. évben 18 db, 5 ha alatti területre vonatkozó szerződés került megkötésre.

A 2021. december 31-én lejáró 5 ha feletti területekre a minisztérium iránymutatása alapján 166 db, egy évre szóló megbízási szerződést kötöttünk 8280,426 ha-ra vonatkozóan.

A 2021. évben 3 db szerződést közös megegyezéssel megszüntettünk, mert a haszonbérelő családi és életkörülményeiben olyan tartós változás állt be, amely a haszonbérleti szerződésben vállalt kötelezettségei teljesítését akadályozta.

A 2021. év első felében megkötött szerződések haszonbérleti díjának kiszámítása esetén az NFK által ajánlott 1.250,- Ft/AK/év összeget, 2020. július 1-től pedig a törvényben meghatározott 2 500,- Ft/AK/év összeget érvényesítettük.

Az Igazgatóság a régebben kötött, még élő szerződések haszonbérleti díjainak fajlagos mértékét 2021-ben a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett 2020. évre vonatkozó inflációs ráta mértékével, azaz 3,3 %-al emelte meg.

Kezelési tevékenység

A 2021. évben a Dél-Borsodi Tájegységben, a Batúz-tanyát körülvevő gyepterületek természetvédelmi kezelését Furioso-North Star fajtájú lóval (éves nyitóállomány 91, záróállomány 117 darab), magyar merinó juh állománnyal (éves nyitóállomány 445 db, záró létszám 384 db), részben hortobágyi feketeracka juh állománnyal (nyitóállomány 14 darab, mely év közben felszámolásra került) és magyartarka szarvasmarha gulyával (éves nyitóállomány 70 darab, záróállomány 98 darab) végeztük. 2021. évben 18 db bikaborjú értékesítése történt meg.

A Dél-Hevesi Tájegységben tartott Magyar Szürke szarvasmarha állomány induló létszáma 297 db egyed, záró létszáma 237 egyed volt. Az év során 78 db borjú született és értékesítettünk 52 db üszőt és 69 db tinót 1,5-3 éves kor között. Vágásra értékesítettünk 13 egyedet és volt 3 db egyéb kiesésünk is.

Az ebben a tenyészetben tartott Kárpáti borzderes állományunk nyitó létszáma 64 db, záró létszáma 49 db, amiből 16 egyed volt az anyatehén.

Az Ipolytarnóci telephelyünkön bemutatás céljából 2 db hortobágyi feketeracka kos tartásával járó feladatokat végeztük el.

A természetvédelmi élőhelykezelési szempontok maximális figyelembevételével döntöttük úgy, hogy több területen a legeltetési állattartás, kaszálás, takarmány előállítás biztosítja leginkább a terület jó állapotban történő tartását. Az egyre bővülő állatállományunk részére történő kaszáló és legelő területek, valamint a megfelelő mennyiségű és minőségű abraktakarmány előállítása biztosított.

2021-ben 2811,7 hektár területre terveztük egységes területalapú támogatási kérelem benyújtását, ezt a 2021. 06. 23-án beadott igénylésünkben 2.824,4746 hektárra pontosítottuk. Ez eddig a legnagyobb területre beadott támogatási igényünk. Az elvégzett kezelési tevékenységeket tájegységenként az alábbiakban mutatjuk be.

Nyugat-Bükki Tájegység

A tájegységben jellemzően gyepterületkezelési feladatok jelentkeztek 2021-ben is, amelynek jelentős részét a korábbi KEOP pályázat keretében folytatott élőhely-rekonstrukciók további kezelése, fenntartási munkái tették ki. A fenntartási munkák a felsőtárkányi Barát-réten, a bükkzsérci Ortás-réten, a cserépfalui Perpác-réten, az Oszla réten valamint Túr bucka környezetében a helyreállított réteken történtek. A rétre begyalogló erdő további tényeresének megakadályozására szárazzásokat végeztünk a rétek szegélyében. Az Oszla réten, az itt lévő tájházunk közvetlen környezetében kézi kaszálást végeztünk.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

A Hidegkúti legelő visszacserjésedésének megakadályozására megbízási szerződést kötöttünk egy helyi állattartó gazdálkodóval, aki kecske- és juh állomány legeltetésével végzi el a természetvédelmi területkezelési feladatokat.

2021. évben a bükki hegyi rétek vagyongazdálkodójával együttműködési megállapodást kötöttünk a területkezelési munkákra, mintegy 48 ha-on kártalanítási keretből. A számos természeti értékkel bíró gyepterület kezelése így természetvédelmi szakember felügyelete mellett történtek.

Kelet-Bükki Tájegység

Az elmúlt években a szántó hasznosítás teljesen megszűnt a tájegységben lévő, saját vagyongazdálkodású területeken. Az elmúlt években szántó művelési ággal bérbe adott területek esetén is kivétel nélkül kaszáló vagy legelő hasznosítást írnak elő a haszonbérleti szerződések.

A tájegységben, 2021-ben – vállalkozók bevonásával – kártalanítási keretből fedezett területkezelési munkákat végeztünk. A Bükk-fennsíkon, az Észak-Bükkben és Miskolc város külterületén mintegy 15 ha-on történt meg hegyi rétek rekonstrukciója és kezelése (kézi és gépi cserjeirtás, kaszálás, szárzúzás). A munkálatok ez esetben is természetvédelmi szakember kollégáink irányítása és felügyelete mellett zajlottak.

Tardi-legelő Természetvédelmi Területen lévő 2 ha-os, hagyományos fajtákból álló gyümölcsös-telepítésünket 2 ízben ápoltattuk (kaszálás, kapálás, öntözés) szintén a kártalanítási keret terhére. A területen közmunka keretében kisebb kiterjedésben történtek területkezelési, karbantartási munkák a tájegységben.

Dél-Borsodi Tájegység

A tájegységben az Igazgatóság által vagyongazdálkodott területek aránya megközelíti a 80%-ot. A mezőgazdasági tevékenységre alkalmas, nem saját kezelésre tervezett területek legnagyobb része az elmúlt években haszonbérbeadásra került, nagyrészt helyben élő, élethivatásszerűen mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdálkodók részére. Saját kezelési tevékenységet mintegy 3.500 hektáron végzünk. Az Igazgatóság saját kezelésű területeit 2 csoportra lehet bontani. Az egyik, ahol aktív, rendszeresen ismétlődő természetvédelmi kezelés történik, jellemzően a rét, legelő, szántó, erdők és nádas művelési ágú, mintegy 2.000 hektárnyi területen, melyből erdő mintegy 600 hektár. A másik kezelési csoportba tartoznak a rendszeres kezelést nem igénylő területek, pl. vizes élőhelyek, mocsarak, kivett területek, amelyek kiterjedése megközelíti az 1 500 hektárt.

A tájegységben a természetvédelmi élőhely kezelési feladatok ellátását a Batúztanyán lévő Furioso-North Star ló, magyartarka szarvasmarha, magyar merinó juh és kárpáti borzderes szarvasmarha állomány legeltetésével végeztük a 2021. évben. A telepen lévő állatállomány szalastakarmány szükségletének túlnyomó részét, saját erőből állítottuk elő. A takarmány gabonák előállítását külső vállalkozó bevonásával oldottuk meg. A saját kezelésben hagyott szántóföldi területek kezelése az élőhelyek fenntartásán túl elsősorban a tájegység állatállományának takarmány szükségletét voltak hivatottak kielégíteni, az ezen felüli mennyiség értékesítésre került.

A 2021. évben a Borsodi Mezőség Tájvédelmi Körzet területén 26 hektáron őszi árpát, 9,6 hektáron kukoricát, 18,1 hektáron triticalét 16,1 hektáron tavaszi zabot termeltünk. 2021. őszén 9,46 hektáron triticalét, 22 hektáron őszi árpát vetettünk. A szántóföldi munkák jelentős részét vállalkozó bevonásával végeztettük. Ezen kívül, 39,7 hektár szántó területről takarítottunk be lucerna és ugar szénát. A száraz időjárás és az eleve kevés kalászos terület miatt a szalmaszükséglet döntő részét vásárlás útján a szomszédos nagygazdaság területéről szereztük be.

A Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet területén 86,6 ha terület kezelése történt meg.

Mátrai és Tarna-Lázberci Tájegység

Tarna-Lázberci Csoport

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

A Tarna-Lázberci területen a saját vagyonkezelt területek összesen hozzávetőleg 700 ha-t tesznek ki. Ezek között csak néhány szántó van, amelyek kis (jellemzően 1 ha alatti) kiterjedésűek, 2021. évi igénylésünkben 0,3868 ha-t nyújtottunk be. A felhagyás okozta visszagyepesedés miatt már évek óta a szántóként való művelés helyett természetvédelmi gyepkezelés zajlik rajtuk. A saját kezelésben lévő gyeppek között 78,7 hektáron mezőgazdasági kezelést nem igénylő terület található. A 2021-es évben gépkezelő hiány miatt saját géppel történő területkezelési munka nem folyt. Kártalanítási keretből, vállalkozók bevonásával kézi permetezés és kaszálás történt az inváziós selyemkóró visszaszorítása érdekében, 130 km-nyi úthálózaton és 50 helyszínen a tájegységben. A vállalkozói munkák végzése minden esetben természetvédelmi szakembereink iránymutatása és felügyelete mellett történt.

A Palinai gyümölcsösünkben, a Borsodszentgyörgy 0111 helyrajzi számon, saját mezőgazdasági munkásunk elvégezte a csemeték ápolását, a kerítés javítását, szemétgyűjtést, továbbá a terület szárazítása, kézi kaszálása is megtörtént. Az év elején megbízási szerződéssel kívánta Igazgatóságunk hasznosítani a területet, azonban a megbízott megromlott egészségi állapota miatt a szerződés közös megegyezéssel megszűnt.

Mátrai Csoport

A lezárult KEOP pályázat által érintett területeken a hagyományos (többnyire legeltető állattartásra alapozott) mezőgazdaság megszűnése után a sztyeppréteken kedvezőtlen folyamatok mutatkoznak: megindult a cserjésedés, beerdősülés, több faj kiszorult, a fajok változatossága csökkent. A projekt sikeres végrehajtását követően intenzív sarjadás figyelhető meg, ezért szükségessé vált az élőhely rekonstrukciós munka folytatása a Gyöngyösi Sár-hegy természetvédelmi területen 1,56 ha-on, illetve 4,89 ha-on a Mátrai Tájvédelmi Körzet részét képező mátraszentimrei Tugár-réten. A munka során a korábbi élőhelykezelések területén felferődő sarjak kézi motoros fűkaszával (dikicskéses vagy korongos), motorfűrészes, illetve ágvággóval történő levágása, meghatározott helyre történő összegyűjtése történt meg. Az inváziós fajok közül az orgona visszaszorítása is cél volt. Kaszálást a parádi Somhegybükki-legelőn végeztünk 8 ha-on. Inváziós fajok (japán keserűfű, selyemkóró) elleni védekezés a parádi Kutyatörő-réten történt. A természetvédelmi kezelés során fontos szempont volt a kezelés mozaikosságának biztosítása a kaszálás időbeli és térbeli széthúzásával, illetve kisebb területrészek érintetlenül hagyásával.

Dél-Hevesi Tájegység

A szántóföldek a térségben jellemző, jelentős területi részesedésének megfelelően a szántóföldi gazdálkodás a tájegységben folyó vagyongazdálkodási és területkezelési tevékenység meghatározó eleme. A gazdálkodás speciális jellegét elsősorban két szempontrendszer együttes érvényre juttatása adja, mely szerint a szántóföldi környezethez, mint élőhelyhez köthető életközösségek és kiemelt természeti értékek (pl. madárfajok) élőhelyi igényeinek megfelelő területkezelés valósuljon meg, gazdaságilag is fenntartható keretek között. A gazdálkodás során megtermelt termény mennyiségét a termőhelyi adottságokon és a természetstechnológiát meghatározó előírásokon túl a természetvédelmi jellegű prioritások előtérbe helyezése határozta meg.

A szántóföldi növénytermesztési feladatokat vállalkozóval végeztettük el.

Természetvédelmi terület-, illetve élőhely kezelési tevékenységünk legfontosabb természetvédelmi elemei és megvalósításuk gyakorlati tapasztalatai, ill. eredményei az alábbiak:

- átlagos táblaméretek csökkentése 10 hektárra; a szántóföldi növénykultúrákkal hasznosított területek vonatkozásában az átlagos táblaméret jelenleg 11,3 hektár.
- a nagyobb parcellák felosztása 6-8 méter széles vetett mezsgyék kialakításával: a nagyobb táblák mindegyikében, összességében 12 hektáron kerültek kialakításra 8 méter széles mezsgyék.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

- a mezsgyék korábban elsősorban évelő méhlegelő jellegű magkeverékekkel kerültek elvetésre; a méhlegelő mezsgyék gyenge télállóságuk miatt hosszabb távon nem voltak fenntarthatóak, ezért fokozatosan áttértünk a füves mezsgyék telepítésére
- a termesztett szántóföldi növénykultúrák diverzifikációja; az árunövények - különösen a kalászosok tekintetében - fajtaválasztéka jelentősen bővült, jelenleg őszi búza mellett durum búza, sörárpa, valamint tritikálé szerepel a palettán. A takarmánynövények tekintetében a termőhelyi adottságok erősen bekorlátozzák a fenntartható módon termesztendő fajtaválasztékokot, ezért ezen a téren a zöldugarok arányát sikerült növelni.
- a kaszálással hasznosított területek esetében a kaszálás tér-és időbeli változatosságának fenntartásával a folyamatos növényborítás és megnyitás kialakítása, amellyel sok faj számára szükséges élőhelyi feltétel teremthető meg: minden kaszálással hasznosított területen bevezetett és napjainkban is alkalmazott gyakorlattá vált.

Az elsődleges, élőhely kezelési cél mellett a növénytermesztési ágazat fontos feladata a saját állatállomány szálás és szemes takarmányigényének biztosítása, valamint a természetvédelmi célok elérése mellett lehetővé váló árunövény előállítás.

A szántóföldi növénytermesztéssel hasznosított terület mértéke 626 hektár, amiből 87 hektár lucerna és bíborhere, 142 hektár zöldugar, 29 hektár füves keverék, a maradék 276 hektár egyéb szántóföldi növénykultúra (árunövény). 85 hektár pihentetett terület volt 2021-ben, aminek a rendkívül csapadékos őszi időjárás volt az oka, ami lehetlenné tette a területek megmunkálását és bevetését. Igyekeztünk tavasszal pótolni a vetéseket, ezért vetettünk az előző évekhez képest kétszeres területen kukoricát és napraforgót. A növénytermesztés munkálatait - tekintettel a tevékenység humán erőforrás és gépkapacitás igényére – továbbra is teljes egészében vállalkozói bérmunkára alapozzuk.

Természetvédelmi célú gyepterületet a tájegységben mintegy 752 hektár területen végzünk, ebből 214 hektárt kaszálóként hasznosítunk Dormánd; Tiszanána; és Poroszló településeken. A kaszálással hasznosított területek esetében a kaszálás tér- és időbeli változatosságának fenntartásával a folyamatos növényborítás és megnyitás kialakítása a célunk, amellyel sok faj számára szükséges élőhelyi feltétel teremthető meg. A megtermelt réti szénát a magyar szürkemarha gulya téli takarmányozására használjuk fel.

A fennmaradó közel 538 hektáros területen magyar szürkemarha gulyával történő legeltetési területkezelést valósítunk meg Tarnaszentmiklós, Pély, valamint Hevesvezekény határában. A legeltetési állattartás alapjait a „Kék vércse védelme a Kárpát-medencében” LIFE+ projekt keretében sikerült lefektetni és azóta is az abban kikísérletezett módszertan szerint folyik.

Nógrádi Tájegység

A tájegységben vállalkozó bevonásával Ecseg, Kozárd, Mátraszőlős és Felsőtold külterület, összességében 15 ha kiterjedésű részein végeztettünk kézi cserjeirtást. Továbbá Ecseg, Garáb, Kozárd, Mátraszőlős, Sámsonháza külterület, 46 ha kiterjedésű részein hajtottunk végre gépi szárazzást. Ex lege védett lápterületen (Etes) 1 ha-on kézi kaszálás vált szükségessé a láprét fenntartása érdekében.

Az Ipolytarnóci Ősmaradványok természetvédelmi területen több helyszínen folyamatos kezelési feladatot láttunk el. Ezek keretében folytatódott a Holya-tanya környékén található öreg gyümölcsös felújítása, a vizes élőhelyek fenntartása, valamint az erdei tisztások kezelése is. Őzönnövények visszaszorítására a közeli litkei Csádalj és az ipolytarnóci állattartó telep térségében került sor. Az év eleji bozótirtás után háromszori kaszálás és a széna összegyűjtése történt meg a mozaikos biotópok fenntartása érdekében.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Az élőhelyek mellett jelentős feladatot jelentett a bemutatóhely infrastruktúrájának állagmegőrzéséhez és a földtani értékmegőrzéshez kapcsolódó munkák elvégzése. A tevékenységet részben hátráltatta a koronavírus pandémia, több munkatárs menet közben lebetegedett és az alkatrészellátás is akadozott a beszerzések ellehetetlenülése miatt.

A Hollókői Tájvédelmi Körzetben található tanösvények karbantartása folyamatos volt az év során a járhatóság és hulladékmentesítés biztosítása érdekében az andezit telér kőbánya bemutatóhely közelében.

A vár alatti, rehabilitált fás legelő bemutatását célzó ismertető táblák állagmegővására különös figyelmet fordítottunk. A fás legelő fenntartása haszonbérleti szerződésben vállalt kötelezettségeknek köszönhetően hosszútávon biztosított.

A Kelet-cserhádi és a Karancs-Medves Tájvédelmi Körzetben lévő tanösvények karbantartása szintén folyamatos volt az év során. Saját vagyongazdálkodási területeinken, több helyszínen számoltunk fel illegális hulladéklerakót saját erőből.

6.1. Területvásárlások, kisajátítások adatai, pályázatok

A 1811/2021.(XI.19.) Korm. határozat alapján 2021.11.24-én 3326489375 iratazonosító számon a Magyar Államkincstárhoz bedott AKG pályázatunkban

- MTÉT szántó alföldi madárvédelmi előírásokkal:
  - kérelmezett terület: 794,9407 ha
  - jóváhagyott terület: 794,9407 ha
  - 2022. évi kifizetési kérelemben szereplő terület: 794,0074 ha
- MTÉT gyepek alföldi madárvédelmi előírásokkal:
  - kérelmezett terület: 1.584,7915 ha
  - jóváhagyott terület: 1.577,8371 ha
  - 2022. évi kifizetési kérelemben szereplő terület: 1.576,3292 ha
- 2022. évi SAPS igénylésünk 2.681,029 ha
- Natura-2000 támogatásra beadott terület: 1.839,4660 ha

Tárgyi évben az Igazgatóságnak területvásárlási célokra az alábbi pénzügyi források álltak rendelkezésére:

- Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény. 1. számú melléklet XII. Agrárminisztérium fejezetének 20/01/00/00 szám alatti alcíme/jogcímcsoportja, azon belül a „Természetvédelmi pályázatok támogatása” alapján „A pannon gyepek és kapcsolódó élőhelyek hosszú távú megőrzése az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv stratégiai intézkedéseinek megvalósításával” projekt megvalósításhoz kapcsolódó területek vásárlására biztosított pénzügyi forrásból 1.694.200,- Ft.
- Intézményi költségvetési forrásból 2.049.000,- Ft
- Tiszaújváros 1124/4 hrsz.-ú belterületi ingatlan értékesítéséből származó 34.557.000,- Ft bevétel.

Fenti pénzügyi forrásokból 2021. évben összesen 6,4288 ha térmértékű ingatlant vásárlása történt meg. Ebből a Dél-Borsodi Tájegység területén 1,5836 ha, a Kelet-Bükkaljai Tájegység területén 3,1510 ha, valamint a Nyugat-Bükkaljai Tájegység területén 1,6942 ha található.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

A megvásárolt 6,4288 hektár nagyságú terület az alábbi művelési ág, valamint hasznosítás szerint oszlik meg:

- legelő terület 1,6942 ha, vételára 1.694.200.- Ft
- belterületi fekvésű, művelés alól kivett terület 4,7346 ha, vételára 47.695.500,- Ft

Az ingatlanügyi hatóságok a megvásárolt területek teljes egészére vonatkozóan bejegyezték a Magyar Állam tulajdonjogát.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

6.2. Génmegőrzés

6.2.1. Génmegőrzési tevékenységek ismertetése állatok esetében

(2021. 12. 31. állapot szerinti létszámadatok)

Faj	Fajta	Egyedszám (db)	Tárgyévi állomány-növekedés (db)	Tárgyévi állomány-csökkenés (db)
Tyúk	Sárga magyar			
	Fehér magyar			
	Fogolyszínű magyar			
	Kendermagos magyar			
	Fekete erdélyi kopasznyakú			
	Fehér erdélyi kopasznyakú			
	Kendermagos erdélyi kopasznyakú			
Pulyka	Rézpulyka			
	Bronzpulyka			
Gyöngytyúk	Magyar parlagi gyöngytyúk			
Kacsa	Magyar kacsa			
Lúd	Fodrostollú magyar lúd			
	Simatollú magyar lúd			
Nyúl	Magyar óriásnyúl			
Sertés	Szőke mangalica			
	Vörös mangalica			
	Fecskehasú mangalica			
	Fekete mangalica			
Juh	Cikta			
	Cigája			
	Fekete hortobágyi racka	2	0	12
	Fehér hortobágyi racka			
	Gyimesi racka			
Szarvasmarha	Magyar merino	384	382	443
	Magyar szürke szarvasmarha	237	78	138
	Magyar tarka szarvasmarha	98	49	21
	Kárpáti borzderes	99	81	46
Bivaly	Magyar házibivaly			
Ló	Hucul			
	Shagya-arab			
	Gidrán			
	Furioso- North Star	117	43	17
	Nóniusz			
	Lipicai			
	Kisbéri félvér			
	Magyar hidegvérű muraközi típusú ló			
Szamár	Magyar parlagi szamár			
Kutya	Pumi			
	Mudi	3		1
	Puli	2		
	Komondor	4		
	Kuvasz			
	Magyar agár			
	Rövidszőrű magyar vizsla			
	Drótszőrű magyar vizsla			
Egyéb	Erdélyi kopó			

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

A Dél-Borsodi Tájegységben lévő Batúz-tanyán a 2021. évben tovább folytattuk a Furioso-North Star lófajta genetikai állományának fenntartását. Ennek keretében a Furioso-North Star Országos Lótenyésztő Egyesülettel már a kezdetektől kialakult gyümölcsöző szakmai kapcsolatunk által célpárosításokat hajtottunk végre. A génmegőrzési programunk keretében ritka, csak az Igazgatóság ménesében fellelhető vérvonalak stabilizálása és lehetőség szerint a vérvonalak bővítése a célunk. 2021 évben a ménes létszáma 28 db csikóval (13 db kancával, és 15 db ménnel) gyarapodott.

Jelenleg a fajta törzskanca országos állományának 20%-a, törzsmén állományának 10%-a található a tenyésztünkben.

2021. évben megkezdett munka folytatódott 4-5 éves csikók lovas alatti és fogatos képzésével, melynek köszönhetően már hat ló kettes fogatban is dolgozik és összeállításra került egy négyes fogat is.

Lovainkat szakmai kiállításokon is be tudtuk mutatni a 2021. évben. A batúzi ménest 4 ló képviselte a XXX. Farmer Expon Debrecenben, és a 28. Alföldi Állattenyésztési és Mezőgazda Napokon, Hódmezővásárhelyen. Az Expon a Batúz tanya munkatársainak munkáját Lótenyésztés II. hely díjjal ismerték el, a Furioso-North Star kettes fogat pedig különdíjat kapott.

A szervezők és a rendezvényeken jelenlévő lovas szakemberek is elismerően nyilatkoztak a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság lovainak teljesítményéről, ami a ménesben folyó munka elismeréseként is értékelhető.

Aktív génmegőrző munkánkat folytatjuk, továbbra is jelentős hangsúlyt tervezünk fordítani a Furioso-North Star lófajta állományának fejlesztésére. Fő célunk, hogy a fajta identitását meghatározó, a XVIII. századig visszavezethető „Eredeti kancacsaládba” – úgymint a Mezőhegyesi kancacsalád – vagy a két világháború közötti időszakra visszavezethető „Történelmi kancacsaládba” sorolható egyedeket kutassunk fel és vásároljunk meg. Ez azért is fontos feladat, mert ezen kancacsaládokba – melyek jelenleg veszélyeztetettek és kihalófélben vannak – tartozó lovak világviszonylatban is egyedülálló genetikai értéket képviselnek. A régi fajtákat nagyon veszélyezteti a modern tenyészcélok kizárólagos követése. Többnyire divatos fajták, a modern sportló használata révén lehet a célt leggyorsabban elérni. A módszert az anyagi érdek is elősegíti. A hagyományos fajták léte így veszélybe kerül. Emiatt fontos a Furioso-North Star fajta hagyományos magjának megőrzése, mind a külső forma, mind a származási adatok, a fajtatiszta ősök figyelembevételével.

A 2021. év elején sikerült 15 olyan egyedtel felkutatnunk és megvásárolnunk melyek az „Eredeti kancacsaládok”, azon belül is az „1. számú eredeti mezőhegyesi kancacsaládba” tartoznak. Az „Eredeti kancacsaládok”-hoz tartozó egyedek tekintetében elmondható, hogy a fajta ménvonalait megalapozó törzsmének ezekből a kancacsaládokból származtak. A családalapítók távolsága leszármazottjaiktól legalább 15 generáció.

A 2021. évben a megvásárolt Furioso LXVIII-40 mén sikeres, nyereg alatti STV I. vizsgát tett.

A megvásárolt kancák közül – életkorukat figyelembe véve – 8 egyedtel vontunk tenyésztésbe, a csikók születése 2022. év tavaszán várható.

A 2021. évben az igazgatóság a Dél-Borsodi Tájegységben lévő Batúz-tanyán tartott állatállományát 49 db kárpáti borzderes szarvasmarhával bővítette. Az év során 20 db borjú született és 19 db egyed került ki az állományból. A 2021. év végén az állatok száma 50 db.

Az Igazgatóság vagyongekezelésében lévő, állomány genetikai értékeinek feltérképezése elkészült ez alapján a 2022. évben új bikavonalakat tervezünk bevonni a tenyésztésbe.

A megnövekedett létszám kapcsán, limitált mennyiségben ugyan, de lehetőségünk nyílna hústermékek előállítására. Terveink között szerepel, hogy az állomány egy részét tejhasznú szarvasmarha állományként kezelve közvetlen információt szerezzünk a fajta tejelő képességéről. A kárpáti borzderes előnyös tulajdonságait népszerűsítendő nagy hangsúlyt kell fektetnünk a fajta, illetve a különböző termékek (pl.: sajtok, kolbász, szalámi) mind a szakmai-mind a nagyközönséggel való megismertetésére. Célunk, hogy kiépítsük azokat a tevékenységeket, csatornákat melyek közép-

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

és hosszútávon megfelelő állományt biztosítanak a fajta elismeréséhez/fenntartásához, alapot képeznek a magas minőségű hús-, és tejtermékek megismertetésében, elkészítésében, értékesítésében.

A 2021. év folyamán a Batúz- tanyában tartott magyar tarka szarvasmarha állományunk 48 db borjúval növekedett, 27 db nőivarú és 21 db hímivarú állat született. A 2021. évben született bika borjak közül 18 db értékesítésre került, a 10 db üsző borjú a tehén állomány pótlására továbbtartásra került. Az év végén a magyar tarka szarvasmarha állományunk 56 db tehénből 10 db üszőből, 2 db tenyészbikából és 24 db növendék üszőborjúból és 6 db szopós borjúból állt. Az év során a tenyészbikák összeverekedtek, melynek következtében olyan súlyos sérüléseket okoztak egymásnak, hogy az egyik egyed elpusztult, a másikat egyedet selejtezni kellett. Az évsorán egy tenyészbikát vásároltunk a kiesés pótlására.

A 2021. év elején a magyar merinó juh állomány nyitó létszáma 445 egyed volt. Az év folyamán 382 db bárány született, melyből 358 egyed került vágóállatként értékesítésre. 55 db növendék jerke az anyák pótlására juhászatban maradt. Ezen egyedeket a jövőben szeretnénk anyaállatként beállítani, hiszen a jelenlegi, 2015. évben beállított anyajuh állományunk öregszik, ellenálló képességük gyengül, melynek következtében sajnálatos módon 25 db anya hullott el 2021. évben. Az ellést követően felmerülő komplikációk (pl.: méh előesés, tőgygyulladás stb.), illetve az anyaállat báránynevelő képességének csökkenése következtében 55 db szopós bárány hullott el.

Az év során elhullott még 2 db tenyészkos és 3 db növendék jerke. 2021. év végére az állomány létszáma 384 db volt.

A 2022. évben a nagy aranyú elhullások megakadályozása érdekében nagy hangsúlyt kívánunk fektetni a kiöregedő anyaállatok selejtezésére.

2021. évben a Batúz-tanyai állattartó telepen tartott 12 db idős hortobágyi fekete racka anyajuh állományunk selejtezésre került. 2021. évben 2 db tenyészkos továbbra is az Ipolytarnóci telepen van elhelyezve, bemutatás céljából.

A Tarnaszentmiklósi állattartó telepen tartott magyar szürke szarvasmarha állományunkkal a Dél-Hevesi Tájegység közel 360 ha-os egybefüggő gyepterületét kezeljük, mely más állatfajta legeltetésére adottságai, illetve sajátos vegetációja miatt nem alkalmas. Az állomány nyitó létszáma a 2021. év elején 297 db volt, az év folyamán 78 egyed született. A gulya 95 százalékban fajtatiszta egyedekből áll. Célunk, hogy olyan fajtatiszta tenyészállományt hozzunk létre, amelynek utódai jó minőségi alapanyagot jelentenek majd a tenyészállat értékesítésben. A 2021. év első felében 52 db növendék üsző, 69 tinó és egy tenyészbika került értékesítésre. Az év második felében az állattenyésztői munka nem a megszokott módom folytatódott. Sajnálatos módon a kötelezően előírt és évente elvégzendő gümőkör mentességet igazoló tuberkulin próba során több állat pozitívást, illetve kétes eredményt mutatott. A Heves Megyei Kormányhivatal Hevesi Járási Hivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztálya ez ügyben forgalmi korlátozást rendelt el, és a gümőkör mentességet felfüggesztette. A pozitív és a kétes eredményt mutató egyedek esetében a hivatal elkülönített diagnosztikai vágást rendelt el. Az év során összesen 13 egyed került diagnosztikai vágásra. 2021. évben kikerült még az állományból 1 db választott üsző elhullás miatt és 2 db tehenet, selejtezni kellett. Az állomány teljes létszáma a 2021. év végén 237 egyed volt.

A Tarnaszentmiklósi állattartó telepen lévő kárpáti borzderes szarvasmarha állomány egyedszáma a 2021. év végén 49 egyed volt. Az év során 12 db borjú született, 2021 évben 19 db állat – 8 db választott bika, 1 db tinó és 1 db növendék üsző – került értékesítésre. A tenyészbika értékesítése azért vált szükségessé, mert a gulyában ivaréretté váltak a nőivarú utódai és a rokontenyésztés elkerülése érdekében szükségessé vált új bikavonal beállítása. Más vérvonalból

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

származó tenyészbika tenyésztésbe vonását, a telepet érintő forgalmi korlátozás megakadályozta. A kárpáti borzderes állományt is érintette a gümőkör mentesség felfüggesztése és a tuberkulin próbára reagáló egyedek kivágása, ezért 7 db tehén került diagnosztikai vágásra.

A nemzeti parkigazgatóságok ősi magyar kutyafajták génmegőrzésére irányuló tevékenységéről szóló döntés alapján Igazgatóságunk a puli fajta tenyésztésében vállalt feladatokat, mindamelllett, hogy más magyar fajtákkal is dolgozunk. Állattartó telepek őrzésére komondorokat, pásztoroló legeltetési feladatának ellátására mudi fajtájú kutyákat is tartunk.

6.2.2. Egyéb állatállomány, kezelésük

Egyéb állatállomány nincs a kezelésünkben.

6.2.3. Génmegőrzési tevékenység ismertetése növények esetében

Bükk-vidéken található régi fajták szaporítása

2021-ben folytattuk a régi gyümölcsfajták megőrzését célzó programunkat. A Tardi Őrszolgálati Iroda udvarán 100 alanyt iskoláztattunk be magaságú módszerrel (talajművelés, keretek kialakítása, istállótrágyával és termőtalajjal való feltöltés). Az iskolából a megerősödött csemeték a tardi gyümölcsös területekre kerülnek majd ki, egyrészt az Igazgatóság saját kerített gyümölcsöseibe, másrészt a helyi önkormányzattal tervezett együttműködés (fajtamentés) keretén belül önkormányzati területekre, magánportákra is.

A Tardi-legelő Természetvédelmi Területen számos (több mint 100 egyed) vad-alany (vadgyümölcsök, galagonya) található, melyek már elég erősek ahhoz, hogy a helyben, legelőn oltást megvalósítsuk rajta. Ez munkaigényes, nehezebben kivitelezhető folyamat, mert létráról kell oltani, és a vad-alanyok hajtásnövekedését is hosszabb időszakon keresztül kontrollálni kell. Nagy előnye viszont, hogy az alanyok erőssége, fejlett gyökérzete miatt a szaporítások pár éven belül termőre fordulnak. A módszernek köszönhetően rövid időn belül egy látványos, bükkaljai tájfajtákból álló gyűjtemény/rezervátum jöhetne létre a Tardi-legelő TT területén. A megfelelő vad-alanyok kiválasztása és megjelölésük 2021-ben megtörtént, a szaporítást 2022. tavasszal visszük véghez.

Az Igazgatóságunk kezelésében lévő rekonstruált szórványgyümölcsösök:

Eger, Ostoros-völgy:

KEOP forrásból történt meg a rekonstrukció. Jelenleg néhány idős gyümölcsfa található területen: bacsa körte (3 fa), ismeretlen körtefajta (4-5 fa) sóvári alma (1 fa), kanadai renet (1 fa), ismeretlen, magról kelt almák (5-6 fa) besztercei jellegű szilva (30-40 fa), dió idős magról fái (2-3 fa), cseresznye idős magról kelt fái (10-12 fa), konstantinápolyi jellegű birs (8-10 sarjtelep idős egyedekkel), házi berkenye (1 fa). Telepítésre került 400 db bereczki és konstantinápolyi birs, körte (28 db – kálmán, árpával érő, Liegle-vaj, Favréné), alma (58 db – batul, sóvári, fahéj, húsvéti rozmaring, aranyparmen, fontos), szilva (112 db besztercei, ageni, bódi, debreceni muskotály), cseresznye (2 db szomolyai).

Tard/Bála-völgy (Tardi-legelő Természetvédelmi Terület):

2016-ban telepített szórványgyümölcsös, jelenleg 180 gyümölcsfával. 90%-a hagyományos almafajtákat/fajtaköröket (sikulai, ponyik, batul, sóvári, húsvéti rozmaring, renet fajtakörök, egri

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

piros, aranyparmen, kálvil) képvisel, kevesebb a körte (árpás, búzás, kedves, kerek, Károly). 2020-ban 30 db. fehér beszercei (vagy aranszilva) magonc telepítése történt meg.

Borsodszentgyörgy, Palinai gyümölcsös:

A Jonatán és renet almák otthonát élőhely rekonstrukciós program által kitisztítottuk, az erdősödést megállítottuk. Termése évenként változó, megőrzése kiemelt feladatunk.

A Bükki Nemzeti Park területén lévő, Északerdő Zrt. vagyonkezelésében lévő területek

Kács, Békaháza:

8-10 régi körtefajta és 6-8 régi almafajta körülbelül 100 öreg fával. 2019-ben és 2020-ban rekonstrukciós kezeléseket folytatott itt a BNPI, melyek célja az öreg fák felszabadítása (cserjék és konkurens erdei fák eltávolítása), ill. a gyümölcsös egyes részeinek művelhetővé tétele (géppel történő kaszálás lehetőségének megteremtése). BNPI saját vagyonkezelésben lévő területeire kiültetett oltványok egy jó része az itt gyűjtött genetikai anyagot képviseli.

Áfonyás-rét vagy Nagy-legelő/Bükkszentlászló (más néven Fehérkői gyümölcsös):

A 32,1 ha-os terület elhelyezkedése a Miskolc község határához csatolt Bükkszentlászlón helyezkedik el. Nagy kiterjedésű terület, melynek egyedülálló értékességét az adja, hogy az itt található összes almafa magonc, a természetes szelekció eredményez máshol nem látott formagazdagságot. Rengeteg az almafa a területen, az egyedek az ismert fajtakörökbe nem, vagy nagyon nehezen sorolhatók be. A területtel foglalkozó, azt ismerő gyümölcsészek szerint a fajták őseit a betelepülő szláv nyelvű lakosság hozhatta magával a Kárpátok magasabb régióiból (a mai szlovák-lengyel határvidékről). A területen 2021-ben 1 ha-on élőhelykezelést hajtottunk végre (cserjeirtás, szárzúzás, almafák metszése). A terület kezelése érdekében indokolt lenne az igazgatóság vagyonkezelésébe vétele.

A Tarnavidéki TK területén lévő, Egererdő Zrt. vagyonkezelésében lévő területek

Arló, Ivánkai vadászkastély almáskertje:

10-12 régi almafajta: boskooppi szép, Bismark alma, delicious, hercegnő alma, batul, fehér téli tafota, Simonffy piros és 3-4 meg nem határozott fajta.

Egyéb területek

Mónosbél, önkormányzati tulajdonú, helyi védelemre javasolt almáskert:

35-40 fa, batul, nyári piros kálvil, sárga szépvirágú, sikulai, Entz-rozmaring, aranyparmen, hercegnőalma, sóvári, jonatán, fontos és 1-2 azonosíthatatlan fajtával.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

6.3. Saját vagyonkezelésben lévő erdőterületek kezelése

Igazgatósági vagyonkezelésben lévő erdőterületek ¹	Terület (ha)	Erdőrészek száma	Erdőtervezési körzetek száma
Fokozottan védett természeti területen lévő erdő (nem Natura 2000 terület)	19,36	5	3
Fokozottan védett természeti területen és egyúttal Natura 2000 területen lévő erdő	572,81	98	9
Országos jelentőségű védett természeti területen lévő erdő (nem Natura 2000 terület és nem fokozottan védett)	1567,2	451	10
Országos jelentőségű védett természeti területen és egyúttal Natura 2000 területen lévő erdő (nem fokozottan védett)	1951,55	544	17
Országos jelentőségű védett/ fokozottan védett természeti területen kívüli, de Natura 2000 területen lévő erdő	158,86	60	5
Egyéb erdőterületek			
Összesen ²	4269,78	1158	20

-

Erdőtörvény 7.§ szerinti a, b, c természetességi kategóriájú erdőrészek		
Faállomány-típus (OEA ³)	Faállomány-típus területe (ha)	Előforduló élőhelytípusok felsorolása (Á-NÉR kód és Natura 2000 kód)
Bükkösök	288,15	
Gyertyános tölgyesek	350,77	
Tölgyesek	682,86	
Cseresek	618,82	
Molyhos tölgyesek	29,42	
Hazai egyéb kemény lombosok	370,54	
Hazai nyarasok	156,57	
Víztűrő egyéb lágylomb	96,1	
Hazai egyéb lágylomb	10,81	
Erdei fenyves - ahol tájhoson	0,00	
<i>Felújítási kötelezettség alatt álló terület</i>	93,85	B: 3,00 GY-T: 3,75 T: 55,03 CS: 17,99 H-EKL: 4,07 HNY: 10,01

Erdőtörvény 7.§ szerinti d, e, f természetességi kategóriájú erdőrészek		
Faállomány-típus (OEA)	Faállomány-típus területe (ha)	Előforduló élőhelytípusok felsorolása (Á-NÉR kód és Natura 2000 kód)

¹ OEA alapján, ahol releváns.

² Átfedések kiküszöbölésével, tehát az eredmény legyen azonos az igazgatóság összes saját kezelésű erdőterületével.

³ Az OEA-ban még a korábbi (részletesebb) kategóriákkal szereplő faállomány-típus megnevezéseket kérjük konvertálni, ha ez nem megoldható, akkor új sorok is nyithatóak.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Akácosok	735,45	
Idegenhonos kemény lombosok	47,21	
Nemes nyarasok és nemes füzések	214,71	
Erdei-, fekete- és egyéb fenyvesek	398,99	
<i>Felújítási kötelezettség alatt álló terület</i>	21,37	T: 3,30 CS: 2,24 H-EKL: 1,80 HNY: 14,03

- Üzem mód szerinti területi arányok természetesség szerint 2 táblázatra osztva:

Erdőtörvény 7.§ szerinti a, b, c természetességi kategóriájú erdőrészek		
Üzem mód		terület (hektár)
Vágásos üzem mód	Tarvágás	6,42
	Fokozatos felújítóvágás	15,22
	Szálalóvágás	37,13
Vágásos üzem mód összesen		437,65
Átmeneti üzem mód		676,04
Örökerdő üzem mód		571,36
Faanyagtermelést nem szolgáló üzem mód		752,71

Erdőtörvény 7.§ szerinti d, e, f természetességi kategóriájú erdőrészek		
Üzem mód		terület (hektár)
Vágásos üzem mód	Tarvágás	222,43
	Fokozatos felújítóvágás	0
	Szálalóvágás	12,65
Vágásos üzem mód összesen		774,91
Átmeneti üzem mód		744,93
Örökerdő üzem mód		12,93
Faanyagtermelést nem szolgáló üzem mód		29,87

2021-ben is voltak kisebb erdőterület vásárlások. A megszerzett erdőterületekre az erdőgazdálkodói bejelentkezést a vagyonkezelői szerződés megkötésének, aktualizálásának lassúsága is akadályozza. Emellett szintén ellehetetleníti a folyamatot, ha a helyrajzi szám osztatlan közös tulajdonban van, vagy ha az erdőtervezett erdőrészt tartalmazó ingatlan(ok) művelési ága nem megfelelő. Több tájegységben is hektárszámra nem tudunk bejelentkezni ezen okok miatt.

2021 év végén az Erdőtörvény módosítása miatt nagyon sok, korábban „megbízott erdőgazdálkodó”-i jogviszonyban nyilvántartásba vett erdőgazdálkodónak törölték az erdőgazdálkodói jogosultságát az erdőterületeiről. Sajnos ez Igazgatóságunkat is érintette, mivel Bükkzsérc, Cserépfalu és Parád község határákban voltak/vannak olyan területek, ahol osztatlan közös tulajdonú erdőterületeken Igazgatóságunk az erdőgazdálkodó. A 10642387 erdőgazdálkodói kódunkon szereplő területek törlése során Igazgatóságunk 433,69 ha erdőtervezett terület felett vesztette el a gazdálkodási jogosultságot. Ebből 146,26 ha-ra problémamentesen meg lehet indítani az újra bejelentkezést, mivel ezeken a területeken az elmúlt években – javarészt a Life4Oak projekt segítségével – elértük a 100 %-os állami tulajdoni hányadot és ezek a vagyonkezelési szerződésbe is be lettek jegyezve. A többi terület kérdése problémás. Ahol nem lehet megszerezni az 1/1-es állami hányadot, ott megosztásra lehet szükség. Sajnos olyan eset is van, ahol a megosztás a területi korlát miatt nem is lehetséges. Nagy segítség lenne valamilyen egységes központi eljárásrend kialakítása, illetve jogi segítség nyújtása ezekre az esetekre. Hasonlóan szükség lenne a szintén osztatlan közös, részben állami tulajdonú, de magán-erdőgazdálkodók által kezelt erdők helyzetének

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

rendezésére is. Akár valamilyen egységes erdőhaszonbérleti rendszer kialakításával, akár központilag összefogottan levezényelt ingatlanmegosztásokkal.

Igazgatóságunk erdőkezelésének elsődleges célja a természetvédelmi erdőkezelés.

Erdei élőhely-fejlesztést erdőkezeléssel a nevelővágások, tarvágások, szálalóvágások, szálalások, valamint egyéb termelések során valósítottunk meg mintegy 35 ha területen. A fahasználatok jelölése során a hagyományos, sematikus erdőkép kialakítása helyett a meglévő erdei élőhelyek, ritkább fajok megőrzése érdekében történt a beavatkozás. A beavatkozások részben a LIFE16NAT/IT/000245 (LIFE4OAK Forests), részben az őshonos fajok a hazai erdőkbe című KEHOP 4.1.0-15-2016-00062 azonosítószámú projektünk keretében történtek. A projekteken kívüli fahasználatok során a Mátrai Tájégségben tisztások helyreállítását és akác visszaszorítását végezték el a tájegységi kollégák.

Erdőfelújítás, erdőtelepítés, erdőművelés

A 2021-es évben több csemetetermelőtől szereztük be a szaporítóanyagot. Sajnos a csemetetermelői piac erősen beszűkült és hektikussá vált. Egyes fajokból alig, vagy egyáltalán nem termelnek az országrészben. Esetenként a lekötött csemetét (egy részét) is eladják a korábban jövő vevőnek. Ilyen esetben vagy más fajtát kell választanunk, esetleg a megrendelttől eltérő minőségű csemetével kell beérnünk.

2021. tavasszal mintegy 30.000 db csemetét ültettünk el. Ez elsősorban folyamatban levő szerkezetátalakítások pótlásában került felhasználásra. A 2021-es évben többletforrást kaptunk a költségvetésben, így két Tiszakeszi erdő részben a korábban sikertelen első kivitel meg tudtuk ismételni.

Nagy területen van erdőfelújítási kötelezettségünk, a tavasz és a nyár során ezeken végeztünk illetve végeztünk gépi és kézi ápolást. A szűk költségvetési forrás miatt nem tudtuk minden ápolási feladatot elvégezni. Az ápolási és ültetési munkák részbeni elmaradásáért 2021-ben az erdészeti hatóság Borsod-Abaúj-Zemplén megyében megtiltotta a további fahasználatainkat, amíg nem mutatunk fel eredményt a sikeres első kivitelekben és pótlásokban, és ismételten előírta a pótlási kötelezettségeket. Ennek a tiltó határozatnak a következménye volt a költségvetési többletforrás, amiből az említett Tiszakeszi-i első kivitelek meg tudtuk ismételni.

Az őshonos fajok a hazai erdőkbe című KEHOP 4.1.0-15-2016-00062 azonosítószámú projektünk keretében több mint 6.000 akác törzs injektálását végeztük el a projekt helyszínein. Az utólagos ellenőrzések tapasztalatai alapján ezek a munkálatok 95% feletti sikerességgel zárultak. Ugyanebben a projektben több község határában (Salgótarján, Zagyvaróza, Sámsonháza, Bélapátfalva, Cserépváralja, Dormánd, Tiszabábolna, Tiszadob) őshonos fajokkal foltszerűen telepítettük alá a projektben részt vevő akácos és fenyves állományokat.

A LIFE16NAT/IT/000245 (Life4Oak Forests) projekt keretében 2021-ben a projekt menedzser megállapítása folytán közbeszerzést kellett kiírni a további nagyobb volumenű munkákra, az EU-s közbeszerzési értékhatárra való tekintettel. Mivel az eljárás jelentősen elhúzódott, csak a közbeszerzési körbe nem sorolt kisebb volumenű vegyszeres ápolásokat tudtuk vállalkozókkal elvégeztetni, 14,88 ha-on. Emellett az Igazgatóság dolgozói (elsősorban a projekt résztvevői) is végeztek kisebb munkákat.

Az év folyamán egy lucos állományunkban volt szűkárunk, valamint foltokban széltörést szenvedett több erdeifenyves állományunk.

A bekerítetlen erdőfelújításaink mindegyike erős vadkárrel érintett. Sajnos a bekerített területeken is volt helyenként vadkárunk, mikor fa rádőlése miatt a kerítés hosszabb-rövidebb ideig átjárható volt. Emellett előfordult az is, hogy az erdősítést ápoló munkások nem zárták vissza a bejárót, illetve ismeretlenek is kinyitották a kaput, illetve kivágták a kerítéshálót is. A Bélapátfalva 89 B, Bükkzsérc 61 C-D, Buják 102 A-B-C erdőrészek esetében észleltük nagyvad jelenlétét a kerítésben, mindegyik helyen egyeztetünk a vadgazdálkodóval a kerítések vadmentesítésére.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Az élőhelyeket is erősen degradáló, valamint az erdőfelújításokat egyre jobban ellehetetlenítő vadállomány károsító hatása elleni védekezés a mesterséges erdősítések nagy részében csak további vadkárelhárító kerítések segítségével lenne megoldható. 2021-ben évben a Life4Oak Forests projekt keretében elkezdtünk építeni egy kísérleti, műanyag hálós kerítést. Ennek a létesítése valamivel olcsóbb, sokkal könnyebben kivitelezhető, és várhatóan könnyebb lesz bontani és újrahasznosítani is. A 2022-es évben fog kiderülni, hogy a vadkárelhárító hatása is megfelelő lesz-e.

Igazgatóságunkon az erdőgazdálkodással járó adminisztrációs feladatokat, ill. az erdőterületek egy részének kezelését 2 fő erdőmérnök, 1 fő erdészeti munkatárs, 3 fő erdészeti szakszemélyzet látja el. Az erdőterületek túlnyomó részének kezeléséhez az Igazgatóság külső szolgáltatást vesz igénybe.

Az erdőkezelési munkák és költségeik:

Művelet	Alaptevékenység		Life4Oak		KEHOP		Összesen	
	Terület (ha)	Költség (eFt)	Terület (ha)	Költség (eFt)	Terület (ha)	Költség (eFt)	Terület (ha)	Költség (eFt)
Erdősítés (talajelőkészítés is)	19,90	4.212	1,72	305	51,88	5.436	73,5	9.953
Ápolás	59,6	6.918	14,88	3.233			74,48	10.151
Speciális erdő-kezelési beavatkozás (holtfa, sebzett fa képzés, lécek kialakítása)								
Makktermés védelme (kis kerítések)								
Vadkárelhárítás (nagy kerítések, egyéb módok)								
Invazív fajok visszaszorítása vegyszerrel					13,62	5.508	13,62	5.508
Fakitermelés	32,15	570			27,21	5.940	59,36	6.510
Összesen:	111,65	11.700	16,60	3.538	92,71	16.884	220,96	32.122

Erdőkezelés, fahasználat tájegységenként

1. Dél-Borsodi Tájegység:

- Erdősítések ápolása (Tiszadob, Tiszabábolna, Tiszakeszi, Mezőnagy Mihály) – 48,76 ha
- Erdősítések pótlása (Tiszakeszi) – 4,15 ha
- Alátelepítés az Őshonos fafajokat a hazai erdőkbe KEHOP projekt keretein belül. (Tiszabábolna, Tiszadob) - 29,1 ha.

2. Nógrádi Tájegység:

- Erdősítések ápolása (Felsőtold, Buják) – 4,92 ha
- Pótlás (akác szerkezet-átalakítás őshonos kemény lombos erdővé) (Felsőtold) – 0,8 ha
- Alátelepítés az Őshonos fafajokat a hazai erdőkbe KEHOP projekt keretein belül. (Salgótarján, Salgótarján-Zagyvaróna, Sámsonháza) – 12,5 ha.

3. Nyugat-Bükkalja Tájegység:

- Erdősítések ápolása (Bükkzsérc, Cserépfalu, Felsőtárkány, Bélapátfalva) – 17,77 ha
- Erdősítések pótlása (akác szerkezet-átalakítás kemény lombos erdővé, Felsőtárkány, Bélapátfalva) – 4,51 ha
- Alátelepítés az Őshonos fafajokat a hazai erdőkbe KEHOP projekt keretein belül. (Bélapátfalva) – 12,55 ha.
- Veszélyes fák kitermelése (Bélapátfalva) – 0,1 ha

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

4. Kelet-Bükki Tájégség:

- Erdősítések ápolása (Cserépváralja) – 3,60 ha,
- Fakitermelés (Cserépváralja, NFGY, ET) – 25 m³

5. Dél-Hevesi Tájégség:

- Erdősítések ápolása (Kerecsend) – 0,7 ha
- Pótlás (Kerecsend) – 0,4 ha
- Alátelepítés az Őshonos fafajokat a hazai erdőkbe KEHOP projekt keretein belül. (Dormánd) – 1,0 ha.

6. Mátrai Tájégség:

- Tisztás fenntartást és idegenhonos elegyfajok visszaszorítását szolgáló fakitermelések (egyéb termelés; Parád, Mátraszentimre) – 26,25 ha

Az elvégzett erdőművelési és fahasználati munkák összesítő táblázata

Munkaművelet	Terület (ha)	Erdőterületről kihozott faanyag (nettó m ³)	Kitermelt faanyag (bruttó m ³)
Erdőfelújítások ápolása vállalkozóval*	74,48	-	
Pótlások (idegenhonos faállományok őshonos fafajú erdővé történő átalakítása)**	9,86	-	
Faállomány nevelés (TI, TKGY, NFGY, SZ, ET)	56,70	254	331
Egészségügyi termelés	3,37	12	30
Véghasználat (TRV, SZV, FVB, FVV)	3,63	343	446
Összesen:	-	609	807

* halmozott terület munkaműveletenként

** egyszeres terület (padkázás, tányérozás, csemeteültetés)

Erdőtervezés:

A 2021. évben a Parádi és a Dél-Borsodi erdőtervezési körzet erdőtervezésének folyamatában, kellett közreműködnünk. A folyamat során a tájegységi kollégák és a Természetmegőrzési Osztály elvárásainak, elképzeléseinek erdészeti szakmai szempontokkal való kiegészítése, támogatása volt a feladatunk. Az Igazgatóság elsődleges kötelessége és célja saját vagyongazdálkodású erdeiben költségvetési forrásai függvényében a folyamatos erdőborítást biztosítani képes, természetközeli, változatos, fajgazdag erdők fenntartása. Ennek érdekében az erdőtervezések során is igyekszünk a vágáskorok emelésével, megfelelő üzemmódok alkalmazásával ezt az irányt képviselni. Így egyre magasabb az örökerdő-, átmeneti- és fatermelést nem szolgáló üzemmódok aránya. Az új jogszabályi előírások némileg nehezítik az örökerdő és átmeneti üzemmód alkalmazását azzal, hogy az erdőgazdálkodótól megkövetelik a meghatározott tartalmú kezelési tervek elkészítését is. Ez esetünkben igen nagy mennyiségű „kampánymunkát” igényelne, mivel magas az ilyen üzemmódú erdeink aránya, amit kizárólag erdőmérnök végzettséggel lehet készíteni.

Az erdőtervezések során biztosítanunk kellett a LIFE4Oak Forests és a KEHOP projektek keretében zajló beavatkozásokhoz szükséges fakitermelések beépítését is.

Egyes területeken felnyíló erdővé minősítés történt.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

6.4. Vadászterületeken folyó vadállomány szabályozás

No.	Vadászterület megnevezése (ahol az Igazgatóság a vadászatra jogosult)	Kiterjedése (nettó vadászterület ha)
1.	Nógrád megyei 12-552010-2-0-2 sz. vadászterület	497,9
2.	Borsod-Abaúj-Zemplén megyei 05-653300-2-0-5 sz. vadászterület	22 340,0
3.	Borsod-Abaúj-Zemplén megyei 05-657000-2-0-5 sz. vadászterület	6 450,0
Összesen:		29 287,9

Igazgatóságunk három vadászterületen folytat vadgazdálkodóként természetvédelmi vadállomány-szabályozást.

A Nógrád megyei 12-552010-2-0-2 kódszámú, Bükki Nemzeti Park Igazgatóság Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület elnevezésű vadászterületen önálló vadászati joggal rendelkezünk. A vadászterület különleges (természetvédelmi) rendeltetésű.

Az ipolytarnóci vadászterület vadászatra alkalmas területének kiterjedése mindössze bruttó 507,9 hektár. Itt extenzív vadgazdálkodást folytatunk. A terület jellegét tekintve zömmel hajdani erodált legelő helyén telepített és természetes szukcesszió nyomán létrejött középkorú erdő, illetve elcserjésedett gyep. A sűrű növényzet mellett a terep rendkívül szabdalt, úgyhogy ember által nehezen, helyenként alig járható. Ezek a jellegzetességei a nagyvad, elsősorban a vaddisznó számára kiváló létfeltételeket teremtenek, így legfontosabb feladatunk a vaddisznóállomány szabályozása.

A vadállomány szabályozást 1 fő hivatásos vadász irányításával, bérvadászat és szakszemélyzeti vadászat keretein belül valósítjuk meg. Alkalmazott vadászati módok a cserkelés és a les vadászat.

A vadászterület ASP-vel fertőzött területen helyezkedik el. A 2021-2022 vadgazdálkodási évben sem az elhullott, sem a diagnosztikai célú elejtéssel terítékre kerülő vaddisznókból az ASP fertőzés nem volt kimutatható.

Megnehezítette a vaddisznó állomány gyérítését a Covid-19 vírushatás kapcsán kihirdetett veszélyhelyzet. Ez nehezítette a bérvadászatot és szakszemélyzeti vadászatot.

A vadgazdálkodási évben 3 gímszarvas bikát, 11 gímszarvas tar vadat, 3 őz bakot, 6 őz tar vadat, 42 vaddisznót és 1 rókat és 4 borzot sikerült terítékre hozni.

Vadkár megelőzés érdekében igazgatóságunk kérelmet nyújtott be az illetékes vadászati hatóság felé gímszarvas borjú, ünnepi vadászati idényének meghosszabbítása érdekében, melyet meg is kaptunk. Az elmúlt vadászati évben erdei és mezőgazdasági vadkár nem történt a vadászterületen.

A különleges, természetvédelmi rendeltetésű vadászterület kezelésénél az Európa Diploma ajánlásait kiemelten figyelembe kell venni. Az országhatár ökológiai folyosója mentén a természetes vadszabályozásba lépő védett nagy ragadozó fajok megjelenése várható, a monitorozás korszerűsítése érdekében komplex vadmegfigyelő kamerarendszer (kamera csapda, hő kamera) kiépítése célszerű.

Az ASP kapcsán Nébih által biztosított vadhűtő elszállítását követően, 2021 őszén sikerült igazgatósági forrásból vadhűtőkamrárt beszerezni és letelepíteni a vadak átmeneti tárolására, ezzel jelentős gépkocsi futást és szállításra fordított időt tudunk spórolni.

A Borsodi Mezőségben, a 05-653300-2-0-5 kódszámú vadászterület 2/3 részén, lényegében a védett természeti területen – ami 2008. óta a Ramsari egyezmény hatálya alá is tartozik – kizárólag természetvédelmi célból folyik vadászati tevékenység a hivatásos vadászok irányításával. Alapvető feladatnak tartjuk – elsősorban a tűzok védelme érdekében – a róka és a vaddisznó állományának szabályozását. Sportvadászat kizárólag a vadászterület szegélyén engedélyezett. A vadászterület működési költségeinek anyagi fedezetére 3 db területhez kötött (pausal) bérvadászati szerződést kötött igazgatóságunk. Ezekkel a szerződésekkel, valamint további egyéni bérvadászati szerződésekkel vadászati lehetőséget biztosítunk a vadászterülettel érintett földtulajdonosoknak.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Sportvadászati tevékenység csak bérvadászat formájában történik. Ennek eredményeként a vadászati tevékenység önfenntartó. Apróvad vadászata csak a mezőgazdasági kárral fokozottan veszélyeztetett területen lévő és nem az Igazgatóságunk használatában álló területeken történik. A mezei nyúl teljes kímélet alatt áll. Állomány-változását - a vadászterületen folyó tevékenységek hatását jól jelző indikátorként - folyamatosan figyelemmel követjük. Őz esetében több mint tíz éve fenntartható hasznosítás van tervezve és végrehajtva. Az elmúlt néhány évben az elhullások száma növekedett, a területen élő őzek létszámának csökkenését tapasztaltuk. A vaddisznó állomány az intenzív vadászat és főleg az ASP hatásaként jelentősen lecsökkent. Árvizes időszakban az ártereken megmaradt egyedek megjelenése, visszatelepedése várható, amit intenzív vadászati nyomással vissza kívánunk szorítani. Predátorok állományszabályozását a szakszemélyzet és a sportvadászok egész évben végzik.

2021. év márciusában, a vadászható fajok és a természetvédelmi oltalom alatt álló fajok védelme érdekében a dolmányos varjú, a szarka, a szajkó, és a borz vadászati idényen kívüli vadászatát (fegyveres vadászat, illetve élve fogók csapdák kihelyezésével) kérte az Igazgatóság az illetékes hatóságtól, melyet meg is kapott. Az elmúlt vadászati évben 130 db őz (60 bak, 22 suta, 48 gida), 35 db vaddisznó (7 kan, 8 koca, 14 süldő és 6 malac), 43 db fácán, 36 db nagy lilik, 31 db nyári lúd, 70 db tőkés réce, 11 db balkáni gerle, 128 db dolmányos varjú, 187 db szarka, 2 db szajkó és 153 db róka, 27 db borz 1 db nyest és 14 db aranysakál került terítékre (élő vad befogás nem volt).

Igazgatóságunk 2020. március 1-től induló üzemtervi ciklusban, a **Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet** területét is magában foglaló 05-657000-2-0-5 kódszámú vadászterületen, a természetvédelmi érdekek előtérbe helyezésével látja el a vadászati joggyakorló feladatokat. A vadászati tevékenység a természetvédelmi kezelés eszköze, ezért is tartotta Igazgatóságunk fontosnak, hogy a területen vadászati joggyakorlóként is jelen legyen. A tájvédelmi körzet fajgazdag növény- és élővilággal bír, valamint rendkívül változatos élőhelytípusok fordulnak itt elő. A gyepek és szántók mellett a Tisza szabályozásának következtében visszamaradt ligeterdők, mocsarak, nádasok, holtágak számtalan védett, fokozottan védett fajnak szolgálnak élőhelyül.

A területen 2 fő hivatásos vadászt alkalmazunk, egyik főállású hivatásos vadász, a másik természetvédelmi őri feladatai mellett lát el hivatásos vadász feladatokat is. Szakmai irányításukkal olyan tudatos vadgazdálkodás folytatását tűztük ki célul, mely a védett fajok megőrzését szolgálja az élőhelyek minimális zavarásával.

Ezen vadászterület kapcsán is kérte Igazgatóságunk a vadászati hatóság engedélyét a vadászható fajok és a természetvédelmi oltalom alatt álló fajok védelme érdekében a dolmányos varjú, a szarka, a szajkó, és a borz vadászati idényen kívüli vadászatát (fegyveres vadászat, illetve élve fogók csapdák kihelyezésével), melyet meg is kapott.

Az elmúlt vadászati évben terítékre került 9 db dámszarvas (3 bika, 3 tehén, 3 borjú), 72 db őz (22 bak, 25 suta, 25 gida), 32 db vaddisznó (4 kan, 4 koca, 23 süldő és 1 malac), 28 fácán, 12 db dolmányos varjú, 57 szarka, 3 szajkó, 16 db aranysakál, 88 róka, 9 db borz.

A hazánkban is megjelenő afrikai sertéspestis kapcsán felmerülő feladatok a hivatásos vadászok számára (szervezett keresés, mintavételezés, diagnosztikai kilövések), valamint az adminisztrációban is (társas vadászatok engedélyezése, jelentések, elszámolások készítése) jelentős plusz feladatokat jelentettek.

6.5. Halgazdálkodási vízterületek

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Működési területünkön az alábbi, természetvédelmi szempontból jelentős vízterek találhatóak, melyek nem tartoznak a természetvédelmi és génmegőrzési szempontból különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek, közé illetve nem minősülnek védett természeti területen található halastavaknak:

Vízterület neve: Tiszalúci Holt-Tisza

- Vízter kód: 05-112-1-1 és 05-113-1-1
- Vízterület kiterjedése: 148,04 ha
- Halászatra jogosult: Sporthorgász Egyesület Tiszalúc
- Haszonbérleti időszak vége: 2030. december 31.

A Tiszalúci Holt-Tisza része a Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet országos jelentőségű védett természeti területnek, továbbá a HUBN10005 kódszámú Kesznyéten elnevezésű különleges madárvédelmi területnek és a HUBN20069 kódszámú Kesznyéteni Sajó-öböl elnevezésű kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területnek is. A víztestben a védett és közösségi jelentőségű (Natura 2000) halfajok közül csak a szivárványos ökle (*Rhodeus amarus*) előfordulása ismert, ugyanakkor a víztér számos madár otthona, amelyek között védett fajok is előfordulnak.

Vízterület neve: Lázbérci-víztározó

- Vízter kód: 05-018-1-1
- Vízterület kiterjedése: 34 ha
- Halászatra jogosult: ÉRV Lázbérci Horgászegyesülete
- Haszonbérleti időszak vége: 2030. december 31.

A Lázbérci-víztározó a Lázbérci Tájvédelmi Körzet országos jelentőségű védett természeti terület része, továbbá részét képezi a Natura 2000 hálózathoz tartozó HUBN10003 kódszámú Bükk-hegység és peremterületei elnevezésű különleges madárvédelmi területnek, valamint a HUBN20018 kódszámú Upponyi-szoros elnevezésű kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területnek is.

A víztározóban három védett halfaj, a kövicsík (*Barbatula barbatula*), a vágócsík (*Cobitis elongatoides*) és a fenékjáró küllő (*Gobio gobio*) fordul elő. A víztározóba torkolló patakokban azonban további két, természetvédelmi szempontból jelentős halfaj jelenléte is ismert. Egyik a védett szivárványos ökle (*Rhodeus amarus*), másik a fokozottan védett kárpáti márna (*Barbus carpathicus*).

Vízterület neve: Sajó (országhatártól kesznyéteni közúti hídig)

- Vízter kód: 05-005-1-1
- Vízterület kiterjedése: 632,5 ha
- Halászatra jogosult: Észak-magyarországi Horgász Egyesület
- Haszonbérleti időszak vége: 2030. december 31.

- Vízterület neve: Sajó (kesznyéteni hídtól a Tiszába torkolásig)
- Vízter kód: 05-006-1-1
- Vízterület kiterjedése: 59 ha
- Halászatra jogosult: Zabos Géza Horgász Egyesület
- Haszonbérleti időszak vége: 2030. december 31.

A Sajóban nagy számban élnek természetvédelmi szempontból kiemelt jelentőségű halfajok. Ilyen a védett sujtásos küsz (*Alburnoides bipunctatus*), kövicsík (*Barbatula barbatula*), vágócsík (*Cobitis elongatoides*), fenékjáró küllő (*Gobio gobio*), halványfoltú küllő (*Romanogobio vladkovi*), széles durbincs (*Gymnocephalus baloni*), selymes durbincs (*Gymnocephalus schraetser*), nyúldomolykó (*Leuciscus leuciscus*), szivárványos ökle (*Rhodeus amarus*), balkáni csík

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

(*Sabanejewia balcanica*) és bolgár törpecsík (*Sabanejewia bulgarica*), valamint a fokozottan védett kárpáti márna (*Barbus carpathicus*), homoki küllő (*Romanogobio kesslerii*), magyar bucó (*Zingel zingel*) és német bucó (*Zingel streber*).

A folyó része a HUBN10005 kódszámú Kesznyéten elnevezésű különleges madárvédelmi területnek, a HUAN20004 kódszámú Hernád-völgy és Sajóládi-erdő, a HUAN20006 kódszámú Sajó-völgy, valamint a HUBN20029 kódszámú Girincsi Nagy-erdő elnevezésű kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területnek is.

Vízterület neve: Hejő patak

- Vízter kód: 05-015-1-1
- Vízterület kiterjedése: 13,2 ha
- Halászatra jogosult: Észak-magyarországi Horgász Egyesület
- Haszonbérleti időszak vége: 2030. december 31.

A Hejőben egyaránt megtalálható a védett kövicsík (*Barbatula barbatula*), fenékjáró küllő (*Gobio gobio*), halványfoltú küllő (*Romanogobio vladykovi*), nyúldomolykó (*Leuciscus leuciscus*) és szivárványos ökle (*Rhodeus amarus*), illetve a fokozottan védett kárpáti márna (*Barbus carpathicus*).

A vízfolyás védett természeti területet, vagy Natura 2000 hálózathoz tartozó területet nem érint.

Vízterület neve: Bán-patak

- Vízter kód: 05-012-1-1
- Vízterület kiterjedése: 11,4 ha
- Halászatra jogosult: Észak-magyarországi Horgász Egyesület
- Haszonbérleti időszak vége: 2030. december 31.

A Bán-pataknak a Lázbérci-víztározó alatti szakaszán (horgászvíz) számos védett faj megtalálható, többek között a sujtásos kűsz (*Alburnoides bipunctatus*), a kövicsík (*Barbatula barbatula*), a vágócsík (*Cobitis elongatoides*), a fenékjáró küllő (*Gobio gobio*), a halványfoltú küllő (*Romanogobio vladykovi*), a nyúldomolykó (*Leuciscus leuciscus*) és a szivárványos ökle (*Rhodeus amarus*). Ezekon kívül a patakban a fokozottan védett fajok közül a kárpáti márna (*Barbus carpathicus*) és a homoki küllő (*Romanogobio kesslerii*) példányai is nagy számban előfordulnak.

A vízfolyásnak csak közvetlenül a víztározó alatti, mindössze 1 km-es szakasza érinti a HUBN10003 kódszámú Bükk hegység és peremterületei elnevezésű különleges madárvédelmi területet, valamint a Lázbérci Tájvédelmi Körzet országos jelentőségű védett természeti területet.

Vízterület neve: Ipoly, valamint hullámtéri és mentett oldali holtágai és vízállásai, Lókos patak (dejtári közúti híd), Derék patak (dejtári közúti híd) és Ipoly holtágak (Istvánmajori alsó, felső; Pászti, Tulipánkerti holtágak)

- Vízter kód: 12-015-1-1
- Vízterület kiterjedése: 239,5 ha
- Halászatra jogosult: Horgász Egyesületek Nógrád Megyei Szövetsége
- Haszonbérleti időszak vége: 2030. december 31.

Az Ipoly folyónak a BNPI működési területére eső szakasza része a HUDI10008 kódszámú Ipoly völgye elnevezésű különleges madárvédelmi területnek és a HUBN20062 kódszámú Középső-Ipoly-völgy elnevezésű kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területnek.

A vízfolyás számos, természetvédelmi szempontból kiemelt fontos halfajnak ad otthont. Megtalálható benne a védett sujtásos kűsz (*Alburnoides bipunctatus*), kövicsík (*Barbatula barbatula*), vágócsík (*Cobitis elongatoides*), fenékjáró küllő (*Gobio gobio*), halványfoltú küllő (*Romanogobio vladykovi*), nyúldomolykó (*Leuciscus leuciscus*), szivárványos ökle (*Rhodeus*

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

amarus), réticsík (*Misgurnus fossilis*), a balkáni csík (*Sabanejewia balcanica*) és a bolgár törpecsík (*Sabanejewia bulgarica*) is. A fokozottan védett fajok közül a magyar bucó (*Zingel zingel*) és a német bucó (*Zingel streber*), a homoki küllő (*Romanogobio kesslerii*), valamint a kárpáti márna (*Barbus carpathicus*) él a víztestben.

Vízterület neve: Fekete-víz

- Vízter kód: 12-010-1-1
- Vízterület kiterjedése: 12,14 ha
- Halászatra jogosult: Rézparti Horgász Egyesület és Berekaljai Horgász Egyesület közös hasznosítása
- Haszonbérleti időszak vége: 2030. december 31.

A vízfolyásban számos védett és/vagy közösségi jelentőségű halfaj él. A hazánkban törvényi oltalom alatt álló, vagy az Élőhelyvédelmi Irányelv valamely függelékében említett fajok közül a Fekete-vízben a kövicsík (*Barbatula barbatula*), a vágócsík (*Cobitis elongatoides*), a réticsík (*Misgurnus fossilis*), a nyúldomolykó (*Leuciscus leuciscus*), a szivárványos ökle (*Rhodeus amarus*), valamint a halványfoltú küllő (*Romanogobio vladkovi*) is megtalálható.

A vízfolyásnak csupán a torkolati 1,5 km-es szakasza érinti a HUDI10008 kódszámú Ipoly völgye elnevezésű különleges madárvédelmi területet.

Vízterület neve: Komravölgyi-víztározó

- Vízter kód: 12-018-1-1
- Vízterület kiterjedése: 42 ha
- Halászatra jogosult: Nógrádi Vízügyi Horgász Egyesület
- Haszonbérleti időszak vége: 2030. december 31.

A víztározóban védett halfajok közül recens előfordulási adata csak a vágócsíknak (*Cobitis elongatoides*) van, ugyanakkor a víztest számos madárfaj életében tölt be kiemelt szerepet.

6.5.1. Természetvédelmi és génmegőrzési szempontból különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek

A különleges rendeltetésűvé nyilvánított halgazdálkodási vízterületek kijelölési folyamata lezárult, azonban 2021-ben megkezdődött e vizek 5 éves felülvizsgálata, aminek keretében Igazgatóságunknak lehetősége nyílt további víztereket javasolni a különleges rendeltetésűvé nyilvánításra. A vagyonkezelői szerződések helyzete a felülvizsgálat részeként végre rendeződni látszik, noha Igazgatóságunk sok esetben továbbra sem kapta meg az iratokat (lásd alább).

A különleges rendeltetésűvé nyilvánított halgazdálkodási vízterek listája, illetve a hozzájuk tartozó szerződések (amennyiben már aláírásra kerültek) az alábbi táblázatban kerültek összefoglalásra:

	Víznév	Vízterkód	NÉBIH határozat	Vagyonkezelési szerződés
1	Csernely-patak	05-292-2-2	04.3/4185-27/2016.	-
2	Csincse-patak és Csincse-övcSATORNA	05-013-2-1	04.3/4185-28/2016.	HHgF/958-3/2016.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

3	Inérhádi-főcsatorna	05-156-2-1	04.3/1492-22/2016.	HHgF/322/2016.
4	Keringő-csatorna és Álom-zugi-csatorna torkolati szakasza	05-258-2-1	04.3/4185-56/2016.	-
5	Kulcsárvölgyi-patak	05-264-2-1	04.3/4185-62/2016.	-
6	Pecek-éri-csatorna	05-283-2-1	04.3/4185-81/2016.	-
7	Peres-Kígyós-ér	05-157-2-1	04.3/4185-33/2016.	HHgF/958-3/2016.
8	Prügyi-főcsatorna	05-158-2-1	04.3/4185-34/2016.	HHgF/958-3/2016.
9	Rigós-csatorna	05-286-2-1	04.3/4185-84/2016.	-
10	Sulymos-főcsatorna	05-288-2-1	04.3/4185-86/2016.	-
11	Tiszadobi-főcsatorna	05-159-2-1	04.3/4185-36/2016.	HHgF/958-3/2016.
12	Tiszalúci-csatorna (Ó-Takta)	05-289-2-1	04.3/4185-87/2016.	-
13	Tiszalúci-morotva	05-290-2-4	04.3/4185-88/2016.	-

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság egyik víztér esetében sem végez halgazdálkodási, halászati tevékenységet.

A saját vagyongazdálkodású Tiszalúci Holt-Tisza esetében 2021-ben is állandó munkát adott a meglévő víziállások fennmaradásának, illetve új víziállások létesítésének az ügyintézés az Igazgatóságunk által kiadott helyi Szabályzat alapján. A létesítési kérelmek nagy száma és a lejáró fennmaradási engedélyek felülvizsgálata folyamatos feladat. A víztér és élővilágának védelme érdekében az egyes alterületeken (azok ökológiai értéke alapján) más és más feltételekhez kötött a vagyongazdálkodási engedélyek kiadása, az engedélyekben előírtak betartását pedig helyszíni ellenőrzésekkel monitorozzuk. A legutóbbi, 2021-es helyszíni ellenőrzések, illetve az ügyintézés során tapasztaltak alapján felmerült az igény egy új helyi Szabályzat kidolgozására, ez a feladat a 2022. év elején meg is kezdődött.

6.5.2. Védett természeti területen található halastavak

Saját vagyongazdálkodásban lévő védett halastóval nem rendelkezünk. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén az alábbi táblázatban felsorolt helyrajzi számokon található „halastó” művelési ágba tartozó vízterek érintenek egy, vagy több természetvédelmi szempontból jelentős területet.

	Település	Hrsz	Natura 2000 SAC	Natura 2000 SPA	Védett terület	Fokozottan védett terület
1	Szilvásvárad	0164/11d	Bükk-fennsík és Lök-völgy (HUBN20001)	Bükk-hegység és peremterületei (HUBN10003)	Bükki NP	igen
2	Kesznyéten	0166	Kesznyéteni Sajó-öböl (HUBN20069)	Kesznyéten (HUBN10005)	Kesznyéteni TK	-
3	Mező-nagymihály	0224/27b	Borsodi Mezőség (HUBN20034)	Borsodi-sík (HUBN10002)	Borsodi Mezőség TK	-
4	Gelej	032	-	Borsodi-sík (HUBN10002)	-	-

7. Tájvédelem

7.1. Egyedi tájértékek (településenkénti kimutatás, változások)

A természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat terhére 500.000 Ft-ot fordítottunk az egyedi tájértékek felvételezésére. Ebből 4 településen (Mezőszemere, Négyes, Tiszabábolna, Tiszadorogma) összesen 154 egyedi tájértéket regisztráltunk a Kaptárkö Természetvédelmi és Kulturális Egyesület bevonásával. Az egyedi tájértékek felvétele szerződés szerint 2021. november 25-ig teljesült. Folyik az elkészült felvételei adatok minőségbiztosítása, ellenőrzése.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Település	Felmérés dátuma	Értékek száma
Mezőszemere	2021	50
Négyes	2021	29
Tiszabábolna	2021	42
Tiszadorogma	2021	33
Összesen:		154

Az egyedi tájértékek listáját a településrendezési tervekhez végzett előzetes adatszolgáltatás keretében megküldjük és felhívjuk a figyelmet az 1996. évi LIII. tv. 6. § (5) bekezdés szerint a településrendezési tervekben való szerepeltetésre. Az egyedi tájértékek között is szereplő, kulturális és földtani értékeket hordozó kaptárkövek megóvására kiemelt figyelmet fordítunk.

Egyedi tájértékek felmérése során is adatfelvételi lappal dolgozunk, amely a MSZ 20381:2009 szabvány szerint készült. Az adatlapon felvett információkat a minisztérium által kidolgozott Excel adatbeviteli táblázatban rögzítjük. Ennek segítségével kerülnek feltöltésre az adatok és fotódokumentációk az OKIR-be. A 2021-ban felvett egyedi tájértékek a minőségbiztosítás után kerülnek be az OKIR rendszerébe.

Az egyedi tájérték-felmérés során is szükséges az objektumok állapotának jellemzése, amely elsősorban csak szemrevételezés alapján elvégezett állapotfelmérésen alapul. Ezek az adatok is szerepelnek az egyedi tájérték OKIR-be feltöltött kataszteri lapján.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén eddig kataszterezett egyedi tájértékek számát település szerinti bontásban az alábbi táblázat tartalmazza:

<i>Település</i>	<i>Felmérés dátuma</i>	<i>Felülvizsgálat időpontja</i>	<i>Értékek száma</i>
Adács	2016		55
Aldebrő	2001, 2014	2010	57
Alsótold	2010		14
Andornaktálya	2001	2010	8
Arló	2010		13
Átány	1990	2010	4
Balaton	2001	2010	16
Bánhorváti	2000	2010	15
Bárna	2010		12
Bátor	2004	2010	28
Bekölce	2001	2010	7
Bélapátfalva	2001	2010	8
Bér	2010		21
Berkenye	2010		37
Berzék	2003	2010	9
Besenyőtelek	2001	2010	12
Boconád	2013		43
Bogács	2001	2010	14
Bokor	2010		11
Borsodbóta	2001	2010	5
Borsodgeszt	2001	2010	12
Borsodivánka	2001	2010	5
Borsodnádásd	2010		24
Borsodszentgyörgy	2010		12
Bőcs	2003	2010	20
Buják	2009		51
Bükkábrány	2001	2010	7
Bükkaranyos	2018	2010, 2018	32

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

<i>Település</i>	<i>Felmérés dátuma</i>	<i>Felülvizsgálat időpontja</i>	<i>Értékek száma</i>
Bükkmogyorósd	2017		21
Bükkszék	2001	2010	21
Bükkszenterzsébet	2001	2010	9
Bükkszentkereszt	2001	2010	9
Bükkszentmárton	2001	2010	4
Bükkzsérc	2001, 2005	2010	35
Cered	2010		18
Cserépfalu	2001	2010	12
Cserépváralja	2001	2010	9
Cserhátszentiván	2010		19
Csernely	2010		14
Csincse	2017		11
Csokvaomány	2000	2010	11
Dédestapolcsány	2000	2010	17
Demjén	2001	2010	9
Detk	2014		83
Domaháza	2010		10
Domoszló	2001	2010	10
Dormánd	2001	2010	6
Ecseg	2010		33
Eger	2001	2010	55
Egerbakta	2001	2010, 2017	27
Egerbocs	2001	2010	11
Egercsehi	2001	2010	29
Egerfarmos	2001	2010	8
Egerlövő	2001	2010	7
Egerszalók	2001	2010	11
Egerszólát	2001	2010	7
Erdőkövesd	2001	2010	6
Erdőkürt	2010		26
Erdőtelek	2013		72
Erk	2015		26
Fedémes	2004	2010	20
Feldebrő	2001	2010	9
Felsőtárkány	2001	2010	12
Felsőtold	2010		9
Füzesabony	2001	2010	11
Garáb	2010		10
Gelej	2017		29
Girincs	2019		27
Gyöngyöshalász	2010		36
Halmajugra	2016		60
Hangony	2010		21
Harsány	2001	2010	5
Hejőbába	2020		34
Hejőkeresztúr	2018		29
Hejőpapi	2020		26
Hejőszalonta	2018		14
Hernádkak	2003	2010	8
Hernádnémeti	2003	2010	8
Hevesaranyos	2004	2010	23
Hevesvezekény	1990	2010	10
Hollókő	2012		42
Igrici	2020		26
Ipolytarnóc	1997	2010	13
Istenmezeje (Szederkénypuszta)	2001	2010	5
Ivád	2001	2010	12

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

<i>Település</i>	<i>Felmérés dátuma</i>	<i>Felülvizsgálat időpontja</i>	<i>Értékek száma</i>
Járdánháza	2010		14
Kács	2001	2010	12
Kál	2012		18
Kápolna	2012		19
Karácsond	2016		27
Kerecsend	2001	2010	17
Királd	2001	2010	2
Kiscséc	2019		10
Kisfüzes	2001	2010	6
Kisgyőr	2001	2010	1
Kisköre	2013		26
Kisnána	2001	2010	6
Kissikátor	2010		7
Kompolt	2012		48
Kozárd	2010		24
Köröm	2003	2010	10
Kutasó	2010		8
Lénárdaróc	2000	2010	10
Ludas	2014		31
Maklár	2001	2010	10
Mályinka	2000	2010	5
Markaz	2001	2010	8
Mátraballa	2001	2010	5
Mezőkeresztes	2001	2010	3
Mezőkövesd	2001	2010	9
Mezőnagymihály	2001	2010	2
Mezőnyárád	2001	2010	8
Mezőszemere	2001	2010, 2021	58
Mezőtárkány	2001	2010	17
Mikófalva	2001	2010	7
Mónosbél	2001	2010	6
Muhi	2019		21
Nagycsécs	2019		19
Nagyfüged	2015		33
Nagyoroszi	2010		42
Nagytálya	2001	2010	3
Nagyút	2012		26
Nagyvisnyó	2000	2010	18
Négyes	2001	2010	2
Nekézseny	2000	2010	12
Nemesbikk	2020		24
Noszvaj	2001	2010	16
Novaj	1999, 2001	2010	17
Ostoros	2001	2010	12
Parád	2004	2010	75
Pély	1990	2010	24
Pétervására	2001	2010	12
Poroszló	2010		27
Recsk	2001	2010	21
Répáshuta	2001	2010	5
Rétság	2010		39
Sajóhidvég	2003	2010	6
Sajómercse	2001	2010	28
Sajónémeti	2005	2010	15
Sajóvelezd	2001	2010	1
Sály	2001	2010	12
Sarud	2010		23

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Település	Felmérés dátuma	Felülvizsgálat időpontja	Értékek száma
Sirok	2001	2010	21
Szajla	2004	2010	19
Szakáld	2018		18
Szarvaskő	2004	2010	29
Szentdomonkos	2001	2010	9
Szentistván	2001	2010	4
Szihalom	2001	2010	10
Szilaspogony	2001	2010	5
Szilvásvárad	2004	2010	69
Szirák	2010		30
Szomolya	2001, 2004	2010	44
Szúcs	2001	2010	9
Tard	2001	2010	3
Tardona	2000	2010	4
Tarnalelesz	2001	2010	8
Tarnaméra	2013		48
Tarnaszentmária	2004	2010	15
Tarnaszentmiklós	1990	2010	23
Tenk	1990,2013(kiegészítés)	2010	25
Terpes	2004	2010	7
Tibolddaróc	2001	2010	11
Tiszabábolna	2001	2010, 2021	46
Tiszadorogma	2021		33
Tiszanána	2010		22
Tiszavalk	2013		11
Tófalva	2001	2010	5
Újlőrincfalva	2010		14
Vámosgyörk	2016		47
Vanyarc	2010		27
Vatta	2017		26
Váraszó	2001	2010	9
Vécs	2012		14
Verpelét	2001	2010	4
Visonta	2014		101
Visznek	2015		51
Zabar	2001	2010	8
Zaránk	2015		39

Az Agrárminisztérium Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztálya által 2021. november 22-én – NPTF/679/2021. iktatószámú levélben – kiadott feladat alapján Igazgatóságunk közreműködött a TIR/OKIR egyedi tájérték adatbázisának javításában. A települések külön-külön Excel táblázatokban tárolt adataiból egy téradat állományt állítottunk össze és térinformatikai módszerrel kiszűrtük az egyedi tájértékek hibás (elírt) koordinátáit, vagy adott településhez hibásan besorolt adatokat a kiszabott 2021. december 15-ei határidőig. Az átvizsgált 3.184 egyedi tájértékre vonatkozóan 44 hibát észleltünk, ami az összes adatra vetítve 1,4%-ot jelent. A felderített hibákat a létrehozott téradat állományban azonnal, az Excel táblázatokban és a TIR/OKIR egyedi tájérték adatbázisában 2022-ben javítottuk. Továbbá jeleztük, hogy a TIR/OKIR egyedi tájérték adatbázisában az adatok OKIR rendszerbe migrálásakor hibák keletkeztek, miszerint az Igazgatóságunk által nyilvántartott egyedi tájértékek esetében a „Településnév” adatfőleség nem került átmigrálásra. A hibák egyenkénti manuális javítását időigényesége miatt nem végeztük el. Kivétel a TIR/OKIR rendszer felállása óta egyes települések esetében új felvételekkel kiegészített egyedi tájértékek listái voltak, ahol a „Településnév” adatfőleség hiánya miatt a „Jelzet” adatfőleséget a rendszer hibásan generálta. Ezekben az esetekben egy manuálisan végrehajtott algoritmus szerint kivitelezett „Településnév” adatfőleség bevitellel a „Jelzet” adatfőleség korrigálása is megtörténhetett.

7.2. Fejlesztési koncepciók és egyéb tervek véleményezése, közreműködés az elkészítésben

A megyei (Nógrád, Heves, Borsod-Abaúj-Zemplén, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Jász-Nagykun-Szolnok megye) területfejlesztési koncepciók, területfejlesztési programok felülvizsgálata 2020-ban elkezdődött, majd 2021-ben lezárult.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Közgyűlés Elnöke 2020. decemberében igazgatóságunk részére megküldte a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területfejlesztési Koncepció (2014-2030) készítésével kapcsolatos tervdokumentációt, amelyet áttekintésre továbbítottunk a Borsod-Abaúj-Zemplén megyéhez tartozó valamennyi tájegység részére. A véleményezés teljesítése átnyúlt 2021 januárjára.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Közgyűlés Elnöke 2021 februárjában igazgatóságunk részére megküldte a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területfejlesztési Program készítésével kapcsolatos tervdokumentációt. A véleményezést 2021 márciusában teljesítettük.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Közgyűlés Elnöke 2021 februárjában igazgatóságunk részére megküldte a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területfejlesztési Program és Területfejlesztési Koncepció összevont hatásvizsgálatának véleményezésével kapcsolatos tervdokumentációt. A véleményezést 2021 márciusában teljesítettük.

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés Elnöke 2021 februárjában igazgatóságunk részére megküldte a Jász-Nagykun-Szolnok Megye Területfejlesztési Koncepciója, Területfejlesztési Programja és a kapcsolódó területi hatásvizsgálat véleményezésével kapcsolatos tervdokumentációkat. A véleményezést 2021 márciusában teljesítettük.

A Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlésének Elnöke 2020. decemberében igazgatóságunk részére megküldte a Nógrád Megyei Területfejlesztési Koncepció (2021-2027) készítésével kapcsolatos tervdokumentációt. A véleményezés teljesítése átnyúlt 2021 januárjára.

A Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlésének Elnöke 2021. januárjában igazgatóságunk részére megküldte a Nógrád Megyei Területfejlesztési Koncepció (2021-2027) és Környezeti Hatásvizsgálata véleményezésével kapcsolatos tervdokumentációkat. A véleményezést 2021 februárjában teljesítettük.

A Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlésének Elnöke 2021. márciusában igazgatóságunk részére megküldte a Nógrád Megyei Területfejlesztési Program (2021-2027) és Területi Hatásvizsgálata véleményezésével kapcsolatos tervdokumentációkat. A véleményezést 2021 áprilisában teljesítettük.

A részünkre megküldött valamennyi területfejlesztési dokumentumokat előzetesen áttekintésre továbbítottunk a Nógrádi Tájegység őrszolgálatos munkatársainak, szakmai véleményük beépült a válaszleveinkbe.

Az Agrárminisztérium Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztályának (továbbiakban: Főosztály) megkeresésére az előkészített Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területfejlesztési Koncepcióját véleményeztük, amely véleményt 2021 január elején megküldtük a Főosztály részére.

Az Agrárminisztérium Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztályának (továbbiakban: Főosztály) megkeresésére az előkészített Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területfejlesztési Programot véleményeztük, amely véleményt 2021 március elején megküldtük a Főosztály részére.

Az Agrárminisztérium Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztályának (továbbiakban: Főosztály) megkeresésére az előkészített Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területfejlesztési Programját (Stratégiai Program, Operatív Program) véleményeztük, amely véleményt 2021 februárjában megküldtük a Főosztály részére.

Az Agrárminisztérium Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztályának (továbbiakban: Főosztály) megkeresésére az előkészített Nógrád Megye Területfejlesztési Koncepcióját véleményeztük, amely véleményt 2021 január elején megküldtük a Főosztály részére.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Az Agrárminisztérium Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztályának megkeresésére az előkészített Nógrád Megye Területfejlesztési Programját és Területi Hatásvizsgálatát véleményeztük, amely véleményt 2021 áprilisában megküldtük a Főosztály részére.

Az Agrárminisztérium Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztályának megkeresésére az előkészített Heves Megye Területfejlesztési Konceptióját és Területfejlesztési Programját az illetékes tájegységgel előzetesen egyeztetve véleményeztük, amely véleményt 2021 februárjában megküldtük a Főosztály részére.

A Heves Megyei Önkormányzat Közgyűlésének Elnöke 2021. januárjában igazgatóságunk részére megküldte a Heves Megyei Területfejlesztési Konceptiója és Területfejlesztési Programja és a kapcsolódó területi hatásvizsgálatok véleményezésével kapcsolatos tervdokumentációkat. A véleményezést 2021 februárjában teljesítettük.

7.3. Településrendezési eszközök és településrendezési tervek, valamint településképi arculati kézikönyv és településképi rendelet véleményezése, közreműködés az elkészítésben, adatszolgáltatás

ügyirat típusa	főszám (db)	alszám (db)	kimenő ügyiratok száma (db)
településrendezési terv, településfejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia, környezeti vizsgálat (előzetes tájékoztatások, adatszolgáltatások, véleményezések, elfogadott tervek áttekintése)	110	576	244
területrendezési terv, területfejlesztési koncepció, területfejlesztési program, környezeti vizsgálat, hatásvizsgálat	5	21	15

Településrendezési terv felülvizsgálatával, illetve módosításával, településfejlesztési koncepcióval, integrált településfejlesztési stratégia készítésével és áttétellel érintett települések listája:

Abasár, Alsópetény, Alsóvadász, Alsózsolca, Andornaktálya, Apc, Aszaló, Balassagyarmat, Bánk, Bátonyterenye, Bekecs, Bélapátfalva, Besenyőtelek, Borsodnádásd, Böcs, Buják, Bükkábrány, Bükkaranyos, Csány, Demjén, Detk, Ecséd, Ecseg, Eger, Egerbocs, Egerszólát, Erdőtelek, Felsőtárkány, Felsőzsolca, Füzesabony, Gesztely, Gyöngyös, Gyöngyöshalász, Gyöngyöspata, Gyöngyössolymos, Hatvan, Hejőkürt, Hejőpapi, Hejőszalonta, Hernádkak, Hernádnémeti, Hont, Iliny, Jászivány, Kál, Karancsalja, Kazincbarcika, Kerecsend, Keszeg, Kisgyőr, Kisköre, Kiszána, Kistokaj, Kondó, Legénd, Lőrinci, Maklár, Mályi, Mátraderecske, Mátraszentimre, Mátraszentistván, Mezőkövesd, Mezőtárkány, Mihálygerge, Miskolc, Nagyfüged, Nagylóc, Nekézseny, Nógrád, Noszvaj, Nyékládháza, Onga, Ózd, Órhalom, Pálosvörösmart, Palotás, Pásztó, Patak, Patvarc, Petőfibánya, Pusztaberki, Recsk, Sajóbábony, Sajóivánka, Sajókápolna, Sajókaza, Sajópetri, Sajószentpéter, Salgótarján, Sárospatak, Serényfalva, Szécsény, Szendehely, Szendrő, Szihalom, Szirmabesenyő, Szuhakálló, Taktaszada, Tereske, Tiszalúc, Tiszaújváros, Vágáshuta, Vámosgyörk, Vámosújfalú, Varsány, Visonta, Zagyvaszántó

Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok és Nógrád megyé területeiről, 2021. évben összesen 107 településről érkeztek a településrendezési tervek felülvizsgálatával, illetve módosításával, környezeti vizsgálatával, továbbá a településfejlesztési koncepcióval és az integrált településfejlesztési stratégia készítésével, véleményezésével kapcsolatos megkeresések. Megkeresés tárgya volt egy-egy település esetében, „a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

településrendezési sajátos jogintézményekről” szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet értelmében előzetes tájékoztatás, adatszolgáltatás kérése, a településrendezési eszközök véleményezése, meghívó egyeztetési tárgyalásra és az elfogadott településrendezési terv megküldése.

Előzetes terepbejárásokon, egyeztetéseken részt vettünk, a megküldött településrendezési tervek tervezett módosításaihoz kapcsolódóan (pl. Mezőkövesd, BükkSZenterzsébet, Szentdomonkos településeken). A járványügyi helyzetre való tekintettel 2021. évben is a szokásos helyszíni és önkormányzati egyeztetések helyett írásbeli egyeztetések zajlottak.

Igazgatóságunkon településrendezési tervekhez kapcsolódóan számos belső egyeztetés zajlott, például a Szirmabesenyő és Miskolc területére (településrendezési eszközökben kijelölt ipari parkok területei, amelyek jelentős ürgepopulációval érintett élőhelyek), Kondó településre tervezett turisztikai célú beruházási szándék témákban.

Az ürgeélőhelyekkel kapcsolatos egyeztetéseket előkészítő munka előzte meg, segédanyagok összeállítása a 2021. áprilisi és májusi ürgefelmérésekhez kapcsolódóan, a BNPI Élővilágvédelmi Csoportja és az illetékes tájegység (Kelet-Bükk Tájegység) munkáját segítve. A 2021. évi ürgefelmérésekről összefoglaló dokumentáció és tájékoztatás összeállítása megtörtént az ürgefelmérést követően. Emlékeztető készült a Miskolc és Szirmabesenyő települések közigazgatási területén elhelyezkedő ürge élőhelyek védelmi lehetőségeivel kapcsolatos 2021. június 21-ei belső egyeztetésről. Folyamatos egyeztetés zajlott az ökológiai hálózattal érintett miskolci és szirmabesenyői területek kapcsán az érintett önkormányzatokkal, Miskolc Holding Zrt-vel, településtervezőkkel és államigazgatási szervekkel.

Az igazgatóságon nyári szakmai gyakorlatát töltő geográfus hallgatónak kiselőadás tartása az országos, megyei és településrendezési tervekkel, TAK-okkal, TKR-ekkel kapcsolatos feladatainkról, adatszolgáltatásaink tartalmáról.

A Szent István Egyetem Tájépítészeti és Településrendezési Kar Tájvédelmi és Tájrehabilitációs Tanszék vezetőjének megkeresésére elektronikus úton megküldött diplomaterv (címe: Rétsági felhagyott vasútvonal zöldút fejlesztési lehetőségeinek alkalmassági értékelése és koncepció terve) áttekintése és a megküldött bírálati lap kitöltése.

MATE Tájépítészeti és Tájökológiai doktori iskolájának doktorandusz hallgatója PHD kutatási munkájához adatszolgáltatás összeállítása.

Dédestapolcsány települési főépítésztől beérkezett településrendezési eljárásen kívüli megkeresés településképi kilátó tervezése tárgyában. Igazgatóságunk tájvédelmi szakmai véleményét a települési főépítész részére megküldte.

Magánszemélyektől is érkeztek be megkeresések, tájékoztatási kérelmek adott beruházási szándék kapcsán, illetve telekvásárlást megelőzően (pl. Mátraszentimre: Natura 2000-es terület és magterület által érintett ingatlan kapcsán, BükkSZenterzsébet).

Gazdasági társaságoktól is érkeztek be megkeresések, tájékoztatási kérelmek adott beruházási szándékok kapcsán (pl. Fedemes, távközlési torony elhelyezése, Miskolc).

Számos településrendezési eszköz módosítása teljes eljárás helyett tárgyalásos eljárás, illetve ritkábban egyszerűsített eljárás keretében történt.

Osztályunk több alkalommal segített be a BNPI Területkezelési és Birtokügyi Osztályának településrendezési, illetve természetvédelmi érték kategóriákkal, jogszabály helyekkel kapcsolatos tájékoztatások összeállítása során.

A településrendezési eljárással és a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság szakmai véleményeinek településrendezési tervekbe történő beépülésével kapcsolatos tapasztalatainkat az alábbiakban összegezzük:

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban: Étv.) 8. § (1) és (2) bekezdései alapján „a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről” szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

(továbbiakban: kormányrendelet) 32. § (1) bekezdése szerint a településrendezési eszközök egyeztetési eljárása teljes, egyszerűsített, tárgyalásos vagy állami főépítési lehet. A teljes eljárás előzetes tájékoztatási, véleményezési, végső szakmai véleményezési, elfogadási és hatálybaléptetési szakaszokból áll.

A kormányrendelet alapján a települési önkormányzatok a településrendezési teljes eljárás keretében beküldik az igazgatóság részére a módosítási, illetve felülvizsgálati szándékot jelző megkereső levelüket előzetes tájékoztatási szakaszra. Igazgatóságunk az előzetes tájékoztatási szakaszban megküldi a települési önkormányzat részére a jogszabályokon alapuló, tervezési területeket érintő követelményeket, a településrendezési eszköz tartalmi követelményeivel kapcsolatos elvárásokat és az adatszolgáltatást.

A kormányrendelet 32. § (6) bekezdése értelmében tárgyalásos eljárás útján történő véleményezés és a 40. § (4) bekezdése szerint összehívott településrendezési egyeztető tárgyalásokon 2021. évben az igazgatóság tájvédelmi referensei táj- és természetvédelmi értékeket, területeket érintő beruházások, tervezett terület-felhasználás váltások esetében részt vettek, szakmai véleményeiket rögzítették. A legtöbb esetben a járványhelyzet miatt elektronikus felületen történő (online) egyeztetést, illetve írásos szakmai egyeztetést folytattunk. Igazgatóságunk előzetes adatszolgáltatása, előzetes véleménye végül, néhány esetben többszöri egyeztetés után került be a településrendezési tervbe, a településtervezők az egyeztető tárgyaláson elhangzott javaslatainkat, korlátozó előírásainkat általában figyelembe vették, beépítve azokat a tervdokumentációba.

A véleményezési szakaszt követően a kormányrendelet 43. § (2) bekezdése előírja, hogy a polgármester kötelezettsége a településrendezési terv elfogadása után 15 napon belül a településrendezési tervek megküldése az eljárásban résztvevő államigazgatási szervek részére, illetve az elektronikus úton hitelesített dokumentumok elérésének biztosítása 15 napon belül, értesítve az államigazgatási szervet annak elérési lehetőségéről. A képviselő testület által elfogadott településrendezési eszközöket jelentős arányban megküldték igazgatóságunknak.

Jellemző hiányosság továbbra is, hogy a kisebb települések önkormányzatai nem töltik fel honlapjukra a rendelettel elfogadott helyi építési szabályzatot és szabályozási tervet és a határozattal elfogadott településszerkezeti tervet, továbbá az alátámasztó munkarészeket az Étv. 8. § (4) bekezdésének b) pontjában foglaltak szerint. A kormányrendelet. 43. § (2) bekezdése értelmében beérkezett településrendezési tervek általában véve tartalmazták az igazgatóság által kiadott, jogszabályon alapuló védett területekre vonatkozó előírásokat, övezeti lehatárolásokat, korlátozásokat, védett területeket felsorakoztató helyrajzi számos listákat. A jogi normával nem alátámasztható természet-, táj- és településképi védelmi javaslatainkat, ajánlásainkat az önkormányzatok, tervezők nem minden esetben fogadják szívesen, emiatt ritkán épülnek be a településrendezés eszközeibe.

A települési önkormányzatok által a 2017-2021. években elkészített, majd elfogadott településképi arculati kézikönyvek és településképi rendeletek után jellemző, hogy a településrendezési eszközökben (helyi építési szabályzatban, annak mellékleteiben vagy függelékeiben) már nem szerepeltetik a táj- és természetvédelmi, tájképvédelmi jelentőségű értéktípusokat (pl. egyedi tájértékek, ex lege védett értékek, természeti emlékek). Sokszor igazgatóságunk felhívása ellenére ezen értéktípusok a településképi rendeletbe sem kerülnek bele annak ellenére, hogy igazgatóságunk adatszolgáltatásai során a vonatkozó adatokat a Lechner Tudásközpont egyeztetési felületére feltöltötte.

Az országos ökológiai hálózat kijelölésekor nem ingatlan határokhoz igazodott, annak övezetei ezért több esetben a településrendezési tervekben még a tervezők által is nehezen kezelhetők,

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

különösen nagy területű ingatlanoknál, például külterületi mezőgazdasági területeknél az építési terület csak a magterületen, vagy az ökológiai folyosó övezetén kívül jelölhető ki, ami nem minden esetben felel meg a földterület tulajdonosának, fejlesztési szándékának. Az új adatszolgáltatások előtt ezért az ökológiai hálózatot az ingatlanhatároknak megfelelően frissítjük. A változásokat megfelelő időszakonként az eljárásrendnek megfelelően hivatalos úton megküldjük az AM illetékes főosztálynak, miután az előzetes egyeztetés lezajlott az illetékes főosztállyal.

A környezeti értékelésekkel kapcsolatos észrevételünk, hogy a munkarész sokszor hiányos volt, nem tért ki valamennyi környezet- és természetvédelmi szempontból jelentős módosítási szándékra.

A biológiai aktivitásérték számítások esetében több alkalommal kértünk kiegészítést (pl. helyrajzi számok, terület nagyságának szerepeltetése) illetve pontosítást a biológiai aktivitás érték kompenzációja érdekében, amelyet a tervezők a jogszabálynak megfelelően javítottak.

Az egyedi tájértékek felmérése még nem készült el minden település közigazgatási területére. Amely település esetében elkészült, abban az esetben, előzetes véleményünkben, táblázatos formában megküldtük a település teljes közigazgatási területére az egyedi tájértékek adatait. Az egyedi tájértékek csak igen ritkán kerültek ábrázolásra a településszerkezeti terveken.

A „Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről” szóló 2018. évi CXXXIX. törvény előírásai alapján a „területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról” szóló 9/2019. (VI. 14.) MVM rendelet tartalmazza a területrendezési tervek kiegészítő országos övezeteit, térképmelléleteket és előírásokat.

Hatályba lépett a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet, amely magába foglalja a fejlesztési tervre, a rendezési tervre (továbbiakban együtt: településtervre), a kézikönyvre és a településképi rendeletre vonatkozó új jogszabályi előírásokat.

A jogszabályi környezet változásának eredményeként a Lehner Tudásközpont központi egyeztető felületén (E-TÉR - Elektronikus Térségi Tervezést Támogató Rendszer) keresztül történik 2022. július 1-jétől a településrendezési tervek véleményezése. 2021. évi feladatunk volt szervezeti felhasználói adminisztrátor kijelölése és az adminisztrátor által a Földtani és Tájvédelmi Csoport illetékes kollégáinak felvétele, regisztrálása az új egyeztető felületre.

Igazgatóságunk 2021-ben településrendezési eszköz jogszerűtlen tartalma miatt nem kezdeményezte törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatását.

Területrendezési hatósági eljárási ügyekben a „területrendezési hatósági eljárásokról” szóló 76/2009. (IV. 8.) Korm. rendelet alapján az illetékes megyei kormányhivatal jár el hatóságként. 2021-ben a Bükki Nemzeti Park Igazgatóságához több jogsegélykérelem érkezett a kormányhivataltól (pl. Bükkszentkereszt, Borsodnádásd, Szihalom települések településrendezési eljárásaihoz kapcsolódóan).

A településképi védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvényben és a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendeletben szabályozott településképi arculati kézikönyvvel és településképi rendelettel kapcsolatos adatszolgáltatási és véleményezési feladataink 2017-ben jelentkeztek elsőként, amellyel kapcsolatos szakmai feladatokat 2021-ben is folytattuk.

A településképi arculati kézikönyvekkel és a településképi rendeletekkel kapcsolatos adatszolgáltatások és vélemények feltöltését, azaz továbbítását a megkereső önkormányzatok felé, a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendeletben foglaltaknak megfelelően a Lechner Tudásközpont online egyeztetési felületén keresztül oldottuk meg. Amennyiben hiányosságot és a jogszabályoktól való eltérést tapasztaltunk (pl. megkereső levelek és adatfeltöltések kapcsán), hozzászólásainkat rögzítettük a Lechner Tudásközpont egyeztetési felületén.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

2021-ben főként a meglévő településképi rendeletek módosítására került sor.

ügyirat típusa	főszám (db)	alszám (db)	kimenő ügyiratok száma (db)
településképi arculati kézikönyv és településképi rendelet készítéséhez adatszolgáltatás, településképi arculati kézikönyv véleményezése, településképi rendelet véleményezése	30	62	28

Érintett települések listája:

Gyöngyöspata, Erdőkürt, Vanyarc, Ipolyvece, Héhalom, Salgótarján, Pásztó, Dédestapolcsány, Kazár, Borsodgeszt, Dorogháza, Mátramindszent, Mátraterenye, Mátranovák, Szuha, Balassagyarmat, Keszeg, Sajószentpéter, Sajószöged, Sajóbabony, Hernádkak, Szirmabesenyő, Miskolc, Felsőtold, Szalmatercs, Szécsényfelfalu, Pusztaberki, Nagyoroszi, Horpács, Endrefalva, Kazincbarcika

7.4. Tájvédelmi övezetek módosítása

Tájvédelmi övezet módosítását nem kezdeményeztük.

7.5. Tájvédelmi jelentőségű beavatkozások

Az egyre sokasodó napenergia parkokhoz kapcsolódó, 100 hektáros vagy azt meghaladó beruházási területek esetében véleményünk szerint már tájvédelmi jelentőségű beavatkozásokról beszélhetünk.

Tájvédelmi vélemények, szakértői tevékenység,

Igazgatóságunk tájvédelmi szakértői tevékenységét elsősorban a beérkező megkeresések kapcsán fejt ki. A véleményezésre megküldött településrendezési tervek mindegyikét a természetvédelmi megfontolások mellett tájvédelmi szempontból is vizsgáljuk. Ilyen jellegű véleményből **259** db-ot készített igazgatóságunk az elmúlt évben. A településképi arculati kézikönyvek és a településképi rendeletek véleményezése során kiemelten tájvédelmi vélemények születtek **28** alkalommal. Egyéb ügyek esetében, melyekhez adott véleményünkben kifejezetten tájvédelmi véleményt is megfogalmaztunk, **47** esetben fordult elő, melyek között építési, útépítési, elektromos szabadvezetékekkel, napenergia parkokkal, távközlési tornyok létesítésével, vízjogi létesítéssel és bányászattal kapcsolatos ügyek szerepeltek.

Kifejezetten tájvédelmi szakértő tevékenységre vonatkozó megkeresés 2021. évben igazgatóságunkhoz nem érkezett.

Részt vettünk az AM Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztálya által szervezett Zöldinfrastruktúra című online műhelytalálkozón (2021. május 6.).

Részt vettünk a kaptárköves KEHOP záró rendezvényen, Szomolyán (2021.07.02.).

Részt vettünk az AM Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztálya által szervezett tájvédelmi értekezleten (2021. szeptember 20.).

Részvétel az „Európa Tanács Táj Egyezménye magyarországi végrehajtásáról szóló szimpózium” c. online programon (2021. október 21.)

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Részt vettünk a nemzetipark-igazgatóságok és a minisztérium barlang- és földtani értekezletén, Budapesten (2021. november 9-10.).

Részvétel tanösvény felújítási munkában (Bükkszenterzsébet, 2021. november 18.)

Nagy érdeklődés mellett bonyolítottuk le az Igazgatóság PROBONO-s belső képzése keretében a „Megújuló energiák (napenergia, geotermikus) hasznosításának táj- és természetvédelmi vonatkozásai” című képzésünket 2021-ben is.

KEHOP pályázataink elértek a zárási időszakhoz. Földvárak rehabilitációját, bemutatását és a barlangok védelmét célzó projektjeink záró rendezvényét július személyes részvétel mellett rendezhettük.

Tájvédelmi célú beavatkozások

Célzottan tájvédelmi jellegű beavatkozások nem történtek.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

8. Projektek

Projekt címe	Támogatási szerződés hatálybalépése	Fizikai befejezés	Forrás megnevezése	Célok, tevékenységek	Megcélzott védett természeti terület/Natura 2000 terület megnevezése	Célterület kiterjedése (ha)	Kapcsolódó bemutatói elem	Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás összege (Ft)	Pályázat 2021. évi teljesítése
A Bükk Keleti Kapuja” – A Szeleta Park Látogatóközpont kialakítása GINOP 7.1.5-16-2016-00005	2017.05.01	2022.12.31	GINOP	Látogató-központ építése a Bükk Keleti kapujában	Miskolc, 31329/3 hrsz.	2,33	látogatóközpont,	2 200 614 445	94 971 007	2021 évben a kért ráemelés összegét az irányító hatóság jóváhagyta, így a kivitelezésre vonatkozó vállalkozási szerződés hatályba léphetett. 2021. októberében megtörtént a munkaterület átadása, ezzel megkezdődött a kivitelezés.
Cseppkövek és denevérek - Barlangok megőrzése a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság működési területén KEHOP-4.1.0-15-2016-00017	2016.08.04.	2021.12.31.	KEHOP	25 fokozottan védett, 11 megkülönböztetett jelentőségű és 2 védett barlangban és azok közvetlen környezetében barlangvédelmi beavatkozások.	Bükk hegységi barlangok	5,795	27 db tájékoztató tábla	379 999 986	5 737 712	Az informatikai eszközbeszerzés közbeszerzési eljárása lezárult. Az eszközök leszállítása megtörtént. A projekt év végi zárása kapcsán 2021.07.15-én záró rendezvényt tartottunk Felsőtárkányban. A záró beszámolót és elszámolást 2021. 12. és 2022.01. hóban készítettük el.
A hosszú távú természetvédelmi területkezelés infrastrukturális feltételeinek megteremtése a Dél-Hevesi Tájegységben KEHOP-4.1.0-15-2016-00029		2022.06.30.	KEHOP	500 egyedből álló szürke marha szarvasmarha gulya téli tartásához, a meglévő és beszerzendő gépek, valamint a takarmánykészlet és termények elhelyezésére, valamint az itt dolgozók elhelyezését szolgáló épület-együttes kialakítása.	Dél-Heves	594		1 462 894 683	419 554 963	Az állattartó telep épületeinek kivitelezése befejeződött. Informatikai eszközök beszerzésre kerültek.
Földvárak, tájképi és kulturális értékeink – Földvárak természet és tájvédelmi	2016.09.01	2021.12.31	KEHOP	Jelen projekt célja a Bükk Nemzeti Park területén lévő legjelentősebb földvárak jó állapotának hatékony és korszerű megőrzése, illetve	A Bükk Nemzeti Park védett természeti terület, Natura	498	Tanösvények	179 999 836	13 945 417	Az informatikai eszközbeszerzés közbeszerzési eljárása lezárult. A projekt év végi zárása kapcsán 2021.07.15-én záró rendezvényt tartottunk Felsőtárkányban. A záró beszámolót és elszámolást 2021. 12. és 2022.01. hóban készítettük el.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

rehabilitációja a BNPI területén KEHOP-4.1.0-15-2016-00030				helyreállítása, valamint a védelmet és bemutatást biztosító beruházások elvégzése.						
Fülkés sziklák, kaptárkövek – A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén lévő kaptárkövek megőrzése, bemutatása KEHOP-4.1.0-15-2016-00031	2016.09.01	2021.12.31.	KEHOP	21 helyszínen a kaptárkövek természetvédelmi célú bemutatása, a kaptárköveket veszélyeztető növényzet eltávolítása-	Bükkaljai kaptárkövek és környezetük	42	Szomolyai kaptárkövek	179 999 278	15 738 163	Az informatikai eszközbeszerzés közbeszerzési eljárása lezárult. Az eszközök leszállítása megtörtént. A projekt év végi zárása kapcsán 2021.07.02-án záró rendezvényt tartottunk Szomolyán. A záró beszámolót és elszámolást 2021. 12. és 2022.01. hóban készítettük el.
Kapu a Mátra kincseihez – Látogató-, oktatási- és kezelőközpont kialakítása Mátrafüreden KEHOP-4.1.0-15-2016-00032	2016.09.01	2021.12.31	KEHOP	A mátrafüredi tájegységiroda átépítése, látogató- és oktatóközpont, valamint kezelőközpont funkciók ellátására.	Mátrai Tájegység	564 m ²	Harkály Ház Látogatóközpontban	332 669 301	1 256 000	A látogatóközpont és a kiállítás kivitelezése már korábban megvalósult 2019-2020-as években. 2020-ban megvalósult a bútorok, monitoring eszközök beszerzése is. A Harkály Ház ünnepélyes átadására és a zárórendezvény megtartására 2020. augusztus 12-én került sor. 2021-ben az informatikai eszközbeszerzés közbeszerzési eljárása lezárult, az informatikai eszközök beszerzése megvalósult. A záró beszámolót és az elszámolást 2021. 12. és 2022.01. hóban készítettük el.
Kisvízi élőhelyek – Források, forráslápok és a kapcsolódó élőhelyek védelme a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén KEHOP-4.1.0-15-2016-00058	2016.12.01.	2021.12.31.	KEHOP	A projekt célja a célterületeken kis állóvizekhez, forrásokhoz, illetve vízfolyásokhoz kötődő közösségi jelentőségű, illetve védett és fokozottan védett fajok, valamint veszélyeztetett élőhelyek természetvédelmi helyzetének javítása.	Mátrai Tájvédelmi Körzet, HUBN10006 jelű „Mátra” elnevezésű KMT, Gyöngyösi Sár-hegy Természetvédelmi Terület. HUIBN20046	7 798,1508	Vidra Verda oktatóbusz, Natura 2000 mobil	328 442 288	312 021 188	Elkészült a Natura 2000 bemutatási terv aktualizálása. A kivitelezési munkálatok mindkét területen befejeződtek, megkaptuk a vízjogi üzemeltetési, fennmaradási engedélyeket. Elkészült a Vidra Verda oktatóbusz-hoz kapcsolódó honlap. A nyomdai munkák elkészültek, maradványösszegeből a kiadványok újranyomására is sor került. A projekt év végi zárása kapcsán 2021.12.16-án záró rendezvényt tartottunk Mátrafüreden. A záró beszámolót és elszámolást 2021. 12. és 2022.01. hóban készítettük el.
Óshonos fafajok a hazai erdőkbe – Tájidegen erdőállományok és fásítások átalakításának megkezdése, erdők	2017. 02. 01.	2023.09.28	KEHOP	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság vagyonkezelésében lévő védett és Natura 2000 erdőterületeken az idegenhonos főfafajú erdőrésztetek egyes	Borsod-Abaúj-Zemplén, Nógrád, Heves és Szabolcs-	350		350 000 000	49 191 534	A projekt megvalósítása ütemezetten halad. A szakmai tervezés lezárult. Az előrehaladásnak megfelelően folyamatosan készítettük elő és folytattuk le a közbeszerzési eljárásokat az előre tervezhető területekre

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

természetvédelmi kezelés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság területén KEHOP-4.1.0-15-2016-00062				tömbjeiben az őshonos, termőhelynek megfelelő fajokból álló, elegendő, mozaikos szerkezetű állományokra való átalakítás megkezdése					(csemeteültetés, injektálás, kerítésépítés, fakitermelés) munkálatokra. A csemeteültetés feladatát Salgótarján, Salgótarján-Zagyvaróna, Sámsonháza, Bélapátfalva, Cserépváralja, Dormánd, Tiszababolna és Tiszadob községhatárokonban végeztettük. Injektáltunk 6 322 törzset a fenti területeken, Cserépváralja kivételével. Helyette Cserépfalu térségében zajlottak a munkálatok. Tiszababolna térségében fakitermelést végeztettünk Csemetebeszerzésünk során 100 000 db csemetét vásároltunk meg. Elindítottuk az erdészeti gépbeszerzés közbeszerzési eljárásunkat. 2022-ben injektálás, csemeteültetés, fakitermelés, kerítésépítés tárgyban folyamatosan írjuk ki a közbeszerzéseket.
A területi jelenlét és természetvédelmi őrzés hatékonyságának javítása a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatának komplex fejlesztésével KEHOP-4.2.0-15-2016-00005	2016.09.01.	2021.12.31.	KEHOP	Természetvédelmi Őrszolgálat hatékonyságának fokozása, ezen belül Tardon őrszolgálati iroda építése, gépjárművek és monitoring eszközök beszerzése.	Teljes működési terület	892 000	193 295 683	14 573 018	Az informatikai eszközbeszerzés közbeszerzési eljárása lezárult. A projekt év végi zárása kapcsán 2021.07.16-án záró rendezvényt tartottunk Tardon. A záró beszámolót és elszámolást 2021. 12. és 2022.01. hóban készítettük el.
Komplex élőhelyfejlesztési program a Dél-Borsodi Tájegység területén: élőhely-rehabilitáció (fa- és gyeptelepítések), vizes élőhely-rekonstrukció, invazív fajok visszaszorítása (projekt-előkészítés) KEHOP-4.1.0-15-2016-00101	2020.08.31.	2023.06.30.	KEHOP	Jelen projekt célja a Dél-Borsodi Tájegység területén egy komplex tájrehabilitációs program kidolgozása vizes élőhelyek reha-bilitációjával, LIDAR felmérésre alapozott vízborítási mo-dell felhasználásával, inváziós fajok visszaszorításával, őshonos növények visszatelepítésével. A tájrehabilitációs program keretében kot-rások, mederren-dezések, természetvédelmi szempontból szükség-telen vízlevezető árkok be-	Dél-Borsodi Tájegység	0	85 000 000	0	A PMT előkészítésének megalapozásaként 2020-ban elkészült a Műszaki-szakmai tanulmány. 2021. nyarán a PMT elfogadásra került. Megkezdttük az ingatlan-nyilvántartási feladatok gyűjtését. 2022-ben megkötöttük a szerződést a földrészletek természetbeni állapotának ingatlan-nyilvántartási feltüntetéséhez szükséges geodéziai feladatok elvégzése tárgyában.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

				tömése kerül megtervezésre, gémes kutak, felújítása, használatba vétele, a tájegység tájképi értékének megőrzése céljából tanyák tájba illő felújítása, utak felújítása, tájsebek megszüntetése kerül kidolgozásra.						
Komplex élőhely-fejlesztési program a Dél-Hevesi Tájegység területén: élőhely-rehabilitáció (fa- és gyeptelepítések), vizesélőhely-rekonstrukció, invazív fajok visszaszorítása (projekt-előkészítés) KEHOP-4.1.0-15-2016-00102	2021.09.01.	2023.06.30.	KEHOP	Jelen projekt célja a Dél-Hevesi Tájegység területén egy komplex tájrehabilitációs program kidolgozása vizes élőhelyek rehabilitációjával, LIDAR felmérésre alapozott vizesélőhely-fejlesztésekkel, időszakos vízállású fertők és mocsárterek revitalizációjával. A projekt részét képezi fák, facsoportok őshonos fafajokkal történő fafajcserés átalakítása, új facsoportok, fasorok létrehozása, kis kiterjedésű szántóföldek esetében gyeptelepítés. E mellett invazívan terjedő lágú és fásszárúak elleni védelem tervezett.	Dél-Hevesi Tájegység	0		40 000 000	1 905 000	A PMT előkészítésének megalapozásaként 2021-ben elkészült a Műszaki-szakmai tanulmány. 2021. nyarán a PMT elfogadásra került, a projekt-előkészítés szeptember 1-vel indulhatott. 2022-ben elvégzésre került a LIDAR felmérés, mely alapján írjuk ki a Vízzogi engedélyezési terv, kiviteli terv elkészítését, az EVD készítését, a gyeprekonstrukció, gyeptelepítési terv, földmérési terv elkészítésének, az inváziós fajok területi felmérésének, eltávolításuk időbeliségének, módjának megtervezésére, a fás élőhelyek kialakításához szükséges telepítési tervnek kidolgozása tárgyú az ajánlatkéréseket.
Zagyva-völgyi vizes élőhelyek és fás legelők rekonstrukciója (projekt-előkészítés) KEHOP-4.1.0-15-2016-00103	2021.09.01.	2022.09.30.	KEHOP	Kisgombosi tölgyes természetvédelmi fejlesztésének előkészítése; A hatvani Kincsem-tó természetvédelmi fejlesztés előkészítése	Hatvan	0	0	6.665.000	0	Kisgombosi tölgyes természetvédelmi fejlesztésének előkészítése; A hatvani Kincsem-tó természetvédelmi fejlesztés előkészítése
A tűzok határon átnyúló védelme Közép-Európában” LIFE15 NAT/AT/000834	2016.07.25.	2023.12.31.	LIFE	A globálisan veszélyeztetett tűzok (<i>Otis tarda</i>) védelme a faj nemzetközi fajvédelmi tervében, valamint az azzal összhangban lévő, a Közép-európai Tűzokpopulációk Megőrzéséről szóló Egyetértési Memorandumban (MoU)	Hevesi-sík, Borsodi- Mezőség	113.256		111.740.000	12.879.310	Felhasznált támogatás: -LIFE: 9.469.310,- Ft -AM: 3.410.000,- Ft - Önerő: 0,- Ft, 2021 évben az alábbi tevékenységek teljesültek a projekt keretében: A tűzok állomány rendszeres monitoringja, valamint megfigyelési adatok felvétele a telet és fészkelő

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

				szereplő kiemelt jelentőségű veszélyeztető tényezők mérséklésén keresztül.					helyeken. A földön fészkelő, hasonló életmódot folytató madarak monitorozása. Feltérképezésre kerültek a mintaterületeken a kotorékok illetve szarka, dolmányos varjú fészkek. Negyedévente ezeken a mintaterületeken rögzítésre kerültek a növény kultúra változásai. A tél végével már megkezdjük a ragadozók felmérését a területen elsősorban a dürgő és lehetséges fészkelő helyek körül. Róka, borz, aranyakál, kóbor kutya, dolmányos varjú és szarka állomány csapdázása az érintett területről. A faj védelme érdekében az érintett vadásztársaságokkal, szoros együttműködés. A tervezett terepi feladatok folyamatos ellátása.
Pannon gyepek és kapcsolódó élőhelyek hosszú távú megőrzése az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv stratégiai intézkedéseinek megvalósításával LIFE17 IPE/HU/000018, LIFE-IP GRASSLAND-HU	2019.01.01.	2026.12.31.	LIFE	A Közösség számára jelentős, Magyarországon kiemelkedő és jelentős értékkel bíró természetközeli gyepterület élőhelytípusok és az ezekhez kötődő fajok természetvédelmi helyzetének javítása és hosszú távú megőrzése.	14 db Natura 2000 terület	886 ha	864.977 €, azaz 268.142.870 Ft	11.652.258 Ft	-Felhasznált támogatás: -LIFE: 3.126.258,- Ft -AM: 8.526.000,- Ft A cserje- és inváziós fajok visszaszorítására vonatkozóan közbeszerzési eljárás előkészítését végeztük el (terepbejárás, térképi lehatárolás, fedvények készítése). Megvásároltunk 1,6941 ha földterületet a Bükkzsérc 098/5 és 0101 helyrajzi számú ingatlanokon. Megkezdte működését a Gyepvédelmi Tanácsadó Szolgálat. Beszerzésre került egy laptop, PDA és egy fényképezőgép, mely eszközök a GYTSZ-ban résztvevő kolléga munkáját segítik.
A folyóparti élővilág egykor és napjainkban SKHU/1902/1.1/037	2020.11.01.	2023.03.31.	Interreg	A projekt célja közös turisztikai szolgáltatások kifejlesztése és a két attrakciót tematikusan összekötő vízi élővilág bemutatása mindkét partner infrastrukturális fejlesztése során. Ipolytarnóc és Karva között egy kerékpáros útvonal kerül kialakításra. Ipolytarnócon a 2. sz csarnok korszerűsítését tervezzük interaktív, 3D bemutatóval.	Ipolytarnóc Hrsz. 039.	156,0096	460.313 EUR, azaz 161.109.550 Ft	21.077.248 Ft	2021.04.22-én aláírásra került a Támogatói Szerződés. Kijelölésre került a projekt szakmai és pénzügyi menedzsere. Elkészítettük a projekttáblát, mely Ipolytarnócon került kihelyezésre. Elkészültek a 2. számú csarnok felújításához kapcsolódó tervek, melyeket a későbbiekben módosítottunk, költségcsökkentés miatt. Lefolytattuk a kivitelezéshez kapcsolódó közbeszerzési eljárást, melyből a 2. eljárás bizonyult sikeresnek. Beszerzési eljárást követően, szerződést kötöttünk a műszaki ellenőrrel, tervezői művezetővel. További beszerzési eljárások révén kiválasztásra került a 3D szkennelést és a külső szakértői munkát végző szervezet.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

<p>Szlovák-magyar geoturisztikai partnerség SKHU/1902/4.1/038</p>	<p>2020.12.01.</p>	<p>2022.06.30</p>	<p>Interreg</p>	<p>A projekt célja a Novohrad-Nógrád Geopark és a Bükk-vidék Geopark területén új szolgáltatások bevezetése (túravezető képzés, jegycsalád kidolgozása, kiadványok készítése), valamint a két geoparkot összekötő tanösvény kialakítása és a meglévő geotúra-hálózat felújítása</p>	<p>Bükk-vidék Geopark és a Novohrad-Nógrád Geopark területe</p>	<p>443.600 ha</p>		<p>151.283.20 euro, azaz nettó 52.949.120 Ft (350 Ft/euro)</p>	<p>28 445 187</p>	<p>Parnerségi Megállapodás megkötése 2020.11.10-én, a Támogatási Szerződés 2021.04.22-én került aláírásra. 2021. év augusztusában zárult a Geo-túravezetői képzés és tananyagfejlesztése, megtörtént a tanösvények bejárása, felmérése, a nevezetés geológiai és kultúrtöréneti helyek alapján POI pontok összeírása, leírása. A3 méretű poszter, letéphető térkép (12.000 db) készült. Domaháza és Petrovce közötti (a magyar oldalon 2,5 km hosszan) tanösvény kiépítése történt. Megszervezésre kerül a kassai egyetemi hallgatók, oktatók és szakemberek részére egy 2 napos tanulmányút a Bükk-vidék Geopark területén, továbbá általános és középiskolai tanárok részére 1tanulmányi kirándulás. Kiválasztásra került a módszertani útmutató és munkafüzet kiadány vállalkozója beszerzési eljárás keretében, mely tevékenység teljesítési határideje átnyúlik 2022. évbe. Az online kampány folyamatos. A külső szakértő és a projekt-menedzsmnt folyamatosan ellátja a tevékenységet.</p>
<p>A Natura2000 tölgyerdők szerkezeti és kompozíciós biodiverzitásának növelését célzó természetvédelmi eszközök LIFE16 NAT/IT/000245</p>	<p>2017.07.01..</p>	<p>2026.12.31.</p>	<p>LIFE</p>	<p><u>A projekt céljai:</u> A közösségi jelentőségű tölgyes élőhelyek biológiai sokfélesége csökkenésének meg-állítása, a folyamat megfordítása a Natura 2000 területeken, ökológiai szemléletű természetvédelmi erdőkezelési módszerekkel Közel 26 hektáron idegenhonos (akác, fekete fenyves) faállományt alakít át tölgyes élőhellyé. A tevékenység és az eredmények a szakközönség és a nagyközönség részére bemutatásra és publikálásra kerülnek.</p>	<p>SPA területek Borsodi-Mezőség, Bükk hegység és peremterületei Hevesi sík, Kesznyéten, Mátra</p>	<p>36.307, 66.328, 77.049, 6.084, 37.331</p>		<p>707.180.680</p>	<p>LIFE: 31 217 404,- Ft, AM: 16 245 167 Ft,- Ft, Önerő: 8.121.522,- Ft</p>	<p>2021. májusában az olasz és a magyar partnerek terepi programon vettek részt Cserépfaluban, ahol az addigi beavatkozásokról kaptak információt és a jelölést gyakorolták. A projekt feléhez közeledve a DINPI területén 2 napos terepi programot rendeztek, a beavatkozások véleményezése céljából. Megvásárlásra kerültek az informatikai eszközök. Tovább folytattuk a megkezdett feladatokat: Lécek bekerítése (Cserépfalu, Kerecsend) Csemeteültetés lécekbe (Cserépfalu 67B, C, F, 68A, Kerecsend 1A, B, 2 A, B, 6A, 7A, 8A, B) Kézi csemeteültetés (Bükkzsérc 61/ B, E) és Bükkzsérc 62/ A, B, G, H), (Felsőtárkány 182 B, E vegyszeres ápolás tarvágásos erdőrészletben (Buják 102 A, C), Felsőtárkány 182 B-E, Cserépfalu 71C, 67H, Bükkzsérc 61/C,D Végvágott területek padkázása (Felsőtárkány 182 B, E). Végvágott területek ültetése (Felsőtárkány 182 B, E) padka készítés Buják 102 A, B, C)</p>

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

										Vadkárelhárító kerítés építése (Buják) Makkvetés végvágott területen (Cserépfalu 71/D, Kerecsend 4/B, t karbantartása végvágott területen (Buják 102/A/B/C
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Folyamatban lévő projektjeink

GINOP projekt

A Bükk Keleti Kapuja” – A Szeleta Park Látogatóközpont kialakítása GINOP 7.1.5-16-2016-00005 azonosító számú projektünkben a 2019-ben lefolytatott kivitelezési közbeszerzési eljárást követően a szerződés csak feltételeken kerülhetett aláírásra, mivel a legalacsonyabb összegű vállalkozói ár is jelentősen meghaladta a pályázati forrásból rendelkezésre álló összeget. 2021 évben a kért ráemelés összegét az irányító hatóság jóváhagyta, így a kivitelezésre vonatkozó vállalkozási szerződés hatályba léphetett. Ezt követően 2021. októberében megtörtént a munkaterület átadása, ezzel megkezdődött a kivitelezés. Jelenleg a kivitelezés az ütemezésnek megfelelően halad. A beruházó, a kivitelező, a műszaki ellenőrök és a projekt menedzserek rendszeres kooperációkat tartanak, ahol egyeztetik a felmerülő kérdéseket és megbeszélik a problémákat. A kivitelezés kapcsán a 2022-es évben az egyik legnagyobb problémát az idei évben is folytatódó építőipari áremelkedések és az orosz-ukrán háború építőanyag ellátásra gyakorolt hatása okozza.

2022 tavaszán kiírásra került a látogatóközpontban tervezett, a Bükk természeti kincseit, különleges földtörténetét, egyedi vízrajzát, kulturális örökségét és a világhírű Szeleta-kultúrát színvonalas, interaktív módon bemutató kiállítás kivitelezésére vonatkozó közbeszerzési eljárás, mely jelenleg folyamatban van.

KEHOP projektek

2022-ben zár *A hosszú távú természetvédelmi területkezelés infrastrukturális feltételeinek megteremtése a Dél-Hevesi Tájegységben* című KEHOP-4.1.0-15-2016-00029 azonosító számú projektünk. Az állattartó telep épületeinek kivitelezése és az informatikai eszközök beszerzése 2021-ben befejeződött. 2022-ben az állattartó telep üzemeltetéséhez szükséges további eszközök, gépek beszerzésére kerül sor, valamint az állattartó telep használatbavételi engedélyezési eljárását folytatjuk le.

Az ütemezésnek megfelelően halad az *Őshonos fajok a hazai erdőkbe – Tájidegen erdőállományok és fásítások átalakításának megkezdése, erdők természetvédelmi kezelése a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság területén* KEHOP-4.1.0-15-2016-00062 azonosító számú projektünk is. Az előrehaladásnak megfelelően folyamatosan készítettük elő és folytattuk le a közbeszerzési eljárásokat az előre tervezhető területekre (csemeteültetés, injektálás, kerítésépítés, fakitermelés) munkálatokra. 2022 tavaszára lefolytattuk az erdészeti gépbeszerzés közbeszerzési eljárásunkat. 2022-ben is folyamatosan írjuk ki az injektálás, csemeteültetés, fakitermelés, kerítésépítés tárgyban a közbeszerzéseket.

A projekt előrehaladását sokáig hátráltatta, hogy a létszámkorlát miatt a tervezett 2 brigád felállítását nem valósíthattuk meg. Ezért a kivitelezések (csemeteültetés, injektálás, kerítésépítés, fakitermelés) jórészt vállalkozások keretében valósulnak meg. Kisebb részben van lehetőségünk a folyamatosan változó létszám mellett (1-2 fő) saját munkavállalóval munkát végezni, elsősorban az ápolás, injektálás feladataiban, a nehezebben megközelíthető helyeken. A projekt 2023-ban fejeződik be.

KEHOP előkészítési projektjeink

2021-ben indult 3 KEHOP előkészítési projektünk, *Komplex élőhelyfejlesztési program a Dél-Borsodi Tájegység területén: élőhely-rehabilitáció (fa- és gyeptelepítések), vizesélőhely-rekonstrukció, invazív fajok visszaszorítása (projekt-előkészítés)* KEHOP-4.1.0-15-2016-00101, a *Komplex élőhely-fejlesztési program a Dél-Hevesi Tájegység területén: élőhely-rehabilitáció (fa- és*

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

gyeptelepítések), vizesélőhely-rekonstrukció, invazív fajok visszaszorítása (projekt-előkészítés) KEHOP-4.1.0-15-2016-00102 és a Zagyva-völgyi vizes élőhelyek és fás legelők rekonstrukciója (projekt-előkészítés) KEHOP-4.1.0-15-2016-00103 azonosítójú pályázatok. Az előkészítési pályázatok keretében történik meg a megvalósításra a későbbiekben a KEHOP PLUSZ pályázati felhívásra benyújtandó pályázataink előkészítése. Ezek olyan komplex, nagy volumenű beruházások melyek tervezése, engedélyeztetése hosszabb időt vesz igénybe.

A Dél-Borsodi Tájegység területén tervezett komplex tájrehabilitációs program kidolgozása során vizesélőhely-fejlesztés tervezése, LIDAR felmérésre alapozott vízborítási modell készítése, vízjogi engedélyes és kiviteli terv készítése, előzetes régészeti dokumentáció (ERD), előzetes vizsgálati dokumentáció (EVD) készítése és az engedélyezési hatósági eljárások lefolytatása tervezett. A vizesélőhely-fejlesztéshez kapcsolódóan már korábban elkészült egy Műszaki-szakmai tanulmány.

A Dél-Hevesi Tájegység területén tervezett komplex tájrehabilitációs program kidolgozása kapcsán vizes élőhelyek LIDAR felmérésen alapuló rehabilitációjához műszaki-szakmai tanulmány, vízjogi engedélyes és kiviteli terv, előzetes vizsgálati dokumentáció készül, melyek alapján történik a hatósági engedélyezési eljárások lefolytatása.

A Zagyva-völgyi vizes élőhely fejlesztés, rekonstrukció előkészítése konzorciumban valósul meg. A BNPI feladata a projekt előkészítés során a Kisgombosi tölgyes területén a tervezési feladatokkal érintett területek lehatárolásának és természeti állapotának pontos terepi felmérése, a későbbi megvalósítás feladatainak meghatározása és módszertanának a kidolgozása.

Mindhárom projekt a Megvalósíthatósági Tanulmány elkészítésével zárul.

INTERREG projektjeink

RiWild projekt

A szlovák-magyar határon átnyúló együttműködési program keretében, a RiWild (*Riverside Wildlife Once and Today*) azonosítójú INTERREG V-A pályázat révén a Duna-Ipoly folyók mentén a szelíd turizmus vonzerejének növelése a cél, amely egyúttal a szlovák-magyar, határon átnyúló Novohrad-Nógrád UNESCO Globális Geopark geoturizmusának fellendítését is szolgálja. A kulturális és természeti örökség bemutatásával és összekapcsolásával egy határon átnyúló északnyugat-délkeleti idegenforgalmi tengely erősítése valósítható meg. A térség egyik kitörési pontja gazdag örökségének generációkat átívelő ápolása és közkinccsé tétele, a helybéliek és a szlovák-magyar turisták részére egyaránt. A projekt vezető partnere a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság (BNPI) és partnere a szlovákiai Karva település Önkormányzata együtt **991.979 eurót** költhetnek el a megvalósítására. (A keretből 843.182 euró ERDF hozzájárulás.)

Az Ipolytarnóci Ósmaradványok természetvédelmi terület (BNPI kezelésben) és Karva közös turisztikai szolgáltatásainak kifejlesztése, és a két attrakciót tematikusan összekötő vízi élővilág bemutatása mindkét partner infrastrukturális fejlesztése során sinergiát eredményez. Amíg Ipolytarnóc elsősorban a miocén korú, 17 millió éves ősvilág folyóparti élővilágának színesebb bemutatását, addig Karva a mai folyóparti élővilág interpretációját valósítja meg a fejlesztésben.

Jelen fejlesztéssel egy olyan kerékpáros útvonal kerül kijelölésre és mobil applikációban történő rögzítésre, amely az Eurovelo6 útvonal szlovák szakaszán található Karvát az Ipolytarnóci Ósmaradványokkal köti össze.

Ipolytarnócon a fejlesztés zöme az Ősvilági Pompeji világhírű nyomfossziliáinak megőrző felmérésére, 3 dimenziós lézerszkennelésére és az ősvilág tudományos-rekonstrukciós bemutatására koncentrál a geológiai tanösvény 2. védőcsarnokának térségében. A projekt megvalósítási ideje: 2020. november 1 - 2023. március 31.

GEOTOP projekt

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

A GEOTOP projekt célja új szolgáltatások kidolgozása és bevezetése a Novohrad-Nógrád Geopark és a Bükk-vidék Geopark területén. A két geopark esetében a legfontosabb a meglévő geotúra-hálózat bővítése, amely lehetővé teszi a napi kapcsolatot a turisztikai szolgáltatókkal, illetve hogy szakmailag felkészült túravezetők által vezetett túrákat nyújtsanak a látogatóknak. Ezzel a partnerek számos új szolgáltatást fejlesztenek ki az élményszerző turizmus fokozása érdekében. Geoturisztikai szakemberek képzésén keresztül a partnerek képzési csomagot nyújtanak az idegenforgalmi szolgáltatók és vezetett túrák iránt érdeklődő szakemberek számára, szolgáltatásaik bővítése érdekében. A képzési csomag általános ismereteket (geológia, balesetvédelem, kultúrtörténet, növény- és állatvilág) és területspecifikus modulokat tartalmaz.

A két geopark területén működő geotúra hálózatot egy határon átnyúló tanösvény kialakításával kötjük össze, körülbelül 7 km túraútvonal kijelölését és felfestését vállaljuk, továbbá ismertető táblák és egy pihenőhely kihelyezését tervezzük, mely új helyszínen növeli a geoparkok látogatottságát. Elkészítjük az újonnan kialakított határon átnyúló túraútvonal és a Bükk-vidék Geopark 70 geotópjának leírását. A meglévő és újonnan kijelölt túraútvonalon felvett POi pontok rögzítése mobil applikációban történik, valamint mindkét érintett geopark területén megtörténik a geoturisztikai útvonalak térképes állományának elkészítése.

Felmérjük a Novohrad-Nógrád Geopark szlovák oldalon található tanösvényeinek és a Bükk-vidék Geopark 4 kiemelt területén lévő tanösvényeinek az állapotát. Az állapotfelmérésről fényképekkel, térképpel ellátott szöveges jelentés készül. A Bükk-vidék Geopark 3 területén felújítjuk a tanösvényeket (nyomvonal-takarítás, festés, táblák felújítása), egy nyomvonalon pedig interaktív tanösvényt alakítunk ki.

A projekt fontos része lesz a tapasztalatcsere, mely a tanárok és szakemberek számára szervezett tanulmányutak, valamint az üzleti és szakmai fórumok, tréningek révén valósul meg mindkét országban. Közös promóciós tevékenységek révén szeretnénk mindkét geoparkot bemutató kiadványokat és térképeket készíteni. A projekt keretében készül el a Bükk-vidék Geoparkot bemutató ismeretterjesztő film. A projekt teljes költségvetése 175.463,20 euro. A projekt befejezése 2022.06.30.

LIFE projektjeink

Jelenleg 3 LIFE projekt van folyamatban az Igazgatóságon. A projektek az ütemezéseknek megfelelően haladnak. *A tűzok határon átnyúló védelme Közép-Európában LIFE15 NAT/AT/000834* azonosító számú projektünk 2023-ban zár. *A Pannon gyepek és kapcsolódó élőhelyek hosszú távú megőrzése az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv stratégiai intézkedéseinek megvalósításával LIFE17 IPE/HU/000018*, *LIFE-IP GRASSLAND-HU* projektünk és *A Natura2000 tölgyerdők szerkezeti és kompozíciós biodiverzitásának növelését célzó természetvédelmi eszközök LIFE16 NAT/IT/000245* projektünk megvalósítása a projekt feléhez érkezett. Az eddig elvégzett munkákról a résztvevők projekttalálkozásokon, terepbejárásokon ismertetik meg egymással az eddig elvégzett munkák eredményeit. Mindkét projekt 2026-ban zár.

Benyújtott, de még nem elbírált projektjeink

Recovering the Saker Falcon population of the North-Hungarian Plain - „Kerecsensólyom védelem az Észak-alföldi régióban (LIFE SakersRoad)”

Koordináló kedvezményezett: Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület

A projekt elnyerése esetén az együttműködő partnerek (Magyar Madártani Egyesület, Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság, Bükki Nemzeti Park Igazgatóság, Magyar Villamosenergia-ipari Átviteli Rendszerirányító Zrt.) lokálisan segítenék a csökkenő kerecsensólyom (*Falco cherrug*) szubpopulációkat, a mortalitási okok feltérképezésével, élőhelyek kezelésével, táplálékkínálat

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

növelésével, hogy a projektben szereplő SPA-k tekintetében (Jászság SPA, Heves SPA Borsodi-Mezőség SPA) 20%-os populáció növekedés érjen el a fajnál.

„*Transnational cooperation for European wildcat conservation in Central Europe*” (LIFE Wildcat)
Koordináló kedvezményezett: European Wilderness Society (Ausztria)

A projekt keretében a magyar partnerek célja a hazai vadmacska (*Felis silvestris*) állomány és az azt veszélyeztető tényezők jobb megismerése, valamint védelmi intézkedések tervezése és kivitelezése a választott mintaterületeken. A gyűjtött adatokra és a pilot beavatkozások tapasztalataira alapozva fajmegőrzési terv, erdőgazdálkodási útmutató, a közúti vadmacska elütések számát illetve a házimacskával történő hibridizáció mértékét csökkentő javaslatcsomagok készítése is a célkitűzések között szerepel.

Benyújtani tervezett projektjeink

KEHOP PLUSZ

Igazgatóságunk 16 projekt javaslatot készített elő a 2021-2027 időszakra vonatkozóan a 2022 évben megjelenő KEHOP PLUSZ pályázati felhívásra. A projektek jórészt élőhely-kezelési, fejlesztési, rekonstrukciós és fajmegőrzési programokat, tevékenységeket, illetve azokhoz kapcsolódó beruházási elemeket tartalmaznak. Ezek az alábbiak:

- 1. Dél-Borsodi Tájegység komplex vizes élőhely- és tájrehabilitációs program*
- 2. Komplex élőhelyfejlesztési program a Hevesi-síkon*
- 3. Zagyva völgyi vizes élőhelyek és fás legelők rekonstrukciója (megvalósítás I. ütem)*
- 4. Zagyva völgyi vizes élőhelyek és fás legelők rekonstrukciója (megvalósítás II. ütem)-konzorciumban*
- 5. A természetvédelmi területkezelés feltételeinek megteremtése a Borsodi-Mezőség Tájvédelmi Körzet területén, a Batúz-tanyán*
- 6. A fokozottan védett fekete bödöncsiga kácsi élőhelyének védelme, hosszú távú megőrzésének megalapozása*
- 7. Véderdők, ritka fajoknak élőhelyet nyújtó idős állományok, faegyedek megőrzése – vadkár megelőzése, ritka fajok élőhelyének védelme, élőhelyrekonstrukció a Mátra területén - részelemek*
- 8. Élőhely-rekonstrukció a mátrai hegylábi és hegyi rétek területén*
- 9. Erdei és erdőssztyepp élőhelyek megőrzése, fejlesztése a Nógrádi Tájegység területén*
- 10. Kétéltűátjárók létesítése a Középső-Ipoly-völgyben*
- 11. Barlangvédelmi célú beavatkozások a Bükk hegység védett és fokozottan védett barlangjaiban*
- 12. A Természetvédelmi Őrszolgálat terepi adatrögzítésének és területellenőrzésének infrastrukturális és térinformatikai támogatása*
- 13. Az ökológiai állapot javítása, élőhelyek és hozzájuk kötődő fajok védelme, inváziós fajok visszaszorítása a Tarnavidéki TK és a Lázberci TK vizes élőhelyein, vízfolyásain, állóvizein*
- 14. Kétéltűátjárók korszerűsítése, a megfigyelések alapján történő kiegészítése a BNPI területén - Hasznos, Sás-tó, Bogács, Felsőtárkány, Varbó*
- 15. Pannon erdei élőhelyek megőrzése, természeti állapotának javítása, inváziós növények elterjedésének visszaszorítása a Lázberci Tájvédelmi Körzet védett és Natura 2000 erdőterületein*
- 16. Bél-kői tanösvény felső bányaudvart érintő szakaszának kiépítése*

Interreg

Humanita (Közép Európai Interreg 2021-2027)

Védett természeti területeken a turizmus által gyakorolt hatások vizsgálata és javaslat kidolgozása a turizmus negatív hatásainak a csökkentésére.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Geotour 2.0 (Interreg Danube Transnational programme 2021-2027)

A kultúra és a fenntartható turizmus szerepének erősítése a gazdasági fejlődésben, társadalmi inklúzió és innováció.

A Duna régió 10 geoparkjának részvételével a meglévő hálózati lehetőségek kihasználása, a közös megőrzési stratégiák és geotermék fejlesztés koncepció – proaktív, fenntartható, rugalmas közösségi vezetésű kulturális és természeti érték kezelés a Danube GeoTour mentén elhelyezkedő Geoparkok erősítéséért és társadalmi gazdasági fejlesztéséért.

LIFE

Complex conservation programme of European mudminnow in the core of its distribution area - "Komplex megőrzési program a lápi póc elterjedési magterületén élő állományainak megmentésére" (UMBRA Life)

Koordináló kedvezményezett: Balatoni Limnológiai Kutatóintézet

A pályázat szakmai céljai között szerepel többek között egy élőhely és veszélyeztetettségi térkép létrehozása multiplex módszertannal, a lápi póc védelmi és szaporító központ létrehozása, élőhelyrekonstrukciós beavatkozások végzése pilot területeken.

Protection program of European ground squirrel (Spermophilus citellus) populations in Hungary - "Európai ürge állományok megőrzése Magyarországon"

Koordináló kedvezményezett: Bükki Nemzeti Park Igazgatóság

A pályázat szakmai céljai között szerepel többek között különböző, alföldi és dombsági ürgepopulációk élőhelyeinek komplex fejlesztése a legeltetés támogatásával és kiterjesztésével. Ürgék mesterséges szaporítása három tájegységben és új állományok kialakítása.

EU Horizon pályázat

Kooperáció keresése EU Horizon pályázatban való részvételre

Vezető: Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, Németország

A pályázat fő célkitűzése: Nagyobb léptékű mezőgazdasági rendszerekben vizsgálni, kifejleszteni a beporzó rovarokat és növényi beporzást segítő különböző kezelési módokat, rendszereket, és ezek monitorozására alkalmas módszerek kidolgozása.

9. Jogi és ügyiratforgalommal kapcsolatos tevékenység

9.1. Az Igazgatóság ügyiratforgalma

Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	ügyek száma
Szakszavak véleményadása, adatközlés a hatóságok számára	4 949
Jelentési feladatok a Minisztérium számára	588
Ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetés	14 650
Összesen:	20 187

A jogi tevékenység a klasszikus jogtanácsosi feladatokat jelenti az Igazgatóság esetében is: jogi tanácsadást, állásfoglalások készítését, okiratok, szerződések szerkesztését, ellenjegyzését, jogi képviselő ellátását hatóságok és bíróságok előtt.

2021-ben is számos, a jogi szakterülethez tartozó feladatot láttunk el.

Előkészítettük többek között az Alapító Okirat és az Iratkezelési Szabályzat módosítását. Ez utóbbihoz megkaptuk a Magyar Nemzeti Levéltár, a Környezetvédelmi és Vízügyi Levéltár és a Belügyminiszter jóváhagyását. Elkészítettük a szakterületek ellenőrzési nyomvonalát. Összeállítottuk a belső szabályzatok és igazgatói utasítások nyilvántartását, ezt folyamatosan vezetjük.

2018 novemberében benyújtott kérelmekkel sikeresen csatlakoztunk a SZÜF, az RNY és az e-Papír rendszerekhez. Hivatali Kapuval (BKSZ) 2015 óta rendelkezünk. Az érintett vezetők elektronikus aláírást használnak, melynek alkalmazása egyre gyakoribb.

Igazgatóságunk biztosítja valamennyi feladat- és hatáskörébe tartozó ügyben az elektronikus ügyintézés lehetőségét a személyre szabott ügyintézési felületen (SZÜF), e-Papíron fogadjuk az ügyfelek beadványait. Egyre több ügyfél választja ezt a kapcsolattartási formát, 2021-ben már 232 megkeresést kaptunk e-Papíron keresztül.

Az ügyleírásokat publikáltuk. Az e-ügyintézéssel kapcsolatos tájékoztatót honlapunkon közzétettük a következő elérhetőségen: <https://www.bnpi.hu/hu/e-ugyintezes-1>

A Rendelkezési Nyilvántartást teljes körűen használjuk.

Az SDA DMS Zrt. által fejlesztett, tanúsított Poszeidon EKEIDR Irat- és Dokumentumkezelő Rendszer éles alkalmazása egyéves előkészítő munka után 2021. január 4-én elindult. A bevezetéssel és az éles indulással járó teendők nagy többlet munkaterhet jelentettek/jelentenek számunkra. A rendszer támogatja az összes, iratokkal kapcsolatos munkafolyamatot, lehetőséget biztosít a modern ügyiratkezelésre való áttérésre. Az új rendszer az elektronikus ügyintézési munkafolyamatok magasabb szintű kiszolgálását, az e-aláírással történő összekapcsolását teszi számunkra lehetővé.

Kiemelt célkitűzésünknek megfelelően 2021-ben elértük, hogy az iktatás naprakészen, jogszerűen és szakszerűen működjön a Poszeidon rendszerben, és minden titkársági előadó sajátítsa el teljes mértékben a használatát. A hozzánk beérkezett 20187 alszám iktatását már az új dokumentumkezelő rendszerünkben végeztük.

A Rendelkezési Nyilvántartásba a Hivatali Kapu elérhetőségünket bejelentettük, ugyanis az a szerv, aki maga is elektronikus ügyintézés biztosítására köteles, csak a Hivatali Kapuját jelentheti be hivatalos elektronikus elérhetőségként, cégkaput nem (még ha létre is tud hozni) a 451/2016. (XII.19.) Korm. rendelet 85. § (6) és (7) bekezdés alapján. Hivatali Kapuról Hivatali Kapura/KÜNY-regisztrációhoz kapcsolódó tárhelyre (ügyfélkapura)/cégkapura küldött és az onnan Hivatali

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Kapunkra érkezett küldemények aránya is növekszik, azaz a hivatalos elektronikus kapcsolattartás egyre hangsúlyosabb.

A hatóságokkal, államigazgatási szervekkel a Hivatali Kapus kapcsolattartás a jellemző, a legtöbb Hivatali Kapus megkeresés a természetvédelmi hatóságoktól érkezett.

2021-ben Igazgatóságunk Hivatali Kapujára 5.188 állomány érkezett. Ebből 3.479 került iktatásra, a fennmaradó 1709 számla, vagy egyéb pénzügyi tartalmú számlakivonat volt, amelyeket Iratkezelési Szabályzatunknak megfelelően nem iktattunk.

Az Igazgatóságunkhoz beérkező iratok még mindig nagy számban érkeznek a hivatalos email címünkre, kevesebb mennyiségben postai úton, vagy személyesen. Üzemképes fax készülékünkre egyetlen megkeresés sem érkezett.

A KÉR érkeztető rendszerének megszűnéséből adódó elvárásoknak is meg kellett felelnünk, hiszen azokat a feladatokat, amelyeket eddig ez a rendszer látott el számunkra, azokat saját magunknak kell ellátnunk. Meg kellett teremtenünk annak a feltételeit, hogy hiteles elektronikus másolatot tudjunk készíteni papír alapú iratokról. Az Igazgatóság egyeztetette a Poszeidon fejlesztőivel a hiteles elektronikus másolat készítésének munkafolyamatát. Az ehhez szükséges szerver oldali, minősített, szervezeti elektronikus bélyegző tanúsítványt időbélyegző szolgáltatással együtt beszereztük. Ezzel a hiteles elektronikus másolat készítése az Igazgatóságon a Poszeidon rendszerben, annak hitelesítő funkciójával megoldott. A KÉR Központ által tárolt papír alapú iratainkat elszállítottuk.

Az elektronikus és hagyományosan, papíralapon intézett ügyek hozzávetőleges aránya: 80-20 %.

2021. évi ügyiratforgalmunk a 2020. évihez képest kismértékű növekedést mutat.

2021-ben a súlyos járványhelyzet ellenére is tudtuk biztosítani a jogi, ügyintézési és ügyiratkezelési feladatok ellátásának zavartalanságát, valamint el tudtuk kezdeni a Poszeidon rendszer éles használatát.

9.1.1. Szakvéleményadás/adatközlés a hatóságok számára

Hatóság megnevezése	Téma	Ügyek száma
Pest Megyei Kormányhivatal	Megkeresés, szakvélemény, adat és tényközlés természetvédelmi ügyben	53
természetvédelmi hatóság	Megkeresés, szakvélemény, adat és tényközlés természetvédelmi ügyben	827
erdészeti hatóság	Megkeresés védett természeti és Natura 2000 területek esetén, saját erdővel kapcsolatos ügyek	60
környezetvédelmi hatóság	Megkeresés, szakvélemény, adat és tényközlés környezetvédelmi ügyben	72
NFK, MNV Zrt.	Vagyonkezelési jelentés	35
Magyar Államkincstár, Kormányhivatal Agrár- és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály	Szakértői közreműködés	24
Önkormányzatok	Rendezési tervek, TAK, egyéb ügyek	370
	Védetté nyilváníások, kezelési terv	4
Rendőrkapitányságok	Megkeresések, szakértői felkérések	40
Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály		32
Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztályok		10

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Hatóság megnevezése	Téma	Ügyek száma
Kormányhivatal Földhivatali Főosztályok	Elővásárlási joggal kapcsolatos nyilatkozatok, vagyonkezelői jog bejegyzési kérelmek	143
Kormányhivatal Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztály (foglalkoztatás, nyugdíj)		0
egyéb hatósági levelezés		3279
Összesen:		4 949

A hatóságok számára kiadott vélemények számadataiban kismértékű emelkedést látunk. A természetvédelmi hatóság megkereséseire kiadott válaszaink látszólag csökkenést mutatnak, de az előző évek gyakorlatától eltérően külön sorban szerepeltetjük az ugyanazon szervezeti egységektől (Kormányhivatalok Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztályaitól), de környezetvédelmi hatósági jogkörben érkezett megkereséseket. A két adatot összeadva (899 db) növekvő tendenciát látunk. A településrendezési tervekkel kapcsolatos adatszolgáltatásokban, az elővásárlási jog nyilatkozatok kiállítására irányuló megkereséseknél is gyarapodó esetszámmal találkoztunk. A Kormányhivatalok Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztályaival elsősorban a saját állatállományunkkal kapcsolatos levelezéseket folytattunk.

2015-ben a Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztályától érkező megkeresések száma kismértékű (1,5 %-os) csökkenést mutatott: 782 megkeresés érkezett.

2016-ban a Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztályától érkező megkeresések száma az előző évhez hasonló, kismértékű (2,1 %-os) csökkenés állapítható meg: 765 megkeresés érkezett.

2017-ben a járási hivataloktól, mint természetvédelmi hatóságoktól érkező megkeresések száma 779 volt, ami kismértékű (1,83 %-os) növekedést jelentett.

2018-ban a természetvédelmi hatóságoktól érkező megkeresések száma 881 volt, ami jelentős (13 %-os) növekedés.

2019-ben a természetvédelmi hatóságoktól érkező megkeresések száma 830 volt, ami kismértékű (5,7 %-os) csökkenést jelentett.

2020-ban a természetvédelmi hatóságoktól érkező megkeresések száma 838 volt, ami kismértékű (0,96 %-os) növekedés.

2021-ben a természetvédelmi hatóságoktól érkező megkeresések száma 899 volt, ami kismértékű (7,2 %-os) növekedés.

Legnagyobb számban a korábbi évekhez hasonlóan továbbra is erdészeti, földügyi, vízjogi, környezetvédelmi engedélyezési, barlangkutatói, vadászati, rendezvények és versenyek engedélyezésével kapcsolatos, védett állat- és növényfajok egyedeit, NATURA 2000 területeket érintő ügyben kerestek meg bennünket a természetvédelmi hatóságok vélemény (adat, tény) adása végett. Védett természeti területet érintő ügyben az esetek túlnyomó többségében megkeresett bennünket a hatóság. Pontos adat arról, hogy az összes hatósági ügy hány százalékában keresték meg az Igazgatóságot a Kormányhivatalok szakvélemény, vagy adat, tény megadása céljából a természetvédelmi hatóság teljes ügyiratforgalmi statisztikáinak hiányában nem adható.

Tapasztalataink a megkeresések módjáról: túlnyomó része Hivatali Kapunkra érkezik. Jogi alapjait, típusát tekintve: jellemzően az Ákr. 25.§ szerinti megkeresésben (az Ákr. a Ket.-től eltérően nem ismeri a jogsegély fogalmát) – alkalmazva a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 39.§-át is – fordulnak hozzánk a hatóságok. Kisebbségben a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (Tvt.) 75/A.§ szerinti ügyféli nyilatkozat kérése formájában történik a bevonásunk hatósági eljárásokba. A vízügyi hatóság Igazgatóságunkat közvetlenül a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet 5.§ (10) bekezdése alapján keresi meg.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Szakértőkénti kirendelésünk ritkán fordul elő. Mindezek megfelelő jogi keretet biztosítanak ahhoz, hogy a természetvédelmi és tájvédelmi szakkérdéseket következetesen képviselhessük a hatóságok eljárásaiban.

A hatóságok fentebb részletezett megkereséseire adott válaszainkban a természetvédelmi és tájvédelmi szakkérdés képviselője érdekében megadjuk a kérdéses területek természetvédelmi szempontból releváns érintettségére (pl. védett természeti, Natura 2000 terület, felszíni barlangi védőövezet, ökológiai hálózat, stb.), a védett növény- és állatfajok előfordulására vonatkozó információkat. Ezek alapján megadjuk természetvédelmi kezelői véleményünket is az adott ügy kapcsán, amiben közöljük a tervezett tevékenység, létesítés végzéséhez általunk figyelembevételre javasolt táj- és természetvédelmi ajánlásokat is. Ezeket az ajánlásokat a Kormányhivatalok általában szinte teljes egészében beépítik határozatukba, szakhatósági állásfoglalásukba, szakkérdés vizsgálata során adott válaszukba. A hatóságok a táj- vagy természetvédelmi szempontból fontosabb ügyek esetében a született végzést, határozatot megküldik, azonban általánosságban elmondható, hogy a határozatok egy jelentős része nem jut el Igazgatóságunkra, tehát az eljárások végeredményéről nem minden esetben értesülünk. Hasonló a helyzet a Kormányhivatal szakhatósági állásfoglalásainál is. Az ilyen típusú eljárásokban a kiadott határozatok csak ritkán jutnak el Igazgatóságunkhoz. Vannak olyan esetek is, hogy a Kormányhivatal bizonyos ügyekben nem keresi meg Igazgatóságunkat, de a szakhatósági állásfoglalását megküldi. Szakkérdés vizsgálat esetében a Kormányhivatal egyik osztályának másik osztálya részére küldött (Igazgatóságunk tájékoztatását is figyelembe vevő) véleményét Igazgatóságunk nem kapja meg, a született határozat csak nagyon kivételes esetben, általában külön kérésünkre jut el Igazgatóságunkra. A fent részletezettek miatt (a határozat rendelkezésre állásának hiánya) a hatósági előírások betartásának visszaellenőrzése néhány esetben akadályba ütközhet, vagy késedelmet szenvedhet. Hasonló esetek elkerülése érdekében a felmerülő ügyek kapcsán minden esetben megkerestük a „szakhatóságot”, vagy az eljáró hatóságot, és felhívtuk a figyelmet a határozat megérkezésének hiányára, annak pótlására, illetve a határozat eljárás során történő megküldésére. A megkeresések alkalmával a határozatokat utólagosan minden esetben megkaptuk, és a figyelemfelhívások hatására az ilyen esetek száma egyre csökken.

A vízügyi hatóságok közvetlen megkereséseire adott válaszainkban tett táj- és természetvédelmi ajánlásainkat a hatóság nem minden esetben tartja fontosnak beépíteni határozataiba. Hasonló esetek elkerülése érdekében egyeztetést tervezünk a vízügyi hatósággal.

A hatóságok válaszuk megküldésére általában 8-15 napos határidőt szoktak kitűzni, ritkán előfordul ettől hosszabb is, de gyakori a minimális, 5 napos határidő kitézése, amely nagyon sok esetben nem elégséges a bonyolultabb, sok esetben még a kevésbé bonyolult ügyek megválaszolására sem. Emiatt előfordulhatnak néhány napos késedelmes válaszadások is. A várhatóan késedelmes válaszok kapcsán a legtöbb esetben szóban egyeztetünk a hatósággal, és megpróbáltuk a lehető legrövidebb időn belül teljesíteni a válaszadást. A gördülékeny együttműködésnek köszönhetően hatósági ügyben fennakadást még nem okoztak az ilyen esetek, minden alkalommal az eljárás hátráltatása nélkül sikerült megadni a válaszukat.

Az egyszerű bejelentéssel folytatható építési tevékenység, nem engedélyköteles építmények létesítése esetében Igazgatóságunkra nem érkezett hatósági megkeresés 2021-ben, és a megelőző években sem. Legfeljebb településrendezési tervek véleményezése során fordulnak elő ilyen ügyek, de ezek száma elenyésző, illetve évi 10-20 db ilyen típusú ügyféli megkeresés érkezik, melyek egy része szóbeli tájékoztatással elintézhető, vagy részletes írásbeli tájékoztatást adunk.

Fontosnak tartjuk megemlíteni, hogy 2021-ben érzékelhetően nőtt a napeleemes parkok telepítésével kapcsolatos ügyek száma, mind a hatósági, mind az ügyféli megkeresések tekintetében. Az ügyféli megkeresések esetében is részletes tájékoztatást adunk a naperóművek telepítésének általános táj- és természetvédelmi vonatkozásairól, illetve ajánlásainkról. Felhívjuk a figyelmet arra is, ha táj- vagy természetvédelmi szempontból az adott területen a telepítéssel szemben aggály vagy jogszabályi tilalom merül fel. A kisebb (kb. 1-2 ha, vagy az alatti kiterjedésű) naperóművek esetében

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Igazgatóságunkhoz általában semmilyen megkeresés nem érkezett 2021-ben, és a megelőző években sem.

A településrendezési eszközök egyeztetési eljárásai (településrendezési tervek készítése teljes eljárással, tárgyalásos eljárással, illetve egyszerűsített eljárással), környezeti vizsgálat, településfejlesztési koncepció, továbbá integrált településfejlesztési stratégia készítése során Igazgatóságunk a települési önkormányzatok részére elkészített adatszolgáltatásait, szakmai véleményeit rendszeresen megküldte az adott településhez tartozó természetvédelmi és környezetvédelmi hatóság részére. Az állami főépítészek részére összeállított szakmai véleményeinket is rendszeresen megküldtük a természetvédelmi és környezetvédelmi hatóság részére.

A természetvédelmi és környezetvédelmi hatóság részére Igazgatóságunk által kiadott részletes tájékoztatásokat gyakran helyi és belső egyeztetések, terepbejárások, biológiai adatfelmérések előzték meg, melyek tapasztalatai, eredményei beépültek a válaszleveleinkbe.

2021-ben a jogszabályi változás miatt nem volt hatósági megkeresés barlangokkal kapcsolatos ügyekben. A fokozottan védett Szirén-barlang lezárására kértünk hatósági engedélyt az Agrárminisztériumtól. Az engedélyben foglaltaknak megfelelően a lezárás elkészültét követően a megvalósulási dokumentációt megküldtük számukra.

Védett természeti területeket érintő, különösen nagy behatással, veszélyeztetéssel járó közösségi eseményekkel, sportrendezvényekkel, túrákkal kapcsolatos megkeresések esetén (pl. technikai sportok, rallye versenyek) a tájegységek részletes indoklással, az érintett élőhelyekre vonatkozó tételes adatokkal alátámasztva tesznek javaslatot a korlátozások előírására és/vagy alternatív útvonalak lehetőségére.

Szakértői véleményeinket/adatszolgáltatásainkat a természetvédelmi hatóságok az esetek túlnyomó többségében figyelembe vették döntéseik során. A természetvédelmi és környezetvédelmi hatóság által lefolytatott eljárások során az Igazgatóságunk által kiadott tájékoztatásainkban lévő információkat, adatokat, és a kialakított szakmai véleményeket beépítették a határozatokba, azok indokolási részeibe.

A természetvédelmi és környezetvédelmi hatóságok részéről 2021. évben számos megkeresés előzetes vizsgálati eljárás, illetve környezetvédelmi hatásvizsgálati eljárás keretében történt. Igazgatóságunk 2021-ben az alábbi témakörökben adott ki tájékoztatást:

- mederrendezési és partbiztosítási munkára vonatkozó előzetes vizsgálati eljárás
- csapadékvíz elvezetés vízjogi üzemeltetési engedélyezésre irányuló eljárás
- kerékpárút kiépítésére vonatkozó környezeti hatásvizsgálati eljárás
- kerékpáros park kiépítésére vonatkozó környezeti hatásvizsgálati eljárás
- öntözéssel, vízkivétellel kapcsolatos előzetes állásfoglalás
- napelem parkok létesítésének előzetes vizsgálati eljárása
- kapcsolóállomás létesítésére vonatkozó előzetes vizsgálati eljárás
- öntözőtelep műszaki tervezéséhez elvi vízjogi engedélyezésre irányuló eljárás
- inerthulladék-kezelő és -hasznosító telep kialakítására vonatkozó előzetes vizsgálati eljárás
- szennyvíztisztító berendezés és szennyvíz csatornahálózat vízjogi üzemeltetési engedélyezésére irányuló eljárás.

Korábban a működési területünkön illetékes mindhárom természetvédelmi hatósággal együttműködési megállapodást kötöttünk, melyben részletesen szabályoztuk a feladatok ellátásának módját és a kapcsolattartás részleteit. A Természetvédelmi Őrszolgálat tagjainak helyismerete nélkülözhetetlen mind a természetvédelmi hatósági határozatok előkészítése, mind azok végrehajtásának ellenőrzése során. Együttműködésünk a természetvédelmi hatóságokkal megfelelő keretet jelent a további munkához, garantálhatja a természetvédelmi szakmai szempontok érvényesülését a természetvédelmi hatóságok eljárásaiban.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

2021-ben is gondoskodtunk a természetvédelmi hatóság munkájához szükséges adatbázisok aktualizálásáról a TIR-ben.

9.1.2. Nem saját vagyonkezelésben lévő védett és Natura 2000 erdőterületek

A körzeti erdőtervezések kapcsán 2021-ben a Dél-borsodi, Bánhorváti és a Parádi körzetekhez adtunk véleményt, ill. képviseltük a természetvédelmi érdekeket az eljárások során (3 körzetben 10473 db erdő-, és egyéb részlet).

Az erdőtervezések során a védett és Natura 2000 erdők összességében próbáljuk a védett értékek életlehetőségeit és a természeti állapotot javítani, ezért – valamint a korlátozott számú monitorozási adat miatt – elsősorban fahasználatokhoz kötődő, általános javaslatokat teszünk. Javasataink az erdőkhöz kötődő legalapvetőbb természetvédelmi célokat fogalmazzák meg (egybefüggő vágásterületek területének minimalizálása, biológiai sokféleség biztosítása, munkák időbeli szüneteltetése, gazdálkodási munkákkal nem érinthető területek kijelölése). Természetesen, ahol információnk van olyan adatról, tényről, ami az általános előírásokon túlmutató korlátozást igényel, ott annak megfelelő javaslatokat fogalmazunk meg.

Mivel ezeket az elveket és módszereket már a kezdetektől (2011-ben volt az első, jelenlegihez hasonló rendszerű erdőtervezés) következetesen képviseljük és alkalmazzuk, ezért az eljárások során a hatóságok, ill. az ügyfelek már nem minden esetben negligálják e javaslatainkat. Az Igazgatóság számára eredményként értékelhető, hogy az erdőtervezések kapcsán meghatározásra kerülnek az egyes erdőkhöz kötődő, természetvédelmi kezelési célok, ill. az aktuális biotikai adatok.

A legfőbb akadályt az erdőtervezések során az inkoherens, ezért többféleképpen értelmezhető jogi szabályozás, valamint az ebből következő problémák jelentik: a 10 évenként garantált, gazdaságilag felhasználható faanyag mennyisége (hozam) még a védett területeken is, ill. a gazdálkodási szempontok alapértelmezettként való figyelembe vétele nem gazdasági rendeltetésű erdők esetén is.

A védett és Natura2000 területeken található erdőtervezett erdőterületekkel és a fásításokkal kapcsolatos eljárásokban adatszolgáltatás, ill. megkeresésekre adott válaszok keretében tájékoztattuk az illetékes erdészeti és természetvédelmi hatóságokat az eljárásokban érintett területek természeti értékeiről, valamint a javasolt korlátozásokról. Az eddigi gyakorlatnak megfelelően 2021-ben is szinte az összes, az Igazgatóság működési területén található, védett erdőterületet érintő hatósági/szakhatósági eljáráshoz adtunk szakvéleményt. Ezek leggyakrabban erdőgazdálkodási munkák bejelentése, erdőterv módosítások, erdőterület igénybevételi eljárások, fásításból fakitermelési eljárások témában érkeznek – viszonylag nagy számban (450db).

Az eljárások során jelentkező problémák ugyanazok, mint az erdőtervezési eljárások esetében.

9.1.3. Jelentési feladatok a Minisztérium számára

Agrárminisztérium	Ügyek száma
Agrárminiszter	2
Közigazgatási Államtitkár	2
Miniszteri Kabinet, Sajtóiroda, Protokoll Osztály	124
Környezetügyért Felelős Államtitkár	6
Földvagyongazdálkodási és Öntözésfejlesztési Főosztály	19
Ellenőrzési Főosztály	11
Földügyekért Felelős Helyettes Államtitkár	1
Biztonsági és Informatikai Főosztály	0

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Agrárminisztérium	Ügyek száma
Jogi Ügyekért Felelős Helyettes Államtitkár	0
Jogtanácsosi, Közbeszerzési és Projektirányítási Főosztály	0
Költségvetési Főosztály	84
Személyügyi és Igazgatási Főosztály	78
Természetvédelemért Felelős Helyettes Államtitkár	34
Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztály	103
Természetmegőrzési Főosztály	40
Halgazdálkodási Főosztály	0
Agrárszakképzési Főosztály	0
Gazdasági Helyettes Államtitkár	0
Gazdálkodási Főosztály	3
Hungarikum Főosztály	0
Élelmiszerlánc-felügyeleti Főosztály	1
Vadgazdálkodási Főosztály	4
Biodiverzitás- és Génmegőrzési Főosztály	6
Belügyminisztérium	6
Pénzügyminisztérium	6
Innovációs és Technológiai Minisztérium	58
Összesen:	588

Az Agrárminisztérium felé teljesített jelentéseinkben is megfigyelhetünk egy kisebb mértékű növekedést. A Személyügyi és Igazgatási Főosztály részére heti rendszerességgel ANYR adatszolgáltatást készítettünk. A Vadgazdálkodási Főosztály felé saját vadászterületeinkhez kapcsolódó, vadászati jog gyakorlásából eredő kötelezettségeinket teljesítettük. A Biodiverzitás- és Génmegőrzési Főosztállyal – az előző évi gyakorlattal megegyezően – a kárpáti borzderes szarvasmarha mintaprogrammal és a furioso-north star lófajta génmegőrzésével kapcsolatban folytattunk levelezést. Folyamatban lévő pályázati projektjeinket érintő ügyeinket az Innovációs és Technológiai Minisztériummal bonyolítottuk.

9.1.4. Ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetés

Ügyfelekkel történő általános levelezés, egyeztetések		10.179
Egyéb egyeztetések	nemzeti park igazgatóságokkal	150
	helyben, szervezeti egységek között	115
	személyzeti ügyekben	798
	pályázatokkal kapcsolatosan	1.360
	haszonbérleti pályázatokkal kapcsolatosan	745
	földvásárlásokkal kapcsolatosan	26
	közfoglalkoztatással kapcsolatosan	34
	Natura 2000 fenntartási tervek készítésével kapcsolatosan	179
	Kaszálás bejelentések	1.064
	Összesen:	

Az ügyfelekkel történő levelezésünk 2021-ben az előző évihez képest kis mértékben csökkent. Az újabb járványhullámokból eredően bemutató- és szálláshelyeink, oktatóközpontjaink 2021 tavaszán újra bezárásra kerültek. A járványügyi korlátozások miatt a rendezvények megtartásának tilalma, a barlangok látogathatóságának felfüggesztése, a szervezett túrák és osztálykirándulások elhalasztása az előző évihez hasonlóan mind csökkentették az ügyfelektől beérkező kérelmek számát is.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Az Országos Közfoglalkoztatási Programban 2021. március 1-től folytatólagosan részt vettünk, szinten tartva az ezzel kapcsolatos levélváltások számát.

2021. december végén lejáró földhasznóbérleti és megbízási földhasználati szerződéseinket 2022. január 1-jétől bérelőinkkel újra megkötöttük, adminisztrációjával kapcsolatos feladatainkat a levélváltások számadatai is tükrözik.

A Natura 2000 területre vonatkozó kaszálás bejelentések száma a 2020. évvel majdnem számszerinti megegyezést mutat.

9.2. Szabálysértés

Megnevezés	Ügyek száma (db)	Kiszabott bírság összege (e Ft)	Befizetett bírság összege (e Ft)
Szabálysértési eljárás	1	ismeretlen	ismeretlen

Szabálysértési eljárások esetében az új szabálysértési törvény (2012. évi II. törvény, továbbiakban: Sztv.) hatálybalépésével Igazgatóságunk szabálysértési hatósági hatásköre megszűnt.

Mindezen alapvető jelentőségű jogszabályváltozás miatt jelen adatszolgáltatást is át kell értelmezni. A fenti táblázatban szereplő adatok az Igazgatóság által a 2021. év folyamán tett szabálysértési feljelentéseket mutatják. Egy ügyben tulajdon elleni szabálysértés (Sztv. 177.§) miatt kellett feljelentést tenni, mivel az Igazgatóság vagyongazdálkodásában lévő Ároktői Kutató-, és Tájház ablakát ismeretlen személy betörte.

Természetvédelmi szabálysértés ügyében nem tettünk feljelentést 2021-ben, mivel a szabálysértési bírság – közigazgatási bírság problematikája eljárásjogi okokból nem teszi lehetővé a szabálysértési eljárás kezdeményezését Igazgatóságunk számára.

Védett és/vagy fokozottan védett madarakkal elkövetett illegális pusztítás, csapdázás és/vagy kereskedelem ügyében folytatott szabálysértési eljárásokról így nincs tudomásunk

9.3. Természetvédelmi bírság

Megnevezés	Ügyek száma (db)	Kiszabott bírság összege (e Ft)	Befizetett bírság összege (e Ft)
Természetvédelmi bírság	17	2 702,5	0
Helyszíni bírság	0	0	0

A természetvédelmi bírság kiszabása a természetvédelmi hatóságok hatáskörébe tartozik, így a befizetett összegekről nincs tudomásunk.

2021-ben Igazgatóságunk összesen 30 esetben élt közérdekű bejelentéssel természetvédelmi bírsággal összefüggésben a természetvédelmi hatóságoknál, ebből tizenhét ügyben szabtak ki természetvédelmi bírságot, összesen 2.702.500 forint értékben.

Hangsúlyozzuk, hogy a Természetvédelmi Őrszolgálat egyébiránt jelentős számban tesz még bejelentéseket egyéb közigazgatási (jellemzően hulladékelhelyezési, erdőgazdálkodási) ügyben is. Másrészt emelkedő tendenciát mutat a lakossági közérdekű bejelentések száma is, elsősorban hulladékgazdálkodási, erdőgazdálkodási ügyekben, védett állatfajok fészkelésével kapcsolatban, valamint technikai sportok tárgyában. A társhatóságok részéről is egyre növekvő számban

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

tapasztaljuk a természetvédelmi bírság kiszabására irányuló eljárások kezdeményezését. Ezek az ügyek azonban nem szerepelnek a fenti számadatokban.

A Természetvédelmi Őrszolgálat által tett bejelentések igen széleskörű témákat ölelnek fel, jellemzően technikai jellegű sporttevékenységek (terepmotorozás, off-road tevékenység, sziklamászás), de előfordult gyepekárosítás, engedély nélküli cserjeirtás, illetve gyűjtés, és egy esetben védett madár engedély nélküli tartása. Egy esetben azért kellett feljelentést is tenni a rendőrkapitányságon, mert egy áruházon lévő molnárfecskefészkeket vízsugárral elpusztították, és védett élő szervezet pusztulására utaló bizonyíték is előkerült. Az ügyben természetvédelmi bírság kiszabására is sor került.

A 17 természetvédelmi bírságot kiszabó hatósági határozat közül egy valójában bírság kiszabása nélkül, figyelmeztetéssel zárult (hódvár munkagéppel történő elbontása volt az ügy tárgya). Egyéb esetről, amikor a természetvédelmi hatóság figyelmeztetést alkalmazott, nincs tudomásunk.

A többi ügy tárgya, amelyben bírság született, nagyjából megfelel az általunk tett bejelentéseknek, így engedély nélkül végzett technikai jellegű sporttevékenység, járművel közlekedés, hatósági határozat megsértése, illetve engedély nélkül végzett panelszigetelési munkálatok volt az ügy tárgya leggyakrabban.

Védett és/vagy fokozottan védett madarakkal elkövetett illegális pusztítás, csapdázás és/vagy kereskedelem ügyében folytatott egyéb eljárásokról – az említetten túl – nincs tudomásunk.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

9.4. Büntető ügyek

Megnevezés	Feljelentések száma	Eredményes	Eredménytelen
Természetkárosítás	10	4	6
Egyéb büntető ügyek	10	4	6

Igazgatóságunk 2021-ben összesen 20 büntetőfeljelentést tett, ebből tízet természetkárosítás miatt.

Három esetben kellett tűz pusztítása eredményeképp természetkárosítás miatt feljelentést tennünk. 2022-ben azonban már eddig több tüzeset keletkezett ennél.

Két esetben fehér golya sérelmére elkövetett bűncselekmény alapos gyanúja miatt tettünk feljelentést, mivel feltehetően légpuskával meglőtték őket.

Egy esetben a Mátrában rendezett offroad verseny miatt fordultunk a rendőrkapitánysághoz, egy esetben hódvázat romboltak szét, valamint egy – fent már említett – esetben áruházon lévő molnárfecskefészkeket vízsugárral elpusztítottak, és védett élő szervezet pusztulására utaló bizonyíték is előkerült.

Egy ügyben azért érkezett több bejelentés, mert egy személy hullók pusztulására/elpusztítására utaló fényképeket osztott meg közösségi médiában. Noha az ügyészség hivatalból hatályon kívül helyezte a rendőrségi határozatot, az új eljárás során sem sikerült kétséget kizáróan bizonyítani bűncselekmény elkövetését.

Egy esetben vadmacska elpusztítása miatt tettünk feljelentést.

Védett/fokozottan védett madárfajok sérelmére elkövetett mérgezés miatt nem tettünk feljelentést 2021-ben.

Az egyéb bűncselekmények körében két esetben vadkameráink eltulajdonítása miatt tettünk feljelentést. Utóbbi bűncselekmények száma emelkedő tendenciát mutat működési területünkön.

Hat esetben hulladékgazdálkodás rendjének megsértése miatt tettünk feljelentést. A gyakorlat azt mutatja, hogy a Btk. 248.§-ban írt bűncselekmény miatt tett feljelentéseink gyakran nem vezetnek eredményre. Sok esetben nem tekinti hulladéknak a rendőrség a lerakott szemetet, szennyező anyagot, álljon bármiben is annak összetétele. Ebből a legkirívóbb eset az volt, amikor Bátor, Egerbocs és Mónosbél település határában nagy mennyiségű (több ezer darab) állati tetem vonatkozásában sem találták az eljáró hatóságok a tetemekeket sem veszélyes hulladéknak, sem föld, víz, emberi egészség veszélyeztetésére alkalmasnak.

Egy esetben orvvadászat, illetve információs tábla rongálása miatt tettünk feljelentést.

Tapasztalataink szerint növekvő tendenciát mutat az állampolgári bejelentések száma az ügyintézés során, ami a polgárok növekvő tudatosságának, illetve a terület elismertségének is lehet az eredménye.

A folyamatban lévő ügyeket – megfelelő rubrika hiányában – az eredményesek között tüntettük fel.

Védett és/vagy fokozottan védett madarakkal elkövetett illegális pusztítás, csapdázás és/vagy kereskedelem ügyében folytatott egyéb eljárásokról – az említetten túl – nincs tudomásunk.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

9.5. Polgári perek

Megnevezés	Ügyek száma	Nyert	Vesztett	Folyamatban
Polgári perek	16	11	0	5

Számos polgári perben képviseltük az Igazgatóság érdekeit, változatos jogterületeket érintettek a folyamatban lévő pereink.

Pereink – a teljesség igénye nélkül – elővásárlási jogunk, kártérítés, illetve egyéb polgári jogi követeléseink érvényesítése, valamint erdőfelújítási biztosíték megfizetése tárgyában voltak folyamatban. Emellett 13 fizetési meghagyásos eljárásunk is volt, amelyeket szintén különböző polgári jogi követeléseink érvényesítése érdekében kezdeményeztünk.

9.6. Egyéb jogi ügyek

Egyéb jogi feladataink közül, a teljesség igénye nélkül kiemelhetőek az alábbiak:

A koronavírus-világjárvány elleni védekezésről szóló 2021. évi I. törvény, a veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről szóló 27/2021. (I. 29.) Korm. rendelet, és a védelmi intézkedések ideiglenes szigorításáról szóló 104/2021. (III. 5.) Korm. rendelet (továbbiakban: Korm.r.) kihirdetésére, valamint az Igazgatóság működésének, feladatellátása zavartalanságának biztosítására tekintettel, márciusban a munkatársak számára a Korm.r. 12.§ (1) bekezdésében elrendelt otthoni munkavégzés részletes szabályait igazgatói utasításban állapítottuk meg.

Év végén a koronavírus elleni védőoltásnak az állami és önkormányzati intézményeknél foglalkoztatottak által történő kötelező igénybeviteléről szóló 599/2021. (X. 28.) Korm. rendelet szerinti munkáltatói tájékoztatások összeállításával, és a jogszabály végrehajtásával összefüggő egyéb munkáltatói feladatok ellátásával kapcsolatos jogi tevékenységet láttunk el.

Két eljárásunk volt folyamatban a Közszolgálati Döntőbizottság előtt. Az első tárgya kinevezésmódosítás volt. A Döntőbizottság határozatában megállapította, hogy a panaszos kinevezését Igazgatóságunk jogszerűen módosította. A másik jogvita tárgya kormányzati szolgálati jogviszony felmentéssel történő megszüntetése volt. 2022 májusában a Döntőbizottság Igazgatóságunk javára döntött az ügyben.

Kihírdették a 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendeletet a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről. A jogszabály azért bír nagy fontossággal a feladataink ellátása szempontjából, mert Igazgatóságunk alaptevékenysége körébe tartozik a kiemelt térségre és a megyére készülő területfejlesztési koncepció és program, valamint a területrendezési terv, továbbá a településrendezési eszközök véleményezése.

Kihírdették a 17/2021. (IV. 9.) AM rendeletet a barlangok látogatásának és kutatásának egyes feltételeiről, valamint a barlangok kiépítéséről és hasznosításáról. A jogszabály azért különösen jelentős számunkra, mert a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvényt (Tvt.) is módosították korábban: bővült Igazgatóságunk barlangokkal kapcsolatos feladatköre. A jogszabály többek között ezen új feladataink szempontjából határozott meg végrehajtási jellegű szabályokat.

Módosították a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény 21.§ (3c) bekezdését, mely érinti Igazgatóságunk védett természeti területek védettségi szintjének helyreállítása érdekében végzett tevékenységét:

„A védett természeti területek természetvédelmi kezeléséért felelős szerv vagy az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény 1. mellékletében szereplő

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

és az állam 100%-os tulajdonában álló gazdálkodó szervezet vagyongazdálkodásába kell adni azt a földrészletet, amelynek állami tulajdonba vételére a védett természeti területek védettségi szintjének helyreállítása vagy természetvédelmi célok megvalósítása érdekében került sor.

(a beszűrt szövegrész: „vagy az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény 1. mellékletében szereplő és az állam 100%-os tulajdonában álló gazdálkodó szervezet”)

Kihirdették az állatok védelme érdekében szükséges egyes büntetőjogi tárgyú törvények módosításáról szóló 2021. évi CXXVIII. törvényt is. A módosítás azért is bír fontossággal, mert a természetkárosítással kapcsolatos eseteket jelentős részben az Igazgatóság munkatársai fedezik fel, így fel kellett készülnünk ezen változásra is.

A törvény módosítja a Büntető Törvénykönyvet is, és beiktatja az alábbi új minősített esetet a természetkárosítás büntetőjogi körébe:

„(2a) A (2) bekezdés szerint büntetendő, aki a természetkárosítást mérgező anyag alkalmazásával vagy az állat elpusztítására alkalmas csalétek kihelyezésével, több állat életét veszélyeztetve követi el.”

Emellett büntetni rendeli a természetkárosítás minősített eseteinek elkövetésére irányuló előkészületet is:

„(3a) Aki a (2) vagy a (2a) bekezdésben meghatározott bűncselekményre irányuló előkészületet követ el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

10. Természetvédelmi őrszolgálat

10.1. Alapadatok

Megnevezés	Átlagosan	Minimum	Maximum
Az egy főre eső működési terület (ha)	26.979	11.195	86.596
Az egy főre eső védett természeti terület (ha)	4.573	0	9.416

(Egy fő, illetve egy örkerület esetében {NTE, 5/3 örkerület} fordul elő, hogy az örkerületben nincs országos jelentőségű védett természeti terület, viszont nagy kiterjedésű Natura 2000 területek találhatóak az egyébként jelentős méretű örkerületben.)

10.1.1. Személyi feltételek

Felsőfokú végzettségű természetvédelmi őr (fő)	Középfokú végzettségű természetvédelmi őr (fő)	Összesen (fő)
32	2	34

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság Természetvédelmi őrszolgálat 2021-ben változatlan személyi állománnyal működött.

Tájegység neve	természetvédelmi őr (fő)
Dél-Borsodi Tájegység	5
Dél-Hevesi Tájegység	4
Kelet-Bükki Tájegység	5
Mátrai és Tarna-Lázbérci Tájegység	8
Nógrádi Tájegység	7
Nyugat-Bükki Tájegység	5

A közhiteles nyilvántartások (ingatlan-, barlang-, régészeti lelőhelyek-, stb.) rendelkezésre állnak.

10.1.2. Technikai felszereltség, őrszolgálati irodák

Az őrszolgálat tagjai a feladatellátásukhoz szükséges egyenruházati elemekkel az alapellátás szintjéig rendelkeznek. A védőfelszerelések a szabályzatnak megfelelően elhasználódásuk függvényében folyamatosan pótlásra kerülnek. Tapasztalatunk alapján az egyenruházat elemei a korábbi anyagokhoz képest némileg gyengébb minőségűek, terepen kevésbé ellenállóak, így az amortizáció a megszokottnál gyorsabb. Ennek következtében szükséges lesz újabb ruházati elemek beszerzése a közeljövőben.

Technikai eszközök tekintetében elmondható, hogy eszközeink (gépjárművek, fényképezőgépek, megfigyelő eszközök, terepi adatgyűjtő eszközök, stb.) száma és állapota a feladatellátást jórészt kielégíti, ám teljessé tétele és az elhasználódás miatt folyamatos cseréjük és fejlesztésük indokolt. Javításra szorul az öregedő gépjárműpark állapota, mely esetében a pickupok mellett (például Toyota Hilux, Ford Ranger) kisebb terepjáró személygépkocsik (például Suzuki Jimny) vásárlása is indokolt. A terepi munkát segítő adatgyűjtő eszközök (PDA), vagy az azzal kompatibilis „terepálló” okostelefonok, illetve tabletek frissítése, „terepálló” fényképezőgépek cseréje illetve beszerzése, valamint az idősödő megfigyelő eszközök (pl. kézi távcsövek) frissítése már rövidtávon is indokolt.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Az eszközök állapotának javulásában jelentős segítséget nyújtott a „*A területi jelenlét és természetvédelmi őrzés hatékonyságának javítása a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatának komplex fejlesztésével*” című pályázat. Korábban megvalósult elemei (gépjárműbeszerzés, Tardi őrszolgálati iroda, felszerelések: keresőlámpák, mellescsizmák, tábori felszerelések, mintavevő eszközök, stb) után a legtöbb felszerelés, informatikai eszköz (pl. tabletek, pda-k) is megérkeztek. A vizes élőhelyek védelme érdekében felmerült egy csónak és kiegészítőinek betervezése is az indokolt területeken. Összességében a technikai eszközpark kielégítő, illetve jónak mondható, de az eszközök gyors amortizációja (technikai fejlődés, illegális eltulajdonítás - vadkamerák) miatt a folyamatos szinten tartás szükséges.

Kisléptékű természetvédelmi kezelésekhez – köszönhetően a korábbi pályázatoknak és a lezárult közfoglalkoztatási programnak – a technikai felszereltségek adottak a tájegységekben.

Az igazgatóság területén a 6 tájegység közül három esetében rendelkezünk saját vagyongazdálkodási irodával, ezek állapota kielégítő vagy jó. Ezek a Mátra és Tarna-Lázbérci tájegység (itt a Mátrai Csoport és a Tarna-Lázbérci Csoport is rendelkezik saját irodával), a Nógrádi Tájegység és a Nyugat-Bükki Tájegység. Két tájegységben, a Kelet-Bükki Tájegységben és a Dél-Hevesi Tájegységben bérleményben folyik az irodai munka. A Kelet-Bükki Tájegységben elkészült a tardi őrszolgálati iroda, de ügyfélfogadási szempontból indokolt Miskolcon is egy tájegységi iroda fenntartása. A Dél-Hevesi Tájegységben a tájegység központjának bérelt épület ad otthont Tepély-pusztán. A Dél-Borsodi Tájegységben a korábbi bérlemény 2021-ben felmondásra került, itt jelenleg nincs önálló tájegységi irodahelység. A megfelelő körülmények mellett a technikai modernizáció folyamatosan megújuló feladat.

10.1.3. Polgári Természetőrök

Jelenleg a polgár természetőr létszám az előző évekhez hasonlóan 176 fő. A jelenlegi állományban viszonylag kevés azon személyek száma, akik ténylegesen tevékenyek, így a tagság felülvizsgálatát tervezzük. A tapasztalatok alapján a polgári természetőri tagság megújítása indokolt, és a jelenleginél lényegesen kisebb, de aktivitásában jelentősebb kör bevonása szükséges, melyhez új, a kor elvárásainak megfelelő, jogilag harmonizált tananyagra van szükség. A polgári természetőri állomány újbóli vizsgáztatása, megújítása a pandémia után – az igazgatóság lehetőségeinek figyelembe vételével – indokolt.

10.2. Feladatellátás

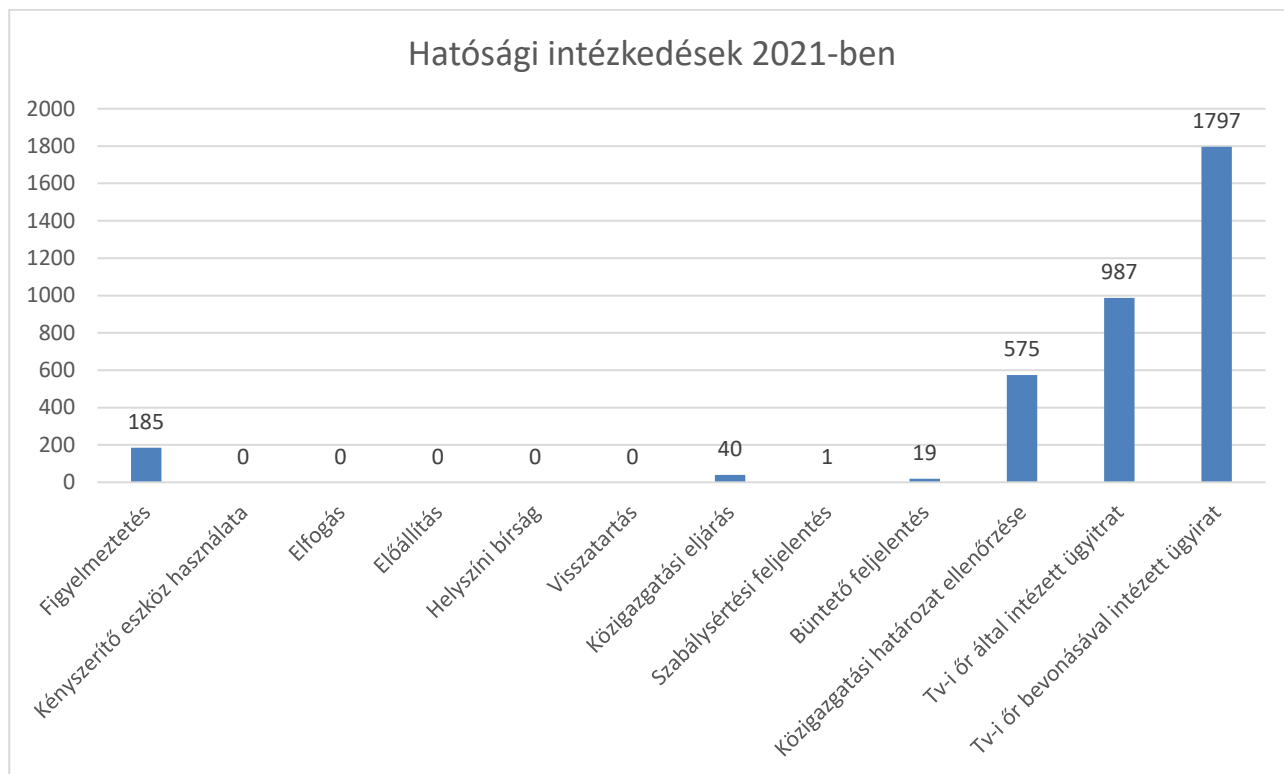
10.2.1. Hatósági feladatellátás

A hatósági feladatellátás során az ügyiratkezelés továbbra is jelentős mértékben meghatározó. Számtanilag kisebb mértékű, természetvédelmi jelentősége alapján viszont kitüntetett feladat a közigazgatási határozatok ellenőrzése. A hatósági feladatellátás során a preventív feladatokat helyezzük előtérbe a szankció alapú tevékenységekkel szemben.

A hatósági feladatok során elsősorban természetvédelmi őrzés és az engedélyköteles tevékenységek ellenőrzése, hatósági határozatok ellenőrzése, technikai sportok (pl. sziklamászás) és régészeti lelőhelyek ellenőrzése jellemző. Tipikus jogsértések: engedély nélkül gépjárművel védett területre behajtás, falopás, engedély nélküli mohagyűjtés, engedély nélküli fakivágás, szemetelés, hatósági engedélyben foglaltak megsértése, hatósági és információs táblák ellopása, rongálása, tűzgyújtás, ebek természeti területen nem megfelelően történő tartása (póráz nélküli tartás – kutyával veszélyeztetés). A pandémiás helyzet következtében 2020 után 2021-ben is rendkívüli helyzettel álltunk szemben. A lakosság, amikor csak lehetősége volt, tömegesen indult a szabadba, így a védett

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

természeti területekre is. Bár szezonálisan, de jelentősen nőtt a konfliktus közeli helyzetek száma, melynek kezelésére nagy figyelmet fordított az őrszolgálat. Ez utóbbi a figyelmeztetések számában is megmutatkozott, az előző évihez hasonlóan magas volt.

Védett területek általános őrzése

Az általános területi jelenlét és a természetvédelmi őrszolgálat észlelési hatékonyságának fokozására a tájegységvezetők kezdeményezésére jórészt egyéni vagy páros, ritkán csoportos szolgálat ellátási módon és a tájegység személyzetének fokozott kommunikációjával került sor. Emellett az aktuálisan mutatkozó szükségleteknek megfelelően elrendelt szolgálatokkal, közös feladatellátással erősítjük a területi jelenlétet.

Az egy fős szolgálat ellátásra a 9/2000 KÖM rend. 7§. 2) bek. biztosít lehetőséget. Ennek következtében jármű, ruházat és csomag átvizsgálása, továbbá előállítás és kényszerítő eszköz alkalmazása ugyanezen jogszabály 13.§ 5) bek. alapján nem lehetséges.

A hatósági őrzés-védelemi feladatok ellátása az egyéb természetvédelmi kezelési feladatok végzésével párhuzamosan történik, az utóbbiak dominanciájával.

A technikai sportok, elsősorban terepmotorozás és egyéb közlekedési eszközök-, valamint a sziklamászás és a szándékos gyújtogatás továbbra is a legjelentősebb kockázati tényezők. Jelentősen megnövekedett a versenyekkel kapcsolatos (túra-verseny, autóverseny, kerékpáros verseny) ügyintézési és hatósági ellenőrzési feladatok száma és mértéke.

Natura 2000 területek ellenőrzése

A rendszeresen végzett ellenőrzések ellenére a védett területekhez hasonlóan nem minden esetben elegendő a terepi jelenlét a negatív hatások elkerülése érdekében. Új szakmai kihívásokat jelent a változó támogatási rendszerekhez való alkalmazkodás (pl. fásítási program, öntöző rendszerek kiépítése, napelemparkok).

Felmerülő feladatok:

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

- Gyepgazdálkodás ellenőrzése (bejelentések).
- AKG-ÉTT előírások ellenőrzése.
- Természetvédelmi kezelői szakvélemény szolgáltatás a belföldi jogsegélyszolgálat (mára megkeresés) keretében.

Továbbképzések – gyakorlatok

A kötelező lögyakorlat és a hozzá kapcsolt intézkedéstaktikai képzés sikeresen lezajlott.

Az év elején esedékes elméleti továbbképzés a pandémia okozta nehézségek miatt 2021-ben elmaradt. A mindennapi tevékenységhez szükséges egyéb „belső” továbbképzések a tájegységi feladatok részét képezik. Emellett az Agrárminisztérium támogatásával 2021-ben újra volt szerencsénk egy elméleti és gyakorlati intézkedéstaktikai képzésen részt vennünk. Az őrszolgálat egyes, magasban végzett feladatokat ellátó tagjai (Ipari alpin képzettség) éves emlékeztető mászótanfolyamukat elvégezték.

A tájegységi modellnek köszönhetően a tájegységek igény esetén saját, belső szakmai továbbképzéseket szervezhetnek, igazgatóságunknál több tájegységben is történtek ilyenek.

Határozatok ellenőrzése

- Környezetvédelmi és Természetvédelmi Hatóság által kiadott határozatok ellenőrzése.
- Rendezvények ellenőrzése.
- A BNPI működési területén fokozottan védett madárfajok költőhelyén elrendelt hatósági korlátozások ügyintézés, koordinálása, ellenőrzése.

Erdészeti eljárások előkészítése és ellenőrzése

- Körzeti erdőtervezésekben való részvétel
- Erdészeti hatóság által kiadott határozatok ellenőrzése.
- Véghasználatra tervezett erdőrészekben természetvédelmi korlátozások előkészítése.
- Hagyásfa csoport jelölés.
- Üzemtervtől eltérő fahasználatok véleményezése.
- Bejelentett fahasználatok hatósági ellenőrzése a jogszabályban meghatározott, és természetvédelmi célokat is szolgáló előírások betartása kapcsán (helyes jelölés, közelítés, stb.)
- Bejelentett fahasználatok során az erdészeti jelölések természetvédelmi szempontú megfelelésének ellenőrzése, erdészetekkel közös jelölések.

Egyéb eljárások

- Vízjogi engedélyezéshez szakvélemények összeállításához információszolgáltatás (záportározó, vízfolyások mederrenevezése, források).
- Belföldi megkeresésekhez szakértői vélemények összeállítása.
- Településrendezési tervekhez szakértői vélemények összeállítása.
- Hatósági táblák és jelzések létesítése, karbantartása.
- Régészeti lelőhelyek ellenőrzése.

10.2.2. Együttműködés más hatóságokkal

Az Igazgatóság a Magyar Államkincstárral kötött együttműködési megállapodás keretében évek óta közreműködik az AKG, a Natura 2000 kompenzációs kifizetések, a kölcsönös megfeleltetés

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

élőhelyvédelmi és madárvédelmi irányelven alapuló, JFGK 2, 3. kifizetések helyszíni ellenőrzésében. A Megyei Kormányhivatalok munkatársaival, 2021-ben a Területkezelési és Birtokügyi Osztály koordinálásával a természetvédelmi őrszolgálat tagjai – a korábbi évekhez képest lényegesen kisebb számban – összesen 31 ilyen ellenőrzésen vettek részt, melyek lebontva az alábbiak szerint alakultak: 7 db AKG, 14 db JFGK, 3 db Natura 2000-es és 7 db Natura 2000-es és JFGK ellenőrzött ügyfél.

Az erdővagyon védelme érdekében jogszabályban előírt kötelezettségünknek folyamatosan eleget teszünk, bár a tulajdonosok-kezelők részéről együttműködési szándékot csupán változó mértékben tapasztaltunk.

A gazdálkodással, turizmussal, civil szférával kapcsolatos tevékenységek és megkeresések következtében rendszeres és szoros partnerkapcsolat alakult ki a résztvevő szervezetek és a BNPI között.

Tagjai vagyunk a megyei rendőrkapitányságok szervezésében működő Közbiztonsági Egyeztető Fórumnak.

A Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságokkal együttműködési megállapodás megkötését követően közös szolgálatellátás az előző évekhez hasonlóan történt, ezek súlyponti feladata a vegetációs tüzek megelőzése érdekében az elhanyagolt nem művelt külterületi ingatlanok felderítése és tulajdonosuk beazonosítása. Ennek érdekében térinformatikai adatbázisaink összehangolása megtörtént, valamint a közös működési területeken a gyors személyes elérhetőség biztosítása érdekében örkerület lista és személyes és az őrszolgálat elérhetősége is átadásra került. Részt veszünk a Tűzmelegítési Bizottság munkájában – mely 2021-ben sem jelenléti, hanem online formában zajlott.

Ellenőrző tevékenységünknel a védett területekről megvalósuló falopások, mohagyűjtés területén tapasztalható folyamatos növekedés az elkövetések számát illetően. Az őrszolgálat a területileg illetékes rendőrséggel közösen próbálja visszaszorítani ezeket a cselekményeket. A természetvédelmi őrzés és területi jelenlét hatékonyságának növelése komoly kihívás. KEHOP pályázat keretében 2021-ben is volt lehetőségünk több alkalommal a légirendőrséggel közös légirendészeti ellenőrzésben részt venni.

2021. év elején madárinfluenzás mintavételekben vettek részt kollégáink.

Fentiek részletesebben kifejtve és tájegységi bontásban:

A *Nógrádi Tájegységben* folyó engedély nélküli off-road tevékenység visszaszorítása céljából, Igazgatóságunk együttműködés keretében egy közös programot indított a Nógrád Megyei Rendőr-főkapitánysággal. A tájegységben havi rendszerességgel 4 városi rendőrkapitánysággal (Salgótarjáni, Bátorfyerenyei, Pásztói, Szécsényi Rendőrkapitányság) folynak közös szolgálatok a falopás, illegális hulladéklerakás, mohagyűjtés és off-road tevékenység visszaszorítása érdekében. Mohagyűjtés és off-road tevékenység ellenőrzése során 2021-ben több alkalommal történt tettenérés.

A Nógrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság szervezésében tűzvédelmi gyakorlaton – irányított égetések – vettünk részt.

A Nógrád Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztályával rendszeres közös helyszíni egyeztetések folytak 2021-ben.

Mátrai és Tarna-Lázberci Tájegység: a Mátrai Csoport területén a Bátorfyerenyei Rendőrkapitányság járőreivel, egy alkalommal közös szolgálatellátásban veszünk részt, elsősorban a forgalom elől elzárt, erdészeti utakra történő engedély nélküli behajtások visszaszorítása érdekében, valamint az off-road tevékenységek felderítése miatt. Erre 2021-ben is csupán a pandémia mentes időszakban volt lehetőségünk. Ezen kívül mindkét, a Nógrád-, illetve Heves-megyei Kormányhivatal szakembereivel folyamatosan tartjuk a kapcsolatot (2021-ben szerencsére újra terepi ellenőrzések kapcsán). Írásos együttműködés alapján veszünk részt a NÉBIH Natura 2000 területekre vonatkozó előírásokkal kapcsolatos ellenőrzéseiben.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

A siklóernyőzés szabályosságának betarthatósága kapcsán két országos szervezettel kötöttünk együttműködési megállapodást.

A Tarna-Lázbérci Csoport területén az Ózdi Rendőrkapitányság körzeti megbízottjaival, 4 alkalommal közös szolgálatellátáson vettünk részt, elsősorban illegális fakitermelések/falopások visszaszorítása, a közforgalom elől elzárt erdei utakra történő engedély nélküli behajtások visszaszorítása érdekében.

Tüzek oltásában több alkalommal közösen vettünk részt Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Katasztrófavédelem tűzoltóival.

Egy Uppony határában, a Lázbérci TK fokozottan védett természeti területén történt baleset során a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Katasztrófavédelem Művelési Szolgálatával, Országos Mentőszolgálattal, Légimentő Nonprofit Kft.-vel közös mentésen vettünk részt.

Ezen kívül a Borsod-Abaúj-Zemplén és illetve Heves Megyei Kormányhivatal illetékes főosztályainak szakembereivel folyamatosan tartjuk a kapcsolatot (a pandémia miatt jobbra telefonon történő egyeztetések formájában). Írásos együttműködés alapján veszünk részt a Kormányhivatalok Agár- és Vidékfejlesztést Támogató Főosztályával Natura 2000 területekre vonatkozó előírásokkal kapcsolatos helyszíni ellenőrzéseiben.

A *Dél-Borsodi Tájegységben* a Borsod-Abaúj-Zemplén és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály szakembereivel folyamatosan tartjuk a kapcsolatot előzetes terepbejárások a határozatok előkészítése előtt, és telefonon történő egyeztetések formájában.

Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatósága: folyamatos kapcsolattartás és mintagyűjtés az ASP és egyéb (pl.: róka immunizáció) tevékenységek kapcsán.

Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi és Erdőgazdálkodási Főosztály: Rendszeres egyeztetés a BNPI kezelésében álló vadászterületek üzemeltetése, különösen vadászható fajok állománykezelési, trófeabírálati, valamint hivatásos vadászok továbbképzési ügyei kapcsán.

A rendőrséggel folyamatos a kapcsolattartás (Mezőkövesd, Mezőkeresztes, Mezőcsát, Tiszaújváros, Taktaharkány, Szerencs): Illegális cselekmények és egyéb események (pl.: vad és gépjármű ütközés) során együttműködés, információcsere, közös szolgálatok.

Tiszalúci SHE, HEBOSZ: A Tiszalúci Holt-Tisza, a Takta, a Tisza 440 – 447 fkm. közötti vízterületét érintő, horgászvizekkel kapcsolatos egyeztetések folyamatosak. Ugyanígy a védett területeket érintő vadászati tevékenységek kapcsán szoros együttműködés folyik a következő társaságokkal: Tiszadobi Tánicsics VT, Taktaharkányi Takta VT, Tiszalúci II. Rákóczi Ferenc VT, Szentistváni Aranyfácán VT.

Az MME helyi csoportjával a Tiszalúci Madárgyűrűző Tábor szervezése és lebonyolítása ügyében, szinkronszámlálások esetén, fajvédelmi programokban szoros az együttműködés.

A BEKE-vel kisméltóságok védelmével kapcsolatos munkák során tartjuk a kapcsolatot.

A *Dél-Hevesi Tájegységben* a Heves megyei Kormányhivatal szakembereivel 2021 évben folyamatos volt a kapcsolattartás az aktuális ügyek vonatkozásában.

A *Nyugat-Bükki Tájegységben* írásbeli együttműködési megállapodás van a Magyar Honvédséggel (Bán-kúti lokátor állomás kapcsán). Közös területellenőrzéseken és terepgyakorlataikon veszünk részt. A Kormányhivatallal a támogatott területek ellenőrzését, valamint a közigazgatási határozatok ellenőrzését végezzük szakértőként.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

10.2.3. Nem hatósági feladatok ellátása

A Természetvédelmi Őrszolgálat területi jelenléténél fogva az igazgatóság gyakorlatilag valamennyi nem hatósági jellegű természetvédelmi kezelési tevékenységében is aktív részt vesz a szakmai tervezéstől a megvalósításig és a tevékenységek irányításáig, illetve ellenőrzéséig. Ez megfelel az új SzMSz-ben leírt elvárásoknak, a Tájegységi Modell bevezetésének, a területi szakmai munka erősítésének. Így az itt felsorolt tevékenységek az éves jelentés más, központi fejezetiben is megjelennek, mivel azonban az Őrszolgálat feladatainak jelentős részét képezik, így indokolt jelen fejezetben a listaszerű felsorolásuk.

Pályázatok

A természetvédelmi Őrszolgálat tagjai a pályázatok előkészítésében, írásában is gyakran meghatározó szerepet játszanak, a természetvédelmi jellegű projektek esetében a lebonyolítás során is kulcsszereplők, valamint szakmai kontroll szerepet is ellátnak.

- Folyóparti élővilág egykor és napjainkban - SKHU/1902/1.1/037
- A területi jelenlét és természetvédelmi őrzés hatékonyságának javítása a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi Őrszolgálatának komplex fejlesztésével KEHOP-4.2.0-15-2016-00005
- A hosszú távú természetvédelmi területkezelés infrastrukturális feltételeinek megteremtése a Dél-Hevesi Tájegységben KEHOP-4.1.0-15-2016-00029
- Őshonos fajokot a hazai erdőkbe – Tájidegen erdőállományok és fásítások átalakításának megkezdése, erdők természetvédelmi kezelése a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság területén KEHOP-4.1.0-15-2016-0006
- Kisvízi élőhelyek – Források, forráslápok és a kapcsolódó élőhelyek védelme a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén KEHOP-4.1.0-15-2016-00058
- Life4OakForests - LIFE16NAT/IT/000245
- "A tűzok határon átnyúló védelme Közép-Európában" - LIFE15NAT/AT/000834
- A LIFE IP GRASSLAND-HU (LIFE17 IPE/HU/000018) projekt.
- Fülkés sziklák, kaptárkövek – A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén lévő kaptárkövek megőrzése, bemutatása - KEHOP-4.1.0-15-2016-00031
- Kapu a Mátra kincseihez – Látogató-, oktatási- és kezelőközpont kialakítása Mátrafüreden - KEHOP-4.1.0-15-2016-00032

Oktatás-nevelés, közönségszolgálat

- Túravezetések és előadások tartása az erdei iskoláinkban táborozók részére.
- A természetismereti-szemléletformáló feladatok ellátása során, a Vidra Verda oktatóbusz üzemeltetésében a természetvédelmi Őrszolgálat tagjai rendszeresen közreműködtek.
- Iskolai rendezvények lebonyolítása.
- A Média terepi szakmai irányítása.
- Információs táblák cseréje, karbantartása.
- Szakdolgozatok készítésénél külső konzulensként szakmai segítségnyújtás.
- Nyári- és szakmai gyakorlaton lévő hallgatók oktatása, képzése.
- Igény szerint főiskolai- és egyetemi terepgyakorlatok vezetése természetvédelmi szempontok alapján.
- Az osmaradvanyok.hu honlap többnyelvű aktualizálása, hírek aktualizálása.
- Téli madáretetéshez etetőanyag és szaktanácsadás nyújtása.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

- Marketing tevékenység végzése a természet-megőrzési tudatformálás érdekében.
- Az Ifjú Kócsagőr Program lebonyolítása 2021-ben 5 fő részvételével.
- Az Igazgatóság területét érintően, a minisztérium sajtóosztályának eseti engedélyeivel megjelenés a helyi- és országos médiumokban.
- Jelentős és aktív részvétel a természetet és a természetvédelmet népszerűsítő filmekben.

Élőhely-kezelési és monitorozási feladatok

- Védett és fokozottan védett fajok élőhely felmérése.
- Inváziós növényfajok elterjedésének felmérése, azok elleni védekezés megszervezése, lebonyolítása, jelentések megtétele.
- Kihelyezett vércse költőládák és szalakóta odúk ellenőrzése.
- Egyéb kihelyezett odúk és odútelepek (kis énekesek, pelék, Uráli bagoly, kuvik, gyöngybagoly, vízirigó, stb.) éves ellenőrzése, karbantartása.
- Fokozottan védett ragadozómadár fajok tönkrement fészkeinek karbantartása, műfészkek kihelyezése (parlagi sas, békászó sas, szirti sas, kígyászölyv, kerecsensólyom, vándorsólyom, fekete gólya, fehér gólya).
- Gerinctelen zoológiai felmérések, terepi felmérések.
- Madártani felmérések, túzok fészkelő helyek felülete.
- Natura 2000 jelölőfajok állományának felmérése.
- Nagyragadozó monitorozás (hiúz, farkas, barnamedve). A BNP kamerái mellett a Nógrádi Tájegységben 2021-ben sikerült először felállítani és működtetni a nagyragadozók jelenlétének hatékony vizsgatát biztosító kameracsapda-rendszert. A nagyragadozóknak tulajdonított háziállat- és nagyvadpredáció eseteinek kivizsgálásában a tájegység tv. őrei részt vettek.
- Telepes fészkelő fajok költő területeinek ellenőrzése, felmérése, a fészkelő területek karbantartása.
- Natura 2000 fenntartási tervekkel kapcsolatos terepbejárásokon, fórumokon való közreműködés.
- Erdőlakó denevérek felmérése.
- Szapro-xilofág rovarok jelenlétének kutatása erdei ökoszisztémákban.
- Békamentés és békaterelők tisztítása, üzemeltetése közmunkások és önkéntesek segítségével.
- Kétéltű fajok jelenlét felmérései és monitorozása több területen. A 2021-ben Kehop projekt keretében létesült kisméretű vizes élőhelyek fenntartási munkáinak szervezését (részben végrehajtását), valamint ezek kétéltűállományainak vizsgálatát természetvédelmi örök végezték el.
- Madárgyűrűzési feladatok.
- Kétéltű szaporodó helyek létesítése, karbantartása.
- Kis területű élőhelykezelési tevékenységek irányítása az Igazgatóságon.
- Pannongyík élőhely választásának kísérletes vizsgálata természetvédelmi célból a Mátrában.
- Saját és idegen területeken rétkelzési, élőhely megőrzési és fenntartási tevékenységek szervezése és megvalósítása. (Mátra, Bükk, Nógrád, Tarnavidék)

Területkezelési tevékenység saját vagyionkezelésű területeken

- Haszonbérleti szerződések előkészítése (tömbösítés, természetvédelmi előírások meghatározása).
- Haszonbérleti pályázatok bírálata, bíráló bizottságok irányításában és a bizottságban való részvétel.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

- Birtokbaadások terepi feladatainak elvégzése.
- Haszonbérletek átfogó évenként többszöri ellenőrzése, rendszeres információ átadás a TKO felé.
- Saját vagyongazdálkodásban lévő területek tárgyévi kezelésének tervezése, a kezelése elvégzése, ellenőrzése, kezelt területek felmérése, elszámolások, jelentések leadása.
- Saját vagyongazdálkodásban lévő területek kezeléséhez állatállománnyal rendelkező bérlők keresése, terület bemutatás, szerződéskötés előkészítésében való részvétel.
- VSZT-s vásárlások elkészítéséhez információs szolgáltatás.
- Elővásárlási joggal kapcsolatos szakvélemények adása.
- Inváziós növényfajok elterjedésének visszaszorítása.
- SAPS támogatási rendszerrel kapcsolatos terepi feladatok ellátása.
- AKG támogatási rendszerrel kapcsolatos terepi feladatok ellátása.
- Saját gépparkkal végzett területkezelési tevékenységek tervezésében és koordinációjában való részvétel.
- Elszámolások elkészítése a kezelésünkben lévő gépparkkal, az állat-állománnyal kapcsolatosan.
- Komplex pénztárkezelés, feladások, havi kimutatások készítése.
- Saját kezelésben végzett területkezelési tevékenység
  - a kezelési munkák koordinációja, irányítása
  - szántóterületeken a természetvédelmi céloknak megfelelő élőhelyszerkezetet biztosító növénykultúrák kialakítása, fenntartása
  - állatállományunk számára szükséges szemes- és szalastakarmány szükséglet biztosítása
  - gyepterületek legeltetésre alapozott természetvédelmi kezelésének kialakítása fenntartása
- magyar szürke szarvasmarha állomány tartásának, elhelyezésének, gondozásának az állomány bővítésének koordinációja, irányítása.
- A kárpáti borzderes génmegőrzési feladatainak összehangolása a természetvédelmi kezelési célokkal.
- Kísérleti természetvédelmi erdőkezelés végrehajtása Garábon.

Ingatlanok üzemeltetése:

- Ipolytarnóc (részfeladat)
- Hollókő (részfeladat)
- Baglyaskő (teljes üzemeltetés)
- Garábi természetvédelmi kezelési egység (részfeladat)
- Parád állattartó telep (részfeladat)
- Mátrai TE csoport iroda épülete (teljes üzemeltetés)
- Harkály Ház oktató és látogatóközpont (teljes üzemeltetés)
- Herman Ottó Emlékpark (teljes üzemeltetés)
- Tardi iroda (teljes üzemeltetés)
- Tarna-Lázberci TE csoport iroda (teljes üzemeltetés)
- Batúzi állattartó telep (részfeladat)
- Tarnaszetmiklói állattartó telep (részfeladat)

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Erdészeti szakirányítás

- Erdőművelési munkák szervezésében való részvétel.
- Szaporító anyag beszerzésében való részvétel.
- Ápolási munkák szervezésében és irányításában való részvétel.
- Erdőhasználatok szervezésében és irányításában való részvétel.
- Fatömegfelvétel.
- Munkairányítás.
- Készletek kezelésében, értékesítésében való részvétel.
- Széldőlés és jégtörés felmérése
- Visszahagyandó holt fa és hagyás-facsoportok jelölése
- Szerkezetátalakító munkák megkezdése és irányítása a természetvédelmi célokkal összhangban.
- Természetvédelmi erdőkezelési feladatok tervezése és kivitelezése

Vadgazdálkodási tevékenység

- Természetvédelmi célú különleges rendeltetésű vadászterület szakmai irányítása
- Vadászati létesítmények engedélyeztetése, létesítése, karbantartása.
- Egyéni és csoportos vadászatok szervezése, irányítása.
- Elejtett vad kezelése és értékesítése.
- Kilövési terv elmaradásának pótlása
- Vadászatok ellenőrzése

Vagyonőrzés

- Saját vagyonkezelésű erdőterületen falopás megakadályozása.
- Eseti jelleggel az Igazgatóság vagyonkezelésében lévő telephelyek, objektumok kiemelt őrzése.

Nemzetközi kapcsolatok

- Szlovák Természetvédelmi Hivatal (SOPSR) regionális szervével való kapcsolattartás, közös terepi feladatok, kétoldalú látogatások, szakmai együttműködés.

Védett vagy vadonélő állatok jelenlétének kezelése lakott területeken

- Denevér-fajok: városlakó fajokkal kapcsolatos folyamatos mentés, a lakosság számára szemléletformáló tájékoztatás megadása.
- Bagoly-fajokkal kapcsolatos feladatok (kuvik, erdei fülesbagoly), mentés és szemléletformálás.
- Menyétfélék által keletkezett problémák kezelése.
- Sérült védett és fokozottan védett állatok szállítása.
- Mentőközpont(ok) üzemeltetése.
- Gólya fészektartók és más fajok számára fészekodúk kihelyezésében való közreműködés.
- Vetési varjú telepekkel kapcsolatos egyeztetések, szemléletformálás.
- Mezei hörcsög jelenléte miatt kiskertekben jelentkező problémák kezelése.

11. Költségvetés és vagyon

11.1. Kiadások

Jogcím	Megnevezés	Eredeti előirányzat 2020 év (eFt)	Eredeti előirányzat 2021 év (e Ft)	Teljesítés 2020 év (eFt)	Teljesítés 2021 év (eFt)
Működési kiadások	Személyi juttatás	933.540	933.460	867.138	946.782
	Járulék	157.531	142.222	147.408	158.893
	Dologi	529.789	520.789	743.511	869.930
	Egyéb működési célú kiadások	0	0	412.617	6.613
Felhalmozási kiadások	Beruházások	8.200	14.200	2.184.318	1.278.627
	Felújítások	9.700	9.700	71.397	8.017
	Egyéb felhalmozási célú kiadások (kölcsönök nyújtása)	2.500	2.500	41.968	573.560
Kiadások összesen		1.641.260	1.622.871	4.468.357	3.842.422

2021. évben az eredeti előirányzatunk közel 2%-os csökkenéssel került jóváhagyásra az előző évhez képest. Legnagyobb nehézséget az okozta, hogy a **személyi jellegű kiadások** előirányzata is csökkentésre került központilag. A minimálbér illetve a garantált bérminimum évről évre nő, mely kötelezettséget jelent az Igazgatóság életében is. Nehézséget jelent számunkra, hogy azoknak a kollégáknak tudjuk jellemzően emelni a bérüket, akik a fenti kategóriába esnek. 2021. évben az egyik állattartó telepünk vezetőjétől érkezett az a jelzés, hogy az állatgondozóinkat csábítják a térségben lévő állattartók egy magasabb bérért. Az Igazgatóság vezetése arra a következtetésre jutott, amennyiben nem ajánljuk fel az állatgondozóinknak a béremelést, úgy tömegesen fognak átpártolni, mely veszélybe sodorja az állatok életben maradását. Sikerült egy olyan béremelést végrehajtanunk, mellyel megtudtuk tartani az állatgondozóinkat. Ez azonban magával görgette azon dolgozók bérhelyzetét, akiknek a bére az állatgondozókkal egy szintre került. További béremelést kényszerültünk végrehajtani, így év végére 75 fő foglalkoztatott szerződése módosult bérváltozás miatt.

A **dologi kiadások**, mint kiemelt előirányzatunk is közel 2%-os csökkenéssel került jóváhagyásra az előző évhez képest. Ennek következtében az elemi költségvetésünkben csak az alapvető üzemeltetés költségeit tudtuk tervezni, de legfőképpen a folyamatos közüzemi díjakhoz kapcsolódó kötelezettségvállalásainkat (víz, gáz, áram, telefon, gépjármű üzemeltetés). Évek óta problémát jelent, hogy az épületeink folyamatos üzemeltetési és fenntartási kiadási többletére az elemi költségvetésünk nem nyújt fedezetet, így az előirányzat csökkentése is komoly költségtakarékos költségvetési gazdálkodást jelent. Ennek következtében, a bükk szálláshelyeinket bérbeadással hasznosítottuk, így az ott keletkezett rezsiköltségek továbbszámlázásra kerültek.

2020-ban a dologi kiadások teljesítése 743.511 eFt volt, ez 2021-ben 869.930 eFt-ra változott, mely 17 %-os növekedést eredményezett, melynek oka, hogy 2021. évben több olyan címzett támogatást kaptunk (Kárpáti borzderes programból, Furioso North Star programból, Bükk Csillagda látogatóközpont építése) mely kifizetései a dologi kiadásainkat terhelték. Az eredeti előirányzathoz

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

képeket (520.789 eFt-ról 869.930 eFt) 67 %-os növekedést prognosztizáltunk év végére a dologi kiadások esetében, azonban ez a folyamatban lévő hazai és uniós projektekhez kapcsolódó szállítói kifizetéseket tartalmazta. Meg kell jegyeznünk, hogy a 2021. évi költségvetésben elkülönített 10.000 eFt tartalékkeretből 2.400 eFt dologi kiadás terhére átcsoportosítás keletkezett.

Nagyobb volumenű dologi kiadási tételek:

Szakmai tevékenységet segítő szolgáltatások: 253.447 eFt képezik a dologi kiadások legnagyobb arányát. Ennek oka, hogy a szakmai tevékenységhez kapcsolódó szerződések valamint a jogi, közbeszerzési tanácsadói díjak az alaptevékenység ellátása során és a pályázati feladatellátás révén is folyamatosan jelentkező kiadások.

Egyéb üzemeltetési, fenntartási szolgáltatások: 154.147 eFt, mely összeg szintén azon szolgáltatások értékét jelenti, mely az alapfeladatok ellátásához illetve a pályázati feladatellátáshoz kapcsolódnak.

Működési célú előzetesen felszámított általános forgalmi adó: 145.843 eFt szintén jelentős arányban található meg a dologi kiadások között. A tevékenységeink sokrétűsége, ezen belül is az áfakörbe tartozó gazdasági események nagysága indokolja a jelentős arányt.

A kiadások közül legnagyobb értéket a **beruházások** jelentenek, melynek jelentős része pályázati forrásból finanszírozott. Az eredeti költségvetésünkben jóváhagyott beruházások előirányzata 14.200 eFt, melynek teljesítése év végére 1.278.627 eFt lett.

Kiemelkedő beruházásaink a következők:

2021. év végére a KEHOP pályázataink jelentős része a befejezési fázisba érkezett, legnagyobb szállítói kifizetést a Dél-hevesi állattartó telep kivitelezési munkái jelentették, 682.410 eFt értékben.

Ezt követi a Bükki Csillagda látogatóközpont beruházási kiadásainak értéke, melyre 2021. évben 342.505 eFt szállítói kifizetést teljesítettünk.

A különbözeti összeget a futó Interreg pályázatra, a GINOP pályázatra valamint a Life pályázatokból megvalósult beruházási kiadásokra fordítottunk.

Jelentős csökkenés látható a beruházási kiadások esetében 2020. év 2.184.318 eFt-ról 2021. évre 1.278.627 eFt. Ennek oka, az előbb említett KEHOP pályázatok kifutása, a Csillagda építési munkálatainak legnagyobb részét 2020. évben kifizettük, a GINOP-ból megvalósulni tervezett Szeleta Látogatóközpont építésére vonatkozó szállítói kifizetések azonban csak 2022. évben jelentkeznek.

Említést kell tennünk arról is, hogy a tiszaujvárosi ingatlanunkat hosszú évek várározása után sikerült az MNV Zrt-nek értékesítenie. Az értékesítésre az év vége felé közeledve került sor, mely megnehezítette azt a célt, hogy az abból származó bevételt az Igazgatóság visszakaphassa és még év végéig el is költhesse. Ehhez az ügylethez több szereplőnek (Pénzügyminisztérium, Agrárminisztérium Költségvetési Főosztálya, Magyar Államkincstár, MNV Zrt, az ingatlan vásárlója) kellett összehangolt munkát – *közeledve az adventi ünnepekre* – végrehajtania, hogy végül mi is elérjük célunkat, azt, hogy a Kács településen lévő bődöncsiga élőhelyétől szolgáló természeti értéket képviselő ingatlant az Igazgatóság magáénak tudhassa. A karácsonyi ünnepek elteltével sikerült az ingatlant megszerezni, aláírhattuk az adás-vételi szerződést és elindítottuk az eladónak járó kifizetést. Az ingatlan értéke 45.647 eFt volt.

Az alábbi összefoglaló táblázat tartalmazza azokat pályázatok/támogatások terhére történt bruttó kiadások értékét 2.073.932 eFt, melyek az eredeti költségvetésünkben még nem szerepeltek, azonban a teljesítésben szerepet játszottak.

Ezek a következők:

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Bükki Csillagda megvalósítása	359.935 eFt
GINOP pályázatok kifizetései	627.404 eFt
Interreg pályázatok kifizetései	96.672 eFt
KEHOP pályázatok kifizetései	746.551 eFt
LIFE pályázatokhoz kapcsolódó kiadások	95.468 eFt
Országos közmunka program kifizetései	13.903 eFt
Borzderes mintaprogram kifizetései	57.117 eFt
Furioso-North Star lófajta állományának fejlesztése program kifizetései	14.050 eFt
Természetvédelmi kártalanítási keret kifizetései - TK	62.832 eFt

Kiadásaink (3.842.422 eFt) az alábbi feladatok érdekében kerültek kifizetésre: (a kiadások tartalmazzák a pályázatból finanszírozott beruházások összegeit is, melynek előfordulása az adott szakfeladat érdekében merül fel):

Állattartásra	730.538,- eFt
Szálláshelyeink kiadásai	11.491,- eFt
Erdőkezelésre	166.185,- eFt
Szántóföldi növénytermesztés	149.088,- eFt
Gyepgazdálkodás	8.987,- eFt
Erdei iskola működtetésére	10.963,- eFt
Vadgazdálkodásra	5.318,- eFt
Természetvédelmi kezelési tervre	5.701,- eFt
Természetvédelmi szakértői tevékenységre	52.193,- eFt
TIR működtetésére	126,- eFt
Természetvédelmi célú felmérésre	6.030,- eFt
Ingatlanok bérbeadására	6.061,- eFt
Natura 2000 területekre, monitorozásra	6.840,- eFt
Közhiteles nyilvántartásra	32.370,- eFt
Természetvédelmi programokra	57.537,- eFt
Bemutatóhelyeinkre	1.131.205,- eFt
Barlangok működtetésére	11.977,- eFt
Kiadványok, ajándéktárgyak készítésére, értékesítésére	13.616,- eFt
Őrszolgálat működtetésére	521.644,- eFt
Földterületek vásárlására	49,- eFt
Általános kiadásokra	433.810,- eFt
Közmunka programra	13.791,- eFt
Védett értékek megőrzésére	466.668,- eFt
Pályázatokkal kapcsolatos általános tevékenységre	234,- eFt

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

11.2. Bevételek

A BNP Igazgatóság bevételeinek alakulása előirányzathoz és a 2020. évi teljesítéshez viszonyítva

Megnevezés	2021. év Eredeti előirányzat eFt	Megosztás %	2020. év Teljesítés eFt	2021. év Teljesítés eFt
Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök				42.713
Egyéb működési célú támogatások bevételei	106.005	6,53	114.697	239.069
Működési célú támogatási bevételek államháztartáson belülről	106 005	6,53	114.697	281.782
Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások	0	0		129.963
Egyéb felhalmozási célú támogatás bevételei	0	0		707.598
Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	0	0	944.473	837.561
Készlet és áruértékestés	80.000	4,93	109.524	112.610
Szolgáltatások	200.000	12,32	120.245	137.509
Közvetített szolgáltatások	10.000	0,62	6.039	14.313
Tulajdonosi bevételek	260.000	16,02	207.532	305.232
ÁFA bevételek	50.000	3,09	181.150	178.423
Kamatbevétel, egyéb pénzügyi műveletek	0	0	37	0
Biztosítók által fizetett kártalanítás	0	0	4.340	3.761
Egyéb működési bevételek	0	0	9.324	7.062
Működési bevételek	600.000	36,98	638.191	758.910
Felhalmozási bevétel	0	0	2.661	2.767
Működési célú átvett pénzeszköz	0	0	27.880	106.598
Felhalmozási célú visszatérítendő kölcsönök államháztartáson kívülről	2.500	0,15	1.637	1.267
Egyéb felhalmozási célú átvett pénzeszközök	0	0	1.173	19.747
Felhalmozási célú átvett pénzeszközök	2.500	0,15	2.810	21.014
Költségvetési bevétel	708.505	43,66	1.730.712	2.008.632
<i>Költségvetési támogatás</i>	914.366	56,34	2.086.353	1.396.609
Költségvetési maradvány igénybevétele	0	-	1.631.787	980.486
Finanszírozási bevételek	914.366	56,34	3.718.130	2.421.697
Összes bevétel	1.622.871	100,00	5.448.842	4.4310.329

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Az Igazgatóság feladatainak ellátásához a költségvetési támogatás, a támogatás értékű bevételek, az átvett pénzeszközök és az intézmény saját bevételek biztosítanak forrást.

Az Igazgatóság bevételeinek jelentős részét az **átvett pénzeszközök (működési és felhalmozási)** teszik ki, 2021. december 31-ig ezek összege: **1.245.688 eFt**, az alábbi megoszlásban:

Heves Megyei Kormányhivaltól Közmunkaprogram támogatására	13.866 eFt
MÁK MVH-tól Agrártámogatások	193.206 eFt
MÁK MVH-tól Ártalmatlanítás támogatása	543 eFt
Miniszterelnökség – 3 féle Interreg pályázat	226.415 eFt
Miniszterelnökség – 3 db KEHOP pályázati támogatás	685.313 eFt
Österreichische Gesellschaft – Tűzok LIFE pályázat	16.956 eFt
Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület – Szalakóta LIFE program	45.958 eFt
Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft. – LIFE IP pályázati támogatás, Twinning programra	11.023 eFt
Ente Di Gestione Per I Parchi – Tölgyes LIFE pályázatra	52.408 eFt

2021. évben EMGA (Európai Mezőgazdasági Garancia Alap) támogatásban (193.749 eFt) is részesültünk, az alábbiak szerint.

Kezelésünkben lévő területek kezelésére MVH támogatás: 177.328 eFt. Az Igazgatóságunk folyamatosan évről évre bővíti a természetvédelmi célú saját hasznosítású területek nagyságát, de a támogatható terület nagysága maximálásra került.

területalapú támogatásként	97.787 eFt
zöldítés támogatására	77.720 eFt
szálas fehérjetakarmány jogcímen	1.821 eFt

Állatállomány tartás támogatása: 15.183 eFt (anyajuh, anyatehén, hizott bika és tenyészbika támogatása).

Pénzügyi fegyelemből adódó támogatás: 695 eFt.

Ártalmatlanítás támogatása: 543 e Ft (az elhullott állatok elszállítására és megsemmisítésére).

A költségvetési bevételeink másik nagy részét a **működési bevételek** teszik ki. Az eredeti költségvetésben tervezett 600.000 eFt-ról 758.910 eFt működési bevételünk keletkezett, mely 26 %-os növekedést, azaz 158.910 eFt többletbevételt eredményezett. Ennek az összegnek a nagy része a nagyszámú és összegű beruházásainkhoz kapcsolódó ÁFA visszatérítésből adódik. Többletbevételi engedély felhasználási kérelmet nyújtottunk be a Minisztérium részére, azzal az indokkal, hogy a befolyt többletet, fel kívánjuk használni dologi kiadásaink fedezetére. A jóváhagyás eredményeként sikerült a következő év növénytermesztési kultúrájára gondolva, vetőmagot, műtrágyát beszerezni, valamint így nyílt lehetőségünk arra, hogy a kácsi ingatlan vásárlásához szükséges különbözeti forrást biztosítani tudjuk.

A működési bevételek legnagyobb tételei:

Szolgáltatási bevételeink alul maradtak a tervezetthez képest - *200.000 eFt-ről 137.509 eFt teljesült* - melynek oka, hogy a bükk szálláshelyeinket létszámhiány miatt nem tudtuk üzemeltetni, így külső vállalkozónak adtuk bérbe, valamint jelentősen hozzájárult az elmaradáshoz az is, hogy a látogatóközpontjaink nyitvatartását a járványhelyzet miatt fel kellett függeszteni. 2021-ben a 2020. évhez képest azonban 15 %-os növekedést értünk el.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Készletértékesítés bevételeinek megoszlása a következő:

Megnevezés	Összeg (eFt)
Állat	48.813
Faanyag	4.391
Mezőgazdasági termék	47.127
Kiadvány, ajándéktárgyak	7.227
Védjegyes termékek	4.818
Munkaruha, egyéb készletek	234
Összesen	112.610

A készletértékesítési bevételeink nem érték még el a járvány előtti értékesítési forgalmat, de kismértékben már emelkedtek az előző évhez képest.

Tulajdonosi bevételeink: a tulajdonosi bevételek az éves haszonbérleti díjakból és egyéb bérbeadásokból tevődnek össze. Ezekből 305.232 eFt bevételünk keletkezett, mely az előző évhez képest 47 %-os növekedést jelentett a haszonbérleti díjak emelkedése miatt. A korábbi 1250 Ft/AK érték 2500 Ft/AK értékre nőtt a Nemzeti Földalapról szóló tv. alapján.

Területeink jelentős részét - a természetvédelmi követelményeket szem előtt tartva - az erdők kivételével használatba adjuk, mivel a saját kezelésben maradt védett területek aránya az évek során folyamatosan nő.

A tulajdonosi bevételeink tekintetében mind az előirányzathoz, mind az előző évhez képest nagyobb bevételt tudunk elérni.

Az Igazgatóság bevételeinek jelentős részét a **költségvetési támogatások** teszik ki, 2021. december 31-ig ezek összege: **1.396.609 eFt**, mely támogatás 482.243 eFt-tal több mint az eredeti előirányzatunk.

A többlettámogatás az alábbi feladatokhoz kapcsolódik:

Bükki Csillagda kivitelezésére (Kormány határozat alapján)	285.975 eFt
Borzderes szarvasmarha mintaprogram	50.000 eFt
Furioso	11.000 eFt
Tölgyes Life pályázat támogatása	25.000 eFt
Túzok Life pályázat támogatása	3.410 eFt
Pannon IP pályázat támogatása	8.526 eFt
Természetvédelmi kártalanításra	62.375 eFt
Területi ellenőrzésre	750 eFt
Tiszaújvárosi ingatlan eladásáért kapott támogatás	34.557 eFt
Rejteki gyerektábor	650 eFt

A 2021. év az Igazgatóság gazdálkodása szempontjából a kieső bevételek és plusz költségvetési támogatási források segítségével kiegyensúlyozottnak bizonyult. A pályázatok finanszírozását folyamatosan teljesítette az Igazgatóság és további pályázati forrás elnyerésére is nyújtott be pályázatot.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

11.3. Vagyon

Megnevezés		Bruttó érték (eFt)	Értécsökk. (eFt)	Nettó érték (eFt) 2021. év	Nettó érték (eFt) 2020. év	Változás mértéke %-ban (2021.év/2020.év)
Vagyoni értékű jogok		71.159	57.563	13.596	12.831	5,96
Szellemi termékek		170.664	153.107	17.557	25.297	-30,60
Immateriális javak összesen:		241 823	210 670	31.153	38 128	-18,29
Ingtatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	<i>Földterületek, telkek</i>	2.579.680	530	2.579.150	2.546.557	1,28
	<i>Épületek, műemléki védetts.</i>	2.537.385	477.522	2.059.863	2.002.187	2,88
	<i>Építmények, kisértékű</i>	3.517.326	755.221	2.762.105	2.663.130	3,72
	<i>Vagyoni értékű jogok</i>	691	92	599	613	-2,28
Gépek, berendezések, felszerelések járművek	<i>Ügyviteli, számítástechnikai (informatikai eszközök)</i>	118.552	92.962	25.590	21.591	18,52
	<i>Egyéb, kulturális, kisértékű</i>	1.190.529	966.775	223.754	243.753	-8,20
	<i>Járművek</i>	813.013	714.077	98.936	131.993	-25,05
Tenyészállatok		80.191	43.404	36.787	25.221	45,86
Beruházások, felújítások		3.100.120	0	3.100.120	2.111.309	46,83
Tárgyi eszközök érték helyesbítése		167 676	0	167.676	167.676	0
Tárgyi eszközök összesen:		14 105 163	3 050 583	11.054.580	9.914.030	11,50
Nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközök összesen:		14 346 986	3.261.253	11.085.733	9 952 158	11,39

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

11.3.1. Befektetett eszközök

Eszközbeszerzéseinkről összességében elmondható, hogy szakmai (természetmegőrzési, ökoturisztikai, környezeti-nevelési, vagyonkezelési) feladatellátásokhoz kapcsolódik.

Immateriális javakon belül: a szellemi termékek értéke csökkent az előző évhez képest, melynek oka, hogy azokat a licenceket, melyek már elavultak, régiek, használhatatlanok kiselejtezésre kerültek.

Ingtatlanok (épületek, földterületek) értékében is növekedés látható: tárgy évben az Igazgatóság 6,4288 ha térmértékű ingatlant vásárolt, mely három tájegységet érintett.

Ebből a Dél-Borsodi Tájegység területén 1,5836 ha, a Kelet-Bükkal Tájegység területén 3,1510 ha, valamint a Nyugat-Bükkal Tájegység területén 1,6942 ha található.

A megvásárolt 6,4288 hektár nagyságú terület az alábbi művelési ág, valamint hasznosítás szerint oszlik meg:

- legelő terület 1,6942 ha, vételára 1.694.200.- Ft
- belterületi fekvésű, művelés alól kivett terület 4,7346 ha, vételára 47.695.500,- Ft

Az ingatlanügyi hatóságok a megvásárolt területek teljes egészére vonatkozóan bejegyezték a Magyar Állam tulajdonjogát.

Több helyen említést tettünk arról, hogy a tiszaujvárosi ingatlanunkat az MNV Zrt. értékesítette, azonban kieső ingatlan helyébe, egy új kácsi ingatlannal bővült a vagyonelemünk, mely természeti érték megőrzését is szolgálja.

Gépek, berendezések, felszerelések, járművek értékében bekövetkezett változás: pályázati forrásból vásárolt informatikai eszközeink évről évre bővülnek az új látogatóközpontjainkban, tájegységekben. A járművek értékében csökkenés tapasztalható ennek oka, hogy a gépjárművek életkora átlagban meghaladja a 11 évet, valamint egy gépjármű értékesítésünk is volt a tárgy évben.

Tenyészállatok értékében is sikerül évről-évre a génmegőrzési programmal a vagyonelemeinket növelni, mind a Furioso-North Star lófajta és a kárpáti borzderes szarvasmarha esetében.

A folyamatban lévő **beruházások** értékében lényeges változás történt az elmúlt évben. A 2020. évi záró adatokhoz képest a 2021-es év 46,83%-os növekedést mutat. A 2020. év folyamán kezdődött építési beruházások folytatódtak a 2021. évben is mely két tájegységet érint. A Dél-Hevesi Tájegységben a tarnaszentmiklósi állattartó telep építése, illetve a Kelet-Bükkal Tájegységben Répáshután a Bükkal Csillagda Látogatóközpont építése folytatódott, majd befejeződött.

Kács 103 hrsz. területen található épület megvásárlására az elmúlt évben került sor, a beruházás értéke 45.647 eFt.

2021-es évben az ingatlanjaink **felújítására** bruttó 8.017 eFt-ot fordítottunk. Ez a Szilvásváradai Információs ház épület átalakításának tervezéséből (bruttó 1.270 eFt) és az ipolytarnóci II-es csarnok korszerűsítésének tervezéséből (bruttó 6.747 eFt) tevődik össze.

Káresemények

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Az év során ugyan **15 káresemény** következett be gépjárműveinkben és épületeinkben, de ebből egy káresemény a 2022. évben kerül kifizetésre, egyre viszont nem fizetett a biztosító. Az elmúlt évben **ingatlanok** tekintetében 3 telephelyen – 5 esetben - történt káresemény, melyből a biztosító egy esetben a 2022-es évben téríti meg az összeget, egy esetben pedig nem fizetett kártérítést.

A Batúztanyán három alkalommal volt viharok, a Bükki Nemzeti Park Keleti Kapu Látogatóközpontnál személygépkocsi okozott kárt a kerítésben és az Igazgatóság székhelyén (Eger, Sándor utca 6.) a vendégház előtt az udvaron csőtörés volt. A meglévő vagyonszolgáltatásunknak megfelelően a biztosító ezekre a károkat az önerő levonása után 101 eFt-ot térített.

2021-ben 10 esetben keletkezett kár a **gépjárművekben**, melyre a biztosító összesen 3.660 eFt-ot utalt ki. A károk pénzügyi rendezése Casco biztosítás terhére történt.

Gépjárműveink és épületeink káreseményén kívül a Szent István-barlangban egy látogató szenvedett balesetet, melyet csoportos balesetbiztosításunk fedezett illetve a Rejteki Erdei Iskola és Kutatóházban nagyértékű eszköz károsodott.

Összességében elmondható, hogy vagyonelemeink értéke folyamatosan növekszik, a pályázati források hozzásegítettek ahhoz, hogy újabb tárgyi eszközök beszerzését valósíthattuk meg. 2021-ben a vagyunk 11,39 %-kal növekedett, mely 1.133.575 eFt különbséget mutat a 2020. év végi értékhez képest.

A vagyongazdálkodás területén az alábbi egyéb vagyonmozgások történtek:

Az elmúlt évben a leltározás **számbavételezéssel** történt, mely a leltározási utasításban és a szabályzatban foglaltaknak megfelelően zajlott.

Selejtezésre évente egyszer került sor a leltározás előtt, ám a tenyészállatok selejtezésének kivezetését évközben is elvégezzük.

Az **immateriális javak** esetében a selejtezésre leadott eszközök bruttó értéke 355 eFt, melyek a nulláig leírt vagyoni értékű jogokból (322 eFt) és a szellemi termékekből (33 eFt) tevődött össze.

A selejtezett **tárgyi eszközök** bruttó értéke 6.906 eFt, értékcsökkenése 6.906 eFt, melynek nettó értéke 0 Ft. A tárgyi eszközök értékéből az informatikai eszközök bruttó értéke 1.432 eFt, az egyéb gép, berendezés és felszerelések bruttó értéke 3.197 eFt és a kisértékű gépek, berendezések, felszerelések bruttó értéke 2.277 eFt.

A **tenyészállatok** elhullásának, káreseményének a bruttó értéke 7.311 eFt, selejtezésének a bruttó értéke 2.018 eFt volt. Azon állatok kerültek selejtezésre, melyeket azonnali vágásra a vágóhídra kellett szállítani megsérült a lába, megszürták egymást, stb.

11.3.2. Forgóeszközök

Forgóeszközök	2020. 12.31	2021. 12.31	Változás előző évhez
Vásárolt készletek	68.169	85.896	+26 %
Atsorolt követelés fejében átvett eszközök	458	407	-11,13 %
Befejezetlen termelés, félkész termékek, késztermékek	76.010	117.641	+54,7 %
Növendék, hízó és egyéb állat	47.292	50.330	+6,4 %
összesen	191.929	254.274	+32,4 %

Forgóeszközeink részét képezik a **vásárolt készletek 85.896 eFt** értékben. A készletek értékében év végére 26 %-os emelkedést értünk el a nyitó állományhoz képest (68.169 eFt), melynek

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

oka, hogy a már előre látható vetőmagok, műtrágyák értékének áremelkedése előtt sikerült nagyobb tételben készletre vásárolni. A vásárolt készletek megoszlása és értéke:

- szakmai anyagok 75.806 eFt,
- üzemeltetési anyagok 7.230 eFt és az
- áruk 2.860 eFt.

Átsorolt, követelés fejében átvett készletek értéke 407 eFt.

A befejezetlen termelés, félkész termékek, késztermékek 2021 évi záró értéke 117.641 eFt, melyből a mezei leltár során felvett befejezetlen termelés 47.133 eFt. Ez az adat a 2020. évi 28.489 eFt értékhez képest közel 65 %-os növekedést mutat. A késztermékek értéke 70.508 eFt, mely szintén növekedett az elmúlt évhez képest.

A növendék-, hízó és egyéb állatok értéke 50.330 eFt. Az állatok értéke 2020. évhez képest növekedett, a növekedés mértéke 6,4 %. A növekedés mértéke abból adódik, hogy a 2021. év során jelentős juh, szürkemarha, ló, kárpáti borzderes és magyar tarka szaporulat volt a két állattartó telepünkön.

A nemzeti vagyona tartozó forgóeszközeink értéke a nyitó állományhoz képest (191.930 eFt) 62.344 eFt-al emelkedett (254.274 eFt), azaz 32,4 % -os eszköz állomány növekedést jelentett.

11.4. Épületek

Az épület típusa*	Száma (db)	Növekedés a tárgyévben (db)
Iroda, Tájégségi Központok (Eger; Felsőtárkány; Garáb; Ipolytarnóc; Salgótarján-Baglyaskő; Tard; Uppony)	7	0
Szolgálati lakás (Felsőtárkány; Ipolytarnóc; Rejtek; Batúz-tanya; Szalajka-völgy; Borostyán Vendégház)	6	0
Bemutatóhely, Kutatóház, Vendégház (Hollókői Tájház; Ároktői Kutató-, és Tájház; Rejteki Erdei Iskola és Kutatóház; Oszlai Kutató- és Tájház; Bükki Nemzeti Park Nyugati Kapu Látogatóközpont Felsőtárkány; Látogató, oktató és bemutatóközpont, Harkály Ház; Bükki Nemzeti Park Keleti Kapu Látogatóközpont Miskolc; Ipolytarnóci Ósmaradványok Természetvédelmi Terület Látogatóközpont; Baglyas-kői Természetvédelmi Oktató- és Látogatóközpont; Lillafüredi Szent István-barlang; Lillafüredi Anna-barlang; Létrástetői Kutatóház; Millenniumi kilátó, Szilvásvár; Millenniumi Tanösvény Információs Ház; Szalajka-völgyi Információs Ház, Szili-erdei Kutatóház, Borostyán Panzió; Répáshuta Vendégház)	18	0
Tanya (Köles-háti tanya Tiszadorogma; Tiszadorogma gátórház; Holya-tanya Ipolytarnóc; Galkó-tanya; Kenyérváró – tanya)	5	0
Egyéb (Szilvásvárad kerékpárkölsönző; Nagy-mezői őrház; Barát-réti őrház; Bükkzsérci Turistaház; Tamás-kúti Turistaház; Geopark Panzió; Kács épületek)	7	1
Természetvédelmi Területkezelési Központ (Eger; Garáb; Parád; Batúz-tanya)	4	0
Bérelt ingatlanok (Miskolc; Mezőtárkány-Tepélypuszta; Tarnaszentmiklós)	3	0

* A turisztikai létesítmények a 11.1 fejezetben kerülnek részletezésre

A tiszaujvárosi ingatlanunkat az MNV Zrt. értékesítette, azonban kieső ingatlan helyébe, egy új kácsi ingatlannal bővült a vagyonelemünk.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

11.5. Eszközök

Az eszköz megnevezése	Száma (db)	Növekedés a tárgyévben (db)
Mezőgazdasági erőgépek (rakodógép is) (6 db Carraro; 1 db Super Zetor; 1 db Feng-Shou; 3 db - Aebi, Agria - rézsűkasza; 2 db Belarusz traktor; 3 db Deutz Fahr traktor; 1 db Landini traktor; 1 db Bobcat rakodógép; 1 db Dieci AgriStar rakodógép)	19	0
Gépjárművek (teher, személy, lószállító)	76	0
Motorkerékpár	2	0
Kerékpár	59	0
Kamera (videó, autós, vad, kameracsapda, hőkamera, testkamera)	260	21
Fényképezőgépek (hagyományos, digitális)	112	15
Távcsövek (állványos, kézi)	160	2
Projektor	12	0
Számítógép	116	7
Laptop	125	12
Szerver	10	3
Telefonok (vezetékes, mobil, kaputelefon)	239	18
GPS (GPRS, GPS nyomkövető),	101	15
Fegyver (maroklőfegyver, vadászlőfegyver)	39	0

Gépjárművek, gépek állományának változása

Az Igazgatóság gépjármű állományában 2021. évben mennyiségi változás nem történt, viszont 1 db Opel Vivaro mikrobusz március 3-án eladásra került, valamint április 1-én 1 db Kia Niro elektromos autó vásárlása történt. Tárgy év végén Igazgatóságunk 76 db gépjárművel rendelkezett, ebből 23 db személygépkocsi és 53 db pedig tehergépkocsi. A gépjárművek átlagéletkora 2021-ben 11,72 év. Az idősebb járművek nagy része őrszolgálati feladatokat lát el – számolva a terepi használatból járó fokozott amortizációval - ezen járművek folyamatos cseréje indokoltá válik, mivel javításuk, biztonságos, megbízható működésük indokolatlanul nagy összeget emészt fel az Igazgatóság költségvetéséből. Igazgatóságunk arra törekszik, hogy a gépkocsi beszerzéseket pályázati forrásból valósítsa meg.

Ezen felül az Igazgatóság vagyonezelésében még további mezőgazdasági eszközök és járművek állnak rendelkezésre - különösen mezőgazdasági erőgépek, segédmotor-kerékpárok, lakókocsik, utánfutók, pótkocsik, rakodógépek -, továbbá egyéb mezőgazdasági eszközök, úgymint bálázók, rendsodrók szárzúzó, stb.

12. Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 3 megyében van jelen oktatási, bemutatói, környezeti nevelési, öko- és geoturisztikai feladataival, szolgáltatásaival, bemutatóhelyeivel, információs központjaival, tanösvényeivel és terepi bemutatóhelyeivel. Kapcsolatot tart a régió önkormányzataival, kulturális intézményeivel, oktatási intézményeivel és kutatóhelyeivel, ökoturisztikai szolgáltatóival, termelőivel. Ökoturisztikai szereplőként nemcsak jelentős szabályozó, hanem szolgáltató funkcióval is rendelkezik. Bemutatóhelyeinek, látogatóközpontjainak, információs pontjainak, szállásainak a működtetésével, karbantartásával, és a szolgáltatások biztosításával a térség legnagyobb ökoturisztikai szolgáltatója.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén - a helyi adottságoknak megfelelően - eltérő szerepkörökben és intenzitással vesz részt az ökoturisztikai fejlesztésekben. Legfontosabb céljaink között szerepel a természetet ismerő, megbecsülő és óvó emberek számának növelése, a környezeti nevelés, szemléletformálás minden korosztály és minden társadalmi csoport irányába.

Fontos feladatunk a környezeti nevelési programok, erdei iskolai foglalkozások lebonyolítása, oktatási programcsomagok kidolgozása és végrehajtása, nyári természetvédelmi táborok szervezése, tanösvények, terepi bemutatóhelyek fenntartása és fejlesztése. A tudományos ismeretterjesztést és a szakember utánpótlás-nevelést erősíti a felsőoktatásból érkező szakdolgozók bevonása, a társadalom környezeti tudatosságának növelését pedig a természetvédelmi önkéntes munkalehetőségek megszervezése. A bemutatói tevékenységünket szolgálják a természetvédelem jeles napjaihoz kötődő rendezvényeink. Fontos feladatunk a Bükki Csillagoségbolt-park szakmai feladatainak elvégzése, valamint a földtani értékek bemutatása érdekében a Bükk-vidék Geopark kialakítása és működtetése. A magyar nemzeti értékekkel és hungarikumokkal kapcsolatos feladatok elvégzése miatt is kapcsolatot tartunk a települési, megyei és tájegységi értéktár bizottságokkal, valamint a Hungarikum Bizottsággal.

Ökoturisztikai feladataink között fontos bemutatóhelyeink működtetése és fejlesztése, a Nemzeti Parki Termékek, helyi termékek fejlesztése és támogatása, szálláshelyeink üzemeltetése. Aktív szakmai kapcsolatot ápolunk az Aktív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Központtal, a Magyar Turisztikai Ügynökséggel és a helyi TDM szervezetekkel és önkormányzatokkal.

Különösen jelentős a táji- és természeti értékek népszerűsítése-bemutatója érdekében az igazgatóságunk által végzett kommunikációs tevékenység, amely a honlapunkon és közösségi oldalainkon jelenik meg.

A 2021-es évre nagyban rányomta bélyegét a pandémia. Látogató és bemutatóhelyeink 4 hónap bezártság után 2021. május 1-vel nyithattak meg a látogatók számára.

12.1. Ökoturisztikai és környezeti nevelési infrastruktúra

12.1.1. Látogató-, és oktatóközpontok

Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület Bemutatóhely

A koronavírus járvány a terület geoturisztikai tevékenységét nagymértékben befolyásolta, hogy a terület geoturisztikai szezonja csak május hónappal kezdődhetett el. Az év végi péntek-szombat-vasárnapi rendkívüli nyitvatartások és a tematikus programok és növelték az érdeklődést. A terület látogatottsága júliustól kezdődően meghaladta a 2019. évit, a 2020. évi forgalomról nem is beszélve.

A MAKETUSZ nyári kerékpáros programokat sikerült folytatni, 2021. június 19. és augusztus 14. között 24 kerékpáros csoportot szállásoltunk el, láttunk vendégül a területen.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

A továbblépés megalapozásául közösségi média a megjelenéseket, a honlaphíreket számát növeltük, home officeban adatbázis kialakítást végeztek valamint továbbképzéseken vettek részt a munkatársaink az Ipolytarnóci Ósmaradványoknál. Az őslénytani értékek karbantartása mellett a túravezetők részt vettek a további feltárásban, a lábnyomos felületek letisztításában, elősegítve a nyomfossziliák felmérését és tudományos meghatározását.

Felsőtárkány – Nyugati Kapu Látogatóközpont, „Karszt és élővilága” c. kiállítás, Bábakalács Erdei Iskola

A főépületben található „Karszt és élővilága” kiállítás diorámákon, terepasztalon és tablón keresztül mutatja be a karszterületek védett értékeit. Érdekesség az épület pincéjében felépített Istállóskői barlangrekonstrukció. Az előtérben recepció és ajándékbolt üzemel. Itt a központi épületben szakmai tanácskozások, továbbképzések, konferenciák megtartására alkalmas 52 m²-es előadóterem is található. A kiállítás rögzített nyitva tartással üzemel. Az önálló ismeretszerzést a kiállítás tematikájához szervesen illeszkedő munkafüzet egészíti ki, melynek segítségével játékos módon, a feladatok megoldása közben nyílik lehetőség megismerni a Bükk Nemzeti Park élő és élettelen természeti értékeit. A Nyugati Kapu Látogatóközpontban zajló programokon 2021-ben 1.967 fő (zömében iskolás korosztály) vett részt

Salgótarján – Baglyas-kő Vár Természetvédelmi Látogatóközpont

A nógrádi tájegységirodának is helyet adó Természetvédelmi Látogatóközpontot 2011-ben adtuk át, építését a „Novohrad/Nógrád Geopark Infrastruktúrájának fejlesztése / Rozvoj Infrastruktúry Novohrad-Nógrád geoparku, Salgótarján - Baglyaskő Természetvédelmi Központ létrehozása” című ETE-HUSK pályázatból finanszíroztuk. További, bemutatást és a látogatói infrastruktúrát érintő fejlesztések valósultak meg a „Komplex természetvédelmi látogató-tájékoztató rendszer kialakítása a határ menti térségben” című HUSK pályázat keretében 2013-ban, valamint a 2020-ban lezárult „Élő örökség” című Interreg projekt során. Ez utóbbi pályázat keretében történt meg a Baglyas-kő régészeti feltárása. Az ásatás eredményeiről egy *in situ* létrehozott kültéri bemutatóhely (archeopark), valamint egy interaktív elemeket is tartalmazó beltéri kiállítás ad információt a látogatóknak. A gyermekek számára kültéren kialakított régészeti homokozó segíti az ismeretek játékos elsajátítását, lehetőséget nyújt a kutatás izgalmainak megtapasztalására. A fejlesztések során a legfiatalabbak mozgásigényét is kielégítő kültéri játékos foglalkoztató elemek kerültek kialakításra. A szikla körüli rövid tanösvény Baglyas-kő földtani értékeit és a vulkáni folyamatokat mutatja be. A látogatók, családok, turisták élő természeti értékekkel kapcsolatos ismereteinek bővítését segítik az őshonos fásszárú növények mellett elhelyezett információs táblák, valamint a kisvizes élőhely védett fajait bemutató tájékoztató táblák. Szintén ebből a pályázatból valósult meg egy önálló látogatói vizesblokk, valamint a kiszolgáló létesítmények és a kültéri kamerarendszer fejlesztése. A látogatók ismereteinek bővítésére további információs táblákat helyeztünk ki, valamint beüzemelésre került a Vidra Verda három élőhelytípust bemutató kisbuszunk is. A kisbusz, a guruló természetbúvár, a 2021-évi folyamán népszerűvé vált nemcsak a környező, hanem a mátrai iskolák és óvodák körében is.

Az objektum környezeti nevelési központként főként a helyi és környékbeli óvodások és iskolások számára kínál természetismereti programokat. Az épület belső terében kapott helyet a terület történetét bemutató kiállítás, mely 2020-ban jelentősen megújult és kiegészült a régészeti feltárás során talált leletanyaggal.

A látogatóközpont területén kialakított, sérült madarak elhelyezésére szolgáló menhely a természetvédelmi szemléletformálás fontos eszköze. Az ehhez kapcsolódó infrastruktúra 2020-ban egy nagyobb méretű, golyák elhelyezésére szolgáló röpdével bővült, amely egyszerre szolgál madárvédelmi és bemutatói célokat, vagyis a látogatók szinte testközelből, de a madarak zavarása nélkül figyelhetik és ismerhetik meg a röpde lakóit.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Harkály Ház

A Bükk Nemzeti Park Igazgatóság Mátrai Tájvédelmi Körzet mátrafüredi központjában került kialakításra a Harkály Ház látogató-, oktatási és kezelőközpont. A létesítmény fő célja, hogy a látogatók megismerkedhessenek a környék élővilágának, élettelen természeti értékeinek egy-egy bemutatható szeletével, tisztában legyenek az élővilágra leselkedő veszélyekkel, és ismerjék meg azt a munkát, melyet a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrői végeznek a Mátrában. A kiállítás felépítése időrendi sorrendben tárgyalja a terület múltját, így a földtörténeti kialakulás után az ember tájban való megjelenését, az emberi tevékenységek egészen napjainkig tartó hatásával együtt. Környezeti nevelési programok, modulok keretében ismerteti meg elsősorban az iskolás korosztályt a Mátra természeti kincseivel.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

12.1.2. Tanösvények, terepi bemutatóhelyek

Sorszám	Tanösvény neve	Helyszín	Indítóállomás koordinátái		Védett természeti terület	Tanösvény típusa, tartalma	Létrehozás éve	Felújítás éve	Állomások száma (db)	Útvonal hossza (km)
			EOV X	EOV Y						
1	Rejteki természetismereti tanösvény	Rejteki	303592	762921	Bükki NP	Természetismereti tanösvény, amely a Rejteki kutatóház és erdei iskola környezetében lévő biotópok élővilágáról tájékoztat.	1986		5	0,8
2	Tamás-kúti tanösvény	Felsőtárkány	300774	757362	Bükki NP	A tanösvény útvonala a Kis-som forrástól indul, érint két időszakos forrást (Feket-len és Imó) majd továbbhaladva a Lök-völgy irányában a Zsindelybánya-lápán fordulva felhagyott palabányákhoz vezet. Innen rövid átkötéssel a Török-úton vezet vissza a Pázsag-tető felé. A tanösvény a természeti értékek mellett bükki palahasítást és faszénégetést is bemutatja.	2010		5	8,0
3	Rejteki - Répáshuta tanösvény	Rejteki	303477	762961	Bükki NP	A tanösvény a Balla-völgy, a Csúnya-völgy és a Hór-völgy környékének természeti (kőzetfeltárásokat, barlangokat, növénytársulásokat, élőhelyeket) és a Déli-Bükk kultúrtörténeti értékeit (erdei iparok és foglalkozások emlékeit) mutatja be.	1987		12	9,0
4	Kő-közi tanösvény	Felsőtárkány	298382	754832	Bükki NP	A Szikla-forrást és a fölötte magasodó mészkősziklát, az alatta húzódó Kő-köz nevű sziklaszorost és a tavat fűzi fel. 2019-ben a tanösvény a terület régészeti értékeit bemutató állomásokkal bővült.	2004	2019	10	1,2
5	Vár-hegyi tanösvény	Felsőtárkány	293453	753842	Bükki NP	Földtani formációkkal (dolomitbánya, radiolarit-sziklák), a gyertyános tölgyes, szubmontán bükkös, a mészkerülő tölgyes és a hársas törmelékeltő-erdő élővilágával, valamint egy késő-bronzkori erődített teleppel, a Kyjatice-kultúra földvárával ismert meg.	2004		6	10,0
6	Barát-réti tanösvény	Felsőtárkány	294160	753643	Bükki NP	A tanösvény a Kő-köz keleti végétől indul, az Oldal-völgy torkolatáig a sárga jelzésű turistaúton vezet, majd áttér a műút túloldalára, s a karthauzi kolostorromtól egy meredek ösvényen közelíti meg a Lök-bérc oldalában előbukkanó sziklavonulatot, a Bujdosó-kőt	2004		4	6,5

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Sorszám	Tanösvény neve	Helyszín	Indítóállomás koordinátái		Védett természeti terület	Tanösvény típusa, tartalma	Létrehozás éve	Felújítás éve	Állomások száma (db)	Útvonal hossza (km)
			EOV X	EOV Y						
7	Olasz-kapui tanösvény	Bükk-fennsík	304854	754508	Bükki NP	A tanösvényen megfigyelhetők a fennsík felszínalaktani és botanikai értékei, és a tájképi értékei.	2003		6	7,2
8	Jávorkúti tanösvény	Bükk-fennsík	307028	760126	Bükki NP	A tanösvény Jávorkút környékének botanikai, zoológiai és földtani értékeit ismerteti.	2003		4	3,0
9	Nagymező - Kis-kőháti-zsomboly tanösvény	Bükk-fennsík	302726	758707	Bükki NP	A tanösvény a Bükk-fennsík felszínalaktani formakincsét és a Nagy-mező fokozottan védett növényvilágát mutatja be.	2003		3	3,0
10	Szarvaskői geológiai tanösvény	Szarvaskő	294655	757800	Bükki NP	A tematikus tanösvény Szarvaskő környékének földtani értékeit (a jura kori tengeralatti vulkanizmus emlékeit, párnaláva-képződményeket, gabbró-bányát, wehrlit-tárót) mutatja be.	2000	2014/ 2015	11	8,8
11	Szinva tanösvény	Lillafüred-Felsőhárom	309177	769885	Bükki NP	A tanösvény a Herman Ottó emlékparktól a Szeleta-tetőn át Felsőhárom fölött Lillafüredre vezet, s a Szinva-völgy, a Kis-fennsík és a Garadna-völgy legfontosabb természeti és kultúrtörténeti értékeit mutatja be.	1994	2002	6	4,0
12	Bél-kői tanösvény	Bélapátfalva	301574	748271	Bél-kő tt	A tanösvény a Bél-kő környékének kultúrtörténetét, a hegy földtani felépítését, növénytársulásait és a sziklagyeppek növény- és állatvilágát bemutató komplex típusú környezetismereti tanösvény.	2003	2014/ 2015	7	5,0
13	Szalajka-völgyi természetvédelmi bemutatóösvény	Szilvásvár	305947	751074	Bükki NP	A Szalajka-völgy földtani, víztani (Fátyol-vízesés mésztufalépcsőit, a Szikla-forrás forrásbarlangját), botanikai és tájképi (a Szalajka-patak élővilágát, az erdőtülsulások), valamint kultúrtörténeti értékeket (Istállós-kői-barlang) mutatja be.	2000		10	4,2
14	Milleniumi természetismereti és erdészeti sétaút	Szilvásvár	307044	750207	Bükki NP	Szilvásváradról a Milleniumi kilátóhoz (Kalapat) vezető sétaút természetvédelmi és erdőgazdálkodási ismereteket tár a látogató elé.	2000		20	2,5
15	Cserépfalui „Ördögtorony” tanösvény	Cserépfalu	298382	754832	Bükki NP	A tanösvény Cserépfalu kulturális és természeti örökségét mutatja be – köztük a Suba-lyukat, a Mész-hegy kaptárkövét és falu pincesorát, barlanglakásait. A tanösvény érinti a Hór-völgyi Látogatóközpontot, amelyben kiállítás mutatja be a híres neandervölgyi ősemberleleteket és a bükkaljai kőkultúra elemeit.	2002		20	10,0

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Sorszám	Tanösvény neve	Helyszín	Indítóállomás koordinátái		Védett természeti terület	Tanösvény típusa, tartalma	Létrehozás éve	Felújítás éve	Állomások száma (db)	Útvonal hossza (km)
			EOV X	EOV Y						
16	Ipolytarnóc – Kőszikla tanösvény	Ipolytarnóc	320796	695384	Ipolytarnóci Ős-maradványok tt	A felső parkoló mellől induló és Botos árokig, majd a Fogadóépületig vezető Kőszikla ösvény vízmosások, tanya romok, kőzetkibúvások és felhagyott kőbányák mentén vezeteti látogatóit.	2005		16	4,0
17	Ipolytarnóc – Biológiai tanösvény	Ipolytarnóc	320903	695453	Ipolytarnóci Ős-maradványok tt	A hajdani tölgyesek, cseresek maradványait és a kiirtásuk nyomán keletkezett legelők élővilágát mutatja be.	2000	2005	14	4,5
18	Ipolytarnóc – Kőzetparki ösvény	Ipolytarnóc	320870	695476	Ipolytarnóci Ős-maradványok tt	0-24 millió éves földtörténeti utazás. Az út mellett elhelyezett üledékes és vulkanikus kőzetek (andezit, bazalt) reprezentálják a térséget alkotó földtani formációkat.	1996	2005	11	0,7
19	Ipolytarnóc – Borókás-árok geológiai tanösvény	Ipolytarnóc	320887	695475	Ipolytarnóci Ős-maradványok tt	A 24-23 millió évvel ezelőtti üledékes kőzetek feltárását a csarnoképületben a miocén folyópart megkövesedett felszínét, a homokkőpadon páros ujjú patások, ragadozók, ősrorszarvúak, madarak lábnyomait, a védőpince épületében a Kubinyi Ferenc által felfedezett 46 m hosszú kövült ősfenyő mutatja be.	1985	2005	7	0,8
20	Ipolytarnóc – Lombkorona sétány	Ipolytarnóc	321178	694845	Ipolytarnóci Ős-maradványok tt	Élmény-tanösvény a fák lombkoronaszintjében.	2010		2	0,1
21	Nagy-kői tanösvény	Bükkszenterzsébet - Tarnalelesz	295587	721087	Tarnavidéki TK	Környezetismereti (természeti és kulturális örökség értékeit bemutató) tanösvény: a Nagy-kőn lévő bronzkori erődített telep és környezetének élővilága ismerhető meg.	2011		5	7,1
22	Hollókő – Vártúra Ösvény – Holló Ösvény	Hollókő	294921	690413	Hollókői TK	A Vártúra Ösvény az Ófaluban lévő – a tájvédelmi körzet természeti és kulturális értékeit bemutató – Tájháztól indul, és a várba visz föl, A Biológiai Tanösvény a Vár-hegyet és az ún. Tülső-mező hagyásfás legelőjét öleli körül.	2004		23	5,5
23	Sámsonházi Geológiai Tanösvény	Sámsonháza	294597	699872	Kelet-Cserhát TK	A Vár-hegy rétegvulkanári kőzetösszetét és a völgy egyéb geológiai látnivalóit bemutató tematikus tanösvény.	2007	2011 2014	12	3,0
24	Salgótarján – Boszorkány-kő Geológiai Tanösvény	Salgótarján	311058	709681	Karancs-Medves TK	A tanösvény a pliocén-pleisztocén korú 2,4-2,2 millió év között lezajlott) bazaltvulkanizmus jelenségeit mutatja be, a Kis-Salgó (Boszorkány-kő) 571 m magas bazaltkúpját övezi.	2003	2011	13	0,4
25	Salgótarján – Szilvaskői Geológiai Tanösvény	Salgótarján	309214	713144	Karancs-Medves TK	A tanösvény érinti a Gusztáv-tárhoz vezető bejáratát a Bagó-kő köfajtóját, a hideg mikroklimájú, szétnyíló hasadékokat (álbarlangokat) és egy oszlopos, pados-lemezes szerkezetű bazaltfeltárást.	2003	2012	12	3,5

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Sorszám	Tanösvény neve	Helyszín	Indítóállomás koordinátái		Védett természeti terület	Tanösvény típusa, tartalma	Létrehozás éve	Felújítás éve	Állomások száma (db)	Útvonal hossza (km)
			EOV X	EOV Y						
26	Somoskő – Magyarbányai Kőpark	Salgótarján, Somoskő	314380	710872	Karancs–Medves TK	A kőparkban a környék (Nógrád) jellegzetes kőzeteit gyűjtötték össze. A nyitótábla áttekintő térkép segítségével a kiállított kőzeteket és lelőhelyeiket mutatja be.	2002		13	0,1
27	Salgó – Somoskő vára tanösvény	Somoskőújfalu, Salgótarján	311482	709557	Karancs–Medves TK	A tanösvény Somoskő várát köti össze Salgó várával és érinti a Madárparkot.	2002		8	5,0
28	Eresztvényi Kőbányák	Eresztvény	312159	710656	Karancs–Medves TK	Az Új-bánya és a Kis-bánya rekultivált területét köti össze a Salgóbányából induló és oda visszatérő tanösvény, melynek táblákkal jelölt megállóhelyei a különböző kifejlődésű lávafolyások és piroklasztikumok (vulkáni törmelék, tufa).	2004	20132014	4	3,0
29	Parádfürdő – Ilona-völgyi Geológiai Tanösvény	Parádfürdő	287259	726112	Mátrai TK	A tanösvény a Keleti-Mátra földtani értékeit és a hajdani ércbányászat emlékeit mutatja be a 6,5 km hosszú túraútvonal, melynek vége az andezitsziclán kialakult látványos Ilona-völgyi-vízesés.	2002		8	6,5
30	Sár-hegyi Mandula tanösvény	Gyöngyös	276040	719034	Mátrai TK	A tanösvény többféle növénytársulást (cseres-tölgyes, melegkedvelő tölgyes, pusztafüves lejtősztyepp, sziklagyep), változatos élőhelyeket és a hajdani tájhasználat nyomait mutatja be.	1996	2019	15	7,0
31	Pély-Ludas tanösvény	Pély, Tarnaszentmiklós	242876	749655	Hevesi Füves Puszták TK	Környezetismereti (természeti és tájtörténeti tanösvény, amely elsősorban a Hevesi-sík füves élőhelyeit mutatja be, valamint a szalakótát és a Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzetben zajló élőhely-fejlesztéseket mutatja be.	2013		8	15,0
32	Hamvajárasi tanösvény	Tarnaszentmiklós			Hevesi Füves Puszták TK	Természetismereti tanösvény, amely állomásai bemutatják a legeltetés szerepét a gyepek kezelésében, valamint a kék vércsét.	2013		3	7,7
33	Nagy-Hanyi tanösvény	Dormánd	261426	750719	Hevesi Füves Puszták TK	A természetismereti tanösvény a tájvédelmi körzet élőhelyeit, a gyepterületek, fás vegetációk, vízfolyások élővilágát, a madárvédelmi beavatkozásokat és a mesterséges fészkelőhelyeket mutatja be.	2015		9	6,5
34	Berek-erdő tanösvény	Kerecsend	272929	745666	Kerecsendi-erdő	Természetismereti és tájtörténeti tanösvény, amely a tatárjuharos lösztölgyes élővilágát mutatja be.	2014		5	3,5

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Sorszám	Tanösvény neve	Helyszín	Indítóállomás koordinátái		Védett természeti terület	Tanösvény típusa, tartalma	Létrehozás éve	Felújítás éve	Állomások száma (db)	Útvonal hossza (km)
			EOV X	EOV Y						
35	Vár-hegyi és Csüd-hegyi tanösvény	Sámsonháza			Kelet-cserhádi TKt	A tanösvény egy szakasza a miocén középső szakaszának földtani formációit (egy sztratovulkáni sorozatot), a környék élővilágát mutatja be, további szakasza a középső-felső miocén földtani és őslénytani képződményeit tárja fel.	2008		5	3,0
36	Buda-hegyi geológiai és botanikai tanösvény	Sámsonháza	295637	700262	Nógrádi Tájegység	Geológia bemutatóhely és természetismereti tanösvény.	2008		12	3,0
37	Függőkői Tanösvény		291341	696466	Kelet-Cserhát TK	A Keleti-Cserhátot felépítő andezit különös képződményeit mutatja be a tanösvény.	2008		3	1,5
38	"Szelkiáltó" tanösvény	Tiszabábolna	263 584	782 645	Borsodi-Mezőség TK	Környezetismereti (a Borsodi-Mezőség természeti és kulturális értékeit bemutató tanösvény	2008		12	17,0
39	Szomolya - Kaptárkő Tanösvény	Szomolya	284150	575000	Szomolyai kaptárkövek tt	Szomolya központjából turistaúton lehet megközelíteni az 1960-ban védetté nyilvánított, 4,8 hektár nagyságú Szomolyai kaptárkövek természetvédelmi területen lévő kaptárköveket.	2014	2019	6	0,8
40	Kesznyéteni agrár-környezetgazdálkodási tanösvény	Kesznyéten	295661	800225	Kesznyéteni TK	A Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet hagyományos tájhasználatát és vízhez kötődő gazdag élővilágát mutatja be a tanösvény. A megfigyelőtoronyból feltárul a Tisza-vidék gazdag madárvilága.	1999		7	4,0
41	Szalakóta tanösvény	Tiszabábolna	264379	782387	Borsodi-Mezőség TK	Természetvédelmi és környezetismereti tanösvény, amely a „puszta ékkövét”, a szalakótát és élőhelyét mutatja be.	2018		10	2,3
42	Kékes tanösvény	Kékestető	281458	721873	Mátrai TK	Kékestető környékének földtani értékeit, a Mátra élővilágát, a kötengereket és az őserdőt mutatja be a tanösvény.	2017		10	8,5
43	Nyerges-Mész-hegyi Kőkultúra	Eger	285314	753100	Mész-hegy - Nyerges-tető htt	A hajdani promontórium tájművelési emlékeit (szőlőskertek garádjait, kőzetbe faragott bújóit, pincéit) és a természeti emlékként oltalmat kapott kaptárköveket, a bükkaljai kőkultúra sajátos emlékeit és a természeti értékeket mutatja be a tanösvény	2019-2020		4	1,8
44	Sás-tói Cincér tanösvény	Gyöngyös - Mátrafüred	276113	718950	Mátrai TK	A Harkály Háztól a Sás-tóig vezető ösvény a Mátrai Tájvédelmi Körzet jellegzetes élőhelyeit mutatja be, valamint a holt fa jelentőségét és az erdőgazdálkodás történetét.	2019-2020		9	3,5
45	Baktató tanösvény	Egerbakta	288658	743127	Egerbakta - Bátor környéki erdők (HUBN20012)	Az egerbaktai tőzegmohás lápmedencék élővilágát, kutatástörténetét, a keletkezésükkel kapcsolatos hipotéziseket, valamint a környező Natura 2000 terület természetvédelmi értékeit mutatja be a tanösvény.	2019-2020		6	3,4

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Sorszám	Tanösvény neve	Helyszín	Indítóállomás koordinátái		Védett természeti terület	Tanösvény típusa, tartalma	Létrehozás éve	Felújítás éve	Állomások száma (db)	Útvonal hossza (km)
			EOV X	EOV Y						
46	Verepce-bérci tanösvény	Nagyvisnyó, Dédestapolcsány	312365	754589	Bükki NP	A tanösvény alapvetően a Verepce-tetői őskori erődített telep és a Dédesvár régészeti emlékeit mutatja be (tematikus tanösvény), de az állomások táblái a terület természeti értékeiről is tájékoztatást nyújtanak.	2019-2020		12	10,5
47	Kelemen széke tanösvény	Bélapátfalva, Szilvásvárad	302550	750832	Bükki NP	A tematikus (régészeti és kultúrtörténeti vonatkozásokat bemutat) tanösvény a Kelemen széke bronzkori erődített telep látnivalóit fűzi fel egy útvonalra.	2019-2020		8	9,0
48	Mész-tető földvár tanösvény	Cserépfalu	291515	762360	Bükki NP	A későbronzkori – koravaskori erődített telep (földvár) és a Mész-tetőn lévő fáslegelő természeti és kultúrtörténeti vonatkozásait mutatja be.	2019-2020		5	0,9
49	Bolygótúra tanösvény	Répáshuta	302430	759792	Bükki NP	A Bükki Csillagdától induló körtúra a környék természeti, földtani és kultúrtörténeti értékei mellett egy lejárható Naprendszer modellt is tartalmaz.	2021		13	4
Összesen:									439	240,4

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

További terepi bemutatóhelyek

Sor-szám	Név	Helyszín	Védett természeti terület	A bemutatóhely típusa, tartalma	Infrastruktúra-elemek
1	Gilitka-kápolna	Bélapátfalva	Bükki Nemzeti Park	Tájtörténeti, kultúrtörténeti bemutatóhely	1 tábla, 2 esőház, pihenőbútorzat
2	Bánkút	Bükk-fennsík	Bükki Nemzeti Park	Bükki Nemzeti Park általános (térképes) ismertetése	1 esőházikó
3	Nagy-mező	Bükk-fennsík	Bükki Nemzeti Park	Bükki Nemzeti Park általános (térképes) ismertetése, Bükk-vidék Geopark általános ismertetése	1 esőházikó
4	Lófő-tisztás	Bükk-szentkereszt	Bükki Nemzeti Park	Bükki Nemzeti Park általános (térképes) ismertetése; BNPI működési területének, természetvédelmi tevékenységének bemutatása	1 esőházikó
5	Mangó-tető	Cserépváralja	Bükki Nemzeti Park	Bükki Nemzeti Park általános (térképes) ismertetése; BNPI működési területének, természetvédelmi tevékenységének bemutatása Bükk-vidék Geopark általános ismertetése	1 esőházikó
6	Cserhátszentiván régi fürdő melletti kőfejtő geológiai bemutatóhely	Cserhát-szentiván	Kelet-cserhádi Tájvédelmi Körzet	Geológiai bemutatóhely	2 tábla
7	Cserhátszentiván régi kőfejtő geológiai bemutatóhely	Cserhát-szentiván	Kelet-cserhádi Tájvédelmi Körzet	Geológiai bemutatóhely	1 tábla
8	Imó-kő	Felsőtárkány	Bükki Nemzeti Park	Bükk-vidék Geopark geosite (időszakos karsztforrás, forrásbarlang)	1 tábla
9	Vöröskői-alsó-forrás	Felsőtárkány	Bükki Nemzeti Park	Bükk-vidék Geopark geosite (időszakos karsztforrás)	1 tábla
10	Kő-köz	Felsőtárkány	Bükki Nemzeti Park	Bükki Nemzeti Park általános (térképes) ismertetése; Bükk-vidék Geopark általános ismertetése; Kő-köz földvár, régészeti lelőhely	1 esőházikó
11	Garáb úti tufabánya	Felsőtold	Kelet-cserhádi Tájvédelmi Körzet	Geológiai bemutatóhely	1 tábla
12	Kecske-hegyi kőfejtő geológiai bemutatóhely	Felsőtold	Kelet-cserhádi Tájvédelmi Körzet	Geológiai bemutatóhely	1 tábla
13	Gyepes-völgy	Ivánka	Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet	Természetvédelmi bemutatóhely.	1 tábla
14	Andezit-telér kőfejtő (régii fürdő mellett)	Hollókő	Hollókői Tájvédelmi Körzet	Geológia bemutatóhely.	1 tábla
15	Noé szőlője	Istenmezeje	Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet	Geológiai bemutatóhely.	1 tábla
16	Pogányvár, andezitkőfejtő	Kozárd	Kelet-cserhádi Tájvédelmi Körzet	Geológiai bemutatóhely.	2 tábla, 1 esőházikó

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Sor-szám	Név	Helyszín	Védett természeti terület	A bemutatóhely típusa, tartalma	Infrastruktúra-elemek
17	Öreg-tó természetvédelmi bemutatóhely	Ludányhalászi	Ipoly-völgye SPA, Ludányhalászi	Természetismereti bemutatóhely	4 tábla
18	Benevár	Mátrafüred	Mátrai Tájvédelmi Körzet	Mátrai Tájvédelmi Körzet általános ismertetése; BNPI működési területének, természetvédelmi tevékenységek bemutatása	1 tábla
19	Nagykercegi fáslegelő	Nagykercegszeg	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet általános ismertetése; Természetvédelmi információs tábla.	1 tábla
20	Páris-patak völgye helyi jelentőségű TT	Nógrádszakál	Nógrádszakál	Geológiai bemutatóhely	6 tábla
21	Nyárjas-pusztai homokbánya geológiai bemutatóhely	Márkházapuszta	Márkházapusztai fás legelő természetvédelmi terület	Geológiai bemutatóhely	3 tábla
22	Ilona-völgy	Parád	Mátrai Tájvédelmi Körzet	Mátrai Tájvédelmi Körzet általános ismertetése; BNPI működési területének, természetvédelmi tevékenységek bemutatása	1 esőházikó
23	Baglyas-kő-vár Oktató-és Bemutatóhely	Salgótarján	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet	Geológiai és régészeti bemutatóhely, növénygyűjtemény	59 tábla, 10 pihenő-bútorzat
24	Eresztvényi Régi-bánya	Salgótarján	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet	Geológiai bemutatóhely.	1 tábla
25	Eresztvényi Új-bánya	Salgótarján	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet	Geológiai bemutatóhely.	1 tábla
26	Farkas-kői andezitbánya	Salgótarján	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet	Geológiai bemutatóhely.	1 tábla
27	Kercseg-tető alatti homokkőbánya	Salgótarján	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet	Geológiai bemutatóhely.	1 tábla
28	Magyarbánya	Salgótarján	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet	Geológiai bemutatóhely.	1 tábla
29	Tehenesi bazaltbánya	Salgótarján	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet	Geológiai bemutatóhely.	1 tábla
30	Nyírjes-tó	Sirok	Siroki Nyírjes-tó természetvédelmi terület	Természetvédelmi információs tábla.	1 tábla
31	A „Siroki Nyírjes-tó természetvédelmi terület-hez” vezető turistaút	Sirok	(Sirok település belterülete)	Mátrai Tájvédelmi Körzet általános ismertetése; BNPI működési területének, természetvédelmi tevékenységek bemutatása	1 esőházikó
32	Hencse-hegy	Sóshartyán	Sóshartyáni Hencse-hegy természetvédelmi terület	Természetismereti bemutatóhely	1 tábla
33	Bába-fa	Szarvaskő	Bükk Nemzeti Park	Kultúrtörténeti bemutatóhely.	1 esőházikó
34	Hosszú-völgy	Váraszó	Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet	Természetvédelmi információs tábla.	1 tábla
35	Borostyán Vendégház	Répáshuta	Bükk Nemzeti Park	PR-marketingkommunikációs tábla	1 tábla
36	Geológiai alapszelvények	Bükk	BNPI működési terület	Geológiai bemutatópontok	23 tábla;

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Sor-szám	Név	Helyszín	Védett természeti terület	A bemutatóhely típusa, tartalma	Infrastruktúra-elemek
					1 esőházikó
37	Kaptárkövek	Bükk, Bükkalja	BNPI működési terület	Természeti emlékek bemutatópontjai	27 tábla; 2 esőházikó
38	Földvárak	Bükk	BNPI működési terület	Kultúrtörténeti bemutatópontok	13 tábla; 3 esőházikó
39	Kisvízes élőhelyek	Nógrádi Tájegység	BNPI működési terület	Természetismereti bemutatópontok	14 tábla
40	Barlangok	Bükk	Bükk Nemzeti Park	„Ex lege” védett értékek bemutatópontjai	21 tábla

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

A Bükk hegység első tanösvényeinek (a szalajka-völgyi és a színva-völgyi bemutatótút, tájékoztatótáblákkal ellátott sétaút, turistaút) létesítése megelőzte a nemzeti park megalapítását, azt követően azonban megsokasodott a terepi tájékoztatást szolgáló helyszínek kialakítása – nemcsak a Bükki Nemzeti Parkban, hanem az igazgatóság működési területén lévő többi védett természeti területen is. A tanösvények – mint az önálló ismeretszerzés és a közvetlen szemléltetés helyszínei – egyaránt szolgálják az oktatást, nevelést és a turizmust.

Jelenleg a működési területünkön, saját fenntartásban **49** tanösvény található, úgynevezett terepi bemutatópont pedig **40** darab: ezek egy vagy több táblával, esetenként erdei bútorzattal, korláttal, doronglépcsővel, esőbeállóval ellátott helyszínek. Ezekben a bemutatóhelyeken összesen **663** tájékoztatótábla (418 tanösvény-állomáson és 40 egyéb terepi bemutatóhelyen) szolgálja az ismeretek, információk átadását: az állomáshelyeken összesen **35** „esőházikó” és **5** kilátószerű betekintő áll a látogatók, kirándulók rendelkezésére. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság kezelésében, fenntartásában lévő természetismereti útvonal jelenlegi összes hosszúsága **229 km**.

2021-ben a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság tanösvény-hálózata egy új tanösvénnyel gyarapodott: elkészült a Bükki Csillagdához kapcsolódó Bolygóútúra tanösvény, mely a környék természeti, földtani és kultúrtörténeti értékei mellett egy lejárható Naprendszer modellt is tartalmaz.

Tovább folytatjuk a Bükk-vidék Geopark geotópjainak kitáblázását, illetve az elhasználandó táblák cseréjét.

Egy saját vagyongépelésben lévő helyszínen komolyabb terepi infrastruktúra-rendszert is kiépítettünk: a **Szomolyai kaptárkövek természetvédelmi terület** az aspiráns Bükk-vidék Geopark geotópja, a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság terepi bemutatóhelyeinek „zászlóshajója”. Az itt létesített fém járóplatformok alapvetően a taposási erózió megszüntetését, a sérülékeny riolitufasziklák megóvását szolgálják, ugyanakkor a látogatás megkönnyítését (a látogatókezelést) és a tájékoztatást, az ismeretek átadását is lehetővé teszik. A tanösvényre kihelyezett látogatószámláló 2019. húsvétkor kezdte meg „szolgálatát”. Az adatai alapján tudjuk, hogy a Szomolyai kaptárkövek természetvédelmi területen kialakított tanösvényt a 2021-es év során összesen 37.044 fő látogatta meg.

További látogatószámlálókat helyeztünk ki a Bükki Nemzeti Park területén olyan fokozottan védett helyszíneken, ahol a látogatók számának növekedése és az érintett természeti értékek sérülékenysége konfliktus helyzetet eredményezhet. Így most már vannak mért adataink a tanösvényen elérhető Tar-kő, a Bél-kő és a Suba-lyuk látogatótságaról is.

2021-ben április - december időszakban a Bél-kőn 14.281 főt, a Tar-kőn 10.804 főt a Suba-lyuknál 22.478 fő mozgását jelezték a kihelyezett számlálók.

A terepi bemutatóhelyek létesítése leginkább pályázati forrásból történik, a fenntartásuk, gondozásuk, az infrastruktúra-elemek karbantartása, szükséges javítása viszont a saját költségvetésünkre ró terhetet, melyeket a társadalmi részvétel, az önkéntes tevékenység, a közösségi aktivitás jelentősen csökkenthet. Két évtizeddel ezelőtt született az a kezdeményezés, miszerint különböző civil szervezetek, oktatási intézmények felvállalták egy-egy tanösvény, bemutatóhely védnökségét. Például a Színva tanösvény gondozását kezdetben több éven át a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Környezeti Nevelők Egyesülete végezte (természetismereti oktatási programokat szerveztek a tanösvényen, tanösvényvezető kiadványt készítettek, és segítettek a táblapótlásokat elvégezni). Mostanában a miskolci Holocén és az egri Kaptárkő Egyesület tagjai járnak élen a terepi bemutatóhelyek gondozásában (sőt kiépítésében), idén, 2021-ben pedig az egri Eventus Művészeti Középiskola diákjai végeztek értékes munkákat a szomolyai Kaptárkő tanösvényen.

Tehát a terepi bemutatóhelyeink nem csak az egyéni turisták kedvelt célpontjai, hanem nyári természetvédelmi táborok, szakmai- és terepgyakorlatok, a természet- és környezetvédelmi jeles napokhoz kapcsolódó foglalkozások helyszínei is, ahol évente számos garantált szakvezetéses programot szervez az Ökoturisztikai és Környezeti Nevelési Osztály Környezeti Nevelési Csoportja – a Szomolyai kaptárkövek természetvédelmi terület mellett például a minimálisan kiépített Esztáz-

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

kői-barlangban, vagy a fokozottan védett Tarjánka-szurdokban (gondos szervezést követően, a Mátrai tájegység természetvédelmi őreivel közösen).

12.1.3. Egyéb bemutatóhelyek

Természetvédelmi Információs Ház, Indítóház

Szilvásváradon, a Millenniumi tanösvény kezdőpontján épült faházban működik, funkciója: turisztikai fődényben információs szolgáltatás, valamint az ismertető kiadványok, nemzeti parki ajándéktárgyak árusítása. Az épület 2021-ben nem üzemelt.

Millenniumi kilátó

A Millenniumi Kilátót vállalkozó működteti üzemeltetési szerződéssel.

Szalajka-völgyi Információs Ház

Idén is széles termékkínálattal vártuk a vendégeket, melyek közül a védjegyes termékek (lekvárok, mézek, szörpök, kárpáti borzderes marhából készült kolbászok) jó része is itt került értékesítésre a legmagasabb számban. Népszerűek voltak az apróbb ajándéktárgyak, kézműves termékek, hűtőmágnesek.

A „Kajla” kampányban az információs ház pecsételő pontként, és Kajla Karika gyűjtőpontként is részt vett, ami szintén növelte az elsősorban családos látogatók létszámát.

Barlangi bemutatóhelyek - Szent István-barlang és Anna-barlang, Lillafüred

Barlangjaink közül csak a folyamatosan látogatható idegenforgalmi barlangjainkat részletezzük. Az ökolétesítmény adatbázisban a nem rendszeresen látogatható, overallos túrákon, szakvezetéssel látogatható barlangok is felsorolásra kerültek, ezeket egy táblázatba foglalva mutatjuk be.

A Szent István-barlangban információs pont és nemzeti parki termék bolt működik. Az óránként biztosított idegenvezetések keretében körülbelül 40 perces program során a vendégek betekintést kapnak a cseppkőbarlangok csodálatos világába – nemcsak a cseppkő-képződményeket, hanem a barlang történetét, kutatás-történetét és élővilágát is bemutatva a látogatóknak.

A Szent István-barlangban ebben az évben először új tematikájú barlangi vezetést tartottunk, amely vezetés fókuszában a barlanglakó denevérek voltak. A Denevérlesen programot egy ízben tartottuk meg 11 fő részvételével.

Az Anna-barlang ebben az évben is népszerű célpont volt. A barlang szűk járatai egyszerre maximum 30 látogató részére biztosítanak lehetőséget a vezetett túrán való részvételre, de a jelentkező érdeklődés kapcsán óránként 2-3 alkalommal is indítottunk túrákat.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Előzetes bejelentkezés alapján, szakvezetéssel látogatható, nem kiépített barlangjaink

Név	Település
Kő-lyuk	Parasznya
Létrási-vizesbarlang	Miskolc
Balla-barlang	Répáshuta
Bolhási-Jávorkúti-barlangrendszer	Miskolc
Esztáz-kői-barlang	Felsőtárkány
Gyurkó-lápai-barlang	Varbó
Hillebrand Jenő-barlang	Parasznya
Istálló-kői-barlang	Szilvásvárad
Körös-barlang	Szilvásvárad
Lilla-barlang	Parasznya
Pongor-lyuk	Répáshuta
Suba-lyuk	Cserépfalu
Szeleta-barlang	Miskolc
Vénusz-barlang	Parasznya
Kecske-lyuk	Miskolc
Büdös-pest	Miskolc

Tájházak

Oszlai Tájház

A kiállítás 2021-ben zárva volt.

Hollókő „Táj és a nép” kiállítás

A régi kiállítás helyén KEHOP forrásból a BNPI új Natura2000 kiállítása került kialakításra. A kiállítás 2021-ben zárva volt.

Ároktői kutatóház és kiállítás

Az épület értékesítettük, a kiállítási tárgyakat elszállítottuk.

Mobil kiállítások

A **60 tablóra** szerkesztett anyagot úgy állítottuk össze, hogy egyidejűleg több tájegységhez helyezhessünk ki a **Natura2000 tematikus kiállítást**. A mobil kiállítási tablók anyaga bemutatja a működési területünkön található védett természeti területeket, az igazgatóság működését, feladatait. A kiállítás során az érdeklődők képet kaphatnak a természetvédelmi területek földtörténetéről, sokszínű élővilágáról, kultúrtörténeti értékeiről, valamint a Natura 2000 területekről.

14 roll-up mutatja be a BNPI működési területét, a BNPI bemutatóhelyeit, a Bükki Nemzeti Park természeti és kulturális értékeit, valamint tájvédelmi körzeteinket és a Szomolyai kaptárkövek természetvédelmi területet. Roll-upok készültek a Bélkő természetvédelmi területről is.

A roll-upok száma 2020-ban tovább bővült a Kisvizes élőhelyek KEHOP pályázat keretében készült tematikus roll-upokkal (38 db).

2013-ban létrehoztuk a „**Magaslataink**” című, **30 alkotást tartalmazó fotókiállítást** Eröss Zsolt saját készítésű expedíciós fotóiból. A kiállítást 2020-ban nem kölcsönözték ki.

A mobil kiállítási anyagokból 2020-ban napi kitelepülések során, rendezvényeken, természetvédelmi „jeles napokon”, szakmai rendezvényeken használtunk fel tablókat, roll-upokat.

2021. október elején a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság útjára indította a **Bükk-vidék Geopark vándorkiállítást**, mely 8 tájékoztató táblán mutatja be a geoparkkal kapcsolatos legfontosabb

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

tudnivalókat a geopark kezdeményezéséről, a Bükk-vidék geológiai sokszínűségéről, az ahhoz kapcsolódó kulturális értékekről, geoturizmus lehetőségeiről.

A 8 tablóból álló kiállítási anyag két példányban készült és heti váltással járja végig a Bükk-vidéki Geopark 109 települését. A kiállítási anyag mellé egy üzenőfalat is elhelyezünk, amin a látogatók, helyi lakosok javaslatokat, kiegészítéseket tehetnek az adott település általuk ismert értékeivel, geológiai vonatkozású látnivalóival kapcsolatban.

Egyéb terepi bemutatóhelyek

A 2020. évi ökoturisztikai adatbázisban is szereplő egyéb ökoturisztikai terepi bemutatóhelyeink.

Megnevezés	Település	Védett természeti terület	Bemutatóhely jellege
Kozárd, Pogányvár	Kozárd	Kelet-cserhádi TK	Natura 2000 bemutatóhely
Hollókői andezit-telér kőfejtő	Hollókő	Hollókői TK	geológiai bemutatóhely
Mátraszőlősi Független-kő	Mátraszőlős	Kelet-cserhádi TK	geológiai bemutatóhely
Nógrádszakál, Páris-patak völgye	Nógrádszakál	Páris-patak völgye TT (helyi jelentőségű)	geológiai bemutatóhely
Salgótarján, Magyarbánya bazaltbánya	Salgótarján	Karancs-Medves TK	geológiai bemutatóhely
Salgótarján, Tehenesi bazaltbánya	Salgótarján	Karancs-Medves TK	geológiai bemutatóhely
Salgótarján, Farkas-kői andezitbánya	Salgótarján	Karancs-Medves TK	geológiai bemutatóhely
Sámsonháza, Csüd-hegy	Sámsonháza	Kelet-cserhádi TK	geológiai bemutatóhely
Salgótarján, Nyárjaspusztai	Salgótarján	Márkházpusztai Fás Legelő TT	geológiai bemutatóhely
Salgótarján, Szilvaskő	Salgótarján	Karancs-Medves TK	geológiai bemutatóhely
Salgótarján, Margit-bánya	Salgótarján	Karancs-Medves TK	geológiai bemutatóhely
Salgótarján, Közép-bánya	Salgótarján	Karancs-Medves TK	geológiai bemutatóhely
Salgótarján, Kercseg-tető alatti homokkőbánya	Salgótarján	Karancs-Medves TK	geológiai bemutatóhely
Ludányhalászi, Öreg-tó	Ludányhalászi	HUDI10008 Ipoly-völgye különleges madárvédelmi terület	természetvédelmi bemutatóhely
Vadász-völgy földtani alapszelvény	Miskolc	Bükk NP	geológiai bemutatóhely
Savós-völgy földtani alapszelvény	Miskolc	Bükk NP	geológiai bemutatóhely
Y-táró	Miskolc	Bükk NP	geológiai bemutatóhely
Nagy-hegyi földtani alapszelvény	Dédestapolcsány	Bükk NP	geológiai bemutatóhely
Strázsa-hegyi földtani alapszelvény	Nekézseny	Bükk NP	geológiai bemutatóhely
Bánya-hegyi földtani alapszelvény	Répáshuta	Bükk NP	geológiai bemutatóhely
Rónabükk földtani alapszelvény	Szilvásvár	Bükk NP	geológiai bemutatóhely
Gerennavár alatti földtani feltárás	Szilvásvár	Bükk NP	geológiai bemutatóhely
Rákmára (szerpentin út) földtani alapszelvény	Szilvásvár	Bükk NP	geológiai bemutatóhely
Lök-völgy I. (Hereg-rét) földtani alapszelvény	Felsőtárkány	Bükk NP	geológiai bemutatóhely
Lök-völgy II. földtani alapszelvény	Felsőtárkány	Bükk NP	geológiai bemutatóhely

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Megnevezés	Település	Védett természeti terület	Bemutatóhely jellege
Bálvány észak földtani alapszelvény	Nagyvisnyó	Bükki NP	geológiai bemutatóhely
Mihalovits kőfejtő földtani alapszelvény	Nagyvisnyó	Bükki NP	geológiai bemutatóhely
Síkfőkúti földtani alapszelvény	Noszvaj	Bükki NP	geológiai bemutatóhely
Darázskő-bánya	Mónosbél	Bükki NP	geológiai bemutatóhely
Hór-völgyi nagybánya földtani alapszelvény	Cserépfalu	Bükki NP	geológiai bemutatóhely
Hór-völgy I. földtani alapszelvény	Cserépfalu	Bükki NP	geológiai bemutatóhely
Cserhátszentiván/régi kőfejtő	Cserhátszentiván	Kelet-cserháti TK, Bézma KJTT	Natura 2000 bemutatóhely
Sámsonháza / geológiai bemutatóhely esőháza	Sámsonháza	Kelet-cserháti TK, Tepke KJTT	Natura 2000 bemutatóhely
Mátraverebély/Szentkúti Kegyhely	Mátraverebély	Meszes-tető és Kőszirt-hegy KJTT	Natura 2000 bemutatóhely
Nagylóc/Kőkapu	Nagylóc	Nagylóci Kő-hegy KJTT	Natura 2000 bemutatóhely
Rimóc/településközpont	Rimóc	Nagylóci Kő-hegy KJTT	Natura 2000 bemutatóhely
Sóshartyán/lőtéri bejáró	Sóshartyán	Sóshartyáni Hencse-hegy TT	Natura 2000 bemutatóhely
Szandaváralja/buszforduló	Szanda	Szandai Várhegy KJTT	Natura 2000 bemutatóhely
Kercseg-lapos	Salgótarján	Karancs-Medves TK, Karancs KJTT	Natura 2000 bemutatóhely
Gortva-tó	Salgótarján	Karancs-Medves TK, Gortva-völgy KJTT	Natura 2000 bemutatóhely
Eresztvényi madárpark	Salgótarján	Karancs-Medves TK, Salgó KJTT	Natura 2000 bemutatóhely
Buják / Fagyos	Buják	Bujáki Csirke-hegy és Kántor-rét KJTT, Bujáki Hényeli-erdő és Alsó-rét KJTT	Natura 2000 bemutatóhely
Szécsény / sóderbánya-tó bejárója	Szécsény	Középső-Ipoly-völgy KTT és Ipoly-völgye KMV	Natura 2000 bemutatóhely

12.1.4. Természetiskolai minősítésre felterjesztett helyszínek

Felsőtárkány – Bábakalács Erdei Iskola

A felsőtárkányi oktató- és látogatóközpont erdei iskolai, környezeti nevelési, természetismereti és szabadidős családi programok helyszíne. Egy 38 fő elszállásolására alkalmas szállásépület (közösségi helyiséggel, foglalkoztató-teremmel), a központi épületben kiállítás és szakmai tanácskozások, továbbképzések, konferenciák megtartására alkalmas (52 m²-es) előadóterem, a parkban sátorozó hely és egy 100 m²-es fedett foglalkoztató áll a vendégek és az érdeklődők rendelkezésére. A fogadóépület előtti tóparti sétányon kialakított kőzetpark (geológiai bemutatóhely), az erdőben egy ún. „állandó tájfutó pálya” található. A Szikla-forrástól indul egy háromkörös tanösvényhálózat, mely a környék látnivalóit, valamint a hegység természeti és kultúrtörténeti értékeit mutatja be. A főépületben lévő, a Bükk természeti értékeit bemutató „Karszt és élővilága” interaktív kiállítás is része az erdei iskolai programszolgáltatásnak.

Az öt napos, 34 órás "A Bükk csodálatos!" minősített erdei iskola programunk moduljai a következők: „A Bükk természeti értékei és védelme”; „A Kő-közi kör”; „Madárvilág”; „Irány a Várhegy!”; „Játékos vetélkedő”, „Eszköz-kői-barlangtúra”, „Csillagászat”. A 2022-es szezonra a meglévő

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

moduljainkat újraszerkesztettük, valamint új modulokat dolgoztunk ki, melyek részét képezik a 2022-ben megvalósuló természetiskola minősítési eljárásnak. Új moduljaink: „Állati nyomozás”, „Vizes élőhelyek”, „Beporzók”, „Hulladékcsökkentés”.

Az erdei iskola tetőtéri foglalkoztató számos eszköze (mikroszkóp, csillagászati távcső, kézműves műhely, mintavételi és terepkofferek, természetvédelmi játékok és eszközök, foglalkoztató füzetek stb.) szolgálja az élménypedagógiát. A 2021 őszén megrendezett Vadászati és Természeti Világkiállításra két új foglalkoztató mágnestáblát szereztünk be, amelyek az erdei ökoszisztémát és a BNPI működési területén előforduló természeti értékeket bemutató foglalkozások megtartásához lesznek hasznosíthatóak

Harkály Ház

A Harkály Ház is csatlakozik a Természetiskola Programhoz, mely keretein belül a már meglévő moduljaink mellett, illetve azokat kissé átalakítva, számos új modul közül választhatnak a jövőben hozzánk látogató iskolás csoportok. Ezen modulok közül több a Harkály Házban és annak közvetlen közelében, udvarában kap helyet. A "Harkályok világa" elnevezésű modulunkon belül ismerkedhetnek meg részletesen kiállításunkkal, illetve természetvédelmi alapfogalmakkal, a Mátrában végzett élőhelykezelésekkel. Emellett három másik, a "Kétéltű-kutató", a "Kitinpáncélos lovak" és a "Madarat tolláról" elnevezésű, különböző élőlénycsoportokat bemutató modulunk a Harkály Ház oktatótermében és udvarán kerül lebonyolításra, vetített előadás, majd benti játékok és kinti bemutatók, nyomozás formájában. Tanösvényeink is bevonásra kerültek, ezekből kettő egyenesen a Harkály Háztól indul. "Cincérek nyomában" elnevezésű modulunk a Sástóra vezető Cincér tanösvényen, míg "Irály a Sár-hegy" nevű programunk tanösvénye, a Mandula tanösvény, a Sár-hegyen át egészen Gyöngyösig viszi a kirándulókat. Kékesi tanösvényünket veszi célba a "Barangolás az ország tetején" nevet viselő modulunk, ahol vezetett körtúra során ismerhetik meg Magyarország legmagasabb pontjának élővilágát, kultúrtörténetét. Emellett pedig Mátrafüred területén, a Bene-patak partján vehetnek részt "Patak parti" elnevezésű modulunkon, ahol a patakok és patakpartok élővilágával ismerkedhetnek meg a gyerekek.

Vidra Verda

A Vidra Verda, a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság oktatóbusz célja, hogy terepi körülmények között bemutassa azokat a növény- és állatfajokat, valamint élőhelyeket, amelyek a Pannon Régiót egyedülállóvá teszik Európában, amelyeknek védelméért a Natura 2000 hálózat létrejött.

Terepi természetismereti foglalkozásainkon három élőhelytípus megismerésére nyílik lehetőség: rétek, erdők és vizes élőhelyek. Minden programcsomag (modul) csoportmunka keretében végzett terepi vizsgálódásból - állatok begyűjtéséből, ill. meghatározásából - a látottak közös megbeszéléséből, valamint a tudást elmélyítő játékokból tevődik össze.

Moduljaink:

1.) *„Mocsárjáró” – a kisvizek élővilágának felfedezése*

A modul témája: Kisvizek élővilága, a vizes élőhelyek Natura 2000 fajai. A kisvizek védelmének fontossága.

2.) *„Rétnéző” – sáskák, szöcskék és társaik nyomában*

A modul témája: A gyepek élővilágának megismerése. Gazdálkodás és természetvédelem kapcsolata, a kaszálás és legeltetés szerepe a füves élőhelyek Natura 2000 fajainak megőrzésében.

3.) *„Avarturkáló” – hogy meglássuk a fától az erdőt!*

A modul témája: Állatok az avarszinttől a lombkoronáig. Az erdő, mint életközösség. A holtfa természetvédelmi jelentősége. Natura 2000 fajok az erdőben.

12.1.5. Szálláshelyek

Ökoturisztikai szálláshelyek

1. Bábakalács Erdei Iskola

Cím: 3324 Felsőtárkány, Ifjúság u. 34/1.

Férőhelyek száma (fő): **6 szoba, 38 fő**

2. Rejteki Kutatóház – bérlő által üzemeltetve

Cím: 3559 Répáshuta, Pf. 5, Tel: (46)-390-174.

Férőhelyek száma (fő): **5 szoba, 51 fő férőhely**

3. Borostyán Panzió – bérlő által üzemeltetve

Cím: 3559 Répáshuta, 0107 HRSZ

Férőhelyek száma: **7 szoba, 21 fő**

4. Répáshutai Vendégház – bérlő által üzemeltetve

Cím: Répáshuta, Herman Ottó u. 66.

Férőhelyek száma: **3 szoba, 8 fő**

5. Geopark Panzió – bérlő által üzemeltetve

Cím: Bükkszentkereszt, Őz u. 9.

Férőhelyek száma: **10 szoba, 28 fő**

Nem ökoturisztikai jellegű szálláshelyek, kutatószállások

1. Egri Vendégház

Cím: 3304 Eger, Sánc u. 6.

Férőhelyek száma (fő): **4 szoba, 12 fő férőhely**

2. Ipolytarnóci Kutatóház

Cím: 3138 Ipolytarnóc, Pf.1.

Ipolytarnóci Ősmaradványok TT, Ipolytarnóc külterület

Férőhelyek száma (fő): **4 szoba, 12 fő férőhely**

3. Létrástetői Kutatóház /Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület működtetésében/

Cím: Miskolc 01061/1 HRSZ

Férőhelyek száma (fő): **3 szoba, 18 fő férőhely**

4. Tamás-kúti Turistaház /bérbe adva

Cím: 3324 Felsőtárkány, 0128 HRSZ

Férőhelyek száma (fő): **3 szoba, 14 fő**

5. Oszlai Kutatóház/bérbe adva

Cím: Cserépfalu, 027 HRSZ

Férőhelyek száma: **2 szoba, 10 fő**

12.2. Ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások

12.2.1. Szakvezetési túrák, speciális túrák

- A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság rendszeres szakvezetést biztosít vendégei részére az Ipolytarnóci Ösmaradványok természetvédelmi területen, a lillafüredi Szent István- és Annabarlángokban, ahol a szakvezetés része a bemutatóhely szolgáltatásainak.
- Előre meghirdetett túra-jellegű terepi bemutató programjainkon kedvezményes díjért, illetve néhány kiemelt Jeles Napon ingyenesen biztosítunk szakvezetést.
- Téli szakvezetési programjaink között kiemelkedő érdeklődés kíséri a „**Transzbükki átkelést**”, amelyre már hagyományosan minden évben január végén, február elején kerül sor. 2013-tól a program az Eröss Zsolt emléktúra nevet is viseli. A túra-jellegű szakvezetési terepi program útvonala olyan fokozottan védett területekre is belépést enged, amelyek egyébként a látogatóktól elzárta. 2021-ben járványügyi korlátozások miatt elmaradt.
- A barlanglátogatási lehetőséget bővítettük, 2014-től a Felsőtárkány közelében található **Esztáz-kői-barlang** könnyen járható felső szakaszára is viszünk vendégeket, elsősorban az erdei iskolai és természetismereti oktatási programjainkhoz kapcsolódóan. 2021-ben összesen 176 főt vittünk le a barlangba.
- Felsőtárkányban, a Bábakalács Erdei Iskolához kapcsolódóan tematikus túrák szervezése.
- A Tarjánka-szurdokot bemutató, az augusztustól februárig tartó időszakban (fészkelési időn kívül) havonta meghirdetett, a Mátrai Tájegységgel együttműködésben megvalósított nyílt szakvezetésekben 199 fő vett részt.

12.2.2. Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvények

Természetvédelmi programok, jeles napok, tájegységi nyílt napok

Nyugati Kapu Látogatóközpont: A természet- és környezetvédelemmel kapcsolatos jeles napok közül a Barlangok hónapjához kötődő programokat, az Állatok világnapját és az Európai Denevér Éjt tudtuk a pandémia miatt megtartani. Megrendeztük továbbá az Orchidea napot, valamint a Szentjánosbogár sétát. A Nyugati Kapu Látogatóközpontban zajló programokon 2021-ben 1967 fő (zömében iskolás korosztály) vett részt.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság is képviseltette magát a hatvani Széchenyi Zsigmond Vadászati Múzeum által szervezett **Vadász Gyereknapon**, szeptember 4-én. Az igazgatóság Környezeti Nevelési Csoportjának munkatársai természetismereti foglalkozásokkal vettek részt a rendezvényen, melyekben főszerepet kaptak a nemzeti park nagyragadozói, valamint a 2021. év fajjaival ismerkedhettek az érdeklődő családok. A népszerű "állati nyomozás" során a különböző állatfajok által hátrahagyott életnyomokat azonosíthatták a játékos kedvű látogatók.

Gazdag programkínálattal, főként szakvezetett túrákkal, kalandtúrákkal, nyílt napokkal és kedvezményes jegyárakkal várta a látogatókat a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság a **Magyar Nemzeti Parkok Hete 2021 rendezvénysorozat** alkalmából. A felsőtárkányi Nyugati Kapu Látogatóközpontban kedvezményesen lehetett megtekinteni a **Karszt és Élővilága** interaktív kiállítást. Közel 200-an voltak kíváncsiak a különleges tárlatra, amelynek interaktív elemei szemléletesen, sok esetben játékos módon mutatják meg a Bükki Nemzeti Park állat- és növényvilágát, valamint sok érdekes információval szolgálnak a hegység földtani kialakulásával kapcsolatban. Az ismeretszerzést érintőképernyős eszközök, feladványok és játékok segítik. Három túrát hirdettünk meg az **Esztáz-kői-barlangba**, amely csak hétköznapokon kis csoportokban

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

túravezetővel látogatható. Az érdeklődők bejuthattak Heves megye egyetlen cseppkőbarlangjába, hogy ott fejlámpák segítségével testközelből ismerkedhessenek meg a kis kiépítetlen barlang álló- és függőcseppköveivel, cseppkőfolyásaival, valamint élővilágával és a feltárásának körülményeivel is.

Kaptárkő Nap Szomolyán Október első hétvégén nagy érdeklődés mellett rendezte meg a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság, a Kaptárkő Természetvédelmi és Kulturális Egyesület és Szomolya önkormányzata a negyedik Kaptárkő Napot. Ez alkalmat az tette még különlegesebbé, hogy a BNPI új vándorkiállítás is a helyszínen debütált: ekkor tekinthette meg a közönség ugyanis a Bükk-vidék Geoparkot bemutató tárlatot. A Kaptárkő Nap délelőttjén a közösségi házban szakmai konferenciát is szerveztünk. A Kaptárkő Egyesület a már több mint 100 kilométer hosszúságú Bükkaljai kőutat mutatta be. Pecsmány Péter, a Miskolci Egyetem Műszaki Földtudományi Karának predoktora a bükkaljai vulkánkitörések földtani örökségéről beszélt, majd dr. Szolyák Péter, a miskolci Hermann Ottó Múzeum igazgatója a Pannon-tenger Múzeum igen sikeres természettudományos ismeretterjesztő módszereiről számolt be a közönségnek.

Mindeközben a főtéren helyi termelők, kézművesek és nemzeti parki védjegy termelők portékáiból lehetett válogatni. Fellépett a Felsőtárkányi Néptáncgyűttes, majd a Babszem Jankó Gyermekszínház művészei kalauzolták el a mese varázslatos világába a legkisebbeket. A későbbiekben a szafari busz is többször fordult, hogy a vállalkozó kedvű látogatókat kivigye a Szomolyai Kaptárkövek Természetvédelmi Területre, ahol a szakembereink tartottak szakvezetést.

• *Ipolytarnóci Ősmaradványok Bemutatóhely*

A koronavírus pandémia korlátozásai miatt az ipolytarnóci tematikus programokat az év elején fel kellett függeszteni. A tematikus programok mindig sokrétűek voltak, példaként az elsőt mutatjuk be részletesebben.

Az április 22-i Föld Napjának programjait még részben zártkörűen, illetve online térben tartották meg. Több geosite helyszínen (Sámsonháza Vár-hegy, Nógrádszakál Páris-patak és Ipolytarnóci Ősmaradványok bekötő útja mentén) a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság és a TETT Alapítvány munkatársai kommunális hulladékmentesítésben vettek részt, külső önkénteseket sajnos nem tudtak fogadni. Délután dr. Horváth Gergely főiskolai tanár, az ELTE Földrajz- és Földtudományi Intézetének nyugalmazott oktatója tartott online tudományos ismeretterjesztő előadást a Novohrad-Nógrád Geopark testvér geoparkjáról, a Lushan Unesco Globális Geoparkról, a partneri kapcsolat megkötésének körülményeiről és a Geodiverzitás Napja kezdeményezéséről.

Később a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság két, a geoparkot érintő INTERREG projektje (RiWild és a GEOTOP), valamint a geoparkunk közreműködésében futó GEOTUR ERASMUS+ projektje került ismertetésre, amely az európai geoturizmust hivatott segíteni. A résztvevők egy rövid könyvbemutatót is meghallgathatnak, a dr. Tardy János szerkesztésében megjelent Magyar Természettudományi Társulat hiánypótló kiadványáról, a magyarországi geoparkokról. A GEOfood kezdeményezés kóstolójával zárult a program. Az esemény kapcsolódott az UNESCO Globális Geoparkok Hálózatának Mother Earth Day rendezvényéhez

A koronavírus pandémia korlátozásai miatt csak májusban indulhattak be a terület nyílt, helyszíni tematikus programjai. Ezek kiemelkedő eseménye volt az Európai Geoparkok Hete (2021.május 26-június 06) program-kavalkádjának megrendezése a június elsejei Vulkánnappal. De már előtte Pünkösdkor is volt egy ösvilági kincskereső tematikus túra a Miocén Parkban.

Nyártól kezdődően a tematikus túrák rendszeressé váltak, a jeles eseményekhez is kapcsolódtak. (Medvekutya nyomában, Kulturális Örökség Napjai, Nemzeti Parkok Hete, Geotóp

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Nap stb.) A programokon részben előre regisztráltak, de alkalmanként ad hoc csatlakozók is részt vehettek, egy idő után a beltéri kiállításokat is beleértve.

A szezonon kívüli téli túrák is rendszeressé váltak, az országhatáron is túlnyúlva (Mucsinyi fatörzsbarlanghoz) a transznacionális Novohrad-Nógrád UNESCO Globális Geopark egyéb látványosságait is propagálva, még szilveszteri kalandtúra is volt az óév búcsúztatására, mely sikeres volt. A tematikus túrák mellett számos szakmai programban és média szereplésben is részt vett a terület. A nyári kerékpáros vándortábor résztvevőinek is speciális interpretációt tartott 25 alkalommal.

Nyári természetvédelmi tábor, napközis tábor

Második alkalommal rendeztük meg június végén bentlakásos Bikk-betyár táborunkat, melyre felső tagozatos diákokat vártunk. A programok a Bükk természeti értékeire, valamint az aktív természetvédelem helyi problémáira épültek. A természetismereti foglalkozások témái voltak többek között a beporzó rovarok szerepe mindennapjainkban, a vizes élőhelyek élőlényei és védelmük, a hulladékcsökkentés lehetőségei és a komposztálás jelentősége. Nagyító alatt közelebbről is szemügyre vettük a tavak makrogerinctelen képviselőit, de a komposztlakókkal is megismerkedtünk. Tizennegyedik éve érkeznek hozzánk a 8-12 év közötti gyermekek a népszerű „Túrmanó” napközis táborba. Tájéfutás keretein belül a térképpel és a tájékozódással ismerkedtünk, hálóval a kezünkben megvizsgáltuk a felsőtárkányi tó és a Szikla-forrás élővilágát, majd „állati nyomozásra” indultunk. Vendégünk volt a Vidra Verda, a guruló természetbúvár, a mozgó labor által az avarlakók világába nyertünk bepillantást. A túrák során kitartásunkat tettük próbára, egyszer 15 km, másszor 12 km gyalogoltunk, miközben a velünk szembejövő élővilággal is megismerkedtünk. Táborainkon 48 diák vett részt.

12.2.3. Természetiskolai minősítésre felterjesztett programszolgáltatás

Bábakalács Erdei Iskola

A Bábakalács Erdei Iskola szállás szolgáltatásait 2021-ben összesen 473 fő, 1398 vendégéjszakával vette igénybe.

Az erdei iskola program illetve modulok mellett a Környezeti Nevelési Csoport szervezésében megtartott egyéb programválasztékkal várta a látogatókat különböző tematikus napok (orchidea nap, lápok napja, Szentjánosbogár séta, denevéréj, csillagászati megfigyelések) keretén belül.

Nyári természetvédelmi napközis táborok, szaktáborok, szakmai- és terepgyakorlatok lebonyolítása mellett a természet- és környezetvédelmi jeles napokhoz kapcsolódó foglalkozásokat, terepi bemutatókat is tartunk (pl. az Esztáz-kői-barlangban, a Tarjánka-szurdokban és a Szomolyai kaptárkövek természetvédelmi területen). A felsőtárkányi Nyugati Kapu Látogatóközpontban szakmai tanácskozásokat, civil fórumokat, továbbképzéseket szerveztünk. A csoport szervezésében megtartott programokon 2015 fő vett részt.

Harkály Ház

A májusi nyitás után sok óvodás és iskolás csoport jelentkezett be nagy örömmel, hogy ellátogassanak hozzánk, vagy igénybe vegyék egyéb, külső helyszínen zajló modulunkat, szolgáltatásunkat. A nyár folyamán majd' 50 osztálykiránduló, majd táborozó csoportot fogadtunk, illetve több alkalommal a környék óvodáiba látogatva tartottunk a gyerekeknek természetismereti, természetvédelmi programot. Emellett ebben az időszakban Madarak és Fák Napja, valamint Gyermeknap alkalmából izgalmas kvizekkel és programokkal vártuk a hozzánk látogatókat, megtartottuk többfordulós versenyünk, az első Mátra Kincsei Természetismereti és Természetvédelmi Verseny döntőjét, ahol a két korosztály legjobb csapatai a Harkály Házban és a

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Cincér tanösvényünkön mérhették össze tudásukat, illetve a mátrai élőhelyek kezelésére buzdítva az egyetemista hallgatókat, Kaszálótábort szerveztünk. A nyár folyamán emellett az egyéni látogatók száma is említésre méltó volt, sok kiránduló család választott minket úti céljaként.

Az ősz beköszöntével tovább folytatódtak környezeti nevelési tevékenységeink, az iskola első heteiben több csoportot is fogadtunk. Egyéb programokkal is készültünk a nagyérdeműnek, szeptemberben például szakvezetéssel Kékestetőn túrázhattak a jelentkezők, októberben pedig madárgyűrűzési bemutatót tartottunk Sástón, valamint az Állatok Világnapja alkalmából érdekes előadásokat hallhattak a regisztráltak a Harkály Házban, „Kutyák a természetvédelemben” elnevezésű tematikus napunkon. Mátrai Kis Madarász elnevezésű többalkalmas szakkörünk is lebonyolításra került, valamint megtartottuk első madarásztáborunk, ami nagy sikerrel, maximum létszámmal zajlott le október során. Októbertől bár egyéni látogatóink száma nem érte el a nyárit, a téli időszak során is igyekeztünk minél több érdekes programmal, előadásokkal, újabb többfordulós versennyel, túrákkal az érdeklődők rendelkezésére állni.

Vidra Verda

A guruló természetbúvár oktatóbuszunk segítségével összesen 20 program valósult meg 395 fővel.

Az avarturkáló modullal jelen volt a Vidra Verda Pétervásáron, Pásztón, Felsőtárkányon, Rejteken és Nógrádsipeken.

Mocsárjáró modullal foglalkozások voltak Eresztvényen, Arnóton, Ózdon, Nógrádsipeken, Mátrakeresztesen és Egerben.

Rétnéző modullal Hollókőbe gurult a Verda.

A Vidra Verda bemutatkozott Mátrafüreden, a KEHOP projektzáró rendezvényen, valamint megjelent a Nemzeti Parkok Hete rendezvénysorozat nyitó rendezvényén, Gödöllőn is.

12.2.4. Egyéb ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások

A nemzeti park a természeti és kultúrtörténeti értékeiről, valamint a természetvédelmi tevékenységéről tanösvényeken, bemutatóhelyeken, múzeumokban, kiállítóhelyeken ad tájékoztatást.

A természetvédelmi oktatás és a környezeti nevelés céljait szolgáló programok skálája a szakvezetéses túráktól az előadásokon át a felnőtt továbbképzésekig terjed. A tájegységekben a természetvédelmi örök által lebonyolított programok tovább színesítik a kínálatot.

A Bükki Nemzeti Park az Észak-Magyarországi régió kiemelt turisztikai célterülete, ahol a látogatók számára egyre több az olyan turisztikai kínálat, amely a természeti értékek bemutatását célozza meg. A bükki települések is egyre nagyobb hangsúllyal jelenítik meg a nemzeti parkot és annak természeti, kultúrtörténeti értékeit a vonzerők között. A látogatók között a belföldi vendégek jelentős többségben vannak, a természetjárás és az „outdoor” sportrendezvények száma és résztvevőinek száma is folyamatosan emelkedik (esetenként megközelíti az 4.000 főt).

A nemzeti park egész területe a jelzett turistautakon szabadon látogatható, de egyes védett vagy fokozottan védett fajok élőhelyein korlátozásokra lehet számítani. A természetjárás mellett a kerékpáros látogatási formát is ösztönzi a nemzeti park erdei kerékpáros úthálózata

E-bike túrák - kapcsolódva az *Aktív-és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ* által meghirdetett „*E-biciklizz be Magyarországot!*” programhoz kapcsolódóan 2021-ben is szerveztük az E-bike túrákat a nemzeti park területére. Együttműködésben a Szilvássvárad Kerékpárkölszönzövel májustól októberig hetente hirdettünk elektromos kerékpáron szakvezetett túrát a Bükk-fennsíkra. A meghirdetett túrákat az időjáráshoz és a vegetációs időszak látnivalóihoz igazodva ötféle útvonal közül választott nyomvonalon vezettük. A meghirdetett túrák közül 7 túrán 40 fő vett részt. A Bükki

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Csillagda átadását követően a 2022-es évben tervezzük a Csillagda felkeresésével összekötött túra kijánlását is.

Önkéntes tevékenység elősegítése

Igazgatóságunk természetvédelmi kezelésében védett természeti értékek levő élőhelyek fenntartási feladatai, természeti érték bemutató infrastruktúra karbantartási szükségletei között vannak olyanok, amelyeket csapatépítő jellegű önkéntes munkával is el lehet végeztetni. Ilyen rendezvény volt 2021-ben az Eventus középiskolával fennálló együttműködésünk keretében a Szomolyai természetvédelmi terület tisztítása.

Látogatószámlálás

Az elmúlt években tapasztalható a hazai erdeinkben, védett természeti területeken a kirándulók, túrázók számának jelentős növekedése. A megnövekedett látogatás hatásai és az érintett élőhely sérülékenysége, a természeti értékek veszélyeztetettségét növelik. A kialakuló konfliktus helyzetek megelőzéséhez látogatókezelési eszközökre van szükség, amelyek kiválasztásához pontos számadatok szükségesek. Ezért újabb három automata látogatószámlálót helyeztünk el 2021-ben, amelyek április 1-től folyamatosan gyűjtik az adatokat.

Látogatószám adatok 2021 április - december:

Helyszín	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December	Összes
Bél-kő	1369	1647	1732	1960	2383	1489	2369	710	622	14281
Tar-kő	912	1020	1259	1406	1579	1284	2017	632	695	10804
Suba-lyuk	1805	1913	4935	2964	3909	2138	3496	821	497	22478
Szomolyai kaptárkövek	2177	3509	7785	4640	5553	2858	5079	1399	638	33638

Látogatókör kutatás a látogatóközpontjainkban és bemutatóhelyeinken

2021. augusztus és szeptember hónapban kérdőívek segítségével végeztünk kutatást azért, hogy a látogatóinkról több információval rendelkezünk. Öt helyszínen, valamint online is válaszolhattak kérdőívünkre a látogatók. Összesen 362 választ kaptunk. A bemutatóhelyeinket a látogatók leginkább személyes ajánlásra keresik fel, de 39% már visszajáró vendég. Leginkább családdal érkeznek. A bemutatóhelyek szolgáltatásaival a legtöbben teljesen elégedettek és néhány látogató esetében nem felelt meg elvárásaiknak a nyújtott szolgáltatás. (1%). A legtöbben ajánlanák ismerőseik részére is, hogy keressék fel látogatóközpontjainkat. A látogatókat megkérdeztük arról is, hogy korábban jártak-e már valamelyik bemutatóhelyünkön. 44% járt már az Anna-barlangban, ami után 18%-kal a Szent István-barlang következett. A bükki tanösvényeken a látogatók 15%-a járt.

A válaszadóink 62%-ka nő volt. A 41 év feletti korosztályból került ki a válaszadók több mint 57%-ka. Látogatóink szinte fele-fele arányban felsőfokú vagy középfokú végzettséggel rendelkeznek. Ugyanilyen arányban jelezték, hogy szívesen olvasnák hírlevelünket. Két látogatóhelyünk esetében kiugróan magas száma volt azoknak a látogatóknak akik 150 km-nél messzebről érkeztek a helyszínre, Ipolytarnócra az Ósmaradványok bemutatóhelyünkre és a Szent István-barlangba. A látogatóink majd héromnegyede város lakó, a többiek falvakból, községekből érkeztek.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

12.2.5. Kiadványok

12.2.5.1. Térítéses kiadványok: Monográfiák, albumok, könyvek, képeslapok, Bábakalács füzetek

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság által az utóbbi években megjelentetett ismeretterjesztő, tájékoztató és foglalkoztató kiadványok (2001–2021)

I. Monográfiák, albumok, könyvek (lásd a 12.2.5.1. táblázatban)

II. Módszertani kézikönyvek (lásd a 12.2.5.1. táblázatban)

III. Tanösvény-ismertető füzetek (lásd a 12.2.5.1. táblázatban)

IV. „Bábakalács füzetek” (lásd a 12.2.5.1. táblázatban)

V. – Erdei iskolai foglalkoztató-füzetek

1. **Barangolj velünk! Kalandos természetjárás Telkibányán és környékén.** Eger, 2007. (ISBN 978-963-9817-07-4)
2. **Kalandozás a Karancs és a Medves vidékén.** Eger, 2007. (ISBN 978-963-9817-06-7)
3. **Barangolás Bikk betyárral a Kő-közi tanösvényen.** Eger, 2007 (ISBN 978-963-9817-05-0)
4. **Barangolás a növények birodalmában.** Eger, 2014 (ISBN 978-963-9817-46-3)
5. **Barangolás az állatok birodalmában.** Eger, 2014 (ISBN 978-963-9817-45-6)
6. **Barangolás a kőzetek, ásványok birodalmában.** Eger, 2014 (ISBN 978-963-9817-47-0)
7. **Karszt és élővilága.** Kiállításvezető füzet. Eger, 2018 (ISBN nincs)
8. **Hulladék tanösvény.** Foglalkoztató füzet. Eger, 2019 (ISBN nincs)
9. **Hulladék tanösvény.** Tudástár. Eger, 2019 (ISBN nincs)

VI. – Térképes leporellók, szórólapok (A/2-es méret)

1. **A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területe.** Eger, 2010 (1:190.000) (ISBN 978-963-9817-21-0)
2. **A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság tanösvényei, túraútvonalai, terepi bemutatóhelyei.** Eger, 2010 (1:190.000) (ISBN 978-963-9817-22-7)
3. **A Bükkaljai kőkultúra térképe. Kaptárkövek földje.** Eger, 2014 (1:100.000) (ISBN 978-963-9817-31-9)
4. **Dél-Heves természeti és kulturális értékei.** Eger, 2014 (1:100.000) (ISBN 978-963-9817-40-1)
5. **A Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet térképe.** Eger, 21014 (1:40.000) (ISBN 978-963-9817-34-0)
6. **A Kelet-Cserhádi Tájvédelmi Körzet térképe.** Eger, 21014 (1:45.000) (ISBN 978-963-9817-37-0)
7. **A Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzet térképe.** Eger, 21014 (1:90.000) (ISBN 978-963-9817-32-0)
8. **A Lázberci Tájvédelmi Körzet térképe.** Eger, 21014 (1:30.000) (ISBN 978-963-9817-35-0)
9. **A Borsodi-Mezőség Tájvédelmi Körzet térképe.** Eger, 21014 (1:100.000) (ISBN 978-963-9817-36-0)

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

10. **A kaptárkövek és a bükkaljai kőkultúra. Táj-Tér-Kép.** Eger, 2018 (ISBN 978-963-9817-89-0)
11. **Évmilliók tanúi. A Bükk-vidék földtudományi értékeinek térképe** Eger, 2018 (ISBN 978-963-9817-89-2)
12. **Óskori sáncok, középkori földvárak. A Bükk-vidék kultúrtörténeti értékeinek térképe** Eger, 2018 (ISBN 978-963-9817-97-5)
13. **A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálat.** Eger, 2019 (ISBN 978-615-5980-00-8)
14. A Bükki Csillagoségbolt-park (2019-2020)

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóságról

1. A Bükki Nemzeti Park. Alapítás, fontosabb adatok (2006, 2013)
2. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság. Feladatkör és működési terület (2006, 2013)
3. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság. Bemutatóhelyek (2006)
4. A Bükki Nemzeti Park. Bükk-fennsíki tanösvények (2006, 2013)
5. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság ismeretterjesztő kiadványai (2006)
6. Házirend túrázóknak. A védett természeti területeken való tartózkodás és viselkedés szabályairól (2006, 2013)
7. A Bükki nemzeti Park igazgatóság. Ismeretterjesztés, oktatás, környezeti nevelés, turizmus (2006)
8. Baglyas-kő Vár Természetvédelmi Látogatóközpont

Természetvédelmi területek a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén

9. Ipolytarnóci Ósmaradványok TT, Sóshartyáni Hencse-hegy TT (2006)
10. Gyöngyösi Sár-hegy TT, Siroki Nyírjes-tó TT (2006)
11. Erdőtelki Arborétum TT, Erdőtelki Égerláp TT, Kerecsendi-erdő TT (2006)
12. Kőlyuk-tető TT, Szöllőskei Erdő TT, Szomolyai Kaptárkövek TT (2006)
13. Megyaszói Tátorjános TT, Tállyai Patócs-hegy TT, Erdőbényei Fás Legelő TT, Sóstó-legelő TT (2006)
14. Bodrogszegi Vár-hegy TT, Füzérradványi Kastélypark TT, Megyer-hegyi Tengersizem TT, Long-erdő TT (2006)
15. A Kerecsendi erdő természetvédelmi terület (2013)
16. A Szomolyai kaptárkövek természetvédelmi terület (2013)

Tájvédelmi körzetek a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén

17. Hollókői Tájvédelmi Körzet, Kelet-Cserhát Tájvédelmi Körzet (2006)
18. Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet (2006)
19. Mátrai Tájvédelmi Körzet, Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzet (2006)
20. Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet, Lázberci Tájvédelmi Körzet (2006)
21. Borsodi Mezőség Tájvédelmi Körzet, Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet (2006)

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

22. Zempléni Tájvédelmi Körzet, Tokaj–Bodrogszeg Tájvédelmi Körzet (2006)
23. A Bükk Nemzeti Park természeti és kultúrtörténeti értékei (2006)

Természetvédelmi tevékenységek a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság területén

24. Élőhely-fenntartás, gyepkezelés (2006)
25. Fajmegőrzési programok (2006)
26. Földtani természetvédelem, barlangok kezelése (2006)
27. Vizesélőhely-fejlesztések a Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzetben (2006)
28. Az erdők kezelése (2006)
29. A Natura 2000 hálózat (2006)
30. Nemzeti Ökológiai Hálózat (2006)
31. „Ex lege” védett természeti értékek (2006)
32. „Ex lege” védett kultúrtörténeti értékek (kunhalmok és földvárak) (2006)
33. Bükk Nemzeti Park. Karszt és víz (2013)

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

12.2.5.2. Térítéses kiadványok: Monográfiák, albumok, könyvek, képeslapok, Bábakalács füzetek

No.	A saját áras kiadvány megnevezése	Kiadás éve
1.	Regéci vár füzete	1985.
2.	Képeslapok (Millenniumi kilátótorony)	2007.
3.	Képeslapok (Ipolytarnóci ősmaradványok tt)	1976., 2002.
4.	Képeslapok (Bükki Nemzeti Park, 4. sz.)	2012.
5.	Képeslapok (lillafüredi barlangok)	2004. – 2007.
6.	Képeslapok (felsőtárkányi erdei iskola)	2012.
7.	Képeslapok (BNP téli)	2006.
8.	Képeslap leporelló (Ipolytarnóc)	2006.
9.	Képeslap leporelló (Hollókő)	2006.
10.	Matricák (Bükki Nemzeti Park)	2002.
11.	Matricák (Szt. István-barlang)	2005.
12.	Matricák (Szalajka-völgy)	2005.
13.	Ipolytarnóci ősmaradványok Természetvédelmi Terület és a Hollókői Tájvédelmi Körzet. (ISBN963 86854-2-5)	2005
14.	Mátrai Tájvédelmi Körzet (füzet)	2007. újrakiadás
15.	Hogyan építsünk tanösvényt? (könyv) (ISBN 963-03-6737-8)	1999.
16.	Tanösvények építése. Módszertani útmutató. (ISBN 978-963-9817-04-3)	2007
17.	A Bükki Nemzeti Park monográfia – Hegyek, erdők, emberek. (ISBN 963 204 025 2)	2002.
18.	Rejtektől – Tárkányig tanári kézikönyv. (ISBN 963-2048938)	2003.
19.	BNP kerékpáros térkép, magyar, angol	2002.
20.	Szalajka-völgyi túravezető füzet	2000.
21.	Rejteki tanösvények túravezető füzet (ISBN 963 202 893-8)	2002.
22.	Felsőtárkányi tanösvények túravezető füzet (ISBN 963-204 894-6)	2002.
23.	Bél-kő tanösvény füzet (ISBN 963 212 870-2)	2003.
24.	Bükk-fennsiki tanösvények füzet (ISBN 963 216 368-0)	2004.
25.	Szt. István-barlang füzet	2004.
26.	Anna-barlang füzet	2004.
27.	Bükki Nemzeti Park film (DVD)	2006.
28.	“Karszt és élővilága” kiállítás-vezető füzet (magyar, angol, német, szlovák). (ISBN 963 868 54 8 4)	2006.
29.	Karst and its living world. Guide to the exhibition. Eger, 2006. 16 p. (ISBN 963 86854 9 2)	2006.
30.	Karst und dessen lebensformen. Ausstellungsführer. Eger, 2006. 16 p. (ISBN 963 87289 0 6)	2006.
31.	Kras a jeho živý svet. Sprievodca výstavou. Eger, 2006. 16 p. (ISBN 963 87289 1 4)	2006.
32.	Zöld Horizont (ISSN 1788-2567) (periodika)	2018.
33.	Élőhelyek, mohák és gombák I. (könyv)	2006.
34.	Özönnövények I. (könyv)	2006.
35.	Özönnövények II. könyv	2006.
36.	A Karancs-Medves és a Cseres-hegység Tájvédelmi Körzet (monográfia). (ISBN 978 963 87289-2 0)	2007.
37.	A Zempléni Tájvédelmi Körzet (monográfia). (ISBN 978-963-9817-01-2)	2007.
38.	Cseppkövek, denevérek, ősemberek (Bábakalács Füzetek 2.). (ISBN 978-963-87289-4-4)	2007.
39.	Kaptárkövek völgye (Bábakalács Füzetek 7.). (ISBN 978-963-87289-8-2)	2007.
40.	Varázslatos karsztvidék füzet (Bábakalács Füzetek 1.). (ISBN 978 -963-87289-3-7)	2007.
41.	Hollókőtől a Bodrozugig füzet (Bábakalács Füzetek 4.). (ISBN 978-963-87289-6-8)	2007.
42.	Az Ördögtoronyoktól a patkányomos kövekig (Bábakalács Füzetek 10.). (ISBN 978-963-9817-00-5)	2007.
43.	Ipolytarnóctól a Long-erdőig (Bábakalács Füzetek 3.). (ISBN 978-963-87289-5-1)	2007.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

No.	A saját áras kiadvány megnevezése	Kiadás éve
44.	Abauj és Zemplén tájvédelmi körzetei (Bábalács Füzetek 5.). (ISBN 978-963-87289-7-5)	2007.
45.	Tájvédelmi körzetek a Tisza mentén (Bábalács Füzetek 6.)(ISBN 978-963-9817-12-9)	2007.
46.	„Ex lege” védett értékek (Bábalács Füzetek 8.) (ISBN 978-963-87289-9-9)	2007.
47.	Sokszínű élővilág (Bábalács Füzetek 9.). (ISBN 978-963-87289-3-7)	2007.
48.	A Szalajka-völgy füzete (Bábalács Füzetek 11.). (ISBN 978-963-9817-11-1)	2009.
49.	The magic karst. Protection of the natural and cultural heritage in the Bükk National Park (Bábalács Füzetek 12.). (ISBN 978-963-9817-17-3)	2010.
50.	From the devils towers to the rocks with horse –shoe trakcs (Bábalács Füzetek 13.). (ISBN 978- 963-9817-18-0)	2010.
51.	Suba-lyuk barlang. Neandervölgyi ősember a Bükkben. Monográfia. (ISBN 978-963-9817-09-8)	2008.
52.	„Színek szárnyán” film (DVD)	2009.
53.	Pál István: „Zöld erdőben lakom” lemez (CD)	2010.
54.	Kirándulások a bazaltvulkánok földjén füzet (Bábalács Füzetek 14.). (ISBN 978-963-9817-23-4)	2010.
55.	Tájban élő eredetmondák füzet (Bábalács Füzetek 15.). (ISBN 978-963-9817-24-1)	2010.
56.	The magic karst füzet (Bábalács Füzetek 12.)	2011.
57.	From the devil’s towers to the rocks with horse shoe tracks füzet (Bábalács Füzetek 13.)	2011.
58.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területe térkép (1:190000)	2011.
59.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság és a Cseres-hegység TK tanösvényei, túraútvonalai, terepi bemutatóhelyei (1:190000)	2011.
60.	Tér és idő határán – A Bükki Nemzeti Park – fotóalbum (ISBN 978-963-9817-20-3)	2010.
61.	Magyarország földtani atlasza országjáróknak (magyar-angol)	2011.
62.	A Mátrai Tájvédelmi Körzet – Heves és Nógrád határán (monográfia). (ISBN 978-963-9817-19-7)	2010.
63.	A Karancs-Medves és a Cseres-hegység Tájvédelmi Körzet - Nógrád és Gömör határán (monográfia, (szlovák nyelvű). (ISBN 978-963-9817-12-8)	2010.
64.	Baglyas-kő vár (Bábalács Füzetek 16.). (ISBN 978-963-9817-26-9)	2013.
65.	Geologica Hungarica	2013.
66.	Lénárt János kötet (ISBN 978-963-9817-28-9)	2013.
67.	Ipolytarnóci Ősmaradványok bemutató füzet	2013.
68.	Kaptárkövek földje. Tájékuvelés és természetvédelem a Bükkalján (ISBN 978-963-9817-30-2)	2013.
69.	Dél-Heves természeti és kulturális öröksége (Bábalács Füzetek 18.). (ISBN 978-963-9817-38-8)	2014.
70.	Zöld mozaik (Bábalács Füzetek 19.). (ISBN 978-963-9817-43-2)	2014.
71.	Apoka. A Heves-borsodi-dombság és az Upponyi-hegység élővilága (ISBN 978-963-9817-42-5)	2014.
72.	Zöld Horizont könyv (ISBN 978-963-9817-39-5)	2014.
73.	Szikfok. Dél-hevesi tanulmányok. (ISBN 978-963-9817-41-8)	2014.
74.	Tanösvény a Bél-kőn (ISBN 978-963-9817-70-8)	2016.
75.	BNPI működési területe térkép (ISBN 978-963-9817-21-0)	2010.
76.	BNPI tanösvényei, túraútvonalai és terepi bemutatóhelyei (ISBN 978-963-9817-22-7)	2010.
77.	A Bükk csavargó útjai (verses kötet). (ISBN 978-963-9817-76-0)	2017
78.	Bél-kői tanösvények könyv + térkép melléklet (ISBN 978-963-9817-70-8)	2016
78.	Szalajka-völgy (Bábalács Füzetek 21.). (ISBN 978-963-9817-71-5)	2016
80.	Natura 2000 erdőterületek (Bábalács Füzetek 20.). (ISBN 978-963-9817-67-8)	2015
81.	A bükk hegység kerékpáros térképe (Bükk Nemzeti Park Igazgatóság saját)	2020
82.	A bátor kis gulipán című mesekönyv (ISBN 978 -615-00-6588-5)	2019
83.	Évszakmanók meséje (ISBN 978 -615-5980-12-1)	2021

12.2.5.3. Térítéses kiadványok: Monográfiák, albumok, könyvek, képeslapok, Bábalács füzetek

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

No.	A saját kiadvány címe	Kiadás éve
1.	Bükki Nemzeti Park – Természeti és kultúrtörténeti értékek (leporelló sorozat)	2011.
2.	Természetvédelmi tevékenység – Élőhely-fenntartás, gyepezés (leporelló sorozat)	2006.
3.	Természetvédelmi tevékenység – Fajvédelmi programok (leporelló sorozat)	2006.
4.	Természetvédelmi tevékenység – Földtani természetvédelem, barlangok kezelése (leporelló sorozat)	2006.
5.	Természetvédelmi tevékenység – Vizes élőhely-fejlesztések a Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzetben (leporelló sorozat)	2006.
6.	Természetvédelmi tevékenység – Az erdők kezelése (leporelló sorozat)	2006.
7.	Natura 2000 hálózat a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén (leporelló sorozat)	2006.
8.	Nemzeti Ökológiai Hálózat a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén (leporelló sorozat)	2006.
9.	„Ex lege” védett természeti értékek a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén (leporelló sorozat)	2006.
10.	„Ex lege” védett kultúrtörténeti értékek – Kunhalmok és földvárak a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén (leporelló sorozat)	2006.
11.	Karszt és élővilága kiállításvezető leporelló (ISBN 963-86854-8-4)	2006.
12.	A Bükk-fennsíki tanösvények leporelló	2010.
13.	A felsőtárkányi tanösvények leporelló	2010.
14.	Bélapátfalva. A Bél-kői tanösvény leporelló	2008
15.	Anna barlang leporelló	2004
16.	Szent István barlang leporelló	2004
17.	A Bükki Csillagoségbolt-park leporelló	2019/2020
18.	Hevesi füves puszták tájvédelmi körzet térképe leporelló (ISBN 978-963-9817-32-0)	2014.
19.	Alapítás, fontosabb adatok leporelló (Bükki Nemzeti Park)	2010.
20.	Karszt és élővilága kiállításvezető (szlovák). (ISBN 963-87289-1-4)	2006.
21.	Karszt és élővilága kiállításvezető (német). (ISBN 963-87289-0-6)	2006.
22.	Karszt és élővilága kiállításvezető leporelló (angol). (ISBN 96386854-9-2)	2006.
23.	Házirend túrázóknak leporelló	2010.
24.	Működési terület és természetvédelmi kezelés leporelló (Bükki Nemzeti Park Igazgatóság)	2010.
25.	„A Mátra Kincese”(a Mátrai Tájvédelmi Körzet természeti és kultúrtörténeti értékei térkép)	2020.
26.	A puszták ékkövei (ISBN 978-615-5980-07-7)	2020
27.	Bükki Nemzeti Park Évkönyv 2020 /2021	2020/2021
28.	Dél - Heves természeti és kulturális értékei. (ISBN 978-963-9817-40-1)	2014.
29.	Lillafüredi barlangok kisfüzet	2019.
30.	Lillafüredi barlangok kisfüzet angol	2019.
31.	Ipolytarnóc kisfüzet	2019.
32.	Ipolytarnóc kisfüzet angol	2019.
33.	Évmilliók tanúi térkép (ISBN 978-963-9817-89-2)	2018.
34.	Évmilliók tanúi füzet (ISBN 978-963-9817-95-1)	2018.
35.	Őskori sáncok, középkori földvárak leporelló, térkép (ISBN 978-963-9817-97-5)	2018.
36.	Őskori sáncok, középkori földvárak füzet (ISBN 978-963-9817-96-8)	2018.
37.	A Kaptárkövek és a bükkaljai kökultúra. Táj-Tér-Kép (ISBN 978-963-9817-89-0)	2018.
38.	A BNPI természetvédelmi őrszolgálat (ISBN 978-615-5980-00-8)	2019.
39.	Nógrád Kulturális és Természeti Öröksége	2020.
40.	A Bükk –Vidék Geopark geoturisztikai térképe	2018.
41.	Kaptárkö-Tár füzet (ISBN 978-963-9817-94-4)	2018.
42.	A természet szolgálatában (Bábalács Füzetek 22.). (ISBN 978-963-9817-99-9)	2019.
43.	Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet. Védett természeti területek a Tisza mentén. (Bábalács Füzetek 23.). (ISBN 978-615-5980-02-2)	2019.
44.	Borsodi-Mezőség Tájvédelmi Körzet. (Bábalács Füzetek 24.). (ISBN 978-615-5980-3-9)	2019.
45.	Dél-heves természeti és kulturális értékei. (Bábalács Füzetek 25.). (ISBN 978-615-5980-04-6)	2019.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

No.	A saját kiadvány címe	Kiadás éve
46.	Kaptárkövek földjén. Tájékozódás és Természetvédelem a Bükkjában. (ISBN 978-615-5980-05-3)	2019.
47.	Barangolás a kőzetek, ásványok nyomában. (ISBN 978-963-9817-47-0)	2014
48.	Barangolások az állatok birodalmában. (ISBN 978-963-9817-45-6)	2014
49.	Barangolás a növények birodalmában. (ISBN 978-963-9817-46-3)	2014
50.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság Évkönyv 2021 (saját kiadás)	2021

A kiadványokat, füzeteket, könyveket, egyéb reklámhordozó eszközöket, szóróanyagokat igazgatóságunk elsősorban nagy forgalmú látogatóhelyein (Felsőtárkány, Lillafüred, Szilvásvár, Ipolytarnóc, Mátrafüred), valamint az egri igazgatósági központban teszi elérhetővé. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság a saját kezelésben lévő kiemelt turisztikai létesítmények elárúsító helyein kívül más közreműködő vállalkozók/bizományosok kezébe is átadta természetismereti és ismeretterjesztő kiadványainak, ajándéktárgyainak árusítását. Igazgatóságunk 11 bizományosi partnerrel áll kapcsolatban, termékeiket már webáruházunkban (www.karpatiborzderes.com) is értékesítjük, amely a www.bnpi.hu honlapról is elérhető

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

12.2.6. Látogatóstatisztika

A nemzeti park igazgatóság ökoturisztikai bemutatóhelyek regisztrált látogatói						
<i>Bemutatóhely neve</i>		<i>Fizetős látogatók (fő)</i>	<i>Nem fizetős látogatók (fő)</i>	<i>Összesen (fő)</i>	<i>Belépőjegy ára (től-ig; Ft)</i>	<i>Megjegyzés</i>
1	Lillafüred - Szent István-barlang	39 172	1 420	40 592	100-4800	+ Nemzeti Parki Termékek Boltja
2	Lillafüred - Anna-barlang	25 600	781	26 381	100-4800	
3	BNPI Nyugati Kapu Látogatóközpont, „Karszt és élővilága” kiállítás	510	212	722	400-1600	
4	Szilvásvár - Millenniumi kilátótorony	19 589	0	19 589	350-500	+ Nemzeti Parki Termékek Boltja
5	Salgótarján - Baglyas-kő Vár Természetvédelmi Látogatóközpont	0	1 594	1 594	ingyenes	
6	Harkály-Ház	3 954	254	4 208	100-1200	
7	Szomolyai kaptárkövek bemutatóhely	0	37 044	37 044	ingyenes	
8	Szalajka-völgyi információs ház	0	3 632	3 632	ingyenes	+ Nemzeti Parki Termékek Boltja
9	Ipolytarnóci Ősmaradványok természetvédelmi terület	42 785	785	43 567	100-2600	+ Nemzeti Parki Termékek Boltja
10	Cserépfalu - Oszlai tájház			0		Zárva
11	Hollókő -Tájház			0		Zárva
Regisztrált látogatók összesen:				177 329		

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

A nemzeti park igazgatóság ökoturisztikai szolgáltatásainak regisztrált igénybevevői					
<i>Szolgáltatástípus</i>	<i>Fizetős látogatók (fő)</i>	<i>Nem fizetős látogatók (fő)</i>	<i>Összesen (fő)</i>	<i>Szolgáltatás ára (től-ig; Ft)</i>	<i>Megjegyzés</i>
Szakvezetési túra, nyílt túra	419	497	916	400-3 000	
Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvény	81	2 860	2 941	700-2 500	
Erdei iskolai program	2 066	8	2 074	700	
Természetvédelmi táborok	59	3	62	20 000-36 000	
Barlangi kalandtúra	126	27	153	800, 1200	
Csónak- és kenutúra					
Fotóstúrák					
E-bike túrák	24	0	24	6 000	
Kulturális jellegű rendezvények (pl. koncertek)					
Regisztrált igénybevevők összesen:			6 170		
Szálláshelyek nemzeti park igazgatósági működtetésben					
				<i>Ár (től-ig; Ft)</i>	<i>Megjegyzés</i>
Szállóvendégek száma (fő)		3 397			5 szálláshely adatait összegezve: Rejteki Kutatóház, Borostyán Panzió, Geopark Vendégház, Répáshutai Vendégház, Bábakalács Erdei Iskola, Ipolytarnóc szálláshely
Vendégéjszakák száma (fő/éj)		7 055		2 500-28 000	
Bemutatóhelyek és szolgáltatások összesen:	183 499				
Szállóvendégek	3 397				
Mindösszesen	186 896				

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

BÜKKI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG 2021. ÉVI KÖRNYEZETI NEVELÉSI STATISZTIKAI ADATAI									
Környezeti neveléshez kapcsolódó tevékenység	korosztály/helyszín	létszám (összes/év)					modul-foglalkozás/év db	belépőjegy /modul ára től-ig Ft/egység	megjegyzés
		fizetős (fő)	nem fizetős (fő)	regisztrált együtt (fő)	Menny. egys	összesen fő			
Szakvezetéses túra						940			
gyalogos túra		419	497	916	38		38	400-3000	csoport
kerékpáros túra		24		24	1		1	6000	csoport
csónak-, kenu túra									
fotós/exkluzív túra									
Barlangi program, túravezetés		126	27	153	12	153	12	800, 1200	csoport
Erdei iskola/óvoda						2074			
3-5 napos ottalvós saját helyszínen	- iskolai korosztály	32	8	40	3		9	700	
	- óvodás csoport								
3-5 napos bejárós saját helyszínen	- iskolai korosztály								
	- óvodás csoport								
erdei iskolai program	- saját helyszín	1854		1854	76		76	700	
	- külsős helyszín	180		180	6		6	700	
saját szervezésű szakmai napok						2941			
nyílt nap, jeles nap	- saját helyszín		500	500	18		5		csoport

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

BÜKKI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG 2021. ÉVI KÖRNYEZETI NEVELÉSI STATISZTIKAI ADATAI									
	- külsős helyszín /kitelepülés		1366	1366	12		4		NemzetiParkokHete nyitórendezvény; óvodák
téma nap	- saját helyszín	75	70	145	3		3	2000/2500	Orchidea nap, Szentjánosbogár est, Denevérj
	- külsős helyszín /kitelepülés		414	414	18		18		iskolai ökonap; odúkihelyezés
családi nap	- saját helyszín	6	10	16	2		2	700	madárkarácsony
	- külsős helyszín /kitelepülés		500	500	3		3		alkalom (Vadászati Gyereknapi és Retro nap-Hatvan, Hermelin Gála)
természetvédelmi táborok						62			
ottalvós		31	3	34	3			20000/36000	turnus
napközis		28		28	1			17000/23000	turnus
természetvédelmi szakmai előadások						5073			
tanóra jellegű	iskolai koroszt.	60	1160	1220	41		41	20000	
ismeretterjesztő	felnőtt koroszt.		3853	3853	4		4		becsült adatot is tartalmaz (online ea.)
osztálykirándulás						0			
☐ egynapos									
☐ kétnapos									

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

BÜKKI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG 2021. ÉVI KÖRNYEZETI NEVELÉSI STATISZTIKAI ADATAI								
Egyéb tematikus program						851		
madárgyűrűzés			161	161	10		10	
mobil program Vidra Verda víz-, rét-, avarvizsgálat)		242	123	395	20		20	10000
vetélkedő, rajzverseny			160	160	47			csapat
Felnőttképzés			36	36	1			csoport
terepgyakorlat			91	91	4			oktatási intézmény
szakmai gyakorlat			2	2	2			iskola
közösségi szolgálat			6	6	4			iskola
Regisztrált igénybevevők összesen:						12094	252	

12.3. Társadalmi kapcsolatok, kommunikáció

Az intézmény kommunikációs feladatait az Ökoturisztikai és Környezeti Nevelési Osztály végzi, az adott szakterület munkatársainak bevonásával. A média megjelenések száma ebben az évben is növekedett, hangsúlyosabbá tettük állandó jelenlétünket a sajtóban. Rendezvényeink, túráink, az élőhely-kezeléshez vagy egyes fajok védelméhez kapcsolódó eseményeink rendszerint nagy sajtóérdeklődéssel járnak.

12.3.1. Nemzeti Parki Termék Védjegyrendszer működtetése, pályázati eredmények, programok bemutatása

A Nemzeti Parki termék Védjegy használatát szolgáltatók és termelők egyaránt elnyerhetik a nemzeti parki igazgatóságok kiírásai alapján. A védjegy jogosultjává - a természetes személyektől egészen a nagy agrárvállalkozásokig - olyan szereplők válhatnak, akik tevékenységüket védett természeti területen vagy Natura 2000 területen végzik.

Ebben az évben sajnos nem tudtunk pályázatot kiírni, de a jelenlegi 39 védjegyes partnerünkkel folyamatosan tartjuk a kapcsolatot, és forgalmazzuk termékeiket. A pandémiás időszakban elindítottuk webshopunkat, ahol a védjegyes termékek és a saját kiadványaink is elérhetők. (www.karpatiborzderes.com).

Védjegyes termelőink rendezvényeinken is megjelentek, így például a **szomolyai Kaptárkő Napon** október első hétvégéjén, vagy a **Gödöllői Természetfilm Fesztiválon**, ahol a **Magyar Nemzeti Parkok Hetének** nyitórendezvénye zajlott, illetve **Országos Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállítás és Vásáron**.

12.3.2. Natúrparkokkal való kapcsolat

Igazgatóságunk szakmai programokban évek óta együttműködik a Cserhát Natúrparkkal, a tavalyi évben közös programunk nem volt.

12.3.3. Kommunikáció-hírlevelek, honlapok, rendszeres kiadványok

Igazgatóságunk kezelésében 8 honlap, 6 Facebook, 4 Instagram oldal és egy Youtube csatorna van. A legtöbb hír megosztása a Facebook oldalon történt. A BNPI Facebook oldalát jelenleg 21.684 ember kedveli és 23.183 ember követi, elérésünk 2021-ben 462 744 fő volt.

A Facebook oldalon gyakran posztoltuk a honlapon megjelenő híreket: közel 450 poszt ment ki január 1-től december végéig a BNPI Facebook oldalára.

A honlapunkat 2021-ben 317 ezer felhasználó 424 ezer munkamenetben tekintette meg, ezzel 759 ezer oldalmegtekintést értünk el. Ősszel indult el a vidraverda.hu új honlapunk, és előkészítés alatt állt a www.bukkiacsillagda.hu.

Az általunk ismert sajtómegkeresések száma ebben az évben is 150 körül mozgott, amelynek eredményeképpen számos hír jelent meg Igazgatóságunk működési területéhez kötődő témákban.

A honlapunk hírlevél küldő rendszerén több alkalommal küldtük ki hírleveleket, amelyekkel az országos sajtót, igazgatóságunk működésének területén működő iskolákat, önkormányzatokat, turisztikai szolgáltatókat értünk el különböző hírekkel.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Évről évre gyarapszik a fotós és filmes témájú megkeresések száma, ezek során osztályunk az engedélyezéssel kapcsolatos ügyintézésben érintett, de az együttműködésre való felkérések is érkeztek. 2021-ben 18 ilyen megkeresés történt.

Megnevezés	Megjelenés/részvétel száma
Közösségi média elérés (Youtube – 75 új videó)	443.930 megtekintés
Közösségi média elérések (8 honlap, 43 hírlevél)	317.000 fő
Média	150 sajtómegkeresés, 18 filmes megkeresés
Mobil applikáció adatletöltés (Guided@Hand)	1.580 letöltés
Facebook	2021-ben 23.183 fő

12.4. Folyamatban lévő fejlesztések

Bükki Csillagda

A 2021-es évben tovább folytatódott a Bükki Csillagda kivitelezése. Az épület befejezéséhez szükséges volt olyan eszközök, és egyéb, az épület használatához nélkülözhetetlen berendezések beszerzése és kiépítése, mely a használat szempontjából elengedhetetlen. Ezt a munkát külsős projektmenedzserek és a műszaki ellenőrök felügyelték.

Kiemelten fontosnak tartottuk a látogatók biztonságát is, így a kilátóterazon és a bejárat melletti terasznál is olyan üveggörklátót létesítettünk, mely hosszú távon is elkerülhetővé teszi a kültéri baleseteket, valamint a tűzoltók számára biztosítottuk a játszótértől elzártan a vízvételi lehetőséget, illetve a tűz esetén előírás hogy a tűzjelző berendezés két független szolgáltatón keresztül is jelzést tudjon adni. A marketing- és kommunikációs stratégia kiemelten fontos napjainkban. Ennek segítségével terveztük meg és hajtjuk végre azt a tevékenységet, mely a potenciális célcsoportok megszólításán keresztül olyan marketingeszközök használatát mutatja be, melynek segítségével az intézmény ismertségét növelni tudjuk. Elkészültek a látogatóirányítás grafikai elemei, valamint olyan arculati tervek, logók, melyek egyértelműen és egységesen határozzák meg az épület grafikai arculatát.

Kialakításra került:

A közel 200nm-es kiállítótér, és a kiállítási eszközök, attrakciók, interaktív elemek, kijelzők, installációk és egyéb, a kiállításhoz kapcsolódó grafikai elemek, posztamensek

A planetárium vetítőrendszere, projektorok, számítógépek, székek, illetve a különleges vetítőfelület, hangrendszer, és a vetítőfelületet tartó láncszerkezet. A félgömb alakú vetítőfelülethez tartozó hangrendszer és a javításhoz szükséges szervizjárda is át lett adva. A planetárium vetítőrendszeréhez szükséges filmek és szoftverek is a beszerzés részei.

A 6.7m átmérőjű egyedülálló csillagászati kupola is beépítésre került, illetve a kupola körüli szigetelés, és a kupolát nyitó-záró motorok is a helyükre kerültek. A félgömb ajtajának nyitásához és horizontális mozgatásához szükséges berendezések, mechanikák, távcsövek is a helyükre kerültek. A távcsövekhez tartozó egyéb eszközök, okulárok, műszerek, szűrők, állványok, adapterek, stb. is készen állnak a látogatók fogadására, valamint tudományos igényű megfigyelések végzésére is.

Az individuális virtuális valóság elemek, és a virtuális valóság szoba kamerái, eszközei, sisakjai és berendezései is helyükre kerültek és várják a látogatókat.

A létesítményhez készült egy tanösvény is, mely az épülettől indul és ugyan oda tér vissza. A közel 4 km hosszú tanösvényen végighaladhatunk a Naprendszer bolygói közti távolságot járhatjuk be, valamint a környék természeti, kultúrtörténeti látnivalóiról is információkat tudhatunk meg. A tanösvény két helyen keresztezi az Egert Miskolccal összekötő utat, mely balesetveszélyt hordoz

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

önmagában. Az elkészült fejlesztéssel biztonságossá tettük az átkelést, így védőkorlátot, lépcsőt, útburkolati jeleket, valamint forgalomlassító és figyelemfelhívó táblákat építettünk ki, melyek segítségével minimalizálható a gyalogos túrázók és a gépjárművek közötti konfliktus esélye.

A látogatóközpont szakmai csapata szeptemberben felvételre került így elkezdődött a felkészülés az épület megnyitására.

12.5. Együttműködési megállapodások

Folyamatban lévő együttműködések

Belföldi oktatási intézményekkel megkötött együttműködési megállapodások révén részt veszünk a **szakképzések, szakmai gyakorlatok, terepgyakorlatok** szervezésében, irányításában, **szakdolgozatok és diplomamunkák** témavezetésében.

Igazgatóságunk az egyetemek, főiskolák természetvédelmi képzéseihez a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvényben megfogalmazott – a hallgató munkavégzésre vonatkozó – szabályok szerint kapcsolódik, a **2011. évi CCIV. törvény 44 § (3a) bekezdése** szerint munkaszerződés és díjazás nélkül fogad hallgatókat szakmai gyakorlatra. A vírushelyzet ellenére **2020-ban 72** egyetemi, főiskolai hallgató és középiskolás diák egyéni és csoportos szakmai gyakorlatát, terepgyakorlatát (például Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem; Eszterházy Károly Katolikus Egyetem; Miskolci Egyetem; Debreceni Egyetem; Eventus középiskola), közérdekű önkéntes tevékenységét vagy közösségi szolgálatát szerveztük a Bükki Nemzeti Park Igazgatóságon, illetve keresett meg bennünket szakdolgozat, diplomamunka elkészítése miatt.

A hatályban lévő oktatási együttműködések, megállapodások	
Természetvédelmi mérnök mesterszak terepgyakorlat	Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar, Természeti Erőforrások Megőrzése Intézet, Természetvédelmi és Tájgazdálkodási Tanszék
Vadgazda mérnöki gyakorlati képzés	Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar, Vadvilág Megőrzési Intézet
Természetvédelem és kulturális örökségvédelem kurzus	Eötvös Loránd Tudományegyetem, Régészeti Intézet
Természetvédelmi mérnöki Bsc, Msc képzés, gyakorlatvezetés	Nyugat-Magyarországi Egyetem, Növénytan és Természetvédelmi Intézet, Erdőmérnöki Kar – Sopron; Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar – Gödöllő
+	Eszterházy Károly Katolikus Egyetem – Eger
+	Eötvös Loránd Tudományegyetem, Régészettudományi Intézet – Budapest
+	Eötvös Loránd Tudományegyetem, Természettudományi Intézet – Budapest
+	Miskolci Egyetem, Műszaki Földtudományi Kar
+	Miskolci Egyetem, Bölcsészettudományi Kar
+	Debreceni Egyetem. Természettudományi és Technológiai Kar
+	Corvinus Egyetem, Tájépítészeti Kar – Budapest
+	Pannon Egyetem, Növénytan és Biotechnológia Tanszék – Keszthely
+	Debreceni Egyetem ATC, Mezőgazdaságtudományi Kar, Természetvédelmi, Állattani és Vadgazdálkodási Tanszék – Debrecen
+	Debreceni Egyetem ATC, Műszaki Kar, Környezet- és Vegyészmérnöki Tanszék – Debrecen
+	Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Környezet- és Tájgazdálkodási Intézet – Gödöllő

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

A hatályban lévő oktatási együttműködések, megállapodások	
a Bükk-vidék Geopark létrehozása és az UNESCO felterjesztéshez szükséges szakmai anyag elkészítése	Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Földrajz- és Környezettudományi Intézet; Miskolci Egyetem, Műszaki Földtudományi Kar;
Környezeti nevelési együttműködés	Salgótarján Összevont Óvoda, Mackóvár Központi Óvodája
nyári gyakorlat	Salgótarjáni Szakképzési Centrum, Táncsics Mihály Szakgimnázium és Szakközépiskola
iskolák természetismereti oktatásának segítése, pilot-programok	Egri Tankerületi Központ; Eventus Művészeti Középiskola, Eger
környezeti nevelés, Esztáz-kői-barlang meglátogatása	Felsőtárkányi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
közösségi szolgálat	Iskolai Közösségi Szolgálat keretében 14 középfokú közoktatási intézmény

A Bükk-vidék Geopark munkaszervezete (Bükki Nemzeti Park Igazgatóság) több olyan kulturális és oktatási intézménnyel is együttműködési megállapodást kötött, mely segíti az aspiráns Bükk-vidék Geopark jövőbeli fenntartását és működését:

Egri Turisztikai Nonprofit Kft.
Dobó István Vármúzeum Eger
Miskolci Kulturális Központ Nonprofit Kft. Diósgyőri Vár
MIDMAR Nonprofit Kft.
Kaptárkő Egyesület
Heves Megyei Természetbarát Szövetség
Herman Ottó Múzeum
Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság
Szegedi Tudományegyetem
Magyar Természetudományi Társulat
Novohrad-Nógrád Geopark Nonprofit Kft.
Matyó Népművészeti Egyesület

Természetjáró szervezetek

Rendszeresen egyeztetünk a Nógrád Megyei Természetjáró Szövetség, a Heves megyei Természetbarát Szövetség és a B-A-Z Megyei Természetjáró Szövetség mellett a Magyarországi Kárpát Egyesület Egri Csoportjával is az éves programokról. Sok szervezett természetjáró egyúttal vizsgázott polgári természetőrként aktív segítője az őrszolgálatunknak.

A Magyar Természetjáró Szövetség és az FM között megkötött stratégiai partnerségi megállapodás alapján a szövetség tagsági kártyájára kedvezményt nyújtunk kiállító helyeinken.

Az Egri Spartacus Tájékoztató Futó Sportegyesülettel aláírt együttműködés keretében működik a Nyugati Kapu Látogatóközpontnál közösen létrehozott állandó tájékoztatói pálya nyereményjátéka, az egyesület gyűjti a teljesítés igazoló lapokat, a pálya eszközeit felügyeli, havonta ellenőrzi a pontok meglétét.

Természetvédelmi szervezetek, kutatóintézetek

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

A **Békatutaj Szabadidősport Egyesület** és a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság együttműködési megállapodást kötöttek 2019-ben, melynek célja közös akció keretében faültetés megvalósítása, melynek révén a klímavédelmi élőhelyfejlesztés valósul meg. A megállapodás keretében 2021-ben Mezőnagymihály határában közösségi faültetés folytatódott nemzeti park igazgatósági saját vagyongezelt területén (kb. 0,5 hektár területen, 300 csemete elültetésével).

A **Kaptárkő Egyesülettel** több közös természetismereti programot szerveztünk a jeles napokhoz, illetve környezetvédelmi kampányokhoz kapcsolódóan. A Bükki Nemzeti Parkban létrehozott **Csillagoségbolt Park** az egyesület kezdeményezése, a felterjesztéshez szükséges adatgyűjtést, fényméréseket és a fényszennyezéssel kapcsolatos ismeretterjesztő munkát a BNPI támogatta. Együttműködünk a **Bükkaljai Tájegységi Értéktár Bizottsággal**, illetve annak munkaszervezetével, a Kaptárkő Egyesülettel a Hungarikumok gondozása terén is.

Az **Magyar Madártani Egyesülettel** rendszeresen szervezünk közös túra- és madarász programokat. Egymás kommunikációs csatornáinak használata elősegíti a közönség hatékonyabb tájékoztatását. Együttműködünk LIFE projekteknél, madárodúk kihelyezésében, monitoring feladatokban.

Az alábbi együttműködési megállapodások kutatási keretében folynak tevékenységek az igazgatóságunk területén (a 2021-ben megkötött megállapodást csillaggal (*) jelöltük):

- Peter Erzberger* – téma: Mohaflorisztikai felmérések elvégzésére a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság területén (a megállapodás időtartama: 2022.01.01 – 2025.december 31.) (korábbi együttműködési megállapodás megújítása)
- Mendel Egyetem Zoológiai, Halászati, Hidrobiológiai és Méhészeti Kara (Brno, Cseh Köztársaság) – téma: a Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet rovarvilágának kutatása (2019.05.01. – 2023.09.30.)
- Dr. Szövényi Gergely Zsolt – téma: védett szép hegyisáska (*Arcyptera fusca*) aktív védelme a Bükk-fennsíkon (2019.05.01. – 2023.09.30.)
- Dr. Magyar Enikő – téma: bükkös erdők holocén elterjedési dinamikájának vizsgálata a Bükk hegységben (2020.02.01. – 2022.09.30.)*
- Palacký Egyetem Növénytan Tanszéke* (Olomouc; Cseh Köztársaság) – téma: Taxonómiailag bonyolult edényes növényfajok, csoportok kutatása a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság területén (2021.08.01. – 2024.12.31.)

12.6. Fontosabb események

A **XXIX. Teleki Pál Kárpát-medencei földrajz-földtan verseny** országos döntőjének előkészítése, terepi program vezetése, a döntőben való aktív közreműködés. 2021-ben a vírushelyzet és a veszélyhelyzet elrendelése miatt az országos döntőt online rendeztük meg, amihez digitális tananyagot készítettünk.

A Teleki Pál Kárpát-medencei földrajz-földtan verseny az egyik legrégebbi az országos – illetve az utóbbi években már nemzetközivé vált – földrajzi témájú tanulmányi versenyek között. A verseny néhány évvel ezelőtt Tardy János, a Magyar Természettudományi Társulat elnöke erőfeszítései eredményeként nemzetközivé szélesedett. Ennek köszönhetően versenyzők érkehetnek a Felvidék, Kárpátalja, Erdély és a Vajdaság különböző iskoláiból is. A verseny kiírója és rendezője a Magyar Természettudományi Társulat (MTT), de számos más szervezet is segíti szakmai megvalósítását. A szakmai együttműködők között találjuk a Magyar Földrajzi Társaságot, az Eszterházy Károly Egyetemet, az ELTE Természettudományi Karát, a Bükki Nemzeti Park Igazgatóságát, Magyar Bányászati és Földtani Szolgálatot (MBFSZ), a Magyarhoni Földtani Társulatot, a TIT Szövetség

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

tagegyesületeit és a TermészetBúvár Alapítványt. A verseny szervezésében jelentős részt vállalnak az Oktatási Hivatal Pedagógiai Oktatási Központjai és a budapesti Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium.

A verseny az általános iskolás (13-14 éves, 7, 8. évfolyamos) tanulóknak kínál megmérettetési lehetőséget. Célja, hogy a föld- és a földrajztudomány iránt érdeklődő, tehetséges magyarországi és külföldi magyar anyanyelvű tanulók összemérhessék elméleti tudásukat és az ismeretek gyakorlati alkalmazására irányuló képességüket. A verseny egyben találkozási lehetőséget is jelent a versenyfelkészítésben aktív pedagógusok számára.

A Kárpát-medencei döntőt Egerben az Eszterházy Károly Egyetemen rendezik. A döntő a hagyományoknak megfelelően háromfordulós: írásbeli, terepgyakorlati és szóbeli fordulót foglalt magában. A terepgyakorlatot hagyományosan a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság állítja össze és rendezi meg. 2021-ben a terepi programot online-térben, digitális szakanyag elkészítésével oldottuk meg.

Vadászati Világkiállítás 2021. szeptember 25- október 14. Hungexpo Budapest

A legnagyobb összefogást és szervezést a Hungexpo területén szervezett „Egy a Természettel” Vadászati és Természeti Világkiállítás jelentette osztályunk részére, ahol 20 napon keresztül fogadtuk az érdeklődőket környezeti nevelők, ökoturisztikai munkatársak és természetvédelmi örök bevonásával. Erre az alkalomra készült el a látogató és bemutatóhelyeinket népszerűsítő magyar-angol nyelvű mini leporelló. A kb. 25 négyzetméteres standunk egy „unka szigettel” népszerű volt a látogatók körében. Hétköznapokon a kollégáink helyt álltak a közös foglalkoztató területén, ahol diákcsoportok fogadására, foglalkoztatására nyílt lehetőség.

Gödöllői Természetfilm Fesztivál

A *Magyar Nemzeti Parkok Hetének* nyitórendezvénye 2021. szeptember 10. és 12. között került megrendezésre a köztársasági elnök fővédnökségével kitüntetett *Gödöllői Természetfilm Fesztiválhoz* csatlakozva. A látogatók ezrei a természetfilmek megtekintése mellett a kastély előtti parkban felállított sátraknál tájékozódhattak a nemzeti parkok turisztikai kínálatáról, védjegyes Nemzeti Parki Termékeket kóstolhattak és vásárolhattak közvetlenül a termelőktől, valamint természetismereti foglalkozással tölthették az idejüket. A BNPI védjegyes termelői közül Illyés József vett részt az eseményen. A természetismereti foglalkozások között a nyitónapon a Vidra Verda is bemutatkozott.

13. Közfoglalkoztatás

A 2021. évben is folytatódott a Közfoglalkoztatási Program. Igazgatóságunk 2021. március 1-től 2022. február 28-ig kötött újabb hatósági szerződést a Heves Megyei Kormányhivatallal a Közfoglalkoztatási Programban való részvételre. 2021-ben átlagosan 10 fő/hó közfoglalkoztatott bevonása segített a védett természeti területek és természeti értékek megőrzésében, fenntartásában és bemutatásában.

13.1. Elvégzett feladatok, eredmények

Kelet-Bükki Tájegység (6 fő)

A tájegységben összesen 6 fő közfoglalkoztatott dolgozott. Az általuk elvégzett feladatok a következők voltak:

Tard (1 fő)

Cserjeirtás, úthálózat rekonstrukciója és speciális természetvédelmi beavatkozásokat igénylő területek kezelése a Tardi-legelő Természetvédelmi Területen. Kis kiterjedésben, foltszerűen megjelenő inváziós növényfajok (selyemkóró, akác, aranyvessző fajok, parlagfű) visszaszorítása, valamint a BNPI „Gyümölcsös Programjának” aktuális feladatai (metszés, ápolások, kaszálások, kerítés karbantartása) a Tard és Cserépváralja község határárokban lévő saját vagyongazdálkodású területeken. Tardi Őrszolgálati Iroda kapcsán tereprendezési és karbantartási feladatok ellátása.

Varbó (2 fő)

Saját vagyongazdálkodású területek karbantartása (kaszálás, fakitermelés), műodúk gyártása, mesterséges odúk, műfészkek kihelyezése, karbantartása, speciális természetvédelmi kezelést igénylő élőhelyek kezelése (kételtű-szaporodóhelyek, stb.).

Kisgyőr, Miskolc (3 fő)

Saját vagyongazdálkodású területekkel kapcsolatos feladatok, természetvédelmi kezelési feladatok (kisgyőri gyepesek), természetvédelmi értékek adatainak gyűjtése, dokumentálása (Natura 2000), utak mentén szemétszedés.

Barlangok üzemeltetése:

A lillafüredi Szent István és Anna barlangok a tavaszi és nyári turisztikai szezonban a közfoglalkoztatás nélkül nem tud eleget tenni a látogatói elvárásoknak. Szükséges megoldandó feladat a barlangok és környezetük tisztán tartása a vendégek és a dolgozók részére kialakított szociális helységek tisztántartása.

Nógrádi Tájegység – Baglyas-kő Vár Természetvédelmi Látogatóközpont (1 fő)

A tájegységben 1 fő közfoglalkoztatott dolgozott. Fő feladatai: a salgótarjáni Baglyas-kő Vár Természetvédelmi Látogatóközpont parkjának fenntartása, kaszálás, fás szárú növényzet gondozása, takarítás. A látogatóközpont parkjában lévő tájékoztató táblák, lépcsők, padok, korlátok, játszótéri elemek és kerítés javítása, festése. A fenntartási munkákhoz használt gépek és eszközök karbantartása. A látogatóközpont épületeiben takarítási, karbantartási feladatok elvégzése. A látogatóközpont területén működő menhely sérült állatainak ellátása, gondozása, volierek takarítása.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Nyugat-Bükk Tájegység - Felsőtárkány - Nyugati Kapu Látogatóközpont (1 fő)

2021-ben a Felsőtárkány Nyugati Kapu Látogatóközpont és a Nyugat –Bükk Tájegység területén lévő létesítményeknél 1 fő közfoglalkoztatott segítségével történt a létesítmények fenntartásával kapcsolatos feladatok elvégzése.

Nagy szerepe volt a Látogatóközpont területénél lévő park gondozásában, a járőrfelületek, az udvar rendben tartásában, a cserjék irtásában. A Látogatóközpont külső fafelületének festését is elvégezte.

Feladata volt az Oszlai Kutató- és Tájház környékének többszöri fűnyírása, a gyümölcsfák kezelése valamint a Hoszú-völgyi ház fenntartási és gyepterkezelési feladatainak többszöri ellátása.

Turizmussal, tájékoztatással kapcsolatos feladatok:

- A megrongálódott, elhasználódott tájékoztató- és hatósági táblák javítását, újak kihelyezését is minden évben rendszeresen végzik a helyi gondnokkal. Az újratermelődött szemét eltávolítása a tanösvényekről, turista utakról havonta sok munkát adnak a közmunka programban foglalkoztatott dolgozók részére. Az idegen honos növények (bálványfa) visszaszorítása, irtási munkái is zajlottak a területen. A Szomolyai Kaptárkövek tt. területén szeder és akácirtás is a feladatai közé tartozott.

A fészektartók javítását, kihelyezését, kamerák felfogatásához tartók készítését, majd kihelyezését több alkalommal végezte el.

BNPI központ:

A 2021-es közfoglalkoztatási programban 2 fő adatrögzítő és egy fő adatbázis kezelő közfoglalkoztatott segítette az Üzemeltetési osztály és a Természetmegőrzési Osztály sokrétű és szerteágazó munkáját.

Adatrögzítők (2 fő):

Irodai adminisztrációs feladatok közé tartoztak a különféle nyilvántartások vezetése, a porral oltó készülékek karbantartásának ügyintézése, az Igazgatóság telephelyeinek, közüzemi számláinak Excel táblázatban történő felvitele, gépjármű menetlevelek ellenőrzése, üzemanyag vásárlások ellenőrzése rendszámonként. Megrendelések, átadás-átvételi jegyzőkönyvek, Excel táblázatok, Word dokumentumok elkészítését napi rendszerességgel végezték. Továbbá részt vettek az Igazgatóság beszerzéseibe, valamint a mennyiségi leltározásban és az azt megelőző selejtezésben.

Adatbáziskezelő (1 fő):

A békászó sas fajvédelmi tevékenység keretében 2020-ban egy fészekben elhelyezett kamerával kísérték végig természetvédelmi őr munkatársaink a fészkelés lefolyását (éjjel-nappal működő kamera). Az így készült videóból az összes viselkedési elem, esemény, háttérinformáció kigyűjtését és adatbázisba rendezését végezte.

A földhasználati megbízási szerződések előkészítésében is részt vett. Részfeladatai: legfrissebb tulajdoni lapok összevetése az igazgatóság adatbázisával. Általános és speciális előírások összehasonlítása, ellenőrzése a vagyonkezelési szerződésekkel.

Fokozottan védett, védett ragadozómadarak fészkeléséről készült, archív adatbázis feldolgozása, digitalizálása.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Az igazgatóság madármentő állomására bekerült madarokról vezetett adatbázis kezelése.

Ezenkívül tanösvény ellenőrző bejárást végzett Szarvaskő községhatárban.

13.2. Tapasztalatok

Az adott programban számos olyan élők munkát igénylő természetvédelmi kezelést hajtottunk végre a közfoglalkoztatás keretében, melyre egyéb támogatásból és működési bevételeinkből nem volt elegendő emberi és anyagi erőforrásunk.

A közfoglalkoztatottaink a természetvédelmi kezelési feladatok közül területgondozási, karbantartási és gondnoki feladatok végrehajtásában vettek részt leginkább. Fontos szerepet töltek be a védett területeken, a szemétyűjtésben és az invazív növények gyérítésében is. Tapasztalatunk szerint a 2021 évi programban résztvevő közfoglalkoztatottak nagy részére biztonsággal számíthatunk, ők a program folytatásában is részt vesznek. A takarítói területen sajnos nem találtunk olyan alkalmas munkatársat, aki hosszabb távon is maradna Igazgatóságunknál közfoglalkoztatás keretében.

13.3. Javaslatok

Tekintettel arra, hogy sikerült szinte már egy fix csoportot alkalmazni, bízunk a közfoglalkoztatási program folytatásában. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság – a foglalkoztatáshoz kapcsolódó többletforrás megléte esetében – nyitott az igazgatóságnál már munkatapasztalattal rendelkező, szervezetbe szocializálódott, eredményesen tevékenykedő közfoglalkoztatottak állományba vételére.

14. Belföldi és külföldi együttműködés

14.1. Belföldi együttműködés

2021-ben folytattuk együttműködésünket a hazai partnerszervezetekkel, kutatóintézetekkel, amelyet a megrendezett fórumok is erősítettek.

Partnereink a természetvédelmi kezelési, kutatási, szakvéleményezési feladatok területén:

- *Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Bükki -, Nógrádi-, Zempléni-, Tiszavasvári Helyi Csoportjai, a Tűzokvédelmi munkacsoport, MME szakosztályok (például ragadozómadár-fajok aktív védelme az Igazgatóság működési területén, kétéltű hulló felmérések kiemelten alpesi gőte felmérés és védelem, szalakótavédelmi program, gyöngybagoly és uhu állományfelmérés és védelem, gyurgyalag monitorozás, bemutatóhelyek létesítése, fenntartása, közös szakmai programok, jeles napok közös szervezése)*
- *Alapítvány a Vidrákért*
- *Békatutaj Szabadidősport Egyesület*
- *Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatala Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály*
- *Bükki Természetvédelmi, Kulturális és Ökoturisztikai Alapítvány*
- *Bükki Emlőstani Kutatócsoport Egyesület*
- *Castrum Bene Egyesület*
- *Debreceni Egyetem Természettudományi és Technológiai Kar*
- *Dobó István Vármúzeum*
- *EGERERDŐ Zrt.*
- *Életfa Környezetvédő Szövetség*
- *ELTE BTK Régészettudományi Intézet, Ős- és Koratörténeti Tanszék*
- *Északerdő Zrt.*
- *Eszterházy Károly Katolikus Egyetem*
- *Furioso-North Star Lótenyésztők Országos Egyesülete*
- *Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány*
- *Herman Ottó Múzeum*
- *Heves Megyei Kormányhivatal Egri Járási Hivatal Földművelésügyi Osztály*
- *Heves Megyei Kormányhivatal Egri Járási Hivatallal Erdészeti Osztály*
- *Heves Megyei Kormányhivatal Kormányablak Osztály*
- *Kaposvári Egyetem*
- *Kaptárkő Természetvédelmi és Kulturális Egyesület*
- *Karancs-Medves Alapítvány*
- *Kárpáti Borzderes Szarvasmarha Fajta Tenyésztők Egyesülete*
- *Kék Bolygó Egyesület*
- *Kosbor Természetvédelmi Egyesület*
- *Macskahere Természetvédelmi Egyesület*
- *Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Vadgazdálkodási és Természetvédelmi Intézet*
- *Magyar Államkincstár*
- *Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat*
- *Magyar Juh-és Kecsketenyésztők Szövetség*
- *Magyar Kuvasz Fajtagondozó Egyesület*

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

- *Magyar Lótenyésztők Országos Szövetsége*
- *Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodó Zrt.*
- *Magyar Rovartani Társaság*
- *Magyar Szürke Szarvasmarhát Tenyésztők Egyesülete*
- *Magyarhoni Földtani Társulat*
- *Magyartarka Tenyésztők Egyesülete*
- *Magyar Természettudományi Társulat*
- *Mátra Múzeum, Gyöngyös*
- *Miskolci Egyetem Ásványtani – Földtani Intézet*
- *Miskolci Egyetem Hidrogeológiai és Mérnökgeológiai Intézeti Tanszék*
- *Miskolci Egyetem Természetföldrajz-Környezettan Tanszék*
- *Miskolci Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért Alapítvány*
- *Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ*
- *Nemzeti Földügyi Központ*
- *Nimfea Természetvédelmi Szövetség*
- *Nógrádi Geopark Egyesület*
- *Országos Természetőr Egyesület*
- *Ökológiai Kutatóközpont*
- *Szeleta Kultúráért Alapítvány*
- *TETT Alapítvány – Ipolytarnóc*
- *Üröm Környezet- és Természetvédelmi Egyesület*
- *WWF Magyarország*

Partnereink az ökoturisztikai feladatok területén:

- *Aktív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ*
- *B. A. Z. Megyei Természetjáró Szövetség*
- *Bükkaljai Gasztronómiai, Turisztikai és Szabadidősport Egyesület*
- *Cserhát Natúrpark Közhasznú Alapítvány*
- *Dobó István Vármúzeum Eger*
- *Egri Turisztikai Nonprofit Kft.*
- *Fővárosi Állat- és Növénykert*
- *Herman Ottó Múzeum*
- *Heves Megyei Természetbarát Szövetség*
- *Holocén Természetvédelmi Egyesület*
- *IPOLY UNIÓ Környezetvédelmi és Kulturális Egyesület*
- *Kaptárkő Egyesület*
- *KEROSZ (Kerékpárosok Országos Szövetsége)*
- *Magyar Kerékpáros Szövetség*
- *Magyar Természetjáró Szövetség*
- *Magyar Természettudományi Múzeum*
- *Magyar Turisztikai Szövetség*
- *Magyar Természettudományi Társulat*
- *Magyar Turisztikai Ügynökség*
- *MATUR Ökoturisztikai Tagozat*
- *Matyó Népművészeti Egyesület*

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

- *MIDMAR Miskolci Idegenforgalmi Marketing Nonprofit Kft. (mint Miskolc helyi TDM szervezete)*
- *Miskolci Kulturális Központ Nonprofit Kft. Diósgyőri Vár*
- *Nógrád Megyei Természetbarát Szövetség*
- *Nógrád Turisztikai Közhasznú Nonprofit Kft.*
- *Nógrád Turisztikai Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság*
- *Nógrádi Geopark Egyesület*
- *Novohrad-Nógrád Geopark Nonprofit Kft.*
- *Noszvajért Idegenforgalmi Egyesület*
- *Novohrad-Nógrád Geopark Nonprofit Kft.*
- *Országos Erdészeti Egyesület*
- *Salgótarján Helyi TDM Közhasznú Egyesület*
- *Salgótarján Helyi TDM Közhasznú Egyesület*
- *Szegedi Tudományegyetem*
- *Szegedi Vadaspark*
- *Szilvásvárad Turakerékpáros Egyesület*

Partnereink a környezeti nevelési feladatok területén:

- *Corvinus Egyetem, Tájépítészeti Kar – Budapest*
- *Debreceni Egyetem ATC, Mezőgazdaságtudományi Kar, Természetvédelmi, Állattani és Vadgazdálkodási Tanszék*
- *Debreceni Egyetem ATC, Műszaki Kar, Környezet- és Vegyészmérnöki Tanszék – Debrecen*
- *Debreceni Egyetem, Természettudományi és Technológiai Kar*
- *Egri Tankerületi Központ*
- *Eötvös Loránd Tudományegyetem, Régészeti Intézet*
- *Eötvös Loránd Tudományegyetem, Régészettudományi Intézet*
- *Eötvös Loránd Tudományegyetem, Természettudományi Intézet*
- *Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Biológiai Intézet*
- *Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Földrajz- és Környezettudományi Intézet*
- *Eventus Művészeti Középiskola, Eger*
- *Felsőtárkányi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola*
- *Iskolai Közösségi Szolgálat keretében 14 középfokú közoktatási intézmény*
- *Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar, Természeti Erőforrások Megőrzése Intézet, Természetvédelmi és Tájgazdálkodási Tanszék*
- *Miskolci Egyetem, Bölcsészettudományi Kar*
- *Miskolci Egyetem, Műszaki Földtudományi Kar*
- *Nyugat-Magyarországi Egyetem, Növénytan és Természetvédelmi Intézet, Erdőmérnöki Kar*
- *Pannon Egyetem, Növénytan és Biotechnológia Tanszék*
- *Salgótarján Összevont Óvoda, Mackóvár Központi Óvodája*
- *Salgótarjáni Szakképzési Centrum, Táncsics Mihály Szakgimnázium és Szakközépiskola*

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

14.2 Külföldi együttműködés

Külföldi együttműködéseink

Partnerszervezet	Ország (nemzetközi szervezet esetén székhelye)	Az együttműködés rövid ismertetése
Holland Nemzeti Múzeum Biodiverzitás Kutató Intézete (Naturalis Biodiversity Center)	Hollandia (Leiden)	A Bükkben és Mátrában előforduló Pannon erdőtípusok mikrobiomjának vizsgálata DNS metabarcoding módszerekkel.
Státna ochrany prirody (SOP SR)	Szlovákia (Beszterce-bánya)	Kölcsönös szakmai segítségnyújtás, határon átnyúló pályázati lehetőségek feltárása, előkészítése.
		A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság és a szlovákiai Latorica CHKO, az eperjesi központ közötti együttműködés a hiúz, farkas, vadmacska populációk felmérése, populációdinamikai folyamatok elemzése érdekében.
		Szakmai anyagok (kiadványok, könyvek) cseréje.
EURÓPA TANÁCS	Franciaország (Strasbourg)	Az Európa Diplomás Ipolytarnóci Ósmaradványok Természetvédelmi Terület éves jelentéseinek elküldése, szakértői együttműködés. 50 éves jubileumi megemlékezés előkészítése.
UNESCO – World Heritage	Franciaország (Párizs)	Az Ipolytarnóci Ósmaradványok Természetvédelmi Terület központi magjának „Tarnóci Ósélőhely” néven történt 2004 évi nevezésének elbírálását az UNESCO szakmai testülete további vizsgálatokig elnapolta, a Hollókői Ófalu és tájképi környezete a Hollókői Tájvédelmi Körzet 1977 évi határával megegyezően listán szerepel, jelentési, fenntartási kötelezettségeiben, világörökségi kezelési terv elkészítésében a BNPI aktív szereplő.
EUROPARC	Németország	Bekapcsolódás nemzetközi együttműködési programokba Kárpátok Egyezmény - Kárpáti védett területek szakmai együttműködése. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság aláírta a csatlakozást a szervezethez. Bekapcsolódtunk a Junior Ranger (Ifjú Kócsagőr) programba
Retezat NP	Románia	Tapasztalat és információ csere természetvédelmi kezelési, valamint a Natura 2000 hálózattal kapcsolatos kérdésekben.
Správa Slovensky Jaskyn	Szlovákia (Liptószent-miklós)	Tapasztalatcsere a idegenforgalmi barlangok üzemeltetése, barlangvédelmi munkáinak megismerésére.
International Ranger Federation		Kapcsolattartás, hírlevelek, a tagsági csatlakozást az ANPI és a BNPI természetvédelmi örei dolgozták ki 2006-ban.
Novohrad-Nógrád Geopark nonprofit Kft.	Szlovákia – Magyar-ország	Határon átnyúló együttműködés a geológiai értékek bemutatásán alapuló ökoturisztikai hálózat működtetésére, részben védett területeken. Európai Geopark Hét tartása Ipolytarnócon.
WWF DCP Romania és partnerei	Románia	ConnectGreen Interreg Danube-pályázatban nagyragadozók élőhelyi kapcsolatainak megőrzése
Parco Nazionale Foreste Casentinesi, Monte Falterona e Campigna,	Olaszország	LIFE19 NAT/IT/000795 pályázat előkészítése, A pályázat célja a vadmacska genetikai tisztaságának megőrzése
World Wide Fund For Nature Germany	Német-ország	LIFE16 GIE/DE/000661 EULARGEARNIVORES- Az emberek és a nagyragadozók együttélésének elősegítése, kommunikáció, határokon átnyúló együttműködés és tudáscsere révén – közvetlen

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Partnerszervezet	Ország (nemzetközi szervezet esetén székhelye)	Az együttműködés rövid ismertetése
		kapcsolat csupán a WWF Hungary –val van, képzések, találkozók
Királyi Botanikus Kert (Royal Botanic Gardens, Kew)	Egyesült Királyság	A BNPI csatlakozott a nevezett partnerszervezetek futó projektjéhez („ <i>A bennszülött flora megőrzése a Kárpáti Régióban</i> ” témacímen), melyben a hazai Kárpátok vonatkozásában történek adatgyűjtések, botanikai értékelések, létrehozva a Kárpáti Kutatói Hálózatot. https://www.carpathian-research-network.eu/consortium
Szlovák Tudományos Akadémia Növénytudomány és Biológiai Sokféleség Központ Plant Science and Biodiversity Center (PSBC), Slovak Academy of Sciences (SAS)	Szlovákia	
Nemzeti Biológiai Kutatóintézet (Institute of Biological Research Cluj-Napoca) és Borza Botanikus Kert, Babes-Bolyai Egyetem (A. Borza Botanical Garden Babeş-Bolyai University)	Románia	
Lengyel Tudományos Akadémia, W. Szafer Botanikai Intézet	Lengyelország	
Károlyi Egyetem Botanikai Tanszék (Department of Botany, Charles University)	Csehország	
Alpin Ökológiai Laboratórium (Laboratoire d'Ecologie Alpine (LECA))	Franciaország	

A belföldi együttműködő partnerek a térség turizmusban érintett szervezetei és a turisztikai szakmai szervezetek

- Magyar Természetjáró Szövetség
- Magyar Természetudományi Múzeum
- Fővárosi Állat- és Növénykert
- Szegedi Vadaspark
- MATUR Ökoturisztikai Tagozat
- B. A. Z. Megyei Természetjáró Szövetség
- Heves Megyei Természetjáró Szövetség
- Kaptárkő Egyesület
- Holocén Természetvédelmi Egyesület
- Noszvajért Idegenforgalmi Egyesület
- Szilvásvárad Turakerékpáros Egyesület
- KEROSZ (Kerékpárosok Országos Szövetsége)
- IPOLY UNIÓ Környezetvédelmi és Kulturális Egyesület
- Országos Erdészeti Egyesület
- Nógrád Megyei Természetbarát Szövetség
- Nógrád Turisztikai Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság
- Salgótarján Helyi TDM Közhasznú Egyesület
- Novohrad-Nógrád Geopark Nonprofit Kft.
- Nógrádi Geopark Egyesület
- Cserhát Natúrpark Közhasznú Alapítvány
- MIDMAR Miskolci Idegenforgalmi Marketing Nonprofit Kft. (mint Miskolc helyi TDM szervezete)
- Nógrád Turisztikai Közhasznú Nonprofit Kft.
- Salgótarján Helyi TDM Közhasznú Egyesület

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

- *Bükkaljai Gasztronómiai, Turisztikai és Szabadidősport Egyesület*
- *Magyar Turisztikai Ügynökség*
- *Magyar Kerékpáros Szövetség*
- *Aktív turizmusért és kerékpározásért felelős kormánybiztos*
- *Magyar Turisztikai Szövetség*
- *Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatala Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály (jogsegély szolgáltatás)*
- *Heves Megyei Kormányhivatal Egri Járási Hivatal Földművelésügyi Osztály (jogosulti kártalanítások)*

15. Ellenőrzés

15.1. Belső ellenőrzés

A Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021 évben a 370/2011. (XII.31.) Kormányrendelet (továbbiakban: Bkr.) előírásainak, valamint az államháztartási belső standardoknak és a kapcsolódó útmutatóknak megfelelően működtette és fejlesztette belső kontrollrendszerét és ezen belül belső ellenőrzési tevékenységét.

Az aktuális Belső Ellenőrzési Kézikönyvének hatályba lépése 2020. január 1.

Tárgyévben lépett hatályba a 2021-2024. évre vonatkozó Belső ellenőrzési stratégiai terv, mely a belső ellenőrzési kockázatfelmérésen alapulva figyelembe veszi az Igazgatóság kockázatkezelési tevékenységének eredményeit, valamint a belső ellenőrzés eddigi tapasztalatait.

2021 folyamán, hasonlóan az előző évhez, a belső ellenőrzés - a 3/2013. (II.15.) VM utasításnak megfelelő - vállalkozási szerződés keretén belül működött egy fő külső ellenőr alkalmazásával.

Az Igazgatóság vezetése a belső ellenőrzés 2020. évi tapasztalatainak, valamint az intézkedési tervek végrehajtásának eredményét alapul véve alakította ki 2021. évi Éves ellenőrzési tervét.

Az ellenőrzési terv kilenc vizsgálati témakört és egy – belső kontrollrendszer fejlesztését célzó – tanácsadási tevékenységet tartalmazott. Az ellenőrzési témakörök meghatározása során az Igazgatóság vezetése és a belső ellenőrzés fokozott figyelmet fordított a 2020 évben végzett jelentős szabályzat-, illetve ügyrendfejlesztési munka eredményének vizsgálatára, valamint a gyakorlati tapasztalatok szerinti, további aktualizálások segítésére. Az ellenőrzések kijelölése során főként a szakmai feladatok kerültek előtérbe, melyekhez kapcsolódóan a gazdasági folyamatok is áttekintésre kerültek.

Az Éves ellenőrzési terv tartalmi módosítására tárgyévben nem volt szükség, csak időbeli változások történtek a gyakorlati munka folyamán. A belső ellenőrzés feladatát az év során maradéktalanul végrehajtotta. A vizsgálatokról ellenőrzési jelentések készültek, melyeknek megállapításai két esetben minősültek jelentősnek, egyéb esetben kisebb jelentőségűnek voltak mondhatók.

Soron kívüli ellenőrzés elrendelésére nem került sor az év folyamán.

A 2021. évi belső ellenőrzések során büntető-, szabálysértési, kártérítési, illetve fegyelmi eljárás megindítására okot adó cselekmény, mulasztás vagy hiányosság gyanúja nem merült fel, így nem történt ilyen irányú megállapítás, nem készült erre irányuló jelentés.

Az Igazgatóság vezetése a belső ellenőri jelentésekre két esetben adott ki intézkedési tervet, melynek összeállítása során figyelembe vette a belső ellenőri javaslatokat. Az intézkedések az Igazgatóság teljes belső szabályzati rendszerének további fejlesztését és kiegészítését foglalták magukban.

Egyéb – intézkedési tervet nem igénylő – megállapítások és javaslatok hasznosítása az Igazgatóság vezetése részéről – a jó gyakorlat és együttműködés alátámasztásaként - minden esetben megtörtént.

Az Éves ellenőrzési terv egy tanácsadási tevékenységet írt elő, mely a belső kontrollrendszer fejlesztésének jegyében zajlott. A tevékenység keretén belül mind dokumentum véleményezés (belső szabályzatok, belső eljárásrendek), mind a kapcsolódó gyakorlati lépések során szükséges vezetői feladatok - szakmai tapasztalatok és ismeretek átadásával való - támogatása történt.

A belső ellenőrzés a tárgyévben is a jogszabályi előírásoknak megfelelően vezette a szükséges nyilvántartásokat és megfelelően gondoskodott a dokumentumok megőrzéséről, mind elektronikus, mind papír alapon. A vizsgálatok során a belső ellenőr a számára elektronikusan átadott dokumentumokat a megfelelő biztonsági előírások megtartása mellett bizalmasan kezeli és őrzi.

A belső ellenőrrel szemben összeférhetlenségi eset nem fordult elő az ellenőrzésekhez kapcsolódóan.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

A belső ellenőrzés szervezeti és funkcionális függetlenségét az Igazgatóság vezetése a jogszabályi előírásoknak megfelelően biztosította.

Az ellenőrzések kapcsán ebben az évben is – hasonlóan az előző évhez - jelentősen befolyásolta a vizsgálati körülményeket a járványügyi helyzet, azonban 2021-ben már kialakult ennek a megfelelő kezelése, így a belső ellenőrzés a személyes ellenőrzések számát újból a szükséges és elégséges szintre tudta emelni, amellett, hogy a már jól működő elektronikus adat és dokumentum bekéréseket a továbbiakban is rendszeresen, a jó gyakorlatnak megfelelően folytatta.

Az Igazgatóság és a belső ellenőrzés együttműködése megfelelő, hatékony és példaértékűnek mondható. A belső ellenőri jogok korlátozása egy vizsgálat esetében sem fordult elő.

Az Igazgatóság belső kontrollrendszerét 2020-ban rendkívül nagy erőfeszítésekkel és gyakorlatban is megvalósuló lépésekkel fejlesztette. 2021-ben elmondható, hogy a gyakorlati tapasztalatok gyűjtése történt, melynek segítésére a belső ellenőri megállapítások és javaslatok mellett a vezetés is folyamatos monitoring tevékenységet fejtett ki. Ennek eredményeképpen 2022-ben az igazgatósági szabályzatrendszer javítása lezárulhat és a továbbiakban elégséges lesz a belső eljárásrendek tekintetében a szervezeti, jogszabályi és egyéb változások miatti aktualizálás.

Az Igazgatóság igazgatója a vezetői ellenőrzési rendszerben foglaltak szerinti értékelések alapján teszi meg nyilatkozatát a belső kontrollrendszer működésével kapcsolatban. A belső kontrollrendszer szabályzatunk tartalmazza azt a kérdéssort, amelynek kitöltésére az igazgató felkéri a szervezeti egységek vezetőit a vezetői nyilatkozat szerinti alátámasztása érdekében. Segítségével a szervezeti egységek vezetői egyszerűen és egységes formában számolnak be az igazgatónak, aki a listák felhasználásával összegezi a tapasztalatokat, illetve begyűjti a szervezeti egységek vezetőitől a nyilatkozatokat, így maga is alátámasztottan írja alá a kötelező jogszabályban foglalt nyilatkozatot a belső kontrollrendszer működéséről.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Ellenőrzést végző szerv neve Ellenőrzés ügyiratszám	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
Belső ellenőrzés 113/2021	A Dél-Borsod Tájegység növénygazdálkodási és állattenyésztési tevékenységének vizsgálata"	Intézkedési terv készítését javasolja a belső ellenőrzés, az állattartással, illetve a területkezeléssel kapcsolatos eljárásrend megalkotásáról-mely szabályzat megoldást jelent a jelentésben foglalt valamennyi megállapításra, kiegészítve a területkezelésre vonatkozó ügyrend felülvizsgálatát.	Az intézkedési terv elkészítése folyamatban van, határideje: 2022. július 31.	
Belső ellenőrzés 1272/2021	A 2020. évi selejtezés ellenőrzése	Javasolt a tenyészállatokra vonatkozó selejtezési belső eljárásrend kialakítása és dokumentálása az érintett ügyrendek időszerű aktualizálása során	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség	
Belső ellenőrzés 1450/2021	BNPI szakmai és gazdasági tevékenységének és kapcsolódó ügyrendjeinek és egyéb szabályzatainak vizsgálata a gyakorlatnak való megfelelés szempontjából	Javasolt az Igazgatóság elkészült ügyrendjeinek időszerű aktualizálásuk során a belső ellenőri jelentésben foglalt hiányterületekkel, adminisztratív tartalmi és formai elemekkel való kiegészítése. Egységes időpont az aktualizálásra 2022. június 30.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség	
Belső ellenőrzés 2053/2021	A LIFE in Forest nemzetközi pályázat vizsgálata.	Javasolt külön analitikák vezetése, a nyilvántartási korrekciók, illetve összehasonlítások, ellenőrzések elvégzése	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség	
Belső ellenőrzés 2414/2021	A BNPI saját vagyonkezelésű erdeiben folyó erdőgazdálkodási tevékenység vizsgálata.	Néhány kisebb figyelemfelhívó korrigálható javaslatot tartalmaznak a részletes megállapítások	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség	
Belső ellenőrzés 2669/2021	A BNPI vadgazdálkodási tevékenységének vizsgálata.	Javasolt a fegyvertartás belső eljárásrendjének kialakítása mind őrszolgálati, mind vadászati szakterületekhez kapcsolódva	A fegyvertartásra vonatkozó belső szabályozás elkészítése a belső ellenőri megállapításokat figyelembe véve /külön eljárásrend megalkotásával/a belső érintett szabályzatok kiegészítésével.	A 4141/1/2021. sz. igazgatói utasítás a „Hivatásos vadászok és természetvédelmi őrök lőfegyver tartásáról, beszerzéséről, kezeléséről, engedélyek, alkalmassági vizsgák nyilvántartásáról” 2021.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Ellenőrzést végző szerv neve Ellenőrzés ügyiratszám	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
			Határidő:2021. december 30.	december 28-án hatályba lépett.
Belső ellenőrzés 2949/2021	A BNPI birtokpolitikai tevékenységnek, nyilvántartásának, valamint az MNV Zrt és az NFA felé történő adatszolgáltatásainak vizsgálata	Intézkedést igénylő megállapítás, javaslat nem történt	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség	
Belső ellenőrzés 3250/2021	A 2021. évi leltározás folyamatba épített ellenőrzése	Intézkedést igénylő megállapítás, javaslat nem történt.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség	
Belső ellenőrzés 3770/2021	A BNPI szálláshely értékesítési feladatainak külső vállalkozóval történő végzésének ellenőrzése	Intézkedést igénylő megállapítás, javaslat nem történt.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség	

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

15.2. Külső ellenőrzés

2021. évben zárult le a 2020. évben kezdődött Agrárminisztérium Ellenőrzési Főosztályának „A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság gazdálkodásának ellenőrzése” témájú vizsgálata. Az ellenőrzésről készített beszámolót az alábbi táblázat tartalmazza.

Ellenőrzést végző szerv neve; Ellenőrzés ügyiratszám	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
AM Ellenőrzési Főosztály EF/29-1/2020.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság gazdálkodásának ellenőrzése, 2018-2019	Javasoljuk, hogy a BNPI a belső ellenőrzési feladatok ellátására a 2021. évben a vidékfejlesztési miniszter felügyelete alá tartozó önállóan működő és gazdálkodó központi költségvetési szervek belső ellenőrzéséről szóló 3/2013. (II. 15.) VM utasítás figyelembevételével kössön szerződést 1 év határozott időre.	BNPI a 3/2013. (II.15.) VM utasításban foglalt 1. számú melléklet alapján a belső ellenőrzési feladatok ellátására 1 év határozott időre megkötötte a szerződést. Határidő: 2021.04.01	BNPI a 3/2013. (II.15.) VM utasításban foglalt 1. számú melléklet alapján a belső ellenőrzési feladatok ellátására 1 év határozott időre megkötötte a szerződést
AM Ellenőrzési Főosztály EF/29-1/2020.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság gazdálkodásának ellenőrzése, 2018-2019	Javasoljuk a Bkr. 22. § (1) bekezdésében meghatározott nyilvántartás adatainak naprakész és pontos rögzítését.	A BNPI felülvizsgálja a Bkr. 22. § (1) bekezdésben meghatározott nyilvántartás adatait, a pontatlanságokat javítja. Későbbiekben az adatokat naprakészen és pontosan rögzíti. 2021. 04.30, ezt követően folyamatos	A BNPI felülvizsgálta a Bkr. 22. § (1) bekezdésben meghatározott nyilvántartás adatait, a pontatlanságokat javította. Későbbiekben az adatokat naprakészen és pontosan rögzíti.
AM Ellenőrzési Főosztály AM Ellenőrzési Főosztály EF/29-1/2020.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság gazdálkodásának ellenőrzése, 2018-2019	Javasoljuk, hogy a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság belső kontrollrendszer szabályzatának kiadásáról szóló 1439/1/2020. (VI. 08.) Igazgatói Utasítás 2. mellékletében található 'Belső szabályzatok' táblázat aktualizálásra kerüljön.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság belső kontrollrendszer szabályzatának kiadásáról szóló 1439/1/2020. (VI. 08.) Igazgatói Utasítás 2. mellékletében található 'Belső szabályzatok' táblázatot aktualizálja. Határidő: 2021.06.30	Módosítottuk a belső kontrollrendszer szabályzatunkat a 2298/1/2021. (VI.28.) Igazgatói utasítással, melyben a 2. számú mellékletben aktualizálva lettek a belső szabályzataink.
AM Ellenőrzési Főosztály EF/29-1/2020.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság gazdálkodásának ellenőrzése, 2018-2019	Javasoljuk a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság integrált kockázatkezelési szabályzatának kiadásáról szóló 2325/1/2020. (VII. 01.) Igazgatói utasítás kiegészítését a BNPI működését érintő egyes kockázatok beazonosítását magában foglaló táblázattal.	Igazgatóság elkészíti az integrált kockázatkezelési szabályzat kiadásáról szóló 2325/1/2020. igazgatói utasítás táblázatba foglaló kiegészítését, mely részletesen tartalmazza az igazgatóság működését érintő minden tevékenységére kiterjedő - egyes kockázatok	Módosítottuk a belső kontrollrendszer szabályzatunkat a 2298/1/2021. (VI.28.) Igazgatói utasítással, melyben a 2. számú mellékletben aktualizálva lettek a belső szabályzataink.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Ellenőrzést végző szerv neve; Ellenőrzés ügyiratszám	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
			beazonosítását. Határidő: 2021.06.30	
AM Ellenőrzési Főosztály EF/29-1/2020.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság gazdálkodásának ellenőrzése, 2018-2019	Javasoljuk a BNPI Ellenőrzési nyomvonalának felülvizsgálatát annak érdekében, hogy az minden tekintetben megfeleljen a Bkr. 6. § (3) bekezdésében foglalt előírásoknak.	BNPI az ellenőrzési nyomvonalát felülvizsgálja, hiányosságait pótolja, hogy az minden tekintetben megfeleljen a Bkr. 6. § (3) bekezdésében foglalt előírásoknak. Határidő: 2021.07.30	1559/3/2021. (VII.30.) számú Igazgatói utasítással új alapokra fektettük az ellenőrzési nyomvonalak szabályozását, ez által új nyomvonalak készültek, hogy az minden tekintetben megfeleljen a Bkr. 6. § (3) bekezdésében foglalt előírásoknak.
AM Ellenőrzési Főosztály EF/29-1/2020.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság gazdálkodásának ellenőrzése, 2018-2019	Szükséges, hogy a vagyonyilatkozatokról, és a vagyonyilatkozat-tételi kötelezettségekről szóló 5-8/1/2017. (V. 23.) számú igazgatói utasítást a BNPI felülvizsgálja annak érdekében, hogy annak előírásai minden hatályos szabályzat rendelkezéseivel összhangba kerüljenek.	A BNPI felülvizsgálja és aktualizálja a vagyonyilatkozatokról, és a vagyonyilatkozat-tételi kötelezettségekről szóló utasítását, hogy annak előírásai minden hatályos szabályzat rendelkezéseivel összhangba kerüljenek. Határidő: 2021.06.30	A BNPI a vagyonyilatkozatokról és a vagyonyilatkozat-tételi kötelezettségekről szóló 232/1/2021. számon új igazgatói utasítást készített. Az új szabályzatban lévő előírások összhangba kerültek az Igazgatóság hatályos szabályzataival.
AM Ellenőrzési Főosztály EF/29-1/2020.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság gazdálkodásának ellenőrzése, 2018-2019	Szükségesnek tartjuk, hogy azt a gyakorlatot, illetve eljárásrendet, miszerint az Igazgatóság a Kit 86. § (1) bekezdés a) és b) pontjai szerinti okiratok tartalmát egy okiratba foglalja, a BNPI felülvizsgálja.	Azt a gyakorlatot, illetve eljárásrendet, miszerint az Igazgatóság a Kit 86. § (1) bekezdés a) és b) pontjai szerinti okiratok tartalmát egy okiratba foglalja, a BNPI felülvizsgálja. Határidő: 2021.06.30	Azt a gyakorlatot, illetve eljárásrendet, miszerint az Igazgatóság a Kit 86. § (1) bekezdés a) és b) pontjai szerinti okiratok tartalmát egy okiratba foglalja, a BNPI felülvizsgálta és megváltoztatta az alábbiak szerint. A kinevezési okmány két okiratból, a kormányzati szolgálati jogviszony létesítéséről szóló okiratból és a kormányzati szolgálati jogviszony tartalmi elemeit meghatározó beosztási

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Ellenőrzést végző szerv neve; Ellenőrzés ügyiratszama	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
				okiratból áll majd.
AM Ellenőrzési Főosztály EF/29-1/2020.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság gazdálkodásának ellenőrzése, 2018-2019	Javasoljuk, hogy az IHM rendelet előírásai szerint alakítsák ki a „Közzétételi kötelezettség” közzétételi listáit, az Info. tv.-ben foglaltak szerint a hiányzó adatokat, dokumentumokat a honlapon mihamarabb pótolják és a törvényben meghatározott időtartamig annak elérhetőségét biztosítják.	A BNPI az IHM rendelet előírásai szerint kialakítja a „Közzétételi kötelezettség” közzétételi listáit, az Info. tv.-ben foglaltak szerint a hiányzó adatokat, dokumentumokat a honlapon pótolja és a törvényben meghatározott időtartamig annak elérhetőségét biztosítja. Határidő: 2021.06.30	BNPI honlapján az „Igazgatóság” fülön kialakításra került a „Általános Közzétételi lista” aloldal, amely a közzétételi listákat tartalmazza az Info tv.-ben foglaltak szerint. A hiányzó dokumentumok feltöltése, az adatok frissítése a törvényben előírt időtartamig folyamatosan történik.
AM Ellenőrzési Főosztály EF/29-1/2020.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság gazdálkodásának ellenőrzése, 2018-2019	Javasoljuk a következő esedékes felülvizsgálat során az Önköltségszámítási szabályzat kiegészítését, valamint a jelenleg hatályos lakás, illetve helyiség bérbeadás tárgyban megkötött szerződések, 106/1999. (XII.28.) FVM rendeletnek megfelelő felülvizsgálatát és esetleges módosítását.	BNPI az Önköltség-számítási szabályzat felülvizsgálata során a szabályzatot kiegészíti a 106/1999. (XII.28.) FVM rendelet előírásaival. A tárgyban kötött szerződéseket az Igazgatóság felülvizsgálja. Határidő: 2021.06.30	A BNPI a 2091/1/2020. számú Önköltség számítási szabályzatát felülvizsgálta. 2211/1/2021. számon a hatályos szabályzat módosítása elkészült. A II. 8. szolgálati lakások bérbeadása fejezet módosításra került a 106/1999. (XII.28.) FVM rendelet előírásait. A tárgyban kötött szerződéseket az Igazgatóság módosította fenti előírásnak megfelelően.
AM Ellenőrzési Főosztály EF/29-1/2020.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság gazdálkodásának ellenőrzése, 2018-2019	Javasoljuk a Gazdálkodási szabályzat következő esedékes felülvizsgálata során a pénzügyi ellenjegyző, továbbá az érvényesítési feladatokkal megbízott személyek gazdasági vezető általi kijelölését az Ávr. 55. § (2) b) pontja, valamint az 58. § (4) bekezdésének megfelelően.	BNPI a Gazdálkodási Szabályzat felülvizsgálata során a pénzügyi ellenjegyző, továbbá az érvényesítési feladatokkal megbízott személyek gazdasági vezető általi kijelölését elvégzi. Határidő: 2021.04.30	A Gazdálkodási Szabályzat felülvizsgálata után egy új Gazdálkodási Szabályzat kiadása mellett döntöttünk, melynek iktatószáma 1469/1/2021. A szabályzatban szereplő pénzügyi ellenjegyzőt kijelölő nyomtatvány is megújításra került. Ezzel együtt megtörtént a pénzügyi ellenjegyzők, és az érvényesítők

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Ellenőrzést végző szerv neve; Ellenőrzés ügyiratszám	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
				gazdasági igazgatóhelyettes általi kijelölése.
AM Ellenőrzési Főosztály EF/29-1/2020.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság gazdálkodásának ellenőrzése, 2018-2019	Javasoljuk a Gépjármű üzemeltetési szabályzat 1. sz. mellékletének folyamatos felülvizsgálatát.	BNPI elvégzi a gépjármű üzemeltetési szabályzat 1. sz. mellékletének felülvizsgálatát, ezt követően Igazgatóság a gépjárművek nyilvántartási jegyzékében bekövetkező változásokat a változást követő 30 napon belül átvezeti. Határidő: 2021.04.15. ezt követően folyamatos	1376/2021. (IV.15.) ügyszámon módosításra került a gépjármű üzemeltetési szabályzat, annak 1. számú melléklete aktualizálása megtörtént. Ezt követően folyamatosan átvezeti 30 napon belül a változást.
AM Ellenőrzési Főosztály EF/29-1/2020.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság gazdálkodásának ellenőrzése, 2018-2019	Két gépjármű esetén, az eszközkartonon szereplő, az értécsökkenés elszámolásának alapját képező bekerülési érték eltérést mutat a számlán, valamint a kiadási utalványon szereplő adatoktól (21571 számon nyilvántartott Volvo B20 típusú munkagép, 25655 számon nyilvántartott Ford Ranger ICA gépjármű). Javasoljuk az eltérés okának felderítését és az adatok korrekcióját.	Két gépjármű esetén (21571 számon nyilvántartott Volvo B20 típusú munkagép, 25655 számon nyilvántartott Ford Ranger ICA gépjármű) a számlán és kiadási utalványlapon szereplő adatok eltéréseit az Igazgatóság felderíti majd azok korrekcióját elvégzi Határidő: 2021.03.31	A két gépjármű esetében a számlán és kiadási utalványlapon szereplő adatok felülvizsgálata megtörtént, az ott szereplő adatok teljes egészében megegyeznek, ezért azokra korrekciót nem kellett elvégezni.
AM Ellenőrzési Főosztály EF/29-1/2020.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság gazdálkodásának ellenőrzése, 2018-2019	Javasoljuk a Pénzkezelési szabályzat felülvizsgálata során a házipénztáron túl a pénzkezelő helyek esetén is meghatározni és biztosítani a biztonságos készpénz tárolás feltételeit	BNPI a Pénzkezelési szabályzat felülvizsgálata során a pénzkezelő helyek esetében is meghatározza és biztosítja a biztonságos készpénztárolás feltételeit, valamint azt megteremti. Határidő: 2021.05.31	A pénzkezelési szabályzat felülvizsgálata megtörtént. A szabályzat 7.2. pontjában meghatározásra kerültek a pénzkezelő helyeken is a biztonságos készpénztárolás feltételei. Minden pénzkezelő helyen megteremtettük a szabályzatban előírt feltételeket. Ahol szükséges volt, oda páncélszekrény beszerzése és kihelyezése megtörtént.
AM Ellenőrzési Főosztály	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Javasolt az ellentmondás feloldása a gyakorlatban használt FORRÁS.NET szoftver által előállított	BNPI a Gazdálkodási Szabályzat felülvizsgálata során a Forrás.net által	A Gazdálkodási Szabályzat felülvizsgálata után egy új

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Ellenőrzést végző szerv neve; Ellenőrzés ügyiratszám	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
EF/29-1/2020.	gazdálkodásának ellenőrzése, 2018-2019	nyomtatvány használata, valamint a Gazdálkodási szabályzatban előírt nyomtatványhasználati kötelezettség (16. sz. melléklet) között.	előállított utalványozási rendelet nyomtatványt beépíti a szabályzatba (16. sz. melléklet). Határidő: 2021.04.30	Gazdálkodási Szabályzat kiadása mellett döntöttünk, melynek iktatószáma 1469/1/2021. A szabályzatban a Forrás.net szoftver által előállított kiadási utalvány beépítésre került. Egy mintát a 16. számú melléklet tartalmaz.
AM Ellenőrzési Főosztály EF/29-1/2020.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság gazdálkodásának ellenőrzése, 2018-2019	Javasoljuk, hogy a kötelezettségvállalások pénzügyi ellenjegyzése során az Ávr. 55. § (1) bekezdésének megfelelően a pénzügyi ellenjegyzés dátuma is kerüljön minden esetben feltüntetésre.	BNPI gondoskodik arról, hogy a kötelezettségvállalások pénzügyi ellenjegyzése során a pénzügyi ellenjegyzés dátuma is minden esetben feltüntetésre kerüljön. Erre vonatkozó intézkedések: bélyegző lenyomat készítése a pénzügyi ellenjegyzés dátum jelölésével, valamint a szerződés mintákat kiegészítjük a pénzügyi ellenjegyző aláírás mellett a pénzügyi ellenjegyzés dátumának jelölésével. Határidő: 2021.04.30 ezt követően folyamatos	Gondoskodtunk arról, hogy a kötelezettségvállalások során a pénzügyi ellenjegyzés dátuma is kerüljön feltüntetésre a pénzügyi ellenjegyzés aláírása mellett. Így: bélyegző lenyomatot készítettünk ahol a pénzügyi ellenjegyző aláírása mellett a dátum is feltüntetésre került, valamint minden szerződés mintánkat felülvizsgáltunk és kiegészítettük a pénzügyi aláírás mellett a pénzügyi ellenjegyzés dátumának jelölésével. (Ezek a szerződés minták egy közös, mindenki által elérhető mappában találhatóak).
AM Ellenőrzési Főosztály EF/29-1/2020.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság gazdálkodásának ellenőrzése, 2018-2019	Javasoljuk, hogy a kötelezettségvállalások írásba foglalása során az Ávr. 50. § (1) bekezdésben megfogalmazott előírások maradéktalan betartásának érdekében a kötelezettségvállalás tárgyának, valamint értékének figyelembe vétele mellett részesítsék előnyben a szerződéses formát.	A kötelezettségvállalások írásba foglalása során betartjuk az Ávr. 50. § (1) bekezdésben megfogalmazott előírásokat, valamint előnyben részesítjük az 1 M Ft értéket meghaladó kötelezettségvállalások megrendelés formába öntése helyett a szerződéses formát.	A kötelezettségvállalások írásba foglalása során betartjuk az Ávr. 50. § (1) bekezdésben megfogalmazott előírásokat, valamint előnyben részesítjük az 1 M Ft értéket meghaladó kötelezettségvállalások megrendelés formába öntése helyett a szerződéses formát.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Ellenőrzést végző szerv neve; Ellenőrzés ügyiratszama	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
			Határidő: folyamatos	
AM Ellenőrzési Főosztály EF/29-1/2020.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság gazdálkodásának ellenőrzése, 2018-2019	<p>Javasoljuk, hogy a Kbt. kivételi körbe tartozó beszerzések esetén a beszerzések jogszerűségének szakmai (jogi, közbeszerzési szakértői) vizsgálata, valamint a vizsgálat dokumentálása által biztosítsák a Kbt. 28. § (1) bekezdésben foglalt kötelezettség teljesülését.</p> <p>Szükségesnek tartjuk, hogy a kötelezettségvállalások éves tervezésekor kerüljön számbavételre valamennyi igény, amennyiben a tervezett kötelezettségvállalás értéke meghaladja a nemzeti értékhatárt a Kbt. 19. § (1) - (3) bekezdéseinek előírásait figyelembe véve, a felelős akkreditált közbeszerzési tanácsadó írásbeli véleményét kikérve kerüljön meghatározásra a beszerzés típusa, gondoskodjanak a pontos, szakmai, műszaki leírással alátámasztott árajánlatok beszerzéséről, a kötelezettségvállalások során biztosítsák a feladatok átlátható, ellenőrizhető, teljesítést megalapozó írásba foglalását.</p>	<p>Az Igazgatóság közbeszerzési szabályzatának módosítása során rendelkezünk a Kbt.-ben meghatározott kivételi körbe tartozó esetek vizsgálatára vonatkozó előírásokról.</p> <p>Határidő: 2021.03.31</p>	<p>A 1377/1/2021. ügyszámon kiadott közbeszerzési szabályzat módosítása során rendelkezünk a Kbt.-ben meghatározott kivételi körbe tartozó esetek vizsgálatára vonatkozó előírásokról.</p>
AM Ellenőrzési Főosztály EF/29-1/2020.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság gazdálkodásának ellenőrzése, 2018-2019	<p>Javasoljuk, hogy a Kbt. kivételi körbe tartozó beszerzések esetén a beszerzések jogszerűségének szakmai (jogi, közbeszerzési szakértői) vizsgálata, valamint a vizsgálat dokumentálása által biztosítsák a Kbt. 28. § (1) bekezdésben foglalt kötelezettség teljesülését.</p> <p>Szükségesnek tartjuk, hogy a kötelezettségvállalások éves tervezésekor kerüljön számbavételre valamennyi igény, amennyiben a tervezett kötelezettségvállalás értéke meghaladja a nemzeti értékhatárt a Kbt. 19. § (1) - (3) bekezdéseinek előírásait figyelembe véve, a felelős akkreditált közbeszerzési tanácsadó írásbeli véleményét kikérve kerüljön meghatározásra a</p>	<p>BNPI elkészíti a 2021. évi közbeszerzésről szóló 2015. évi CXLI. törvény (továbbiakban: Kbt.) kivételi körbe tartozó beszerzési tervét.</p> <p>Határidő: 2021.04.30</p>	<p>Elkészítettük a BNPI 2021. évi Kbt. kivételi körébe tartozó beszerzési tervét.</p>

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Ellenőrzést végző szerv neve; Ellenőrzés ügyiratszama	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
		beszerzés típusa, gondoskodjanak a pontos, szakmai, műszaki leírással alátámasztott árajánlatok beszerzéséről, a kötelezettségvállalások során biztosítsák a feladatok átlátható, ellenőrizhető, teljesítést megalapozó írásba foglalását.		
AM Ellenőrzési Főosztály EF/29-1/2020.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság gazdálkodásának ellenőrzése, 2018-2019	Javasoljuk, hogy a Kbt. kivételi körbe tartozó beszerzések esetén a beszerzések jogszerűségének szakmai (jogi, közbeszerzési szakértői) vizsgálata, valamint a vizsgálat dokumentálása által biztosítsák a Kbt. 28. § (1) bekezdésben foglalt kötelezettség teljesülését. Szükségesnek tartjuk, hogy a kötelezettségvállalások éves tervezésekor kerüljön számbavételre valamennyi igény, amennyiben a tervezett kötelezettségvállalás értéke meghaladja a nemzeti értékhatárt a Kbt. 19. § (1) - (3) bekezdéseinek előírásait figyelembe véve, a felelős akkreditált közbeszerzési tanácsadó írásbeli véleményét kikérve kerüljön meghatározásra a beszerzés típusa, gondoskodjanak a pontos, szakmai, műszaki leírással alátámasztott árajánlatok beszerzéséről, a kötelezettségvállalások során biztosítsák a feladatok átlátható, ellenőrizhető, teljesítést megalapozó írásba foglalását.	Közbeszerzési tanácsadó írásbeli véleményét kérjük az Igazgatóság 2021. évi Kbt. kivételi körébe tartozó beszerzéseire vonatkozóan. Határidő: 2021.05.05	Közbeszerzési tanácsadó írásbeli véleményét kértük az Igazgatóság 2021. évi Kbt. kivételi körébe tartozó beszerzéseire vonatkozóan.
AM Ellenőrzési Főosztály EF/29-1/2020.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság gazdálkodásának ellenőrzése, 2018-2019	Javasoljuk, hogy a Kbt. kivételi körbe tartozó beszerzések esetén a beszerzések jogszerűségének szakmai (jogi, közbeszerzési szakértői) vizsgálata, valamint a vizsgálat dokumentálása által biztosítsák a Kbt. 28. § (1) bekezdésben foglalt kötelezettség teljesülését. Szükségesnek tartjuk, hogy a kötelezettségvállalások éves tervezésekor kerüljön számbavételre valamennyi igény, amennyiben a tervezett kötelezettségvállalás értéke meghaladja a nemzeti értékhatárt a Kbt. 19. § (1) -	A Kbt. kivételi körbe tartozó beszerzések esetén az Igazgatóság biztosítja a Kbt. 28. § (1) bekezdésben foglalt kötelezettség teljesülését. Amennyiben a tervezett kötelezettségvállalás értéke meghaladja a nemzeti értékhatárt a Kbt. 19. § (1)-(3) bekezdéseinek előírásait figyelembe véve, a közbeszerzési tanácsadó írásbeli	Folyamatosan vizsgáljuk, hogy a tervezett kötelezettségvállalás értéke meghaladja-e a nemzeti értékhatárt a Kbt. 19. § (1)-(3) bekezdéseinek előírásait figyelembe véve, a közbeszerzési tanácsadó írásbeli véleményét kikérve kerül meghatározásra a beszerzés típusa. Folyamatosan biztosítjuk a Kbt. 28- § (1) bekezdésben foglalt

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Ellenőrzést végző szerv neve; Ellenőrzés ügyiratszama	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
		(3) bekezdéseinek előírásait figyelembe véve, a felelős akkreditált közbeszerzési tanácsadó írásbeli véleményét kikérve kerüljön meghatározásra a beszerzés típusa, gondoskodjanak a pontos, szakmai, műszaki leírással alátámasztott árajánlatok beszerzéséről, a kötelezettségvállalások során biztosítsák a feladatok átlátható, ellenőrizhető, teljesítést megalapozó írásba foglalását.	véleményét kikérve kerül meghatározásra a beszerzés típusa. Gondoskodunk a pontos, szakmai, műszaki leírással alátámasztott árajánlatok beszerzéséről, a kötelezettségvállalások során biztosítjuk a feladatok átlátható, ellenőrizhető, teljesítést megalapozó írásba foglalását. Határidő: folyamatos	kötelezettség teljesülését. Beszerzéseink során gondoskodunk a pontos, szakmai, műszaki leírással alátámasztott árajánlatok beszerzéséről, kötelezettségvállalás során folyamatosan biztosítjuk a feladatok átlátható, ellenőrizhető, teljesítést megalapozó írásba foglalását.
AM Ellenőrzési Főosztály EF/29-1/2020.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság gazdálkodásának ellenőrzése, 2018-2019	A 247/2014. (X. 1.) Korm. rendelet hatálya alá tartozó kommunikációs célú beszerzéseit az Igazgatóság a 247/2014. (X. 1.) Korm. rendeletben foglaltak szerint bonyolítsa le, valamint a beszerzéssel kapcsolatos részletszabályokat a Beszerzési/Közbeszerzési szabályzatban vezessék át.	A közbeszerzési/ beszerzési szabályzatba átvezetésre kerül a 247/2014. (X. 1.) Korm. rendelet helyett a 2021. évben hatályos 162/2020. (IV. 30) Korm. rendelet hatálya alá tartozó kommunikációs célú beszerzések kormányrendelet szabályainak való megfelelés. Határidő: 2021.03.31	A 1377/1/2021. ügyszámon kiadott közbeszerzési szabályzat, valamint a 1379/1/2021. (VI.28.) ügyszámon kiadott beszerzési szabályzatokba átvezetésre került a 162/2020. (IV.30.) Korm. rendelet hatálya alá tartozó kommunikációs célú beszerzések kormányrendelet szabályainak való megfelelés.
AM Ellenőrzési Főosztály EF/29-1/2020.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság gazdálkodásának ellenőrzése, 2018-2019	A 247/2014. (X. 1.) Korm. rendelet hatálya alá tartozó kommunikációs célú beszerzéseit az Igazgatóság a 247/2014. (X. 1.) Korm. rendeletben foglaltak szerint bonyolítsa le, valamint a beszerzéssel kapcsolatos részletszabályokat a Beszerzési/Közbeszerzési szabályzatban vezessék át.	Az Igazgatóság a Nemzeti Kommunikációs Hivatallal megkötö a kommunikációs célú beszerzések ügyében a keretszerződést, feltölti az NKOH portálra az éves beszerzési tervet és a kormányzati kommunikációs feladatok ellátását biztosító kommunikációs szolgáltatások beszerzése során a rendelet és a szabályzat előírásai szerint jár el. Határidő: 2021.06.30 ezt követően folyamatos	A BNPI költségvetési szervként még 2016.02.25-én regisztrált a Nemzeti Kommunikációs Hivatal online felületén. Az éves beszerzési terv 2021. május 31-ig feltöltésre került a portálon. Többszöri telefonos egyeztetési kísérlet után 2021. június 20-án levélben kértük az NKOH állásfoglalását arról, hogy a BNPI milyen keretszerződést köthet az NKOH-val. 2021. június 30-ig nem érkezett válasz a

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Ellenőrzést végző szerv neve; Ellenőrzés ügyiratszám	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
				megkeresésre. Július 8-án érkezett meg az NKOH válasza a kérdésünkre, melyben tájékoztattak, hogy a jelenleg érvényben lévő Korm. rendelet alapján látjuk el feladatainkat, azaz, regisztrált szervezetként keretszerződés megkötésére nincs szükség. A 18. pont alatt vállalt feladatainkat mindezek figyelembevétele után teljeskörűen nem láttuk el, mert keretszerződés megkötésére a NKOH válasza alapján nincs szükség.
AM Ellenőrzési Főosztály EF/29-1/2020.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság gazdálkodásának ellenőrzése, 2018-2019	Javasoljuk a 44/2011. (III. 23.) Korm. rendelet hatálya alá tartozó igények felmerülése esetén a beszerzések fenti kormányrendelet szabályainak megfelelő lefolytatását, valamint a Beszerzési/Közbeszerzési szabályzat kiegészítését a 44/2011. (III. 23.) Korm. rendelet szabályainak megfelelő eljárásrenddel.	A közbeszerzési szabályzatba átvezetésre kerül a 44/2011. (III. 23.) Korm. rendelet hatálya alá tartozó beszerzések kormányrendelet szabályainak való megfelelés. Határidő: 2021.03.31	A közbeszerzési szabályzatba átvezetésre került a 44/2011. (III. 23.) Korm. rendelet hatálya alá tartozó beszerzések kormányrendelet szabályainak való megfelelés.
AM Ellenőrzési Főosztály EF/29-1/2020.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság gazdálkodásának ellenőrzése, 2018-2019	Javasoljuk a 44/2011. (III. 23.) Korm. rendelet hatálya alá tartozó igények felmerülése esetén a beszerzések fenti kormányrendelet szabályainak megfelelő lefolytatását, valamint a Beszerzési/Közbeszerzési szabályzat kiegészítését a 44/2011. (III. 23.) Korm. rendelet szabályainak megfelelő eljárásrenddel.	A beszerzési szabályzatba átvezetésre kerül a 44/2011. (III. 23.) Korm. rendelet hatálya alá tartozó beszerzések kormányrendelet szabályainak való megfelelés. Határidő: 2021.06.30	A beszerzési szabályzatba átvezetésre került a 44/2011. (III. 23.) Korm. rendelet hatálya alá tartozó beszerzések kormányrendelet szabályainak való megfelelés.
AM Ellenőrzési Főosztály EF/29-1/2020.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság gazdálkodásának ellenőrzése, 2018-2019	Javasoljuk, hogy egyeztessék le a belső nyilvántartás adatait a beszámolóban szereplő adatokkal, illetve az éves beszámoló nyitó adatait az előző beszámolóban szereplő záró adatokkal.	Igazgatóság elvégzi az állatállományra vonatkozó belső nyilvántartások és a könyvelő programban szereplő adatainak egyeztetését, illetve az éves költségvetési beszámolóban gondoskodik az állatállomány	Igazgatóság elvégezte az állatállományra vonatkozó belső nyilvántartások és a könyvelő programban szereplő adatainak egyeztetését, illetve az éves költségvetési beszámolóban gondos-

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Ellenőrzést végző szerv neve; Ellenőrzés ügyiratszama	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
			nyitó adatainak az előző beszámoló záró adataival való egyeztetéséről, azok egyezőségéről. Gondoskodik a 2020. évi költségvetési beszámoló szöveges indoklásának elkészítésekor ezen kimutatások megfelelőségéről. Határidő: 2021.03.19	kodott az állatállomány nyitó adatainak az előző beszámoló záró adataival való egyeztetéséről, azok egyezőségéről. Gondoskodott a 2020. évi költségvetési beszámoló szöveges indoklásának elkészítésekor ezen kimutatások megfelelőségéről.
AM Ellenőrzési Főosztály EF/29-1/2020.	A Bükk Nemzeti Park Igazgatóság gazdálkodásának ellenőrzése, 2018-2019	Javasoljuk, hogy az éves szöveges beszámoló legalább állat fajtánként mutassa be a saját állatállomány nyitó, záró, illetve a mozgásnemenkénti adatokat, egyedszámokat, illetve tartalmazza az évközbeni legfontosabb eseményeket.	A 2020. évi pénzügyi szöveges beszámolóban bemutatásra kerül állat fajtánként az állatállomány év eleji nyitó, az év végi záró adata, valamint az év folyamán történt mozgás mozgásnemenként, valamint az évközbeni események. Határidő: 2021.03.19	A 2020. évi pénzügyi szöveges beszámolóban bemutatásra került állatfajtánként az állatállomány év eleji nyitó, az év végi záró adata, valamint az év folyamán történt mozgás mozgásnemenként, valamint az évközbeni események.
AM Ellenőrzési Főosztály EF/29-1/2020.	A Bükk Nemzeti Park Igazgatóság gazdálkodásának ellenőrzése, 2018-2019	Javasoljuk, hogy a lábon álló fa értékesítéséhez beérkező ajánlatok elbírálását tartalmazó jegyzőkönyvet a vezető kézjegyével, dátum megjelölésével fogadja el.	BNPI gondoskodik a lábon álló fa értékesítése kapcsán, hogy a beérkező ajánlatok elbírálási jegyzőkönyve minden esetben dátummal és a vezető kézjegyével ellátva kerüljön elfogadásra. Határidő: folyamatos	BNPI gondoskodik a lábon álló fa értékesítése kapcsán, hogy a beérkező ajánlatok elbírálási jegyzőkönyve minden esetben dátummal és a vezető kézjegyével ellátva kerüljön elfogadásra.
AM Ellenőrzési Főosztály EF/29-1/2020.	A Bükk Nemzeti Park Igazgatóság gazdálkodásának ellenőrzése, 2018-2019	Az Aht. 37. §-ban foglaltaknak való megfelelés biztosítása érdekében - miszerint a pénzügyi ellenjegyzés megelőzte a kötelezettségvállalást - javasoljuk, hogy az arra jogosult az ellenjegyzés dátumát is tüntesse fel a kézjegy mellett.	A kötelezettségvállalások pénzügyi ellenjegyzésének dátuma minden esetben feltüntetésre kerül az Áht. 37.§ -ban foglaltaknak való megfelelés biztosítása érdekében. Erre vonatkozó intézkedések: Bélyegző lenyomat készítése a pénzügyi ellenjegyzés dátum jelölésével, valamint a szerződés mintákat kiegészítjük a pénzügyi ellenjegyzés dátumának jelölésével.	A kötelezettségvállalások pénzügyi ellenjegyzésének dátuma minden esetben feltüntetésre kerül az Áht. 37.§ -ban foglaltaknak való megfelelés biztosítása érdekében. Erre vonatkozó intézkedéseket tettünk: Bélyegző lenyomat készítése a pénzügyi ellenjegyzés dátum jelölésével, valamint a szerződés mintákat kiegészítettük a pénzügyi ellenjegyzés dátumának

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Ellenőrzést végző szerv neve; Ellenőrzés ügyiratszám	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
			Határidő: 2021.04.30, ezt követően folyamatos	jelölésével.
AM Ellenőrzési Főosztály EF/29-1/2020.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság gazdálkodásának ellenőrzése, 2018-2019	Az éves szöveges beszámolókat az állatállományra vonatkozó adatokkal, az erdőkezeléssel, gazdálkodással kapcsolatosan hiányosnak tartjuk, javasoljuk legalább a részletes megállapításokban leírtak szerinti kiegészítést.	A 2020. évi költségvetési szöveges beszámolóban kiegészítésre kerülnek az állatállományra vonatkozó adatok, az erdőkezeléssel, gazdálkodással kapcsolatos megállapítások. Határidő: 2021.03.19	A 2020. évi költségvetési szöveges beszámolóban kiegészítésre kerültek az állatállományra vonatkozó adatok, az erdőkezeléssel, gazdálkodással kapcsolatos megállapítások.
AM Ellenőrzési Főosztály EF/29-1/2020.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság gazdálkodásának ellenőrzése, 2018-2019	Az Igazgatóság védelme érdekében javasolt, hogy a lábon álló fa értékesítéséhez kapcsolódó szerződések kerüljenek kiegészítésre, azokban a vevő vállaljon garanciát a munkavállalóinak munka-, baleset-, tűzvédelmi oktatására vonatkozóan, illetve biztosítsa a munkavégzés ideje alatt a gyalogos és gépjárműforgalom védelmét.	A lábon álló fa értékesítéséhez kapcsolódó sablon szerződést kiegészítjük annak érdekében, hogy az tartalmazza a vevő által vállalt garanciát (munkavállalóinak munka-, baleset-, tűzvédelmi oktatására vonatkozóan), továbbá arra, hogy a vevő biztosítsa a munkavégzés ideje alatt a gyalogos és gépjárműforgalom védelmét. A megállapításban foglaltakat az Igazgatóság ezen ügyletek esetében folyamatosan betartja. Határidő: 2021.04.15	A lábon álló fa értékesítéséhez kapcsolódó sablon szerződést kiegészítettük annak érdekében, hogy az tartalmazza a vevő által vállalt garanciát (munkavállalóinak munka-, baleset-, tűzvédelmi oktatására vonatkozóan), továbbá arra, hogy a vevő biztosítsa a munkavégzés ideje alatt a gyalogos és gépjárműforgalom védelmét. A megállapításban foglaltakat az Igazgatóság ezen ügyletek esetében folyamatosan betartja
AM Ellenőrzési Főosztály EF/29-1/2020.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság gazdálkodásának ellenőrzése, 2018-2019	Javasoljuk a 301/2018. (XII. 27.) Korm. rendelet hatálya alá tartozó igények felmerülése esetén a beszerzések fenti kormányrendelet szabályainak megfelelő lefolytatását, valamint a Beszerzési-/Közbeszerzési szabályzat kiegészítését a 301/2018. (XII. 27.) Korm. rendelet szabályainak megfelelő eljárásrenddel.	A Közbeszerzési szabályzatba átvezetésre kerül a 301/2018. (XII. 27.) Korm. rendelet hatálya alá tartozó igények felmerülése esetén a kormányrendelet szabályainak való megfelelés. Határidő: 2021.03.31	A Közbeszerzési szabályzatba átvezetésre került a 301/2018. (XII. 27.) Korm. rendelet hatálya alá tartozó igények felmerülése esetén a kormányrendelet szabályainak való megfelelés.
AM Ellenőrzési Főosztály EF/29-1/2020.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság gazdálkodásának	Javasoljuk a 301/2018. (XII. 27.) Korm. rendelet hatálya alá tartozó igények felmerülése esetén a beszerzések fenti kormányrendelet szabályainak megfelelő lefolytatását, valamint a Beszerzési-	Beszerzési szabályzat felülvizsgálata során átvezetésre kerül a 301/208. (XII.27.) Korm. rendelet hatálya alá tartozó igények felmerülése esetén a	Beszerzési szabályzat felülvizsgálata során átvezetésre került a 301/208. (XII.27.) Korm. rendelet hatálya alá tartozó igények

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Ellenőrzést végző szerv neve; Ellenőrzés ügyiratszám	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
	ellenőrzése, 2018-2019	/Közbeszerzési szabályzat kiegészítését a 301/2018. (XII. 27.) Korm. rendelet szabályainak megfelelő eljárásrenddel.	kormányrendelet szabályainak való megfelelés. Határidő: 2021.06.30	felmerülése esetén a kormányrendelet szabályainak való megfelelés.
AM Ellenőrzési Főosztály 32-366/3/2021	A kormányzati igazgatási szerveknél történő béren kívüli juttatások kifizetéséről szóló 4102/2021. Korm. határozatban foglaltak végrehajtásának vizsgálata	Ellenőrzés folyamatban	Ellenőrzés folyamatban	Ellenőrzés folyamatban
ITM Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programokért Felelős Helyettes Államtitkárság 2021/01/00202/SZ	KEHOP-4.1.0-15-2016-00062 azonosító számú projekt keretében erdészeti csemete-ültetési és fakitermelési munkák, utóellenőrzési jelentés dátuma: 2021. 03. 31.	Támogató tartalmú jelentés.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	-
ITM Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programokért Felelős Helyettes Államtitkárság 2021/05/02635/Á	Informatikai eszközök szállítása KEHOP és LIFE projektek keretében, utóellenőrzési jelentés dátuma: 2021. 09. 02.	Támogató tartalmú jelentés.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	-
Miniszterelnökség Közbeszerzési Felügyeleti Főosztály 2021/07/03325/Á-3-1	„Adásvételi szerződés monitoring és egyéb eszközök, áruk szállítására KEHOP és LIFE projektek keretében (1-8. rész) – 3. rész, szerződésmódosítás utóla-	Támogató tartalmú jelentés.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	-

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Ellenőrzést végző szerv neve; Ellenőrzés ügyiratszám	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
	gos ellenőrzéséről készült jelentés dátuma: 2021. 07. 21.			
ITM Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programokért Felelős Helyettes Államtitkárság 2021/08/03654/SZ	KEHOP-4.1.0-15-2016-00062 azonosító számú projekt keretében injektálási munkák, utóellenőrzési jelentés dátuma: 2021. 09. 21.	Támogató tartalmú jelentés.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	-
ITM Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programokért Felelős Helyettes Államtitkárság 2021/09/03984/Á	Informatikai eszközök szállítása KEHOP és LIFE projektek keretében (megismételt eljárás), utóellenőrzési jelentés dátuma: 2021. 10. 25.	Támogató tartalmú jelentés.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	-
Miniszterelnökség Közbeszerzési Felügyeleti Főosztály 2021/09/04276/É-1-2	Vállalkozási szerződés „A hosszú távú természetvédelmi területkezelés infrastrukturális feltételeinek megteremtése a Dél-Hevesi Tájegységben” című és KEHOP-4.1.0-15-2016-00029 azonosítószámú projekt kivitelezési munkáinak ellátására (1-2. rész), szerződésmódosítások ellenőrzési jelentésének dátuma: 2021. 11. 29.	Támogató tartalmú jelentés.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	-
ITM Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programokért Felelős Helyettes Államtitkárság		Támogató tartalmú jelentés.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	-

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Ellenőrzést végző szerv neve; Ellenőrzés ügyiratszám	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
<p>ági Operatív Programokért Felelős Helyettes Államtitkárság KEHOPHAT/676 5-1/2020-ITM</p>	<p>Közbenső helyszíni ellenőrzés „A hosszú távú természetvédelmi területkezelés infrastrukturális feltételeinek megteremtése a Dél-Hevesi Tájegységben” című és KEHOP-4.1.0-15-2016-00029 azonosítószámú projekt esetében. ellenőrzött időszak:2018.10.25-2021.01.21.</p>		<p>szükség</p>	
<p>PM Gazdaságfejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Helyettes Államtitkárság 3203/2/2021</p>	<p>„A Bükk Keleti Kapuja” A Szeleta Park Látogatóközpont kialakítása című GINOP-7.1.5-16-2016-0005 azonosítószámú projekt közbenső helyszíni ellenőrzés</p>	<p>Projekt megvalósítása időarányosan rendben feltételekkel. Többlettámogatás hatályba lépése előtt történt a helyszíni ellenőrzés. A Támogatási szerződés hatálybalépésével módosult a projekt fizikai befejezésének határideje is.</p>	<p>Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.</p>	<p>-</p>

16. Éves munka legfontosabb elemeinek összefoglalása

2021-ben az előző évben bevezetett új Szervezeti és Működési Szabályzata szerinti működés a gyakorlatban is jól bizonyított. A területi munkára hangsúlyt fektető **tájégségi modell** szerinti munkaszervezés a napi rutin részévé vált, hasonlóan az új szervezeti rendnek megfelelően aktualizált szabályzataink és belső utasításaink, ügyrendjeink a gyakorlatban történő alkalmazásához. A szabályzatokat, utasításokat és az új ügyrendeket belső ellenőrzés keretében folyamatosan felülvizsgáljuk, az így szerzett működési tapasztalatokkal aktualizáljuk

Kihívásként jelentkezett 2021-ben is a COVID 19 **világjárvány** kibontakozásával felmerülő problémák kezelése, a működőképesség fenntartása és a kollégák egészségének megőrzése. Az előző évben bevezetett jó gyakorlatok 2021-ben is folytattuk, a működést, feladatellátást zökkenőmentesen tudtuk biztosítani.

Alapfeladataink mellett számos hazai és nemzetközi **pályázat**ot futtatunk, több KEHOP projekt zárása 2022-ben fog megtörténni. Folyamatosan végezzük a LIFE, LIFE+ és Interreg pályázatainkkal kapcsolatos feladatokat. Új KEHOP PLUSZ, Interreg, LIFE és HORIZON pályázatokat készítünk elő önállóan vagy hazai/külföldi partnerszervezetek bevonásával mind élőhelyvédelmi, mind fajmegőrzési, mind bemutatási/ökoturisztikai területeken.

Egyre hangsúlyosabb erőforrásokat biztosítunk az **élőhely- és fajmegőrzési** programjaink végrehajtásához, melyek közül kiemelhetők a hegyi rét kezelése, alföldi gyepeink fenntartó kezelése és rekonstrukciója, a vizesélőhelyek fenntartása, a fokozottan védett madárfajok megőrzése érdekében folytatott feladatok, a visszatelepülő nagyragadozók társadalmi konfliktusainak elkerülése érdekében végzett megelőző és ismeretterjesztő tevékenységek.

Fajmegőrzés terén jelentősek a fokozottan védett madárfajainkkal kapcsolatos védelmi tevékenységek (például *parlagi sas*, *békászó sas*, *kerecsensólyom*, *kék vércse*, *vándorsólyom*, *szalakóta*), a megvalósult *kételtű* átjárók karbantartása, illetve az új kételtű szaporodóhelyek kialakítása. Több esetben hatósági korlátozást kezdeményeztünk például a *fehérhátú harkály* vagy fokozottan védett *ragadozómadár-fajok* fészkelésének védelme érdekében.

2021. év óriási előrelépés történt a világon csak a Borsodi-Mezőségben élő, **bennszülött magyar szöcskegér** védelme érdekében, hiszen most sikerült először a faj állatkerti szaporítását sikeresen megvalósítani partnerszervezetünk közreműködésével.

A hazánkban csak Kácson élő *fekete bödöncsiga* állományának, egyben a **Kárpát-medence legértékesebb vízcicsiga-élőhelyének** megóvása érdekében a langyosvízű forráscsoportokat magában foglaló ingatlant hosszú előkészítés és pénzügyi megtakarítás után az év végén megvásároltuk. A állami tulajdonba kerülésével lehetőségünk nyílik a különleges természeti kincsek megőrzésére. Tavaly ősztől a langyosvízes forrás alatti patakszakaszon eltávolítottuk a veszélyeztető inváziós structoll-süllőhínár jelentős részét, mely tevékenységet több éven át folyamatosan folytatni szükséges.

Az **inváziós fajok visszaszorítása** a teljes működési területen egyre növekvő feladatot jelent. Ez évben is folyamatosan végezzük intenzív felmérő, valamint kezelési tevékenységünket. A *bíbor nebáncsvirág* esetében több ponton sikerült teljesen felszámolni a bükk állományokat, valamint folytattuk a selyemkóró, a Szosznovszkij medvetalp és a mirigyes bálványfa visszaszorítását.

Mint minden évben, idén is részt vettünk erdőtervezésének folyamatában. Folyamatos egyeztetéseket folytattunk az állami erdőgazdálkodókkal a **Parádi és a Dél-Borsodi erdőtervezési körzet** tekintetében.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

A **nagyragadozók** stabilizálódó állományának és életnyomainak megfigyelése egyre több információt szolgáltat a faj jelenlétével kapcsolatban. Egyre több feladatot jelent számunkra a vad- és haszonállatok nagyragadozóknak tulajdonított támadásának kivizsgálása, és a társadalom, a sajtó tájékoztatása. A lakosságot, gazdálkodókat évek óta folyamatosan, szakszerűen informáljuk és konkrét segítséget is nyújtunk. Indokolt igény és gazdálkodói közreműködés mellett villanypásztorokat, kutyákat is biztosítottunk megelőzési céllal, a bejelentett eseteket kivizsgáljuk. Az elmúlt időszak támadásait helyszínelve szemrevételezéssel, majd genetikai vizsgálatokkal is alátámasztva megállapítható, hogy annak jelentős részét kutyák követték el. Komoly előrelépést jelent, hogy az általunk kidolgozott és irányított nagyragadozó monitoring tevékenységhez a gazdálkodók, vadászok, erdészek is csatlakoznak

A **Natura 2000** területek megfelelő állapotát **fenntartási tervek** biztosítják, melyből jelenleg 60 db áll rendelkezésre és ad iránymutatást. A tárgyévben 16 db került elfogadásra négy ütemben az Agrárminisztérium Természetmegőrzési Főosztály Szakmai Bizottsága részéről. Véglegesítésre került továbbá 2 db Natura 2000 fenntartási terv dokumentáció. A Natura 2000 területeket érintő hatósági/szakhatósági ügyekben (más célú hasznosítás, művelésből való kivonás, telephely- engedélyezés, telephelybővítés, erdészeti eljárások) megkeresésre számos esetben adtunk szakvéleményt az érintett természetvédelmi hatóságok számára.

A **Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszert** (NBmR) jelentős adathalmazzal gyarapítottuk: 19 védett és 5 inváziós edényes növényfaj monitorozása, gombaközösségek, gerinces (*halak, pannon gyík, madárfajok, denevérfajok, pelefajok, ürge, kisemlősök, nagyragadozók,*) és gerinctelen állatfajok (*szitakötők, rákok, egyenesszárnyúak, lepkék, bogarak*) felmérése. 1 élőhely-térképezési kvadrát (Ózd), 2 fás társulás és 4 gyeptársulás monitorozása, valamint 12 db közösségi jelentőségű erdő, gyepek és vizes élőhely felmérése extenzív adatlapokkal.

Az élettelen természeti értékek felmérése is folytatódott. Elvégeztük **12 kunhalom kataszterezését**. Elkészült 4 település egyedi tájérték katasztere. Elkészült 1 db forráscsoport természetvédelmi hatóság felé felterjesztendő, **természeti emlékként** védetté nyilvánítási javaslat, amit a B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatalhoz beterjesztettünk.

Folytattuk a **településrendezési** tervek felülvizsgálatának véleményezését, 2021-ben összesen 107 településről érkeztek a településrendezési tervek felülvizsgálatával, illetve módosításával, továbbá a településfejlesztési koncepcióval és az integrált településfejlesztési stratégia készítésével, véleményezésével kapcsolatos megkeresések.

Barlangvédelmi feladataink keretében egy barlangban végeztünk barlanglezárási munkát, külső vállalkozó bevonásával, valamint barlangok térképezésére, felmérésére került sor.

Védett gyepterületeink fenntartását **őshonos állatállományunk** segítségével végezzük, ami egyben jó alapot teremt az állami génmegőrzési feladatok érvényesítéséhez eredeti környezetükben. **Magyar szürke szarvasmarha** állományunkkal a Dél-Hevesi Tájegység közel 360 ha-os egybefüggő gyepterületét kezeljük, ami egyben szolgálja tűzokok védelmét is.

A Batúz-tanya közel 1200 hektáros védett területét lovak, szarvasmarhák és juhok tartják karban. 2021. évben tovább folytattuk a **Furioso-North Star** lófajta megőrzési programját, beillesztettünk egy magas genetikai értékkel bíró külföldi kis „ménest” az állományunkba, továbbá a legelőn edzett jó képességű lovakat képezzük, kiállításokon mutatjuk be nagyon szép eredményekkel. A **kárpáti borzderes szarvasmarha** génmegőrzési mintaprogramja keretében gulyánkat 49 egyeddel bővítettük. A fajtarekonstrukción túl célunk a tenyészegyedek kiválasztása és nevelése is. A négyes mentes, jó fizikumú **magyar tarka szarvasmarhák száma** is növekedett saját szaporulattal. A **magyar merinó juh** esetében megkezdtük az anyaállomány cseréjének előkészítését a növendék jerke állomány megtartásával.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

2021-ben is előre léptünk a **régi gyümölcsfajták** megőrzését célzó programunk terén. A Tardi Őrszolgálati Iroda udvarán tájfajták 100 egyedét iskoláztattunk be magasságyásos módszerrel, a Tardi-legelő Természetvédelmi Területen több mint 100 egyed vad-alanyt készítettünk elő a „legelőn oltásra”, a szaporítást 2022. tavasszal visszük véghez.

Az Áfonyás-rét vagy Nagy-legelő/Bükkszentlászló (más néven Fehérkői gyümölcsös) területén 1 ha-on élőhelykezelést hajtottunk végre (cserjeirtás, szárzúzás, almafák kiszabadítása).

Igazgatóságunk három vadászterületen folytat vadgazdálkodóként **természetvédelmi vadállomány-szabályozást**. A vaddisznóállomány az ASP fertőzés következtében előbb jelentősen megcsappant, majd most már szaporodás indult el. Egyik fő feladatunk, hogy az állományt alacsony szinten tartsuk a földön fészkelő madárfajok, a mezőgazdasági területek túsága miatt, valamint Dél-Borsodi Tájegység területén a magyar szöcskegér populációinak védelme érdekében.

Birtokpolitikai feladatainkat a központi szabályozáshoz igazítva hajtottuk végre. 2021-ben beérkező igények alapján, pályázatás nélkül, folyamatosan végeztük az 5 ha alatti területekre vonatkozó haszonbérleti szerződések kötését (18 db szerződés), a 2021. december 31-én lejárató 5 ha feletti területekre a minisztérium iránymutatása alapján 166 db, egy évre szóló megbízási szerződést kötöttünk 8280,426 ha-ra vonatkozóan, 3 db szerződést közös megegyezéssel megszüntettünk.

Fontos feladatunk a **környezeti nevelési programok, természetiskolai foglalkozások** lebonyolítása, oktatási programcsomagok kidolgozása és végrehajtása, nyári természetvédelmi táborok szervezése, tanösvények, terepi bemutatóhelyek fenntartása és fejlesztése. A tudományos ismeretterjesztést és a szakember utánpótlás-nevelést erősíti a felsőoktatásból érkező szakdolgozók bevonása, a társadalom környezeti tudatosságának növelését pedig a természetvédelmi önkéntes munkalehetőségek megszervezése. A bemutatási tevékenységünket szolgálják a természetvédelem jeles napjaihoz kötődő rendezvényeink.

Fontos feladatunk a **Bükki Csillagoségbolt-park** szakmai feladatainak elvégzése, valamint a földtani értékek bemutatása érdekében a **Bükk-vidék Geopark** munkaszervezetének működtetése, valamint közreműködés a Novohrad-Nógrád Geopark tevékenységében. A magyar nemzeti értékekkel és hungarikumokkal kapcsolatos feladatok elvégzése miatt is kapcsolatot tartottunk a települési, megyei és tájegységi értéktár bizottságokkal, valamint a **Hungarikum Bizottsággal**.

Ökoturisztikai feladataink között fontos bemutatóhelyeink működtetése és fejlesztése, a **Nemzeti Parki Termékek**, helyi termékek fejlesztése és támogatása, szálláshelyeink üzemeltetése. Aktív szakmai kapcsolatot ápolunk az **Aktív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Központtal**, a **Magyar Turisztikai Ügynökséggel** és a helyi **TDM** szervezetekkel és önkormányzatokkal.

Különösen jelentős a természeti értékek népszerűsítése-bemutatása érdekében az igazgatóságunk által végzett kommunikációs tevékenység, amely a honlapunkon és közösségi oldalainkon jelenik meg.

Továbbra is nagy siker övezi a környezeti nevelés, oktatás szolgálatába álló **Vidra Verda**, a „guruló természetbúvár” – igazgatóságunk oktatási célokat szolgáló kisbusza - programjainak elindítását.

Az építőipari munkák 2021-ben befejeződtek **Bükki Csillagdánál**, a nyitás 2022. tavaszán megtörtént, mely azóta is nagyszámú látogatót vonz. A tudomány-élmény-interakció hármásának központba állításával nappal és éjszaka is olyan egyedülálló élményben részesülnek a látogatók, amely hazánkban csak itt elérhető.

Az Aktív-és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ által meghirdetett **„E-biciklizd be Magyarországot!”** programhoz kapcsolódóan 2021-ben is szerveztük az E-bike túrákat a nemzeti park területére. Együttműködésben a Szilvásvárad Kerékpárkölcsonzóval májustól októberig hetente hirdettünk elektromos kerékpáron szakvezetett túrát a Bükk-fennsíkra. A meghirdetett

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

túrákat az időjáráshoz és a vegetációs időszak látnivalóihoz igazodva ötféle útvonal közül választott nyomvonalon vezettük. A Bükki Csillagda átadását követően a 2022-es évben tervezzük a Csillagda felkeresésével összekötött túra kiejánlását is.

A 2021-es évre nagyban rányomta bélyegét a pandémia. Látogató és bemutatóhelyeink 4 hónap bezártság után 2021. május 1-vel nyithattak meg a látogatók számára.

A 2017-ben megalakult **Bükk-vidék Geopark** 2020-ban benyújtott felterjesztési dokumentációját 2021. februárjában az UNESCO Globális Geopark Hálózat (UGGN) teljesnek tekintette, majd egy összegző dokumentumot állított össze belőle, melyet három hónapos időtartamra a tagállamok kormányközi ellenőrzésére bocsájtotta. A kormányközi ellenőrzések után 2021. szeptemberében megtörtént a geopark terepszemléje két UNESCO helyszíni ellenőr által. Az ellenőrzés során a küldöttek meglátogatták többek között az egerszalóki termálfüdő sódombját, a szalóki barlanglakásokat, a verpeléti Vár-hegyet, a siroki Bálványköveket és a Törökasztalt, a szarvaskői Vár-hegyet, a ciszterci rend háromkúti apátságát, bélkői tanösvényt, a szomolyai kaptárköveket, valamint a lillafüredi Anna- és Szent István-barlangokat. Az ellenőrök véleménye alapján a **geoparki jelentkezés megalapozott, jól kidolgozott és jó helyi támogatási lehetőségekkel** rendelkezik. Hivatalos döntésre a geopark státuszát illetően 2022. év első felében számítunk az UGGN-felől.

A **Poszeidon EKEIDR Irat- és Dokumentumkezelő Rendszer** éles alkalmazása egyéves előkészítő munka után a teszt/éles üzem 2021. január 4-én részben elindult, mely rendszer támogatja az összes, iratokkal kapcsolatos munkafolyamatot, lehetőséget biztosít a modern ügyiratkezelésre való áttérésre. Első körben az iktatási rendszerben vezettük be a programot, 2022-ben tervezzük a teljes ügyiratkezelésünket erre a rendszerre átállítani. Ügyiratforgalmunk 2021-ben meghaladta a 20 000-et.

Természetvédelmi őrszolgálati tevékenységünk hatékonyságát tovább növeltük, a természetvédelmi őrszolgálat tagjai gyakorlatilag az igazgatóság teljes tevékenységi körének megvalósításában részt vesznek. Ennek támogatás érdekében új képzéseket szerveztünk az őrszolgálat tagjai számára.

Az Igazgatóság jelentős **kapcsolatrendszer**t alakított ki a természetvédelemmel kapcsolatban álló hazai és külföldi oktatási, kutatási intézményekkel, civil szervezetekkel. A Debreceni Egyetem Természetvédelmi Biológia Kihelyezett Tanszékeként működünk.

A Bükk-vidék Geopark munkaszervezeteként több olyan kulturális és oktatási intézménnyel is együttműködési megállapodást kötöttünk, mely segíti az aspiráns Bükk-vidék Geopark jövőbeli fenntartását és működését.

A Békátutaj Szabadidősport Egyesülettel közösen 2021-ben Mezőnagymihály határában közösségi faültetést folytattunk nemzeti park igazgatósági saját vagyongekezelte területén.

Feladataink ellátásában nemcsak hazai partnerekkel, hanem **külföldi természetvédelmi szervezetekkel** is együttműködünk, közös kutatási és monitorozási programok, konferenciák, együttes pályázatok révén. Partneri körünk egész Európára kiterjed, tagjai vagyunk az **EUROPARC** szövetségnek és alapítói annak Kelet- Közép Európai Szekciójának. Kutatási együttműködési megállapodást kötöttünk több külföldi intézettel, mely együttműködés keretében értékes új adatokat kapunk, oszthatunk meg természetvédelmi kezelési feladataink ellátásához is.

17. Fontosabb célkitűzések a következő évre

Az Igazgatóság 2020-2030-ig szóló középtávú stratégiája meghatározza azokat a célkitűzéseket, melyek alapján kitűztük a rövid távú, 2021. évre vonatkozó operatív tevékenységeink irányát. A 2020. év egészére kiható, a koronavírussal összefüggésben meghozott intézkedések lényeges körülménynek tekinthetők, ezért a fő orientáció mellett bizonyos korrekciók végrehajtása vált szükségessé. A stratégia azonosítja a fejlesztési célokat, és az elérésüket szolgáló intézkedéseket, beavatkozásokat, melyekkel minőségi változás érhető el az igazgatóság működésében.

17.1. Alapfeladataink hosszú távú célkitűzéseinek megfelelő éves program

Az alapértékként meghatározott küldetésünk változatlan: „*A természeti értékek megóvását táji léptékben megvalósító, az ökológiai rendszereket működésükben és kapcsolataikban megőrző, az ökológiai hálózat fennmaradását, a biológiai sokféleséget fenntartó és megőrző, tudatos természetvédelmi, szemléletformálási tevékenység.*”

Továbbra is elsődleges feladatunk a természeti értékek védelme, őrzése, a veszélyeztető tényezők felmérése, megelőző, esetlegesen utólagos intézkedések megtétele. Szakmai tájékoztatók, ismertető, egyeztetések, hatósági megkeresésekre adott válaszokban a természetvédelem érdekérvényesítése.

A szervezett programjaink, túráink, látogatóközpontjaink, bemutatóhelyeink nyitás utáni újraindítás rója a legkiszámíthatatlanabb és legnagyobb feladatot munkatársainkra. A bevételek elmaradásának mielőbbi pótlása költségvetési egyensúlyunk alapfeltétele. Egyes tevékenységek bevétel hiányában történő hátrасorolása már egyre több problémát vet fel.

A 2021. évre szóló természetvédelmi/szakmai tevékenységeinket az alábbi fő témacsoportokba soroltuk:

1. Biológiai sokféleség megőrzése
2. Élettelen természeti értékek – földtani és táji értékek megőrzése
3. Turisztikai és természetismereti oktatási infrastruktúra és programkínálat fejlesztése
4. Természetvédelmi őrszolgálat és tájegységek területi munkájának erősítése
5. Természetvédelmi kutatás-monitorozás fejlesztése
6. Oltalom alatt álló természeti értékek és területek

A fő csoportokon belül 2021. évre vonatkozóan az alábbi tevékenységelemeket emeljük ki:

- a) a génmentés, génmegőrzés, génhasznosítás a haszonállat- és őshonos gyümölcsfajták esetében
- b) az igazgatóság által kiemelt fajok mentésével kapcsolatos feladatok
- c) természetvédelmi kezelési és Natura 2000 fenntartási tervek
- d) élőhely-fenntartás és kezelés
- e) fajmegőrzés
- f) erdőgazdálkodás
- g) fenntartható turizmus érvényesítése, látogató- és bemutatóhelyeink látogatószámának szintre hozása
- h) kommunikáció a társ hatóságokkal, önkormányzatokkal, rendvédelmi és civil szervezetekkel és a társadalom széles rétegeivel
- i) természetvédelmi őrszolgálat helyben, terepen történő munkavégzésének, érdekérvényesítésének hangsúlyozása
- j) nemzeti parki értékeink széles körben történő megismertetése
- k) információs csatornákon – mire ügyeljünk, miként védjük
- l) nemzeti parki termékek népszerűsítésével
- m) környezeti nevelés, kapcsolattartás oktatási intézményekkel

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

- n) Bükk-vidék Geopark aktivitásának fokozása
- o) Bükki Csillagda megnyitása
- p) fejlesztési elképzelések kidolgozása a KEHOP plusz, a Novohrad-Nógrád Geopark fejlesztési csomagja, valamint az AÖFK által nyújtott, természetvédelem számára is támogatandó tevékenységek forrásaira vonatkozóan

17.2. A koronavírus járvány hatásainak kiegyenlítése

A koronavírus járvány **hatása** sokszorosán begyűrűzött az Igazgatóság tevékenységébe. Elsősorban a bemutató és látogatóhelyeink központilag elrendelt zárva tartási kötelezettsége, az ebből következő bevételekiesés érintette legérzékenyebben az Igazgatóságot, a költségvetés, a gazdálkodás egyensúlyhiánya következtében.

A látogatószám korábbi évek szintjére való visszaemelése komoly erőfeszítéseket igényel. Nem könnyíti meg a dolgunkat a turizmus megváltozott szerkezete és országon belüli hangsúlyáthelyezése a kiemelt turisztikai régiók felé.

Az igazgatóság éves célkitűzése, hogy minőségi fejlesztéssel, új programelemekkel tegyük vonzóvá térségünk turisztikai értékeit, növeljük az érdeklődést a fenntartható turizmus szem előtt tartásával.

A koronavírus járvány a munkavégzés területén is új módszerek kialakítását ösztönözte. Ezen pozitív tapasztalatok felhasználásával kívánjuk hatékonyabbá tenni napi feladataink ellátását.

17.3. Új európai uniós fejlesztési ciklus előkészítő tevékenységei

Az igazgatóság éves célkitűzése a korábban tervszinten meghatározott **uniós fejlesztési** elképzelések részletes kidolgozása.

Legfontosabb projektünk vizes élőhely rekonstrukciójára vonatkozik Dél-Borsodban, Dél-Hevesben és Hatvan környékén. Ezen előkészítésekre már megkötött támogatói szerződésünk van, így cél a projektek előkészítésének ütemes megvalósítása.

Egyrészt a prioritási sor elején álló projektek előkészítésének meggyorsítása, másrészt azon projektek részleteinek kidolgozása, melyek rövid időn belül elindításra kerülhetnek.

A tájegységek és szakmai területek kiegyenlített fejlesztésének megvalósítását szem előtt tartva az év feladata a projektek felülvizsgálata, indokoltsága, sorrendje.

17.4. Az Igazgatóság szervezeti egységeinek kiemelt, éves számszerűsíthető célkitűzései

Az Igazgatóság aktuális feladatait a középtávú célkitűzések határozzák meg. A konkrét, részletes feladatokat a szervezeti egységekre lebontott éves munkaterv tartalmazza. A módszer lehetővé teszi az év közbeni ellenőrzést, szükség esetén a korai beavatkozást, indokolt esetben a módosítást is, ami által az éves célok teljesítése kontrolláltan és ütemezetten haladhat.

A tavalyi évben bevált gyakorlatot követve idén is kijelöltük a szervezeti egységek feladatait, az abból kiemelt számszerűsíthető céljait, mely a jelentés végére került beillesztésre.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság elkötelezett a természeti értékek védelme iránt, kitartó munkálkodásunk megfontoltan, körültekintően halad előre a biológiai sokféleség megőrzése érdekében a társadalmi elvárások figyelembe vételével, a gazdaság fejlődésének természetkímélő alternatíváinak ösztönzése mellett, az aktív fenntartható turizmusra való törekvéssel, a környezeti nevelésnek olyan hangsúlyt adva, hogy tudjuk: a felnövekvő nemzedék jövőnk záloga.

Eger, 2022. április 18.

Rónai Kálmánné
igazgató

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Jogi és Igazgatási Osztály

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség
A Poszeidon rendszer funkciókészletének minél nagyobb mértékű használata. Hiteles elektronikus másolattá alakított papíralapú iratok csatolmányként történő rögzítése a Poszeidon rendszerben.	Titkárság	A Poszeidon rendszerben csatolmányként rögzített összes, BNPI által hiteles elektronikus másolattá alakított papíralapú irat (db)	1 000
A hatályos jogi szabályozás alapján jogi tanácsadás a BNPI szervezeti egységei számára	BL, NK	jogi tanácsadással érintett ügyek száma (db)	100

Természetmegőrzési Osztály

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség
Természetvédelmi szempontból szükséges kezelések és korlátozások előírása védett és Natura 2000 erdőterületeken.	KKr	ha	15 000
Természetvédelmi hatósági / szakhatósági eljárásokban való részvétel.	KKr, CsV	db	300
NBmR Sajtó-völgy 5 x 5 km négyzet élőhelyterképezése.	PA	ha	2 500
Erdőtervezés adatszolgáltatás végzése.	SJ	db	1
Naperőművek és napelemes parkok telepítésének véleményezése.	HS	db	10
Településrendezési tervek véleményezése.	GCs, KMCS, SzZs	db	50

Ökoturisztikai és Környezeti Nevelési Osztály

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség
Természetiskolai szolgáltatások bevezetése	SZE/EN	folyamatos	
Tematikus rendezvények szervezése és lebonyolítása a jeles napokhoz kapcsolódóan Bábakalács Természetiskola és Harkály Ház		folyamatos	13
A BNPI honlap család szerkezeti megújítása, az arculat finomítása.	VSZE	db	1
Nemzeti Park Védjegy pályázat lebonyolítása, új termelők bevonása.	FA	alkalom	1
Bükki Csillagda megnyitása.	NR, SzK	db	1

Területkezelési és Birtokügyi Osztály

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség
2022. évben lejáró haszonbérleti-, és termőfölddel kapcsolatos hasznosítási kötelezettség teljesítésére irányuló megbízási szerződés újra kötése.	CsT	ha	8632
Kárpáti borzderes szarvasmarha - 2021. évi génmegőrzési mintaprogramjában vállalt feladatok teljesítése.	HÁ	Ft	50.000 000
Állattartással kapcsolatos belső ügyrend elkészítése.	HÁ	db	1
Területkezeléssel kapcsolatos belső ügyrend elkészítése.	HÁ	db	1

Pályázatkezelési Osztály

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség
KEHOP-4.1.0-15-2016-00029 sz A hosszú távú természetvédelmi területkezelés infrastrukturális feltételeinek megteremtése a Dél-Hevesi Tájegységben” projekt lezárása	MÁ	db	1
Zagyva-völgyi vizes élőhelyek és fás legelők rekonstrukciója (projekt-előkészítés) című projekt lezárása	MÁ	db	1
INTERREG GEOTOP SKHU/1902/4.1/038 számú „Szlovák-Magyar geoturisztikai partnerség” című projekt sikeres zárása	HA	db	1

Természetvédelmi Őrszolgálat

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség
Védett és Natura 2000 területek ellenőrzése	MG/TÖSZ	alkalom	7*20=140
Határozatok betartásának ellenőrzése	MG/TÖSZ	alkalom	7*10= 70
Hulladéklerakás helyzetfelmérése, változása	MG/TÖSZ	alkalom	7*30=210
Rendvédelmi szervezetekkel közös szolgálatok szervezése	MG/TÖSZ	alkalom	7* 3= 21
Polgári természetvédelmi őri rendszer megújítása, bővítése	MG	fő	177

Dél-Borsodi Tájegység

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség
Kisemlős védelmi tevékenység, kiemelten az endemikus magyar szöcskeegér (<i>Sicista trizona</i>) állományának megőrzése érdekében.	BP TÖSZ	nap	40
Nádasok kezelésével kapcsolatos feladatok (előkészítés, munkák koordinálása, ellenőrzése, adminisztráció)	MJ, ZA	nap	30
A Batúz-tanya állatállományának ellátásához szükséges mennyiségű, jó minőségű szálas takarmány előállításának koordinálása (összehangolása a természetvédelmi kezelési feladatokkal)	DA, BMTK	bála	3000
Természetvédelmi érdekből végzett vadgazdálkodási kezeléshez szükséges létesítmények -lesek- építése kihelyezése	LZ, KJ, NSZ	db	10

Dél-Hevesi Tájegység

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség
Vizesélőhely-rekonstrukciós KEHOP+ előkészítő pályázat szakmai feladatainak ellátása.	TL	db	1
Biotikai adatok gyűjtése és adatbázisba rögzítése.	FA	db	10.000
Mesterséges költőhelyek, karbantartása, ellenőrzése.	SJ	db	600
Természetvédelmi szempontú saját vagyongazdálkodás megvalósítása.	BP	ha	1.350
Természetvédelmi célú legeltetéses gyepkezelés megvalósítása.	SHÉ	ha	550

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Átköltözés az új állattartó telepre	SHÉ	db	1
-------------------------------------	-----	----	---

Kelet Bükki Tájegység

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség
Kisvízes élőhelyek felmérése, azonosítása és ezekhez kapcsolódó adatgyűjtés, adatok leadása.	KBTE	db.	100
Kács-patakon invazív hínárnövényzet visszaszorítása.	KA, PVG	folyóméter (fm)	300
„KBTE terepnapok” megtartása, lehetőség szerint a teljes őri állomány részvételével, melyek célja a kollektív adatgyűjtés vagy KÉRA beavatkozások megvalósítása.	KBTE	alkalom	6

Mátrai és Tarna-Lázbérci Tájegység

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség
Szemléletformáló természetvédelmi cikkek megjelentetése a BNPI honlapján (MCS és TLCS)	UL, BCs	db	24
Tájegységi „belső” továbbképzés megvalósítása specialista szakértő bevonásával.	MG	db	2
Környezeti nevelési i programok megvalósítása a Harkály Házban.	MG		
Adatszolgáltatás, kezelési előírások összeállítása a Pétervásárai körzeti erdőtervezéséhez.	BCS, IE	db	1
Adatgyűjtés, természetvédelmi irányelvek összeállítása a Tamaleleszi körzeti erdőtervezéséhez.	BCS, IE	db	1
Részletszintű tárgyaláson való részvétel a Bánhorváti körzeti erdőtervezésnél.	BCS, BZZS	db	1

Nógrádi Tájegység

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség
„Pannon legelők és kapcsolódó élőhelyek a PAF stratégia intézkedéseinek implementálásával történő hosszú távú megőrzése” LIFE17 IPE/HU/000018 – részvétel a projekt Nógrádi Tájegységben zajló részének megvalósításában (kézi cserjeirtás + inváziós növényfajok vegyszeres kezelése).	HK	ha	113,8
Középfeszültségű oszlopokon történő áramutések felmérése.	PF	db	700

Nyugat-Bükki Tájegység

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség
Kisvízes élőhelyek felmérése, azonosítása és ezekhez kapcsolódó adatgyűjtés, adatok leadása.	KBTE	db.	100
Kács-patakon invazív hínárnövényzet visszaszorítása.	KA, PVG	folyóméter (fm)	300
„KBTE terepnapok” megtartása, lehetőség szerint a teljes őri állomány részvételével, melyek célja a kollektív adatgyűjtés vagy KÉRA beavatkozások megvalósítása.	KBTE	alkalom	6

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi tevékenységéről

Üzemeltetési Osztály

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség
A feleslegessé vált tárgyi eszközök, készletek előkészítése selejtezésre, nyilvántartásból való kivezetése, jegyzőkönyv elkészítése.	BKE	db	1
2022. december 31. fordulónappal egyeztetéssel végzett leltározás - kísértékű-, nagyértékű eszközök és készletek - előkészítése, kiértékelése, jegyzőkönyv elkészítése.	BKE	db	1

Pénzügyi és Számveteli Osztály

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség
Személyügyi nyilvántartó rendszer adatokkal történő feltöltése	VEA	fő	169
Támogatói okirattal kapott források elszámolásának elkészítése.	MA	db	7